



**PREDSTAVNIČKI DOM
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

581

Temeljem člana 11. stava 2. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 i 44/25) i člana 18. stava (3) Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Instrukcije o korištenju interventne tekuće rezerve za vrijeme privremenog financiranja institucija Bosne i Hercegovine u razdoblju januar-mart 2026. godine Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine broj 05-16-2-7293-2/25 od 19.1.2026. godine, član Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Marinko Čavara donosi

**ODLUKU
O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE
REZERVE**

Član 1.

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u ukupnom iznosu od 5000,00 KM (pet hiljada konvertibilnih maraka) Nogometnom klubu "Busovača" za podršku u organizaciji 31. tradicionalnog Uskrasnog turnira u malom nogometu "Busovača 2026."

Član 2.

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za finansije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a sredstva iz člana 1. ove odluke uplatit će se na transakcijski račun Nogometnog kluba "Busovača".

Član 3.

Nogometni klub "Busovača" obvezuje se članu Kolegija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine dostaviti izvještaj o utrošenim sredstvima, najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana uplate novčanih sredstava.

Član 4.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Број 02/е-02-3-952-1/26
30. марта 2026. године

Члан Колегија
Представничког дома
Marinko Čavara, s. r.

Temeljem članka 11. stavka 2. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 i 44/25) i članka 18. stavka (3) Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Instrukcije o korištenju interventne tekuće pričuve za vrijeme privremenog financiranja institucija Bosne i Hercegovine u razdoblju siječanj-ožujak 2026. godine Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine broj 05-16-2-7293-2/25 od 19.1.2026. godine, član Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Marinko Čavara donosi

**ODLUKU
O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE
PRIČUVE**

Članak 1.

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće pričuve proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u ukupnom iznosu od 5000,00 KM (pet tisuća konvertibilnih maraka)

Nogometnom klubu "Busovača" za potporu u organizaciji 31. tradicionalnog Uskrasnog turnira u malom nogometu "Busovača 2026."

Članak 2.

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za financije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, a sredstva iz člana 1. ove odluke uplatit će se na transakcijski račun Nogometnog kluba "Busovača".

Članak 3.

Nogometni klub "Busovača" obvezuje se članu Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine dostaviti izvješće o utrošenim sredstvima, najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana uplate novčanih sredstava.

Članak 4.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02/e-02-3-952-1/26
30. ožujka 2026. godine

Član Kolegija
Zastupničkog doma
Marinko Čavara, v. r.

Темељем члана 11. става 2. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25) и члана 18. става (3) Закона о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Инструкције о кориштењу интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине у раздобљу јануар-март 2026. године Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине број 05-16-2-7293-2/25 од 19.1.2026. године, члан Колегија Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 5000,00 КМ (пет хиљада конвертибилних марака) Ногметном клубу "Бусовача" за подршку у организацији 31. традиционалног Ускрсног турнира у малом ногмету "Бусовача 2026."

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатиће се на трансакцијски рачун Ногметног клуба "Бусовача".

Члан 3.

Ногметни клуб "Бусовача" обвезује се члану Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/e-02-3-952-1/26
30. марта 2026. године

Члан Колегија
Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

582

Темељем члана 11. става 2. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25) и члана 18. става (3) Закона о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Инструкције о кориштењу интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине у раздобљу јануар-март 2026. године Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине број 05-16-2-7293-2/25 од 19.1.2026. године, члан Колегија Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара, доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 5000,00 КМ (пет хиљада конвертибилних марака) HKD Napredak Busovača за подршку у организацији дјечјег фестивала МАК.

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатит ће се на трансакцијски рачун HKD Napredak Busovača.

Члан 3.

HKD Napredak Busovača обвезује се члану Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/e-02-3-952-2/26
30. марта 2026. године

Члан Колегија
Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

Темељем чланка 11. ставка 2. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25) и чланка 18. ставка (3) Закона о прорачуну институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Инструкције о кориштењу интервентне текуће причуве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине у раздобљу сјећанј-оџујак 2026. године Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине број 05-16-2-7293-2/25 од 19.1.2026. године, члан Колегија

Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Marinko Čavara, donosi

ODLUKU

O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE PRIČUVE

Članak 1.

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće pričuve proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u ukupnom iznosu od 5000,00 KM (pet tisuća konvertibilnih maraka) HKD Napredak Busovača za potporu u organizaciji dječjeg festivala MAK.

Članak 2.

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za financije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, a sredstva iz člana 1. ove odluke uplatit će se na transakcijski račun HKD Napredak Busovača.

Članak 3.

HKD Napredak Busovača obvezuje se članu Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine dostaviti izvješće o utrošenim sredstvima, najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana uplate novčanih sredstava.

Članak 4.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02/e-02-3-952-2/26
30. ožujka 2026. godine

Član Kolegija
Zastupničkog doma
Marinko Čavara, v. r.

Темељем члана 11. става 2. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25) и члана 18. става (3) Закона о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Инструкције о кориштењу интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине у раздобљу јануар-март 2026. године Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине број 05-16-2-7293-2/25 од 19.1.2026. године, члан Колегија Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Маринко Чавара, доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у укупном износу од 5000,00 KM (пет хиљада конвртибилних марака) ХКД Напредак Бусовача за подршку у организацији дјечјег фестивала МАК.

Члан 2.

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке уплатиће се на трансакцијски рачун ХКД Напредак Бусовача.

Члан 3.

ХКД Напредак Бусовача обвезује се члану Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставити извјештај о утрошеним средствима, најкасније у року од 12 мјесеци од дана уплате новчаних средстава.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/е-02-3-952-2/26
30. марта 2026. године

Члан Колегија
Представничког дома
Маринко Чавара, с. р.

583

Na osnovu člana 18. stav 3. a) Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", br. 70/25) i Odluke o načinu, postupku i kriterijima dodjele sredstava interventne tekuće rezerve za vrijeme privremenog finansiranja za period januar-mart 2026. godine, broj 01-02-4-359/26 od 29.1.2026, član Kolegija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Darko Babalj donosi

ODLUKU

O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE REZERVE

Član 1.

(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u iznosu od 2.000,00 KM (slovima: dvije hiljade konvertibilnih maraka), srpskom pravoslavnom Manastiru Svetog velikomučenika Georgija u Zupcima - Trebinje u obliku jednokratne finansijske pomoći za podršku finansiranja obnove Manastira.

Član 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za finansije Zajedničke službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a sredstva iz člana 1. ove odluke bit će uplaćena na žiro račun srpskog pravoslavnog Manastira Svetog velikomučenika Georgija u Zupcima- Trebinje, broj: 5559000063713824, koji se vodi kod Nove Banke.

Član 3.

(Izveštaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se srpski pravoslavni Manastir Svetog velikomučenika Georgija u Zupcima - Trebinje da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava s pripadajućim računima u roku od 12 mjeseci od dana uplate sredstava.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02/е-02-3-963/26
31. марта 2026. године
Sarajevo

Član Kolegija
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Darko Babalj, s. r.

Član 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za finansije Zajedničke službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a sredstva iz člana 1. ove odluke bit će uplaćena na žiro račun Sanjina Četojevića broj 5722060000462738 koji se vodi kod MF Banke.

Član 3.

(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Sanjin Četojević da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava s pripadajućim računima u roku od 12 mjeseci od dana uplate sredstava.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02/e-02-3-963-2/26
31. marta 2026. godine
Sarajevo

Član Kolegija
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Darko Babalj, s. r.

Na temelju članka 18. stavka (3) točke a) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Odluke o načinu, postupku i kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće pričuve za vrijeme privremenog financiranja za razdoblje siječanj - ožujak 2026. godine, broj 01-02-4-359/26 od 29.1.2026., član Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Darko Babalj donosi

ODLUKU**O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE****PRIČUVE**

Članak 1.

(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine u iznosu od 1.500,00 KM (slovima: tisuću pet stotina konvertibilnih maraka) Sanjinu Četojeviću u obliku jednokratne financijske pomoći za potporu financiranja troškova liječenja.

Članak 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za financije Tajništva Parlamentarne skupštine BiH i Ministarstvo financija i trezora BiH, a sredstva iz članka 1. ove odluke bit će uplaćena na žiro račun Sanjina Četojevića broj 5722060000462738, koji se vodi kod MF banke.

Članak 3.

(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Sanjin Četojević da dostavi izvješće o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava s pripadajućim računima u roku od 12 mjeseci od dana uplate sredstava.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02/e-02-3-963-2/26
31. ožujka 2026. godine
Sarajevo

Član Kolegija
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Darko Babalj, v. r.

Na osnovu člana 18. stav 3. a) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Odluke o načinu, postupku i kriterijumima dodjele sredstava interventne tekuće rezerve za vrijeme privremenog financiranja za period januar-mart 2026. godine broj 01-02-4-359/26 od 29.01.2026. godine, član Kolegijuma Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Darko Babalj donosi

ODLUKU**O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE****REZERVE**

Član 1.

(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u iznosu od 1.500,00 KM (slovima: hiljadu pet stotina konvertibilnih maraka) Sašinu Četojeviću u obliku jednokratne financijske pomoći za podršku financiranja troškova liječenja.

Član 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za finansije Parlamentarne skupštine BiH i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a sredstva iz člana 1. ove odluke biće uplaćena na žiro račun Sašina Četojevića, broj 5722060000462738, koji se vodi kod MF banke.

Član 3.

(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Sašin Četojević da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava sa pripadajućim računima u roku od dvanaest mjeseci od dana uplate sredstava.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02/e-02-3-963-2/26
31. marta 2026. godine
Sarajevo

Član Kolegijuma
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine
BiH
Darko Babalj, s. r.

585

Na osnovu člana 18. stav 3. a) Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Odluke o načinu, postupku i kriterijima dodjele sredstava interventne tekuće rezerve za vrijeme privremenog finansiranja za period januar-mart 2026. godine, broj 01-02-4-359/26 od 29.1.2026., član Kolegija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Darko Babalj donosi

ODLUKU**O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE REZERVE**

Član 1.

(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u iznosu od 500,00 KM (slovima: pet stotina konvertibilnih maraka) Klubu studenata Fakulteta političkih nauka Banja Luka u obliku jednokratne finansijske pomoći za podršku finansiranja organizacije regionalnog samita studenata.

Član 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za finansije Zajedničke službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a sredstva iz člana 1. ove odluke bit će uplaćena na žiro račun Kluba studenata Fakulteta političkih nauka Banja Luka broj: 5520001574111213 koji se vodi kod Adiko banke a.d. Banja Luka.

Član 3.

(Izvjestaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Klub studenata Fakulteta političkih nauka Banja Luka da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava s pripadajućim računima u roku od 12 mjeseci od dana uplate sredstava.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02/e-02-3-963-3/26
31. marta 2026. godine
Sarajevo

Član Kolegija
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Darko Babalj, s. r.

Na temelju članka 18. stavka (3) točke a) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Odluke o načinu, postupku i kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće pričuve za vrijeme privremenog finansiranja za razdoblje siječanj - ožujak 2026. godine, broj 01-02-4-359/26 od 29.1.2026., član Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Darko Babalj donosi

ODLUKU**O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE PRIČUVE**

Članak 1.

(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u iznosu od 500,00 KM (slovima: pet stotina konvertibilnih maraka) Klubu studenata Fakulteta političkih nauka Banja Luka u obliku jednokratne finansijske pomoći za potporu financiranja organizacije regionalnog samita studenata.

Članak 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za finansije Tajništva Parlamentarne skupštine BiH i Ministarstvo finansija i trezora BiH, a sredstva iz članka 1. ove odluke bit će uplaćena na žiro račun Kluba studenata Fakulteta političkih nauka Banja Luka broj 5520001574111213, koji se vodi kod Adiko banke a.d. Banja Luka.

Članak 3.

(Izvjestje o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Klub studenata Fakulteta političkih nauka Banja Luka da dostavi izvještje o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava s pripadajućim računima u roku od 12 mjeseci od dana uplate sredstava.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Član Kolegija

Broj 02/e-02-3-963-3/26
31. ožujka 2026. godine
Sarajevo

Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Darko Babalj, v. r.

На основу члана 18. став 3. а) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ" број 70/25) и Одлуке о начину, поступку и критеријумима дојеле средстава интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања за период јануар-март 2026. године број 01-02-4-359/26 од 29.01.2026. године, члан Колегијума Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Дарко Бабаљ доноси

ОДЛУКУ**О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у износу од 500,00 КМ (словима: пет стотина конвртибилних марака) Клубу студената Факултета политичких наука Бања Лука у облику једнократне финансијске помоћи за подршку финансирања организације регионалног самита студената.

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине БиХ и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке биће уплаћена на жиро рачун Клуба студената Факултета политичких наука Бања Лука број: 5520001574111213 који се води код Адико банке а.д. Бања Лука.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Клуб студената Факултета политичких наука Бања Лука да достави извјештај о намјенском утрошку додијелиених средстава са припадајућим рачунима у року од дванаест мјесеци од дана уплате средстава.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан Колегијума

Представничког дома

Број 02/е-02-3-963-3/26

31. марта 2026. године

Сарајево

Парламентарне скупштине

БиХ

Дарко Бабаљ, с. р.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/е-02-3-963-4/26

31. марта 2026. године

Сарајево

Члан Колегија

Представничког дома

Парламентарне скупштине БиХ

Дарко Бабаљ, с. р.

На основу члана 18. ставка (3) тачке а) Закона о Прорачуну институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Одлуке о начину, поступку и критеријима за додјелу средстава интервентне текуће прикуве за вријеме привременог финансирања за раздобље сјећанј-оужак 2026. године, број 01-02-4- 359/26 од 29.1.2026., члан Колегија Заступничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Дарко Бабаљ доноси

ODLUKU**O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE****PRIČUVE**

Чланак 1.

(Предмет Одлуке)

Одобравaju се средства за интервентно кориштење текуће прикуве Прорачуна институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину у износу од 2.000,00 КМ (словима: двије тисуће конвертибилних марака) удружи грађана "Sport4All" у облику једнократне финансијске помоћи за потпору финансирања реализације пројекта "Школа моторичких способности за дјecu".

Чланак 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Тајништва Парламентарне скупштине БиХ и Министарство финансија и трезора БиХ, а средства из члана 1. ове одлуке биће уплаћена на жиро рачун удруге грађана "Sport4All" број 5621508214249577, који се води код NLB Банке.

Чланак 3.

(Извјешће о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се удруга грађана "Sport4All" да достави извјешће о намјенском утрошку додијелених средстава с припадајућим рачунима у року од 12 мјесеци од дана уплате средстава.

Чланак 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/е-02-3-963-4/26

31. оужка 2026. године

Сарајево

Члан Колегија

Заступничког дома

Парламентарне скупштине БиХ

Дарко Бабаљ, в. р.

586

На основу члана 18. став 3.а) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Одлуке о начину, поступку и критеријима додјеле средстава интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања за период јануар-март 2026. године број 01-02-4-359/26 од 29.1.2026., члан Колегија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Дарко Бабаљ доноси

ODLUKU**O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE****REZERVE**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Одобравaju се средства за интервентно кориштење текуће резерве из Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину у износу од 2.000,00 КМ (словима: двије хиљаде конвертибилних марака) удружењу грађана "Sport4All" у облику једнократне финансијске помоћи за подршку финансирања реализације пројекта "Школа моторичких способности за дјecu".

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Zajедничке службе Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке биће уплаћена на жиро рачун удружења грађана "Sport4All" број 5621508214249577 који се води код NLB Банке.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се удружење грађана "Sport4All" да достави извјештај о намјенском утрошку додијелених средстава с припадајућим рачунима у року од 12 мјесеци од дана уплате средстава.

На основу члана 18. став 3. а) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Одлуке о начину, поступку и критеријумима додјеле средстава интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања за период јануар-март 2026. године број 01-02-4-359/26 од 29.01.2026. године, члан Колегијума Представничког дома

Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Дарко Бабаљ доноси

ОДЛУКУ О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2026. годину у износу од 2.000,00 КМ (словима: двије хиљаде конвертибилних марака) удружењу грађана "Sport4All" у облику једнократне финансијске помоћи за подршку финансирања реализације пројекта "Школа моторичких способности за дјецу".

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине БиХ и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке биће уплаћена на жиро рачун удружења грађана "Sport4All" број 5621508214249577 који се води код НЛБ банке.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се удружење грађана "Sport4All" да достави извјештај о намјенском утрошку додијелених средстава са припадајућим рачунима у року од дванаест мјесеци од дана уплате средстава.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан Колегијума

Представничког дома

Број 02/е-02-3-963-4/26

31. марта 2026. године

Сарајево

Парламентарне скупштине

БиХ

Дарко Бабаљ, с. р.

587

Na osnovu člana 18. stav 3. a) Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Odluke o načinu, postupku i kriterijima dodjele sredstava interventne tekuće rezerve za vrijeme privremenog finansiranja za period januar-mart 2026. godine, broj 01-02-4-359/26 od 29.1.2026, član Kolegija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Darko Babalj donosi

ОДЛУКУ О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће резерве из Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у износу од 500,00 КМ (словима: пет стотина конвертибилних марака) sportskom ribolovnom društvu "Ulog" Kalinovic у облику једнократне финансијске помоћи за подршку финансирања изградње ribarskog doma.

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Заједничке службе Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке биће уплаћена на žиро рачун sportskog ribolovnog društva "Ulog" Kalinovic број 5620060000280434 који се води код NLB Банке.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се sportsko ribolovno društvo "Ulog" Kalinovic да достави извјештај о намјенском утрошку додијелених средстава s pripadajućim računima у року од 12 мјесеци од дана уплате средстава.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан Колегија

Представничког дома

Број 02/е-02-3-963-5/26

31. марта 2026. године

Сарајево

Парламентарне скупштине БиХ

Дарко Бабаљ, с. р.

Na temelju članka 18. stavka (3) točke a) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Odluke o načinu, postupku i kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće pričuve za vrijeme privremenog financiranja za razdoblje siječanj - ožujak 2026. godine, broj 01-02-4-359/26 od 29.1.2026., član Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Darko Babalj donosi

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ ПРИЧУВЕ

Чланак 1.

(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће причуве Прорачуна институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у износу од 500,00 КМ (словима: пет стотина конвертибилних марака) Sportskom ribolovnom društvu "Ulog" Kalinovic у облику једнократне финансијске помоћи за потпору финансирања изградње ribarskog doma.

Чланак 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Тајништва Парламентарне скупштине БиХ и Министарство финансија и трезора БиХ, а средства из чланка 1. ове одлуке биће уплаћена на žиро рачун Sportskog ribolovnog društva "Ulog" Kalinovic број 5620060000280434, који се води код NLB банке.

Чланак 3.

(Извјешће о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Sportsko ribolovno društvo "Ulog" Kalinovic да достави извјешће о намјенском утрошку додијелених средстава s pripadajućim računima у року од 12 мјесеци од дана уплате средстава.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02/e-02-3-963-5/26
31. ožujka 2026. godine
Sarajevo

Član Kolegija
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Darko Babalj, v. r.

На основу члана 18. став 3. а) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ" број 70/25) и Одлуке о начину, поступку и критеријумима дојеле средстава интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања за период јануар-март 2026. године број 01-02-4-359/26 од 29.01.2026. године, члан Колегијума Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Дарко Бабаљ доноси

ОДЛУКУ**О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у износу од 500,00 КМ (словима: пет стотина конвертибилних марака) спортском риболовном друштву "Улог" Калиновић у облику једнократне финансијске помоћи за подршку финансирања изградње рибарског дома.

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за финансије Парламентарне скупштине БиХ и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а средства из члана 1. ове одлуке биће уплаћена на жиро рачун спортског риболовног друштва "Улог" Калиновић, број 5620060000280434, који се води код НЛБ банке.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се спортско риболовно друштво "Улог" Калиновић да достави извјештај о намјенском утрошку додијелених средстава са припадајућим рачунима у року од дванаест мјесеци од дана уплате средстава.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02/e-02-3-963-5/26
31. марта 2026. године
Сарајево

Члан Колегијума
Представничког дома
Парламентарне скупштине
БиХ
Дарко Бабаљ, с. р.

**MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA
BOSNE I HERCEGOVINE**

588

Na osnovu člana 17. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09,

42/12, 87/12, 32/13, 38/22 i 44/25), člana 18. Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25), i člana 3. stav 3. tačka a. Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne текуће резерве за период јануар-март 2026. године број 03-02-2-2077-1/26 од 26.03.2026. године, министар финансија и трезора Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ**О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ**

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине у износу од 2.500,00 КМ Удружењу грађана "Školica-pametnica" из Банја Луке, у виду финансијске подршке за пројекат - Креативно оснаживање дјеце и жена кроз спорт, културу, традицију и екологију.

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на рачун Удружења грађана "Školica-pametnica" из Банја Луке.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење грађана "Školica-pametnica" из Банја Луке да достави извјештај о намјенском утрошку додијелених средстава најкасније до 31.12.2026. године.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-2-2072-2/26

26. марта 2026. године
Сарајево

Министар финансија и трезора БиХ
Dr. Srdan Amidžić, с. р.

Temeljem članka 17. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 i 44/25), članka 18. Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25), i članka 3. stavka 3. točka a. Odluke o kriterijumima za dodjelu sredstava interventne текуће причуве за раздобље сјећанј-оџујак 2026. године број 03-2-2-2077-1/26 од 26.03.2026. године, министар финансија и трезора Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ**О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ ПРИЧУВЕ**

Чланак 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће причуве прорачуна институција Босне и Херцеговине у износу од 2.500,00 КМ Удрузи грађана "Školica-pametnica" из Банја Луке, у виду финансијске потпоре за пројект - Креативно оснаживање дјеце и жена кроз спорт, културу, традицију и екологију.

Članak 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na račun Udruge građana "Školica-pametnica" iz Banja Luke.

Članak 3.

(Izвјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удруга грађана "Школца-паметница" из Банја Луке да достави извјештај о намјенском утрошку додјелјених средстава најкасније до 31.12.2026. године.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-2-2072-2/26

26. оžјука 2026. године

Sarajevo

Ministar finansija i trezora BiH

Dr. Srđan Amidžić, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25), члана 18. Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25), и члана 3. став 3. тачка а. Одлуке о критеријумима за додјелу средстава интервентне текуће резерве за период јануар-март 2026. године број 03-02-2-2077-1/26 од 26.03.2026. године, министар финансија и трезора Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ**О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ**

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине у износу од 2.500,00 КМ Удружењу грађана "Школица-паметница" из Бања Луке, у виду финансијске подршке за пројекат - Креативно оснаживање дјецe и жена кроз спорт, културу, традицију и екологију.

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на рачун Удружења грађана "Школица-паметница" из Бања Луке.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење грађана "Школица-паметница" из Бања Луке да достави извјештај о намјенском утрошку додјелјених средстава најкасније до 31.12.2026. године.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Broj 01-50-2-2072-2/26

26. марта 2026. године

Sarajevo

Ministar finansija i trezora BiH

Dr. Srđan Amidžić, s. r.

589

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25), члана 18. Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и члана 3. став 3. тачка б. Одлуке о критеријима за додјелу средстава интервентне текуће резерве за период јануар-март 2026. године број 03-02-2-2077-1/26 од 26.03.2026. године, министар финансија и трезора Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ**О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ**

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине у износу од 20.000,00 КМ Удружењу грађана "Визија будућности" из Лакташа, у виду финансијске подршке за пројекат - Унапређење компетенција младих кроз сажамске и привредне иницијативе.

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на рачун Удружења грађана "Визија будућности" из Лакташа.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење грађана "Визија будућности" из Лакташа да достави извјештај о намјенском утрошку додјелјених средстава најкасније до 31.12.2026. године.

Члан 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-2-2073-2/26

26. марта 2026. године

Sarajevo

Ministar finansija i trezora

BiH

Dr. Srđan Amidžić, s. r.

На temelju чланка 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25), чланка 18. Закона о Прораџуну институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и чланка 3. ставка 3. тачка б. Одлуке о критеријима за додјелу средстава интервентне текуће приџуве за раздобље сјеџанј-оџујак 2026. године број 03-02-2-2077-1/26 од 26.03.2026. године, министар финансија и трезора Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ**О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ ПРИѢУВЕ**

Чланак 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће приџуве прораџуна институција Босне и Херцеговине у износу од 20.000,00 КМ Удрузи грађана "Визија будућности" из Лакташа, у виду финансијске потпоре за пројект - Унапрједјење компетенција младих кроз сажамске и гоподарствене иницијативе.

Članak 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na račun Udruge građana "Vizija budućnosti" iz Laktaša.

Članak 3.

(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Udruga građana "Vizija budućnosti" iz Laktaša da dostavi izvješće o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava najkasnije do 31.12.2026. godine.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-2-2073-2/26

Ministar finansija i trezora

26. ožujka 2026. godine

BiH

Sarajevo

Dr. Srđan Amidžić, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25), члана 18. Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и члана 3. став 3. тачка б. Одлуке о критеријумима за додјелу средстава интервентне текуће резерве за период јануар-март 2026. године број 03-02-2-2077-1/26 од 26.03.2026. године, министар финансија и трезора Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ**О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ**

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине у износу од 20.000,00 КМ Удружењу грађана "Визија будућности" из Лакташа, у виду финансијске подршке за пројекат - Унапређење компетенција младих кроз сајамске и привредне иницијативе.

Члан 2.

(Нadležност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на рачун Удружења грађана "Визија будућности" из Лакташа.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење грађана "Визија будућности" из Лакташа да достави извјештај о намјенском утрошку додијелених средстава најкасније до 31.12.2026. године.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-2-2073-2/26

Министар финансија и

26. марта 2026. године

трезора БиХ

Сарајево

Др Срђан Амидџић, с. р.

MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA BOSNE I HERCEGOVINE**590**

Na osnovu člana 18. Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i člana 3. stav (1) Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće rezerve, broj 04-16-1-311-1/26 od 16.02.2026. godine, a na zahtjev Udruženja samostalnih taxi vozača Sarajeva "Sarajevo-taxi", ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU**O DOĐJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE REZERVE**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Ovom odlukom odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće rezerve za vrijeme privremenog finansiranja institucija Bosne i Hercegovine u periodu januar-mart 2026. godine u износу од 5.000,00 КМ (словима: петиљадa конвертибилних maraka) Удружењу самосталних taxi vozača Sarajeva "Sarajevo-taxi", ул. Azize Šaćirbegović 96, 71000 Sarajevo, као финансијска подршка за реализацију пројекта "Обилježavanje 80 godina organizovanog taksi prijevoza i unapređenje taksi djelatnosti u Bosni i Hercegovini" (u daljem tekstu: Korisnik sredstava).

Члан 2.

(Наčin реализације Одлуке)

- (1) Ova odluka će se realizirati na osnovu posebnog ugovora u korištenju sredstava iz člana 1. ove odluke, a kojim će se definirati uvjeti i način dodjele i korištenja sredstava, izvještavanje o korištenju sredstava i druga pitanja važna za realizaciju sredstava.
- (2) Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine će Korisniku sredstava dostaviti ponudu za zaključivanje ugovora iz stava (1) ovog člana.

Члан 3.

(Uplata sredstava)

Sredstva iz člana 1. ove odluke uplatit će se na transakcijski račun Korisnika sredstava nakon potpisivanja ugovora iz člana 2.

Члан 4.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za pravne i finansijske poslove Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Члан 5.

(Извјештавање)

Obavezuje se Korisnik sredstava da najkasnije do 31. 12. 2026. godine dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Члан 6.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Број 04-16-1-609-2/26

23. marta 2026. godine

Сарајево

Министар

Edin Forto, s. r.

Na temelju članka 18. Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i članka 3. stavak (1) Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće pričuve, broj 04-16-1-311-1/26 od 16. 02. 2026. godine, a na zahtjev Udruženja samostalnih taxi vozača Sarajevo "Sarajevo-taxi", ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU

O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE PRIČUVE

Članak 1.

(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće rezerve za vrijeme privremenog financiranja institucija Bosne i Hercegovine u razdoblju siječanj-ožujak 2026. godine u iznosu od 5.000,00 KM (slovima: pet hiljada konvertibilnih maraka) Udruženju samostalnih taxi vozača Sarajevo "Sarajevo-taxi", ul. Azize Šaćirbegović 96, 71000 Sarajevo, kao finansijska podrška za realizaciju projekta "Obilježavanje 80 godina organiziranog taksi prijevoza i unapređenje taksi djelatnosti u Bosni i Hercegovini" (u daljnjem tekstu: Korisnik sredstava).

Članak 2.

(Način realizacije Odluke)

- (1) Ova Odluka će se realizirati na temelju posebnog ugovora u korištenju sredstava iz članka 1. ove Odluke, a kojim će se definirati uvjeti i način dodjele i korištenja sredstava, izvještavanje o korištenju sredstava i druga pitanja važna za realizaciju sredstava.
- (2) Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine će Korisniku sredstava dostaviti ponudu za zaključivanje ugovora iz stavka (1) ovog članka.

Članak 3.

(Uplata sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove Odluke uplatit će se na transakcijski račun Korisnika sredstava nakon potpisivanja ugovora iz članka 2.

Članak 4.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženi su Sektor za pravne i finansijske poslove Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine.

Članak 5.

(Izvještavanje)

Obvezuje se Korisnik sredstava da najkasnije do 31. 12. 2026. godine dostavi izvješće o namjenskom utrošku sredstava.

Članak 6.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-16-1-609-2/26

23. ožujka 2026. godine

Sarajevo

Ministar

Edin Forto, v. r.

додјелу средстава интервентне текуће резерве, број 04-16-1-311-1/26 од 16. 02. 2026. године, а на захтјев Удружења самосталних такси возача Сарајево "Сарајево-таки", министар комуникација и транспорта Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ

О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком одобравају се средства за коришћење интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине у периоду јануар-март 2026. године у износу од 5.000,00 КМ (словима: пет хиљада конвертибилних марака) Удружењу самосталних такси возача Сарајево "Сарајево-такси", ул. Азизе Шаћирбеговић 96, 71000 Сарајево, као финансијска подршка за реализацију пројекта "Обилежавање 80 година организованог такси превоза и унапређење такси дјелатности у Босни и Херцеговини" (у даљем тексту: Корисник средстава).

Члан 2.

(Начин реализације Одлуке)

- (1) Ова одлука ће се реализовати на основу посебног уговора у коришћењу средстава из члана 1. ове одлуке, а којим ће се дефинисати услови и начин додјеле и коришћења средстава, извјештавање о коришћењу средстава и друга питања важна за реализацију средстава.
- (2) Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине ће Кориснику средстава доставити понуду за закључивање уговора из става (1) овог члана.

Члан 3.

(Уплата средстава)

Средства из члана 1. ове одлуке уплатиће се на трансакциони рачун Корисника средстава након потписивања уговора из члана 2.

Члан 4.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за правне и финансијске послове Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Извјештавање)

Обавезује се Корисник средстава да најкасније до 31. 12. 2026. године достави извјештај о намјенском утрошку средстава.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-16-1-609-2/26

23. марта 2026. године

Сарајево

Министар

Един Форто, с. р.

На основу члана 18. Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и члана 3. став (1) Одлуке о критеријумима за

stav (1) Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće rezerve, broj 04-16-1-311-1/26 od 16.02.2026. godine, a na zahtjev Udruženja "Klub radio-amatera Novog Sarajeva", Sarajevo, ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU

O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE REZERVE

Član 1.

(Predmet Odluke)

Ovom odlukom odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće rezerve za vrijeme privremenog finansiranja institucija Bosne i Hercegovine u periodu januar-mart 2026. godine u iznosu od 8.850,00 KM (slovima: osamhiljadaosamstotinapadeset konvertibilnih maraka) Udruženju "Klub radio-amatera Novog Sarajeva", Sarajevo, ul. Radnička 60, 71000 Sarajevo, kao finansijska podrška za unapređenje aktivnosti kluba u oblasti tehničke kulture, edukacije mladih i međunarodne promocije Bosne i Hercegovine kroz radioamaterizam (u daljem tekstu: Korisnik sredstava).

Član 2.

(Način realizacije Odluke)

- (1) Ova odluka će se realizirati na osnovu posebnog ugovora u korištenju sredstava iz člana 1. ove odluke, a kojim će se definirati uvjeti i način dodjele i korištenja sredstava, izvještavanje o korištenju sredstava i druga pitanja važna za realizaciju sredstava.
- (2) Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine će Korisniku sredstava dostaviti ponudu za zaključivanje ugovora iz stava (1) ovog člana.

Član 3.

(Uplata sredstava)

Sredstva iz člana 1. ove odluke uplatit će se na transakcijski račun Korisnika sredstava nakon potpisivanja ugovora iz člana 2.

Član 4.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zaduženi su Sektor za pravne i finansijske poslove Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Član 5.

(Izvjestavanje)

Obavezuje se Korisnik sredstava da najkasnije do 31.12.2026. godine dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Član 6.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-16-1-611-1/26

23. marta 2026. godine

Sarajevo

Ministar

Edin Forto, s. r.

amatera Novog Sarajeva", Sarajevo, ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU

O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE PRIČUVE

Članak 1.

(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće pričuve za vrijeme privremenog finansiranja institucija Bosne i Hercegovine u razdoblju siječanj-ožujak 2026. godine u iznosu od 8.850,00 KM (slovima: osamhiljadaosamstotinapadeset konvertibilnih maraka) Udruženju "Klub radio-amatera Novog Sarajeva", Sarajevo, ul. Radnička 60, 71000 Sarajevo, kao finansijska podrška za unapređenje aktivnosti kluba u oblasti tehničke kulture, edukacije mladih i međunarodne promidžbe Bosne i Hercegovine kroz radioamaterizam (u daljnjem tekstu: Korisnik sredstava).

Članak 2.

(Način realizacije Odluke)

- (1) Ova Odluka će se realizirati na temelju posebnog ugovora u korištenju sredstava iz članka 1. ove Odluke, a kojim će se definirati uvjeti i način dodjele i korištenja sredstava, izvještavanje o korištenju sredstava i druga pitanja važna za realizaciju sredstava.
- (2) Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine će Korisniku sredstava dostaviti ponudu za zaključivanje ugovora iz stavka (1) ovog članka.

Članak 3.

(Uplata sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove Odluke uplatit će se na transakcijski račun Korisnika sredstava nakon potpisivanja ugovora iz članka 2.

Članak 4.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženi su Sektor za pravne i finansijske poslove Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Članak 5.

(Izvjestavanje)

Obavezuje se Korisnik sredstava da najkasnije do 31.12.2026. godine dostavi izvješće o namjenskom utrošku sredstava.

Članak 6.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-16-1-611-1/26

23. ožujka 2026. godine

Sarajevo

Ministar

Edin Forto, v. r.

На основу члана 18. Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и члана 3. став (1) Одлуке о критеријумима за дојелу средстава интервентне текуће резерве, број 04-16-1-311-1/26 од 16.02.2026. године, а на захтјев Удружења "Клуб радио-аматера Новог Сарајева", Сарајево, министар комуникација и транспорта Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком одобравају се средства за коришћење интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине у периоду јануар-март 2026. године у износу од 8.850,00 КМ (словима: осамхиљадоасмстотинапедесет конвертибилних марака) Удружењу "Клуб радио-аматера Новог Сарајева", Сарајево, ул. Радничка 60, 71000 Сарајево, као финансијска подршка за унапређење активности клуба у области техничке културе, едукације младих и међународне промоције Босне и Херцеговине кроз радиоаматеризам (у даљем тексту: Корисник средстава).

Члан 2.

(Начин реализације Одлуке)

- (1) Ова одлука ће се реализовати на основу посебног уговора у коришћењу средстава из члана 1. ове одлуке, а којим ће се дефинисати услови и начин дојеле и коришћења средстава, извјештавање о коришћењу средстава и друга питања важна за реализацију средстава.
- (2) Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине ће Кориснику средстава доставити понуду за закључивање уговора из става (1) овог члана.

Члан 3.

(Уплата средстава)

Средства из члана 1. ове одлуке уплатиће се на трансакциони рачун Корисника средстава након потписивања уговора из члана 2.

Члан 4.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за правне и финансијске послове Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Извјештавање)

Обавезује се Корисник средстава да најкасније до 31.12.2026. године достави извјештај о намјенском утрошку средстава.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-16-1-611-1/26

23. марта 2026. године

Сарајево

Министар

Един Фортo, с. р.

ОДЛУКУ О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком одобравају се средства за коришћење интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине у периоду јануар-март 2026. године у износу од 8.650,00 КМ (словима: осамхиљадасестстотинапедесет конвертибилних марака) Асоцијацији студената Факултета за саобраћај и комуникације "Feniks", Сарајево, ул. Змаја од Босне 8, 71000 Сарајево, као финансијска подршка за реализацију пројекта "Унапређење studentskog kutka на Факултету за саобраћај и комуникације" (у даљем тексту: Корисник средстава).

Члан 2.

(Начин реализације Одлуке)

- (1) Ова одлука ће се реализирати на основу посебног уговора у коришћењу средстава из члана 1. ове одлуке, а којим ће се дефинирати услови и начин дојеле и коришћења средстава, извјештавање о коришћењу средстава и друга питања важна за реализацију средстава.
- (2) Министарство комуникација и промета Босне и Херцеговине ће Кориснику средстава доставити понуду за закључивање уговора из става (1) овог члана.

Члан 3.

(Уплата средстава)

Средства из члана 1. ове одлуке уплатити ће се на трансакцијски рачун Корисника средстава након потписивања уговора из члана 2.

Члан 4.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за правне и финансијске послове Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Извјештавање)

Обавезује се Корисник средстава да најкасније до 31.12.2026. године достави извјештај о намјенском утрошку средстава.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-16-1-633-1/26

23. марта 2026. године

Сарајево

Министар

Един Фортo, с. р.

592

Na osnovu člana 18. Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i člana 3. stav (1) Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće rezerve, broj: 04-16-1-311-1/26 od 16.02.2026. godine, a na zahtjev Asocijacije studenata Fakulteta za saobraćaj i komunikacije "Feniks", Sarajevo, ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi

Na temelju članka 18. Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i članka 3. stavak (1) Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće pričuve, broj: 04-16-1-311-1/26 od 16.02.2026. godine, a na zahtjev Asocijacije studenata Fakulteta za saobraćaj i komunikacije "Feniks", Sarajevo, ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O DODJELI SREDSTAVA INTERVENTNE TEKUĆE
PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće pričuve za vrijeme privremenog financiranja institucija Bosne i Hercegovine u periodu siječanj-ožujak 2026. godine u iznosu od 8.650,00 KM (slovima: osamhiljadašeststotinapedeset konvertibilnih maraka) Asocijaciji studenata Fakulteta za saobraćaj i komunikacije "Feniks", Sarajevo, ul. Zmaja od Bosne 8, 71000 Sarajevo, kao finansijska podrška za realizaciju projekta "Unapređenje studentskog kutka na Fakultetu za saobraćaj i komunikacije" (u daljnjem tekstu: Korisnik sredstava).

Članak 2.

(Način realizacije Odluke)

- (1) Ova Odluka će se realizirati na temelju posebnog ugovora u korištenju sredstava iz članka 1. ove Odluke, a kojim će se definirati uvjeti i način dodjele i korištenja sredstava, izvještavanje o korištenju sredstava i druga pitanja važna za realizaciju sredstava.
- (2) Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine će Korisniku sredstava dostaviti ponudu za zaključivanje ugovora iz stavka (1) ovog članka.

Članak 3.

(Uplata sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove Odluke uplatit će se na transakcijski račun Korisnika sredstava nakon potpisivanja ugovora iz članka 2.

Članak 4.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženi su Sektor za pravne i finansijske poslove Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine.

Članak 5.

(Izvjешavanje)

Obvezuje se Korisnik sredstava da najkasnije do 31.12.2026. godine dostavi izvješće o namjenskom utrošku sredstava.

Članak 6.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-16-1-633-1/26

23. ožujka 2026. godine

Sarajevo

Ministar

Edin Forto, v. r.

Na osnovu člana 18. Zakona o Budetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i člana 3. stav (1) Odluke o kriterijumima za dodjelu sredstava interventne tekuće rezerve, broj: 04-16-1-311-1/26 od 16.02.2026. godine, a na zahtjev Asocijacije studenata Fakulteta za saobraćaj i komunikacije "Feniks", Sarajevo, ministar komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine donosi

ОДЛУКУ
О ДОДЈЕЛИ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ ТЕКУЋЕ
РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком одобравају се средства за коришћење интервентне текуће резерве за вријеме привременог финансирања институција Босне и Херцеговине у периоду јануар-март 2026. године у износу од 8.650,00 КМ (словима: осамхиљадешестстотинапедесет конвертибилних марака) Асоцијацији студената Факултета за саобраћај и комуникације "Феникс", Сарајево, ул. Змаја од Босне 8, 71000 Сарајево, као финансијска подршка за реализацију пројекта "Унапређење студентског кутка на Факултету за саобраћај и комуникације" (у даљем тексту: Корисник средстава).

Члан 2.

(Начин реализације Одлуке)

- (1) Ова одлука ће се реализовати на основу посебног уговора у коришћењу средстава из члана 1. ове одлуке, а којим ће се дефинисати услови и начин дојеле и коришћења средстава, извјештавање о коришћењу средстава и друга питања важна за реализацију средстава.
- (2) Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине ће Кориснику средстава доставити понуду за закључивање уговора из става (1) овог члана.

Члан 3.

(Уплата средстава)

Средства из члана 1. ове одлуке уплатиће се на трансакциони рачун Корисника средстава након потписивања уговора из члана 2.

Члан 4.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужени су Сектор за правне и финансијске послове Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Извјештавање)

Обавезује се Корисник средстава да најкасније до 31.12.2026. године достави извјештај о намјенском утроску средстава.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-16-1-633-1/26

23. марта 2026. године

Сарајево

Министар

Един Форто, с. р.

MINISTARSTVO SIGURNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE

593

Na osnovu člana 62. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i članova 43. i 44. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 63/04, 33 06, 58/06, 35/09 i 7/12), na prijedlog direktora Granične policije Bosne i Hercegovine, zamjenik ministra sigurnosti Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU**O NAČINU POPUNJAVANJA UPRAŽNJENIH RADNIH MJESTA ZA ČIN MLADI INSPEKTOR U GRANIČNOJ POLICIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

(Predmet Odluke)

- (1) U cilju održavanja operativnosti policijskog organa i osiguranja funkcionisanja sistema rukovođenja i komandovanja, kako bi se održao propisan maksimum radnih mjesta direktor Granične policije Bosne i Hercegovine određuje broj upražnjenih radnih mjesta za čin mlađi inspektor u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu (GPBiH) koja se popunjavaju zapošljavanjem novih policijskih službenika putem javnog oglasa i broj upražnjenih radnih mjesta koja se popunjavaju unapređenjem policijskih službenika GPBiH iz nižih činova.
- (2) Prilikom određivanja broja radnih mjesta koja se popunjavaju na jedan od načina iz stava (1) ovoga člana, direktor GPBiH će voditi računa o obavezi periodičnog zapošljavanja novih policijskih službenika i periodičnog popunjavanja radnih mjesta unapređenjem policijskih službenika GPBiH iz nižih činova, zavisno od broja upražnjenih radnih mjesta, planirane dinamike prestanaka radnog odnosa policijskih službenika, planiranih postupaka unapređenja za druge činove i drugih faktora od kojih zavisi ostvarivanje ciljeva iz stava (1) ovoga člana.

Član 2.

(Način realizacije Odluke)

- (1) Plan zapošljavanja i unapređenja policijskih službenika za upražnjena radna mjesta za čin mlađi inspektor, koja se popunjavaju u skladu sa članom 1, ove Odluke donosi direktor GPBiH.
- (2) Plan iz stava (1) ovog člana se u skladu sa operativnim i kadrovskim potrebama, može mijenjati i dopunjavati, o čemu odluku donosi direktor GPBiH.

Član 3.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o načinu popunjavanja upražnjenih radnih mjesta za čin mlađeg inspektora u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine, broj 04-02-2-3367-6/13 od 01.11.2013. godine.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-34-2-1202-1/26

17. februara 2026. godine

Zamjenik ministra

Ivica Bošnjak, s. r.**ODLUKU****O NAČINU POPUNJAVANJA UPRAŽNJENIH RADNIH MJESTA ZA ČIN MLADI INSPEKTOR U GRANIČNOJ POLICIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 1.

(Predmet Odluke)

- (1) U cilju održavanja operativnosti policijskog tijela i osiguranja funkcioniranja sustava rukovođenja i zapovijedanja, kako bi se održao propisan maksimum radnih mjesta, ravnatelj Granične policije Bosne i Hercegovine određuje broj upražnjenih radnih mjesta za čin mlađi inspektor u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: GPBiH) koja se popunjavaju zapošljavanjem novih policijskih službenika putem javnog natječaja i broj upražnjenih radnih mjesta koja se popunjavaju unapređenjem policijskih službenika GPBiH iz nižih činova.
- (2) Prilikom određivanja broja radnih mjesta koja se popunjavaju na jedan od načina iz stavka (1) ovoga članka, ravnatelj GPBiH će voditi računa o obvezi periodičnog zapošljavanja novih policijskih službenika i periodičnog popunjavanja radnih mjesta unapređenjem policijskih službenika GPBiH iz nižih činova, ovisno o broju upražnjenih radnih mjesta, planiranoj dinamici prestanaka radnog odnosa policijskih službenika, planiranim postupcima unapređenja za druge činove i drugim čimbenicima o kojima ovisi ostvarivanje ciljeva iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 2.

(Način realizacije Odluke)

- (1) Plan zapošljavanja i unapređenja policijskih službenika za upražnjena radna mjesta za čin mlađi inspektor, koja se popunjavaju u skladu s člankom 1. ove odluke, donosi ravnatelj GPBiH.
- (2) Plan iz stavka (1) ovoga članka, u skladu s operativnim i kadrovskim potrebama, može se mijenjati i dopunjavati, o čemu odluku donosi ravnatelj GPBiH.

Članak 3.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o načinu popunjavanja upražnjenih radnih mjesta za čin mlađi inspektor u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine, broj 04-02-2-3367-6/13 od 1.11.2013. godine.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-34-2-1202-1/26

17. veljače 2026. godine

Zamjenik ministra

Ivica Bošnjak, v. r.

Na temelju članka 62. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i članka 43. i 44. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 63/04, 33/06, 58/06, 35/09 i 7/12), na prijedlog ravnatelja Granične policije Bosne i Hercegovine, zamjenik ministra sigurnosti Bosne i Hercegovine donosi

На основу члана 62. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02, 102/09 и 72/17) и чланова 43. и 44. Закона о полицијским службеницима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 63/04, 33/06, 58/06, 35/09 и 7/12), на приједлог директора Граничне полиције Босне и Херцеговине, замјеник министра безбједности Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ**О НАЧИНУ ПОПУЊАВАЊА УПРАЖЊЕНИХ РАДНИХ МЈЕСТА ЗА ЧИН МЛАЋИ ИНСПЕКТОР У ГРАНИЧНОЈ ПОЛИЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

- (1) У циљу одржавања оперативности полицијског органа и обезбјеђења функционисања система руковођења и командовања, како би се одржао прописан максимум радних мјеста, директор Граничне полиције Босне и Херцеговине одређује број упражњених радних мјеста за чин млађи инспектор у Граничној полицији Босне и Херцеговине (у даљем тексту; ГПБиХ) која се попуњавају запошљавањем нових полицијских службеника путем јавног огласа и број упражњених радних мјеста која се попуњавају унапређењем полицијских службеника ГПБиХ из нижих чинова.
- (2) Приликом одређивања броја радних мјеста која се попуњавају на један од начина из става (1) овог члана, директор ГПБиХ ће водити рачуна о обавези периодичног запошљавања нових полицијских службеника и периодичног попуњавања радних мјеста унапређењем полицијских службеника ГПБиХ из нижих чинова, зависно од броја упражњених радних мјеста, планиране динамике престанака радног односа полицијских службеника, планираних поступака унапређења за друге чинове и других фактора од којих зависи остваривање циљева из става (1) овог члана.

Члан 2.

(Начин реализације Одлуке)

- (1) План запошљавања и унапређења полицијских службеника за упражњена радна мјеста за чин млађи инспектор, која се попуњавају у складу са чланом 1. ове одлуке, доноси директор ГПБиХ.
- (2) План из става (1) овог члана, у складу са оперативним и кадровским потребама, може се мијењати и допуњавати, о чему одлуку доноси директор ГПБиХ.

Члан 3.

(Престанак важења прописа)

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о начину попуњавања упражњених радних мјеста за чин млађи инспектор у Граничној полицији Босне и Херцеговине, број 04-02-2-3367-6/13 од 1.11.2013. године.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-34-2-1202-1/26

Замјеник министра

17. фебруара 2026. године

Ивица Бошњак, с. р.

**KONKURENCIJSKO VIJEĆE
BOSNE I HERCEGOVINE****594**

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 41. став (1) тачка с), члана 42. став (1) тачке с) и члана 48. став (1) тачке б), а у вези са чланом 10. став (2) тачке д), чланом 11. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) и чл. 105. и 108. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), у поступку покренутом на основу Захтева за покретање

postupka broj UP-05-26-2-013-1/24 od 14.06.2024. године, поднесеном од стране привредног субјекта СТ-TRADE BH d.o.o. Tuzla, ул. 2 Tuzlanske brigade br. 52, 75000 Tuzla, zastupanom po advokatskoj kancelariji Kunosić&Co d.o.o. Tuzla, ул. Kralja Tvrtka Prvog br. 5, 75000 Tuzla, protiv privrednog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, ул. Krečanska br. 1, 75000 Tuzla radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja protivno odredbi člana 10. stav (2) тачка д) Закона о конкуренцији, Конкуренцијско вјеће, на 24. (dvadesetčetvrtoj) sjednici održanoj дана 20.03.2025. године, donijelo je

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, zloupotrijebio dominantan položaj na tržištu distribucije/snabdjevanja toplotnom energijom u Gradu Tuzla, donošenjem i primjenom Tehničkih uslova za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. године који су djelimično izmijenjeni i dopunjeni Odlukom o izmjenama i dopunama Tehničkih uslova za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.10.2023. године, којим су propisani uslovi kojima se krajnjim korisnicima ograničava izbor toplinskih podstanica, a samim tim i priključenje na sistem grijanja Grada Tuzla, što predstavlja uslovljavanje druge strane da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi nemaju veze s predmetom sporazuma, u skladu sa odredbama člana 10. stav (2) тачка д) Закона о конкуренцији.
2. Nalaže se privrednom subjektu JP Centralno grijanje d.d. Tuzla:
 - da u roku od 60 (šezdeset) dana od дана prijema ovog Rješenja izmijeni Tehničke uslove za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. године на начин да се одредбе istih usklade sa тачком 1. dispozitiva, te да u остављеном року dostavi dokaze о izvršenju istog.
 - da u roku od 10 (deset) дана od дана izmjene Tehničkih uslova за priključenje на sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije, obavijesti sve korisnike koji su ugradili kompaktne toplinske podstanice i koji su priključeni на sistem grijanja grada Tuzla ugovorom на одређено vrijeme, о izmjeni Tehničkih uslova te да im ponudi zaključivanje novih ugovora о isporuci toplinske energije на neodređeni vremenski period на основу ugrađenih podstanica koje zadovoljavaju nove Tehničke uslove.
 - da u roku od tri дана od дана izmjene Tehničkih uslova за priključenje на sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije, на svojoj zvaničnoj web stranici vidno objave, под nazivom "Važna obavijest", да је došlo do izmjene istih.
3. Izriče se novčana kazna privrednom subjektu JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, zbog kršenja odredbi из члана 10. став (2) тачке д) Закона о конкуренцији, utvrđene у тачки 1. ovog Rješenja, u visini од 5.000,00 KM (pethiljada i 00/100 KM), u skladu са одредбом члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, koju је dužan platити u roku od 15 (petnaest) дана od дана prijema ovog Rješenja.

4. Ukoliko JP Centralno grijanje d.d. Tuzla ne uplati izrečenu novčanu kaznu iz tačke 3. u ostavljenom roku, ista će se naplatiti prinudnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
5. Nalaže se privrednom subjektu JP Centralno grijanje d.d. Tuzla da nadoknadi troškove postupka privrednom subjektu CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, u ukupnom iznosu od 1.000,00 (jednihiljada i 00/100) KM, u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog Rješenja.
6. Obavezuje se Podnosilac zahtjeva, privredni subjekt CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, da plati administrativnu taksu na rješenje u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM, u korist budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
7. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće je dana 14.06.2024. godine, pod brojem UP-05-26-2-013-1/24 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) privrednog subjekta CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, ul. 2 Tuzlanske brigade br. 52, 75000 Tuzla (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva ili CT-TRADE BH) zastupan po advokatskoj kancelariji Kunosić&Co d.o.o. Tuzla, ul. Kralja Tvrtka Prvog br. 5, 75000 Tuzla, protiv privrednog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, ul. Krečanska br. 1, 75000 Tuzla (u daljem tekstu: CG Tuzla) radi utvrđivanja postojanja zloupotrebe dominantnog položaja protivno odredbi člana 10. stav (2) tačka d) Zakona o konkurenciji.

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan, u smislu člana 28. Zakona, te je nakon dopune Zahtjeva izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva aktom pod brojem UP-05-26-2-013-4/24 od dana 12.09.2024. godine.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su privredni subjekti CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, ul. 2 Tuzlanske brigade br. 52, 75000 Tuzla i JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, ul. Krečanska br. 1, 75000 Tuzla.

1.1. Privredni subjekt CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla

Privredni subjekt CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla je društvo sa ograničenom odgovornošću koje je registrovano pod matičnim brojem (...) *¹. Društvo se bavi distribucijom i servisiranjem opreme za daljinsko grijanje, industriju i energetiku i u 100% je vlasništvu fizičkih lica (...) * (75%) i (...) * (25%) sa upisanim i uplaćenim kapitalom od (...) * KM.

1.2. Privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d Tuzla

Privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d Tuzla je registrovan u Općinskom sudu Tuzla pod matičnim brojem 1-294. Prema evidenciji Registra vrijednosnih papira udio osnivača u kapitalu je Grad Tuzla sa 51%, dok preostalih 49% posjeduju dioničari. Pretežna registrovana djelatnost JP Centralno grijanje d.d Tuzla je proizvodnja i snabdjevanje parom i klimatizacija.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tokom postupka primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), te odredbe Zakona o upravnom

postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u smislu odredbi člana 26. Zakona.

Također, Konkurencijsko vijeće uzelo je u obzir i odredbe Zakon o zaštiti potrošača BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 25/06 i 88/15), Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službene novine TK", broj 11/05, 7/07, 8/12, 14/13 i 11/20), Tehničke uslove za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. godine, Odluku o snabdjevanju Grada toplotnom energijom ("Službeni glasnik grada Tuzla", broj 10/17, 11/17 i 1/19) i Opšte uslove za priključenje na sistem daljinskog upravljanja i isporuku toplinske energije grada Tuzla.

Konkurencijsko vijeće u skladu sa članom 43. stav (7) Zakona je u svrhu ocjene predmetnog postupka može koristiti sudsku praksu Evropskog suda pravde i odluke Evropske komisije.

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Kao razloge za podnošenje zahtjeva, Podnosilac zahtjeva u bitnom navodi sljedeće:

- Podnosilac zahtjeva, društvo sa ograničenom odgovornošću CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla je privredni subjekt koji se još od 2008. godine uspješno bavi distribucijom i servisiranjem opreme za daljinsko grijanje, industriju i energetiku.
- Privredni subjekt CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla je distributer kompaktnih toplinskih podstanica renomiranog švedskog proizvođača marke Cetetherm, tip Mini City. U odnosu na pomenuti proizvod, pored usluge distribucije, obezbjeđuje i usluge isporuke i montaže, servisiranja i zamjene dijelova. Kompaktne toplinske podstanice su tehnički proizvodi koji omogućavaju individualnu regulaciju temperature sa odgovarajućim termostatom i vrše trenutno pripremanje potrošne tople vode po sistemu pojedinačnih potreba korisnika.
- Nakon izvršene ugradnje Podstanice Mini City za svoje klijente/kupce (kojoj jc prethodila izrada projektna dokumentacije i ostala procedura propisana relevantnim propisima), svako od tih lica obratilo se CG Tuzla (kao privrednom subjektu kojem su povjereni javni poslovi distribucije toplotne energije na području grada Tuzla) sa zahtjevom za priključenje na sistem daljinskog grijanja grada Tuzla, odnosno sa zahtjevom za zaključenje ugovora o isporuci toplinske energije za njihove individualne stambene objekte. Međutim, svim licima koja su izvršila ugradnju Podstanice Mini City u svoje objekte (građanima grada Tuzla) prije početka sezone grijanja 2022/2023, CG Tuzla dostavio je istovjetne dopise.
- U navedenim dopisima, čija se sadržina u neznatnoj mjeri izmjenila i prije početka sezone grijanja 2023/2024, ovlaštena lica CG Tuzla navode kako Podstanica Mini City sadrži određene nedostatke u smislu sadržaja pojedinih odredbi tada važećih Tehničkih uslova za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. godine. Shodno tome, CG Tuzla, svim tim licima, uskratilo je zaključenje ugovora o isporuci toplinske energije na neodređeni vremenski period, već im jc odobreno zaključenje ugovora o

¹ (...) * - podaci predstavljaju poslovnu tajnu

- isporuci toplinske energije na određeno vrijeme, tj. na pojedinačne sezone grijanja (prvo u sezoni 2022/2023, a onda u sezoni 2023/2024), uz napomenu kako ugovori o isporuci toplinske energije ne mogu biti zaključeni na neodređeni vremenski period, dok se ne otklone nedostaci na Podstanici Mini City, koji su u suprotnosti sa Tehničkim uslovima od 09.12.2021. godine. Radi se o grupi od oko 60ak građana koja su kupila i ugradila u svoje objekte Podstanicu Mini City u spomenutom periodu, što nije zanemarljivo jer kompaktne toplinske podstanice nisu cjenovno jeftini tehnički proizvodi.
- Nakon opisanih dešavanja, građani koji su kupili i ugradili Podstanicu Mini City, obratili su se i Podnosiocu zahtjeva, kao distributeru Podstanice Mini City. Tom prilikom, postignut je dogovor da će biti angažovana nezavisna stručna lica sa zadatkom da utvrde da li su navodi CG Tuzla o nedostacima Podstanice Mini City osnovani sa aspekta tehničke struke i relevantnih tehničkih standarda za ovu vrstu proizvoda. Rezultat tog angažmana jeste Nalaz i mišljenje vještaka od 15.08.2023. godine, sačinjen zajednički od strane dva stalna sudska vještaka mašinske struke specijalizirana za oblast energetike. Po prijemu Nalaza i mišljenje od 15.08.2023. godine, Podnosilac zahtjeva se obratio nadležnim organima CG Tuzla dopisom naslovljenim kao Prigovor zbog nezakonitog postupanja i Zahtjev za hitnim preduzimanjem radnji iz Vaše nadležnosti od 25.09.2023. godine, kao i organima grada Tuzla dopisom naslovljenim kao Zahtjev za preispitivanje zakonitosti poslovanja pravnog lica "Centralno grijanje" d.d. Tuzla i Prijedlog za preduzimanjem radnji iz vaše nadležnosti od 22.09.2023. godine, iz razloga što je grad Tuzla većinski dioničar u CG Tuzla sa 51% udjela.
 - Nadalje, dana 12.10.2023. godine grupa od 59 građana grada Tuzla, obratila se nadležnim organima CG Tuzla sa dopisom naslovljenim kao Zahtjev za priključene ugrađene podstanice na sistem daljinskog grijanja i za zaključenje Ugovora o isporuci toplotne energije od 27.09.2023. godine. Navedenim dopisom, pomenuta grupa građana akcentira dvije ključne činjenice, a to su: da su veoma zadovoljni sa radom Podstanice Mini City i isporučivanom toplotnom energijom i kako nikakva šteta nije nastupila niti na njihovim objektima ili Podstanici Mini City, a niti je nastupila bilo kakva šteta CG Tuzla. Istovjetna situacija ponovila se i u sezoni grijanja 2023/2024, odnosno i pred početak te sezone grijanja ponovno su zaključeni jednosezonski Ugovori o isporuci toplotne energije i ponovno su građani bili veoma zadovoljni radom Podstanice Mini City.
 - Dana 09.10.2023. godine, Nadzorni odbor CG Tuzla donosi Odluku o izmjenama i dopunama Tehničkih uslovima za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije, broj 09-07062-2023/XIII-5. Tom Odlukom, u čijem se obrazloženju kao razlozi donošenja navode i potrebe za izmjenom i dopunom Tehničkih uslova od 09.12.2021. godine u dijelu koji se odnosi na toplinske podstanice, zapravo su usvojene tzv. kozmetičke izmjene. Pomenute izmjene Tehničkih uslova zapravo ne donose nikakvu relevantnu promjenu, tako da građani koji se odluče za kupovinu kompaktnih toplinskih podstanica u svojim objektima, prema sada izmijenjenim Tehničkim uslovima CG Tuzla i dalje zapravo nemaju izbor. Naime, prema aktuelnim Tehničkim uslovima CG građanima se de facto ograničava izbor i to isključivo na kupovinu i ugradnju kompaktne toplinske podstanice marke Danfoss, čiji su trenutni distributeri na tržištu pravna lica Ventcomerce d.o.o. Sarajevo i Zimi d.o.o. Tuzla, isključujući mogućnost ugradnje Podstanice Mini City i drugih istovjetnih kompaktnih toplinskih podstanica, čije je korištenje također odobreno na tržištu BiH.
 - Dana 20.03.2024. godine zaključen je Sporazum o utvrđivanju prava i obaveza zainteresovanih strana u postupku priključenja na sistem daljinskog grijanja grada Tuzla od 06.05.2024. godine. Po osnovu tog Sporazuma, grupa građana grada Tuzla koja je ugradila Podstanicu Mini City u svoje objekte, zaključila je pojedinačne Ugovore o isporuci toplinske energije na neodređen vremenski period. Slijedom opisanog raspleta predmetne situacije, bilo je logično za očekivati da će CG Tuzla ubuduće odobravati priključenje na sistem daljinskog grijanja Grada Tuzla građanima koji ugrade Podstanicu Mini City ili istovjetne kompaktne toplinske podstanice u svoje individualne objekte. Međutim, ništa od navedenog se nije dogodilo, odnosno dogodilo se da se sada javljaju prethodno zainteresovani potencijalni kupci Podstanice Mini City, navodeći kako su im uposlenici CG Tuzla striktno naveli da neće moći da se spoje na Sistem grijanja Tuzla, ako kupe i ugrade Podstanicu Mini City u svoje individualne objekte. Naime, svim prethodnim, a posebno ovim posljednje navedenim istupima CG Tuzla, jasno je da se Podnosiocu zahtjeva, kao pravnom licu koje je distributer kompaktne toplinske podstanice koja dokazano funkcioniše u okviru sistema grijanja individualnih objekata na području grada Tuzla i na mnogim drugim područjima, želi uskratiti pravo na pristup tržištu tog proizvoda na području grada Tuzla, tj. sa tog tržišta ga se želi eliminisati. Istovremeno, time se potencijalno svim građanima zainteresovanim za priključenje na Sistem grijanja Tuzla svojih individualnih objekata pravi šteta, jer ih CG Tuzla uslovljava da izvrše ugradnju pojedinih kompaktnih toplinskih podstanica koje su zapravo skuplje, nego Podstanica Mini City, navodi se u Zahtjevu.
 - Podnosilac zahtjeva dalje ističe da je sa aspekta lojalne konkurencije i zaštite potrošača, nezakonit član 35. stav 2" stav 12. i stav 13. Tehničkih uslova CG, kao i sve ostale odredbe Tehničkih uslova kojima se nameće obaveza ugradnje tačno određenog broja i tačno određenog tipa senzora, ili tačno određenog broja temperaturnih ulaza, ili digitalnih izlaza na kompaktnim toplinskim podstanicama. Hipotetskog primjera radi, ono što je

navedenim odredbama Tehničkih uslova CG urađeno, bilo bi isto kao kada bi regulatorni organ uveo obavezu da npr. na prostoru BiH ne smiju biti korišteni TV uređaji koji imaju manje od 3 HDMI izlaza. Drugim riječima, ovo što CG Tuzla propagira kroz svoje tehničke uslove jeste apsurd i vidna nezakonitost na štetu potrošača, jer se potrošačima, primjera radi, nameće da kupe kompaktnu toplinsku podstanicu opremljenu isključivo sa P1000 senzorima, a s druge strane postoje druge vrste senzora koje obavljaju istu tu funkciju kao Pt1000 senzori, možda čak i na bolji način. Uostalom, sve i da su senzori ugrađeni u pojedinim kompaktnim toplinskim podstanicama na tržištu manje kvalitetni nego Pt1000 senzori, sva je suština u tome da se i podstanicama sa takvim senzorima mora dozvoliti priključenje na Sistem grijanja Tuzla, ukoliko ispunjavaju svoju funkciju za koju su namijenjeni i ako postoje mogućnosti da se one priključe na Sistem grijanja Tuzla. To je u osnovi principa slobodnog tržišta i principa lojalne konkurencije, jer se potrošačima mora omogućiti pravo izbora na kupovinu prema njihovim preferencijama, sve dok je riječ o kupovini proizvoda koji su legalno uvezeni ili proizvedeni na području BiH, te koji se koriste u svrhu zbog koje su i napravljeni. U kontekstu predmetnog slučaja, nije ni sporno da je Podstanica Mini City atestiran proizvod prema standardima Evropske unije, standardima važećim u BiH, te da je tehnički proizvod koji se u BiH uvozi legalno, a posredstvom Podnosioca zahtjeva. Također, niti jedan "nedostatak" nema uporište ni u pravilima tehničke struke, o čemu svjedoči nekoliko puta spomenuti Nalaz i mišljenje vještaka od 15.08.2023. godine te da insistiranje na nezakonitim i neosnovanim tehničkim uslovima, predstavlja čin zloupotrebe dominantnog položaja CG Tuzla, kao privrednog subjekta u čijoj je isključivoj nadležnosti distribucija toplotne energije na području grada Tuzla, stoji u Zahtjevu.

Na osnovu navedenog Podnosilac zahtjeva smatra da je opisanim djelovanjem privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, zloupotrijebio dominantan položaj iz člana 10. stav (2) tačka d) te traži da Konkurencijsko vijeće donese odluku kojom će onemogućiti ovako djelovanje.

Na osnovu dostavljene dokumentacije, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povrede Zakona na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, te je u smislu člana 32. stava (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj UP-5-26-2-013-6/24 dana 12.09.2024. godine, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja u smislu člana 10. stav (2) tačke d) Zakona.

Suprotna strana u postupku, privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, u ostavljenom roku dostavio je odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, dana 04.10.2024. godine podneskom broj UP-05-26-2-013-14/24, u kojem u bitnom navodi slijedeće:

- Svaki sistem daljinskog grijanja je različit a što je uslovljeno projektom samog sistema. Različiti režimi rada na različitim sistemima daljinskog grijanja onemogućavaju da se sve toplinske

podstanice, bez prilagođavanja određenih elemenata na istim, implementiraju na svaki sistem daljinskog grijanja, bez obzira što zadovoljavaju EU standarde i ostale standarde struke;

- Tipska toplinska podstanica Mini City koja se proizvodi u Švedskoj i podliježe Švedskim propisima F:101, gdje radni parametri sistema iznose 100°C, 16 bara, a projektne maksimalne temperature do 120°C ne može zadovoljiti Tehničke uslove za priključenje na sistem daljinskog grijanja grada Tuzla, kao ni projektne režime sistema;
- SDG grada Tuzla ima tačno određene parametre sistema definisane Projektom magistralnog voda iz 1983. godine, a koji su propisani Tehničkim uslovima. Ističe se da je nazivni pritisak u sistemu NP 25 (25 bara) i da je temperaturni režim svih ostalih segmenata daljinskog grijanja (pumpne stanice, distributivne mreže i toplinske podstanice) dimenzioniran za $145/75^{\circ}\text{C}$, a da je isti izmjenom Tehničkih uslova za priključenje na sistem daljinskog grijanja u 2022. godini promjenjen na temperaturni režim za primarnu vrelvodnu mrežu $130/60^{\circ}\text{C}$, sa stanovišta smanjenja toplinskih gubitaka u distribuciji i poboljšanja efikasnosti sistema, a sve u okviru navedenog projekta;
- Izmjene Tehničkih uslova su izvršene isključivo radi poboljšanja stanja i efikasnosti sistema, kao i smanjenja gubitaka, na osnovu dugogodišnjeg iskustva, a sve u okvirima projekta toplifikacije grada Tuzle i u skladu sa propisanom zakonskom procedurom donošenja, a ne zbog "pritiska izrevoltiranih građana";
- Tehničkim uslovima Distributera definisane su tehničke specifikacije koja treba da ispunjava određena oprema, uređaji i armatura, bez navođenja bilo kojeg proizvođača, iz čega proizilazi da Distributer, u kontekstu Zahtjeva za pokretanje postupka, ni na koji način ne ograničava konkurentnost, već je podstiče;
- Podstanice tipa Mini City, proizvedene u Švedskoj, su izrađene po propisima navedene zemlje, odnosno za temperaturni režim 120°C i 16 bar-a, a što bez izmjena na istim, nije primjenjivo na vrelvodnu mrežu SDG grada Tuzla ($130/60^{\circ}\text{C}$ primar i $75/55^{\circ}\text{C}$ sekundar, NP 25), dok na toplovodnoj mreži sistema daljinskog grijanja grada Tuzla ($90/60^{\circ}\text{C}$ primar i $75/55^{\circ}\text{C}$ sekundar, NP 16) predmetne podstanice u potpunosti odgovaraju propisanim uslovima te se bez ikakvih problema mogu implementirati na SDG i nemaju negativan uticaj kako je to u slučaju sa njihovom primjenom na vrelvodni režim;
- Cijeneći da se predmetne podstanice bez izmjena mogu spojiti na toplovodnu mrežu SDG-a (tamo gdje se podstanice direktno spajaju na toplovodnu mrežu), Distributer je bez ikakvih uslovljavanja dozvolio takvo spajanje i sa tim korisnicima zaključuje ugovore o isporuci toplotne energije na neodređeno vrijeme, dok podstanice tipa Mini City, a koji se spajaju na vrelvodnu mrežu SDG-a je potrebno izmijeniti i nadograditi;
- Nakon što je Distributer ustanovio nedostatke predmetnih podstanica u slučaju njihovog spajanja

- na vrelovodnu mrežu, o čemu je pismeno obavijestio kupce, naknadnim izlaskom na teren od strane uposlenika Distributera, uočene su dodatne nepravilnosti na istima u smislu prikrivanja originalne deklaracije proizvoda deklaracijom sa netačnim podacima (lažiranje stvarnih podataka) radnog temperaturnog režima i nazivnog pritiska podstanica koji su ključni za njihov siguran rad na SDG-u jer su iste napravljene za niži temperaturni režim i niži radni pritisak, a na način da je vršeno "lijepljenje" deklaracije podstanice podnosioca. Zahtjeva preko deklaracije proizvođača, čime su i kupci podstanica i Distributer dovedeni u zabludu;
- Zahtjevanje Distributera od kupaca predmetnih podstanica da izvrše izmjene i nadogradnju na podstanicama, ne predstavlja nikakvo diskriminatorno postupanje obzirom da je Distributer i podnosiocima zahtjeva za priključenje na SDG koji su ugradili neke druge toplinske podstanice, a koje također nisu bile u potpunosti u skladu sa Tehničkim uslovima, dostavljao dopise u kojima traži otklanjanje istih, te je sa istima, također, zaključivao ugovore o isporuci toplotne energije, uz obavezu korisnika da do početka naredne sezone grijanja utvrđene nedostatke otklone (identične ugovore koji su zaključivani i sa podnosiocima zahtjeva sa ugrađenom Mini City podstanicom);
 - Vještaci u aktu Nalaz i mišljenje nisu vodili računa o temeljnim činjenicama projektnih parametara sistema daljinskog grijanja u odnosu na temperaturni režim i nazivni pritisak, a koji su polazna tačka za bilo koju analizu;
 - Sporazumom o utvrđivanju prava i obaveza zainteresiranih strana u postupku priključenja na sistem daljinskog grijanja grada Tuzla od 06.05.2024. godine samo je stvoren pravni osnov za zaključenje "trajnih" ugovora o isporuci toplotne energije koji su već ugradili predmetne podstanice, imali zaključene ugovore o isporuci toplotne energije za konkretnu sezonu i ostvarili pravo na subvenciju podstanica na Javnom pozivu Grada Tuzla. Predmetni sporazum, iz navedenih razloga, ne može predstavljati model za rješavanje iste ili slične problematike koja se može pojaviti u budućnosti, iz razloga što bi se dalja ugradnja podstanica tipa Mini City, koje ne zadovoljavaju propisane uslove u potpunosti, znatno više odrazila na funkcionisanje sistema daljinskog grijanja, a tima i kvalitetu isporuke toplotne energije, što je jedan od osnovnih zadataka Distributera u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima;
 - Distributer je potpuno neosporno dokazao da neregulisane podstanice tipa Mini City ostvaruju mnogo veće konzume protoka, a što direktno utiče na efikasnost sistema daljinskog grijanja i manjak potrebnog protoka za snabdijevanje ostalih korisnika;
 - Distributer je potpuno nesporno dokazao da predmetne podstanice ne ispunjavaju ni osnovne sigurnosne funkcije propisane standardom za ovu vrstu postrojenja, te ugrožavaju sigurnost korisnika i materijalnih dobara;

- Sve podstanice koje su zastupljene u SDG-u grada Tuzla kao i dostupne na tržištu (Danfoss, Mikom,...), uključujući i predmetnu podstanicu bez obzira na nedostatke (Cetetherm tipa Mini City), su u cjenovnom rangu cca 10.000-11.000 KM;

4. Usmena rasprava

Budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, u skladu sa članom 39. Zakona, dana 31.01.2025. godine (poziv dostavljen aktom broj UP-05-26-2-013-22/24, broj UP-05-26-2-013-23/24 od dana 14.01.2025. godine).

Usmena rasprava održana je u sjedištu Konkurencijskog vijeća uz prisustvo advokata Svena Seleskovića i Anese Ferizović, punomoćenika privrednog subjekta CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, direktora privrednog subjekta CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla - Dražena Fazlića na strani Podnosioca zahtjeva te Nermine Babajić - direktorice privrednog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla i zaposlenika: Daniele Hadžiefendić, Enesa Demirovića i Adnana Karahmentovića.

Na usmenenoj raspravi stranke su se izjasnile da ostaju kod svojih dosadašnjih iskaza i dokaza s tim da je svaka strana priložila i dodatnu dokumentaciju kojom potvrđuju svoje tvrdnje (Zapisnik broj UP-05-26-2-013-24/24 od dana 31.01.2025. godine).

Podnosilac zahtjeva tokom usmene rasprave u bitnome ističe:

- nije tačno kako se temperature u potisnom vodu sistema daljinskog grijanja grada Tuzla (u daljem tekstu: SDG Tuzla) mogu kretati i do 180°C. Naime, prema samom Glavnom projektu rekonstrukcije magistralnog vrelovoda na području grada Tuzla iz 2024. godine, čiji je autor CG Tuzla, projektne temperature označene su na proračun kompenzacija od 130°C. Na okolnosti da se temperature u potisnom vodu više ne projektuju za temperature do 180°C, dostavljamo i Izvod iz Glavnog projekta toplinske podstanice i vrelovodnog priključka sa SO Pašage Mandžića br. 30, izrađen u augustu 2024. godine, iz čije sadržine proizilazi da je rad projektovan na temperaturi od 0°C do 130°C. CG Tuzla, kroz svoje Izjašnjenje od 03.10.2024. godine, nastoji pojedine stvari prikazati onakvim kakve zapravo nisu, ili kakve odavno nisu u praksi rada cjelokupnog SDG Tuzla, zbog faktora koji nemaju veze sa samim kompaktnim toplinskim podstanicama;
- da prikazana važeća Šema toplinske podstanice sa kombinovanim regulacionim ventilom, koju CG Tuzla zahtijeva svojim Tehničkim uslovima ne može imati bilo kakvu relevantnost, jer temeljni parametar prikazan na istoj nije tačan. Naime, na toj Šemi kao polazna temperatura (temperatura u potisu) vode za grijanje koja se "pušta" iz Termoelektrane Tuzla označena je sa 130°C. Međutim, već unazad godinama, što zapravo i samo CG Tuzla ne spori u ovom postupku, ta polazna temperatura nikada nije dosegala temperaturu veću od 120°C. Dokaz o toj činjenici priložen je uz predmetni Zahtjev gdje je u članu 8. stav 2. tog Sporazuma ugovoreno da će maksimalna temperatura u potisu biti 121°C na mjestu isporuke. Stoga, pozivanje CG Tuzla na navedenu Šemu nema bilo kakvo uporište, te bi

upravo zbog istaknute činjenice, pomenuta Šema, u Tehničkim uslovima trebala biti brisana ili modifikovana na način da održava stvarno stanje stvari, a ne stanje stvari koje uopšte nije dosežno u trenutnim okolnostima i prema trenutnom Ugovoru sa Termoelektranom Tuzla, koji će biti u primjeni još barem pet godina. Posljedično, sva preostala obrazloženja pomenute Šeme i obračuni izvedeni na osnovu te Šeme nisu relevantni;

- da kompaktne toplinske podstanice marke Cetetherm, tip Mini City, koje je Podnosilac zahtjeva plasirao kupcima na tržištu grada Tuzla i grada Lukavac, upravo jesu posebno modifikovane i prilagodene temperaturnom režimu 130°C i pritisku 25 bara, koji je propisan Tehničkim uslovima. Istovremeno, na taj način dokazuje se i činjenica da je CG Tuzla o svemu tome upoznato, i to čak direktno od samog proizvođača predmetnih toplinskih podstanica. Dakle, navodi CG Tuzla o tome da predmetne kompaktne toplinske podstanice Podnosioca zahtjeva sadrže "eliminatorski nedostatak", jer ne odgovaraju traženom temperaturnom režimu definisanom Tehničkim uslovima nisu tačni, a što je i ovlaštenim licima CG Tuzla odavno poznato;
- da je tačno da CG Tuzla nije izričito zabranilo ugradnju Podstanice MiniCity u sisteme grijanja individualnih objekata na prostoru grada Tuzla, ali činom propisivanja bespotrebno i doslovno "konkurencijski ugušujućih" odredbi Tehničkih uslova u dijelu koji se odnosi na kompaktne toplinske podstanice, CG Tuzla je indirektno dovelo do takve zabrane. Jer, nameće se logičko pitanje: Zašto bi neko kupio kompaktnu toplinsku podstanicu, ako ima saznanje od strane distributera toplotne energije i ako ima propise distributera toplotne energije, koji će dovesti do toga će ta podstanica biti bezvrijedna, jer sa njom u svom sistemu grijanja objekta neće moći ishodovati neophodne dozvole CG Tuzla i time priključenje na SDG Tuzla?

Suprotna strana, u ovom slučaju privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla u bitnome ističe:

- da je projektovana temperatura, za magistralni vrelovod grada Tuzla, iz 1981. godine, od 180 °C i da je u Izjašnjenju objašnjeno da je temperaturni režim sa 145/75 °C promijenjen u režim 130/60 °C uzimajući u obzir postojeće stanje toplifikacionih blokova u TE Tuzla, njihovim tehničkim mogućnostima i praćenjem globalnih trendova daljinskih sistema grijanja kao i ekonomičnosti distribucije toplotne energije;
- da je SDG grada Tuzla predstavlja zatvoreni sistem za čije uspješno funkcionisanje i ispunjenje svih zahtjeva postojećeg i budućeg toplinskog konzuma je neophodno vođenje računa o održavanju svih tehničkih karakteristika kompletnog sistema, kao i da se poremećaj na bilo kojem dijelu prenosi na cijeli sistem;
- da su svi akti Distributera usmjereni ka traženju najboljih tehničko-tehnoloških rješenja koji će

obezbjediti sigurnost i pouzdanost snabdijevanja toplotnom energijom.

Na pitanje voditelja postupka koje toplinske podstanice zadovoljavaju Tehničke uslove i koje su najviše ugrađivane na području grada Tuzla, predstavnik JP Centralno grijanje d.d. Tuzla je odgovorio da je najzastupljenija kompaktna toplinska podstanica ona marke Danfoss u omjeru preko 60%.

5. Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta u proizvodnom smislu, relevantno tržište obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu naročito njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvata cijelu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Članom 4. stav (1) tačka 3) Zakona o komunalnim djelatnostima propisano da se pod snabdjevanje toplotnom energijom podrazumjevaju poslovi proizvodnje i distribucije toplotne energije (pare, vrele vode, tople vode, sanitarne tople vode i sl.) mrežom do podstanice korisnika, uključujući i podstanicu, odnosno glavni zaporni ventil ili zajednički mjerni instrument kod objekata kolektivnog stanovanja, odnosno mjerni instrument korisnika.

Članom 2. Odluke o snabdjevanju Grada toplotnom energijom je predviđeno da je snabdjevanje grada toplotnom energijom komunalna djelatnost od posebnog društvenog interesa, te da obavljanje te djelatnosti vrši javno preduzeće kojem je, u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast komunalnih djelatnosti, nadležni organ povjerio obavljanje ove djelatnosti.

Privredni subjekt Centralno grijanje d.d. Tuzla je registrovan za djelatnost distribucije toplotne energije koju i obavlja, te je na osnovu navedenog, Konkurencijsko vijeće u predmetnom postupku odredilo relevantno tržište proizvoda distribucija/snabdjevanje toplotnom energijom.

Obzirom da se snabdjevanje toplotnom energijom vrši na području Grada Tuzla, relevantno tržište u geografskom smislu je utvrđeno kao geografsko područje Grada Tuzla.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odredilo da je relevantno tržište predmetnog postupka, tržište distribucije/snabdijevanja toplotnom energijom na području Grada Tuzla.

6. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon ocjene dostavljene dokumentacije i podataka tokom trajanja postupka Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće činjenično stanje:

Dominantan položaj

Osnivač privrednog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla je Grad Tuzla. Način osnivanja preduzeća i obavljanjem djelatnosti od opšteg interesa svrstava ovo preduzeće u

kategoriju Javnih preduzeća sa ciljem da preduzeće vrši zagrijavanje lokalnih stambenih jedinica.

Privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d Tuzla registrovan u Općinskom sudu Tuzla pod matičnim brojem 1-294. Prema evidenciji Registra vrijednosnih papira udio osnivača u kapitalu je Grad Tuzla sa 51%, dok preostalih 49% posjeduju dioničari.

Pretežna registrovana djelatnost privrednog subjekta JP Centralno grijanje d.d Tuzla je proizvodnja i snabdjevanje parom i klimatizacija.

Privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d Tuzla jedini privredni subjekt koji vrši isporuku toplotne energije sistemom daljinskog grijanja. Zona toplifikacije je definisana kao uža dio grada Tuzla gdje spadaju svi kolektivni stambeni objekti i dio individualnih stambenih objekata.

Poslovanje privrednog subjekta JP Centralno grijanje Tuzla obavezuje:

- obezbjeđvanje trajnog obavljanja djelatnosti od opšteg interesa i urednog zadovoljenja potreba korisnika proizvoda i usluga, odnosno obezbjeđenje kontinuiranog snabdjevanja vrelom vodom područje grada Tuzle sa ciljem zagrijavanja stambenih jedinica;
- razvoj i unapređenje obavljanja djelatnosti od opšteg interesa;
- obezbjeđivanja tehničko - tehnološkog i ekonomskog jedinstva sistema i usklađenosti njegovog razvoja i
- ostvarivanje drugog zakonom utvrđenog interesa.

Snabdjevanje grada toplotnom energijom je komunalna djelatnost od posebnog društvenog interesa. Obavljanje te djelatnosti vrši javno preduzeće kojem je, u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast komunalnih djelatnosti, nadležni organ povjerio obavljanje ove djelatnosti, u skladu sa članom 2. Odluke o snabdjevanju Grada toplotnom energijom.

Član 9. stav (2) Zakona o konkurenciji propisuje da se pretpostavlja, da jedan privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba i/ili usluga, ako na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine ima tržišni udio veći od 40,0%.

Član 2. Odluke o definisanju kategorije dominantnog položaja dalje razrađuje pojam dominantnog položaja te određuje da privredni subjekat na relevantnom tržištu proizvoda ili usluga ima dominantan položaj, kada se zbog svoje tržišne snage može ponašati i djelovati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, i na taj način ograničava ili sprječava efikasnu konkurenciju.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je JP Centralno grijanje Tuzla jedini privredni subjekt koji vrši isporuku toplotne energije sistemom daljinskog grijanja, i da je zona toplifikacije definisana kao uža dio grada Tuzla gdje spadaju svi kolektivni stambeni objekti i dio individualnih stambenih objekata, te je neosporan njegov dominantan položaj u smislu člana 9. Zakona o konkurenciji.

Zloupotreba dominantnog položaja

Privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla donijelo je i primjenjuje Tehničke uslove za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. godine koji su djelimično izmijenjeni i dopunjeni Odlukom o izmjenama i dopunama Tehničkih uslova za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.10.2023. godine (dalje u tekstu: Tehnički uslovi).

Konkurencijsko vijeće je analiziralo spornu Odluku, odnosno Tehničke uslove i utvrdilo slijedeće:

Član 21. stav (4) Tehničkih uslova propisuje "Za sistem daljinskog grijanja grada Tuzle kao osnovni tip toplotne podstanice usvojena je izmjenjivačka toplotna podstanica u kompaktno izvedbi (samostojeća i zidna montaža). Zidna kompaktna toplinske podstanica je 35 kW, svi kapaciteti preko 35 kW su samostojeće izvedbe";

Član 31. stav (2) alineja 6. Tehničkih uslova propisuje: "Cjelokupna dokumentacija toplotne podstanice (uputstva, atesti, provjere, strojne i elektro šeme) mora biti na BHS jezicima";

Član 31. stav (2) alineja 10. Tehničkih uslova propisuje: "Zidne kompaktne podstanice su obavezno opremljene sa elektronskim regulatorom za podstanice koje su priključene na sistem daljinskog grijanja a nisu predviđene za priključenje na SCADA sistem, temperaturnim senzorima za mjerenje vanjske temperature, temperature potisa sekundara i temperature povrata primara, kombi ventilom sa mogućnosti ograničenja maksimalnog protoka, elektromotornim pogonom, termostatlimer, UZ mjerač toplotne energije u povratnom vodu primarnog kruga";

Član 35. stav (2) Tehničkih uslova propisuje: "...Minimalne karakteristike elektronskih regulatora za podstanice koje su predviđene za priključenje na sistem daljinskog grijanja, a nisu predviđene za priključenje na SCADA sistem...."

Član 35. stav (10) Tehničkih uslova propisuje: "...upravljanje trotačkovno ili kombinacija trotačkovno/analogno, sa sigurnosnom funkcijom zatvaranja (pri nestanku el.napajanja)...";

Član 35. stav (12) Tehničkih uslova propisuje: "Za mjerenje i očitavanja vrijednosti temperature na toplotnim podstanicama koriste se temperaturni senzori Pt1000";

Član 35. stav (13) Tehničkih uslova propisuje: "Vanjski temperaturni senzor Pt 1000 se koristi za mjerenje vanjske temperature zraka na osnovu kojeg se vrši upravljanje toplotnom podstanicom".

Odlukom člana 174. Zakona o upravnom postupku propisano je: "Kad je za utvrđivanje ili ocjenu neke činjenice važne za rješavanje stvari potrebno stručno znanje kojim ne raspolaže službeno lice koje vodi postupak, izvešće se dokaz vještačenjem."

Privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, nakon održane usmene rasprave, dostavio je i nalaz vještaka "Nalaz i mišljenje na ocjenu opravdanosti zahtjeva Centralnog grijanja d.d. Tuzla prema isporučiocu toplotnih podstanica firme CT-Trade BH d.o.o. Tuzla te da li su tehnički uslovi za priključenje na sistem daljinskog grijanja u skladu sa relevantnim standardima i normama i da li su u skladu sa zakonima u BiH, odnosno FBiH" (stalni sudski vještaci: Damir Žunić - oblast mašinstvo i Suad Haličević - oblast elektrotehnika).

U navedenom nalazu u tački VI Zaključak - Mišljenje stoji:

"Pregledom Tehničkih uslova za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije - Centralnog grijanja Tuzla, jasno se zaključuje da su isključivo navedene tehničke specifikacije koje treba da ispunjava neophodna oprema, uređaji i armatura za toplotno predajne stanice, bez navođenja bilo kog proizvođača.

Sušтина ovog Nalaza i mišljenja direktno implicira da Centralno grijanje d.d. Tuzla ne insistira na ugradnji opreme,

mjernih uređaja, armatura, senzora i sl. samo određenog proizvođača u toplotno predajne stanice, već isključivo se može ugraditi oprema bilo kojeg proizvođača ukoliko ispunjava propisane Tehničke uslove koje su donijeli nadležni organi."

Također, nalazom je zaključeno da Centralno grijanje d.d. Tuzla nije zloupotrijebilo dominantan položaj kojima se uslovljava druga strana da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma i jer je upravo donošenjem Tehničkih uslova za priključenje na sistem daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije jasno propisalo uslove za priključenje na distributivnu mrežu toplotne energije koji su jednaki za sve korisnike Sistema daljinskog grijanja. Uzimajući u obzir navedeno, Konkurencijsko vijeće zaključuje da je nalaz pisan s ciljem argumentovanja navoda suprotne strane u ovom postupku, odnosno privrednog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, i kao takav postaje vrlo nepouzdan s obzirom na činjenicu da navedene stručne osobe nemaju potrebno znanje niti nadležnost o odlučivanju o zabranjenim konkurencijskim djelovanjima u smislu Zakona o konkurenciji.

S obzirom da radi o specifično postavljenim uslovima i stručnoj terminologiji, Konkurencijsko vijeće je analiziralo i Nalaz stalnih sudskih vještaka mašinske struke "Analiza i ocjena stanja kompaktnih toplinskih podstanica tipa Mini City na SDG Tuzla" (stalni sudski vještaci mašinske struke: dr. sci. Nedim Ganibegović i IWE Samir Softić) (dalje u tekstu: Nalaz). Vrlo važna činjenica koju Konkurencijsko vijeće nije zanemarilo jeste da je Nalaz urađen na zahtjev građana neovisno o ovom postupku i to godinu dana prije pokretanja postupka (15.08.2023. godine), gdje je između ostalog objašnjeno:

Regulacija svih toplinskih podstanica se ne vrši ograničavanjem povratne temperature, nego zadatom temperaturom sekundara. Ovdje se konstatuje da elektronski regulator nema mogućnost podešavanja rada podstanice u vremenskim intervalima (dnevni i noćni režim rada) što je i apsolutno nepotrebno jer se temperaturom primara upravlja iz dispečerskog centra prema dnevno/noćnom dijagramu.

Niti jedna kompaktna toplinska podstanica u privatnom vlasništvu se ne reguliše putem ograničenja temperature povrata sekundara (T2) na primarnoj strani.

Ograničenje temperature povrata primara bi radilo na način da ukoliko podstanica vraća veću temperaturu od željene senzor T2 bi poslao signal el. regulatoru da zatvori regulacioni ventil, te se na taj način smanji temperatura. U tom slučaju bi došlo do prekida cirkulacije na primarnoj strani dok se temperatura na senzoru T2 ne bi spustila na željenu razinu. To u konačnici reflektuje isporuku niže temperature krajnjem korisniku. Ta mogućnost regulatora se u praksi ne koristi jer izaziva distribuciju niže temperature krajnjim korisnicima.

Regulacija temperature se vrši na osnovu krajnje željene temperature u objektu koju definiše temperatura vode u potisu sekundara a za što je zadužen senzor T3. To potvrđuje i sadržaj dokumenta Strateške smjernice za održivi razvoj sistema daljinskog grijanja Grada Tuzla iz novembra 2022. godine u kojem je navedeno: Temperaturna regulacija sekundara odnosno temperatura radnog medija u instalacijama grijanja (T3) u objektu vrši se centralno u odnosu na vanjsku temperaturu. Za svaku podstanicu definiše se potrebni odnos temperature polaznog voda sekundara (T3) u odnosu na vanjsku temperaturu.

Dakle, nespornim se zaključuje kako Podstanica Mini City posjeduje dovoljan broj temperaturnih senzora za kvalitetno obavljanje svoje namjene a što je sama regulacija temperature u objektu.

Atestna dokumentacija je potpuna, tehnički validna i pravno verifikovana od strane Proizvođača podstanice. U vezi sa "svim elementima podstanice", odnosno u smislu postavljenog uslova ističe se da su svi elementi predmetne podstanice i predviđeni za rad na traženim temperaturama i pritiscima: 130/60, PN 25 - Primar i 75/55, PN 10 - Sekundar.

Postavljeni uslov u vezi obezbjeđivanja redovnog servisa u garantnom roku od 2 godine i izvangarantnom roku u trajanju od najmanje 7 godina od isporuke podstanice prema nalazu vještaka je paušalno postavljen zahtjev koji se odnosi na postprodajni servis. Garancije na ovakvu vrstu uređaja i opreme se u većini slučajeva daju na 24 mjeseca i u suprotnosti je sa određenim zakonima, jer se takvim zahtjevom zadire u oblast kojom se regulišu prava i obaveze između isporučioaca toplotne stanice i krajnjeg tarifnog korisnika.

Na osnovu karakteristika regulatora koji je sastavni dio fabrički kompletiranih podstanica tipa Mini City može se konstatovati da isti posjeduje sve neophodne upravljačke funkcije koje su potrebne za pravilno i energetski učinkoviti funkcionisanje kompletnog sistema kućne instalacije grijanja bez bilo kakvih negativnih uticaja na primarnu stranu instalacija SDG.

Senzori tipa NTC mogu namjenjenu funkciju u kućnim instalacijama grijanja da obavljaju jednako tačno i pouzdano kao i temperaturni senzori tipa PT1000 stoga ostaje nejasno na osnovu kojih tehničkih razloga distributer zahtjeva od korisnika ugradnju striktno jednog tipa temperaturnih senzora, posebno iz razloga što su podstanice (oprema) koja je vlasništvo korisnika te krajnji korisnik samim tim ima obavezu da brine o održavanju, popravcima i zamjenskim dijelovima.

U Tački 3. "Rezime" Nalaza stoji:

"Potpuno je jasno da su Tehnički uslovi CG Tuzla postavljeni tendenciozno i isključivo sa ciljem da krajnjem tarifnom kupcu maksimalno suze mogućnost izbora za njega na tržištu povoljnijeg tipa podstanice za kućne instalacije. Tehnički uslovi CG Tuzla su definisani detaljno do takvog nivoa da tarifnog kupca usmjeravaju samo u jednom smjeru po pitanju izbora podstanice. Na takvom isključivom i rigidnom pristupu se insistira bez obzira što je to za kupce itekako finansijski nepovoljnija varijanta i bez obzira što se na tržištu nude podstanice različitih proizvođača čiji je kvalitet dokazan i za koje postoji kompletna tehnička dokumentacija."

U Tački 4. "Zaključak i Mišljenje" istog Nalaza stoji:

"Uvidom u dokumentaciju za podstanice tipa Mini City možemo konstatovati da je ista prevedena, uredna i tehnički kompletna. Također, iz dokumentacije kao i na osnovu uvida na lice mjesta možemo konstatovati da su ugrađeni osnovni elementi predmetnih podstanica isporučeni od renomiranih proizvođača za predmetne oblasti (izmjenjivač toplote - proizvođač: Alfa Laval, Švedska; cirkulaciona pumpa - proizvođač: Grundfoss, Danska; mjerilo utroška toplote - proizvođač: Landis Gyr, Njemačka; elektronski regulator - proizvođač: Cethetherm, Švedska; regulacioni ventil i temperaturni senzor - proizvođač: Honeywell, USA). Dakle, ovaj tip podstanica se pokazao kvalitetnim, pouzdanim i dobrim rješenjem u zemljama: Njemačka, Švedska, Engleska itd.

Obzirom da je podstanica kao kompletan proizvod certificirana i da je izvedba kompletne kućne instalacije sa svim

ugrađenim elementima i podstanicom tipa Mini City odobrena za rad od strane CG Tuzla na rok od jedne grejne sezone, možemo konstatovati da tehničkih smetnji za njihovom uprebom nema i da izvedene kućne instalacije sa ovim tipom podstanica u kompletu ni u kojem tehničkom aspektu nemaju negativan uticaj na primarnu stranu SDG koji održava, eksploatiše i sa kojim raspolaže CG Tuzla."

Uvidom u dostavljene dokaze, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da jedina kompaktna toplinska podstanica serijske fabričke proizvodnje koja ispunjava Tehničke uslove u cjelosti jeste ona proizvođača Danfoss. Također, utvrđeno je da se ista favorizuje od strane privrednog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla što je i potvrđeno kroz predmetni postupak a što je i Podnosilac zahtjeva više puta naglašavao i što je predstavnik JP Centralno grijanje d.d. Tuzla potvrđio na usmenoj raspravi: ".da je najzastupljenija kompaktna toplinska podstanica ona marke Danfoss u omjeru preko 60%".

Kao relevantan dokaz navedenom, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i dokaz dostavljen u vidu dopisa (e-maila) privrednog subjekta Mikom d.o.o. Tuzla u kojem stoji:

"Mikom d.o.o. Tuzla se još uvijek bavi prodajom naših vrelovodnih kompaktnih podstanica, ali zbog opstrukcije pojedinaca iz CG Tuzla koji potencijalne kupce odvrćaju da naše toplinske podstanice nisu dobre i upućuju na distributere koji prodaju Danfosove podstanice proizvedene u inostranstvu. Sa ovakvim ponašanjem guše domaću proizvodnju (po našim informacijama zbog ličnog interesa kojeg dobijaju od prodavača Danfos stanica). Zbog lošeg poslovanja bili smo prinuđeni da dio preduzeća zatvorimo i radnike pošaljemo na biro.

Proizvodni pogon još uvijek je u funkciji ali je proizvodnja prigušena zbog nelojalne konkurencije i nekorektnog ponašanja struktura iz CG Tuzla koji usmjeravaju potencijalne kupce na kupovinu Danfos podstanica.

Naše preduzeće propada jer nije moguće rentabilno raditi upravo iz razloga favoriziranja vrelovodnih kompaktnih toplinskih podstanica (proizvod sa naljepnicom Danfos) od strane pojedinih uposlenika CG Tuzla."

Konkurencijsko vijeće je analiziralo i dokaz u vidu 9 potpisanih izjava zadovoljnih korisnika toplotnih podstanica tip Mini City koje su ugrađene u njihove sisteme grijanja te činjenicu da je privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla zaključivao ugovore o isporuci toplinske energije sa korisnicima identičnih toplotnih stanica i na određeno i na neodređeno vrijeme.

Također, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i dopis naslovljen kao Zahtjev za priključene ugrađene podstanice na sistem daljinskog grijanja i za zaključenje Ugovora o isporuci toplotne energije od 27.09.2023. godine. Navedenim dopisom, grupa od 59 građana grada Tuzla, obratila se nadležnim organima CG Tuzla u kojem ističe da su veoma zadovoljni sa radom Podstanice Mini City i isporučivanom toplotnom energijom i kako nikakva šteta nije nastupila niti na njihovim objektima ili Podstancici Mini City, niti je nastupila bilo kakva šteta privrednom subjektu JP Centralno grijanje d.d. Tuzla.

Slijedom navedenog, a uzimajući u obzir i stručno mišljenje eksperata iz navedene oblasti koje je iznijeto u tekstu iznad, Konkurencijsko vijeće zaključuje da:

Primjenom rigoroznih odredbi Tehničkih uslova u dijelu koji se odnosi na kompaktnu toplinsku podstanicu, nanosi se šteta krajnjim potrošačima. Privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla uskraćuje pravo na izbor

kupovine valjanog i tehnički ispravnog proizvoda krajnjim korisnicima a samim tim i priključenje na sistem grijanja grada Tuzla, što jasno i nedvosmisleno predstavlja nametanje dodatnih uslova, a što je prema odredbama Zakona o konkurenciji zabranjeno, odnosno predstavlja zloupotrebu dominantnog položaja prema članu 10. stav (2) tačka d) Zakona o konkurenciji.

Uvidom u dokument pod nazivom "Sažetak studije Analiza održivih opcija grijanja za grad Tuzla, Federacija Bosne i Hercegovine", izrađenog pod pokroviteljstvom EU od strane CEE Bankwatch Network, između ostalog navodi se sljedeće: "Istočni dio grada Tuzle (u kojem je koncentrisano oko 60 posto ukupne potražnje) ima nedovoljnu raspoloživu razliku pritiska, što trenutno predstavlja glavno tehničko pitanje za razvoj tuzlanskog sistema grijanja."

Jedna od preporučenih mjera u pomenutom dokumentu jeste smanjenje temperature dovoda, dok je u budućnosti planiran prelazak na temperaturni režim 120C i pritisak 16 bara, što potvrđuje sadržaj dokumenta pod nazivom "Strateške smjernice za održivi razvoj sistema daljinskog grijanja Grada Tuzla iz novembra 2022. godine", čiji je naručilac JP Centralno grijanje d.d. Tuzla u kojem se na strani 211. navodi: "U toplifikaciji bloka 6, projektni temperaturni režim mrežne vode u toplinskoj stanici TS1 (izlaza/ulaza) odnosno polaza/povrata u SDG je T1/T2=120/60 °C, što je u pogledu polazne temperature (T1) u skladu sa dugoročnim ugovorom isporučioća i distributera toplotne energije."

Navedeno dovodi u sumnju neopravdanost zadatih Tehničkih uslova a koji se odnose i na propisani režim rada kompaktnih toplinskih podstanica uslovljen kriterijem 130/60 °C.

Navode privrednog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla: "ugradnja podstanica tipa Mini City, koje ne zadovoljavaju propisane uslove u potpunosti, se znatno više odrazilo na funkcionisanje sistema daljinskog grijanja, a time i kvalitetu isporuke toplotne energije, što je jedan od osnovnih zadataka Distributera u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima", Konkurencijsko vijeće smatra neosnovanim. Naime, u dokazima dostavljenim Konkurencijskom vijeću utvrđeno je da postepeno ugrožavanje funkcionisanja SDG Tuzla, je nastalo kao rezultat dosadašnjeg neplanskog širenja vrelovodne mreže i neplanskog proširenja kapaciteta SDG Tuzla koji nemaju veze sa instaliranim kompaktnim toplinskim podstancama, pa tako ni sa podstanicom Mini City. Zbog narušene hidraulike cjelokupne mreže SDG Tuzla javlja se i velika razlika u pritisku na podstancama koje su udaljenije od izvora (Termoelektrana Tuzla) što je u par slučajeva dovelo do buke u radu a sve zbog manjkavosti hidrauličkog sistema mreže daljinskog grijanja a ne zbog karakteristika toplinske podstanice.

Kompaktnu toplinsku podstanicu su tehnički proizvod namijenjen za ugradnju u sistemima grijanja individualnih stambenih objekata. Za razliku od toplinskih podstanica koje se ugrađuju u kolektivne objekte stanovanja, JP Centralno grijanje d.d. Tuzla nema obavezu i pravo njihovog održavanja ili intervencije na istim, odnosno obavezu i pravo održavanja i servisiranja imaju jedino lica koja ugrađuju kompaktnu toplinsku podstanicu (vlasnici) putem ovlaštenog distributera i/ili serviser.

Također, Konkurencijsko vijeće konstatuje da sve dok proizvodi, odnosno u ovom slučaju kompaktnu toplinsku podstanicu, zadovoljavaju minimalne tehničke standarde i

osnovne parametre koje se ugrađuju u sisteme grijanja, moraju biti odobreni za priključenje na sistem grijanja grada Tuzla. To znači da privredni subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla ne može odlučivati o tome da li su samo neke kompaktne toplinske stanice kvalitetne a druge nisu sve dok ispunjavaju svoju svrhu.

Konkurencijsko vijeće dalje smatra, da je primjenom ovako restriktivno zadatih Tehničkih uslova, JP Centralno grijanje d.d. Tuzla ograničilo konkurenciju iz razloga što korisnik usluga ni u kojem slučaju ne smije biti ograničen izborom opreme odnosno toplinske podstanice da bi bio priključen na sistem grijanja grada Tuzla. Podnosiocu zahtjeva kao i drugim distributerima onemogućeno je da, tehnički ispravan proizvod koji po pravilima struke obavlja svoju suštinsku funkciju, ponude potencijalnim kupcima i na taj način podstaknu konkurenciju na relevantnom tržištu.

Na osnovu svega navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo kako je JP Centralno grijanje d.d. Tuzla primjenom navedene Odluke odnosno Tehničkih uslova, povrijedilo odredbe Zakona o konkurenciji zloupotrebom dominantnog položaja na tržištu distribucije toplotne energije u gradu Tuzla, na način da uslovljava drugu stranu da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi nemaju veze s predmetom sporazuma, u skladu sa članom 10. stav (2) tačka d) Zakona o konkurenciji.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 1. dispozitiva ovog Rješenja.

U predmetnom postupku je utvrđeno, da je neposrednim nametanjem nepravilnih Tehničkih uslova dovelo do posljedice u vidu diskriminacije ponuđača proizvoda koji za proizvod sa istom svrhom ne mogu da ponude krajnjim kupcima odnosno korisnicima sistema grijanja grada Tuzla.

Ocjenjeno je da su posljedice prisutne zbog prirode kriterijuma za određivanje izbora proizvoda, koji su neobjektivno postavljeni, a ne zbog njihove tehničke neispravnosti. Takva posljedica ima svoj nominalni izraz u vidu različitih uslova poslovanja na utvrđenom relevantnom tržištu.

7. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako zloupotrijebi dominantan položaj na način propisan odredbama člana 10. Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona o konkurenciji, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona o konkurenciji.

Nadalje, polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je JP Centralno grijanje d.d. Tuzla zloupotrijebilo dominantni položaj, iz člana 10. stav (2) tačke d) Zakona o konkurenciji, u smislu člana 48. stav (1) tačke b) Zakona o konkurenciji, izrečena je novčana kazna u iznosu 5.000,00 KM (pethiljada i 00/100 KM), što predstavlja 0,0268% ostvarenog prihoda iz 2022. godine, koji je iznosio 18.590.287,00 KM.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prinudnim putem, u smislu člana 47. Zakona o konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 3. i 4. dispozitiva ovog Rješenja.

8. Troškovi postupka

Podnosioc zahtjeva je podnio zahtjev za naknadu troškova postupka (podnesak broj UP-05-26-2-013-27/24) dana 10.02.2025. godine, kojim je traženo da se nadoknadi samo trošak na ime administrativne takse na Zahtjev za pokretanje postupka u iznosu od 1.000,00 KM.

Članom 108. stav 1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u rješenju kojim se postupak završava organ koji donosi rješenje određuje ko snosi troškove postupka, njihov iznos i kome se i u kom roku imaju isplatiti, a članom 105. stav 2) istog Zakona je propisano da kada u postupku učestvuju dvije ili više strana sa suprotnim interesom, strana koja je izazvala postupak, a na čiju štetu je postupak okončan, dužna je protivnoj strani nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Konkurencijsko vijeće je Podnosiocu zahtjeva priznalo dostavljeni zahtjev za nadoknadu troška plaćanja administrativne takse u iznosu od 1.000,00 KM.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 5. dispozitiva ovog Rješenja

9. Administrativna taksa

Podnosilac zahtjeva na ovo Rješenje, u skladu sa članom 2. Tarifni broj 107. stav (1) tačke f) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18) je dužan platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

10. Pouka o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno i protiv istog nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno, objave ovog Rješenja.

Broj UP-05-26-2-013-34/24

20. marta 2025. godine
Sarajevo

Predsjednik
Ivo Jerkić, s. r.

Na temelju članka 25. stavak (1) tačka e), članka 41. stavak (1) tačka c), članka 42. stavak (1) tačke c) i članka 48. stavak (1) tačke b), a u svezi sa člankom 10. stavak (2) tačke d), člankom 11. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) i čl. 105. i 108. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u postupku pokrenutom na temelju Zahtjeva za pokretanje postupka broj UP-05-26-2-013-1/24 od 14.06.2024. godine, podnesenom od strane gospodarskog subjekta CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, ul. 2 Tuzlanske brigade br. 52, 75000 Tuzla, zastupanom po odvjetničkoj kancelariji Kunosić&Co d.o.o. Tuzla, ul. Kralja Tvrtka Prvog br. 5, 75000 Tuzla, protiv gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, ul. Krečanska br. 1, 75000 Tuzla radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja protivno odredbi članka 10. stavak (2) tačka d) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće, na 24. (dvadesetčetvrtj) sjednici održanoj dana 20.03.2025. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, zloupotrijebio vladajući položaj na tržištu distribucije/opskrbe toplotnom energijom u Gradu Tuzla, donošenjem i primjenom Tehničkih uvjeta za

priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. godine koji su djelimično izmijenjeni i dopunjeni Odlukom o izmjenama i dopunama Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.10.2023. godine, kojim su propisani uvjeti kojima se krajnjim korisnicima ograničava izbor toplinskih podstanica, a samim tim i priključenje na sustav grijanja Grada Tuzla, što predstavlja uvjetovanje druge strane da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi nemaju veze s predmetom sporazuma, sukladno odredbama članka 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji.

2. Nalaže se gospodarskom subjektu JP Centralno grijanje d.d. Tuzla:
 - da u roku od 60 (šezdeset) dana od dana primitka ovog Rješenja izmijeni Tehničke uvjete za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. godine na način da se odredbe istih usklade sa točkom 1. izreke, te da u ostavljenom roku dostavi dokaze o izvršenju istog.
 - da u roku od 10 (deset) dana od dana izmjene Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije, obavijesti sve korisnike koji su ugradili kompaktne toplinske podstanice i koji su priključeni na sustav grijanja grada Tuzla ugovorom na određeno vrijeme, o izmjeni Tehničkih uvjeta te da im ponudi zaključivanje novih ugovora o isporuci toplinske energije na neodređeno vremensko razdoblje na temelju ugrađenih podstanica koje zadovoljavaju nove Tehničke uvjete.
 - da u roku od tri dana od dana izmjene Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije, na svojoj zvaničnoj web stranici vidno objave, pod nazivom "Važna obavijest", da je došlo do izmjene istih.
3. Izriče se novčana kazna gospodarskom subjektu JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, zbog kršenja odredbi iz članka 10. stavak (2) točke d) Zakona o konkurenciji, utvrđene u točki 1. ovog Rješenja, u visini od 5.000,00 KM (pettisuća i 00/100 KM), sukladno sa odredbom članka 48. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 15 (petnaest) dana od dana primitka ovog Rješenja.
4. Ukoliko JP Centralno grijanje d.d. Tuzla ne uplati izrečenu novčanu kaznu iz točke 3. u ostavljenom roku, ista će se naplatiti prinudnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
5. Nalaže se gospodarskom subjektu JP Centralno grijanje d.d. Tuzla da nadoknadi troškove postupka gospodarskom subjektu CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, u ukupnom iznosu od 1.000,00 (jednatisuća i 00/100) KM, u roku od 8 (osam) dana od dana primitka ovog Rješenja.
6. Obvezuje se Podnositelj zahtjeva, gospodarski subjekt CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, da plati administrativnu pristojbu na rješenje u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM, u korist proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
7. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće je dana 14.06.2024. godine, pod brojem UP-05-26-2-013-1/24 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) gospodarskog subjekta CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, ul. 2 Tuzlanske brigade br. 52, 75000 Tuzla (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva ili CT-TRADE BH) zastupan po odvjetničkoj kancelariji Kunosić&Co d.o.o. Tuzla, ul. Kralja Tvrtka Prvog br. 5, 75000 Tuzla, protiv gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, ul. Krečanska br. 1, 75000 Tuzla (u daljnjem tekstu: CG Tuzla) radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja protivno odredbi članka 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji.

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan, u smislu članka 28. Zakona, te je nakon dopune Zahtjeva izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva aktom pod brojem UP-05-26-2-013-4/24 od dana 12.09.2024. godine.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su gospodarski subjekti CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla, ul. 2 Tuzlanske brigade br. 52, 75000 Tuzla i JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, ul. Krečanska br. 1, 75000 Tuzla.

1.1. Gospodarski subjekt CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla

Gospodarski subjekt CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla je društvo sa ograničenom odgovornošću koje je registrirano pod matičnim brojem (...) ¹. Društvo se bavi distribucijom i servisiranjem opreme za daljinsko grijanje, industriju i energetiku i u 100% je vlasništvu fizičkih osoba (...) (75%) i (...) (25%) sa upisanim i uplaćenim kapitalom od (...) KM.

1.2. Gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla

Gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla je registrovan u Općinskom sudu Tuzla pod matičnim brojem 1-294. Prema evidenciji Registra vrijednosnih papira udio osnivača u kapitalu je Grad Tuzla sa 51%, dok preostalih 49% posjeduju dioničari. Pretežita registrirana djelatnost JP Centralno grijanje d.d. Tuzla je proizvodnja i opskrba parom i klimatizacija.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tijekom postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), te odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u smislu odredbi članka 26. Zakona.

Također, Konkurencijsko vijeće uzelo je u obzir i odredbe Zakon o zaštiti potrošača BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 25/06 i 88/15), Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službene novine TK", broj 11/05, 7/07, 8/12, 14/13 i 11/20), Tehničke uvjete za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. godine, Odluku o opskrbi Grada toplotnom energijom ("Službeni glasnik grada Tuzla", broj 10/17, 11/17 i 1/19) i Opće uvjete za priključenje na sustav daljinskog upravljanja i isporuku toplinske energije grada Tuzla.

Konkurencijsko vijeće sukladno sa člankom 43. stavak (7) Zakona je u svrhu ocjene predmetnog postupka može koristiti sudsku praksu Europskog suda pravde i odluke Europske komisije.

¹ (...) - podatci predstavljaju poslovnu tajnu

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Kao razloge za podnošenje zahtjeva, Podnositelj zahtjeva u bitnom navodi slijedeće:

- Podnositelj zahtjeva, društvo sa ograničenom odgovornošću CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla je gospodarski subjekt koji se još od 2008. godine uspješno bavi distribucijom i servisiranjem opreme za daljinsko grijanje, industriju i energetiku.
- Gospodarski subjekt CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla je distributer kompaktnih toplinskih podstanica renomiranog švedskog proizvođača marke Cetetherm, tip Mini City. U odnosu na pomenuti proizvod, pored usluge distribucije, obezbjeđuje i usluge isporuke i montaže, servisiranja i zamjene dijelova. Kompaktne toplinske podstanice su tehnički proizvodi koji omogućavaju individualnu regulaciju temperature sa odgovarajućim termostatom i vrše trenutno pripremanje potrošne tople vode po sustavu pojedinačnih potreba korisnika.
- Nakon izvršene ugradnje Podstanice Mini City za svoje klijente/kupce (kojoj je prethodila izrada projektne dokumentacije i ostala procedura propisana mjerodavnim propisima), svako od tih osoba obratio se CG Tuzla (kao gospodarskom subjektu kojem su povjereni javni poslovi distribucije toplotne energije na području grada Tuzla) sa zahtjevom za priključenje na sustav daljinskog grijanja grada Tuzla, odnosno sa zahtjevom za zaključenje ugovora o isporuci toplinske energije za njihove individualne stambene objekte. Međutim, svim osobama koja su izvršila ugradnju Podstanice Mini City u svoje objekte (građanima grada Tuzla) prije početka sezone grijanja 2022/2023, CG Tuzla dostavio je istovjetne dopise.
- U navedenim dopisima, čija se sadržina u neznatnoj mjeri izmjenila i prije početka sezone grijanja 2023/2024, ovlaštene osobe CG Tuzla navode kako Podstanica Mini City sadrži određene nedostatke u smislu sadržaja pojedinih odredbi tada važećih Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. godine. Shodno tome, CG Tuzla, svim tim osobama, uskratilo je zaključenje ugovora o isporuci toplinske energije na neodređeno vremensko razdoblje, već im je odobreno zaključenje ugovora o isporuci toplinske energije na određeno vrijeme, tj. na pojedinačne sezone grijanja (prvo u sezoni 2022/2023, a onda u sezoni 2023/2024), uz napomenu kako ugovori o isporuci toplinske energije ne mogu biti zaključeni na neodređeno vremensko razdoblje, dok se ne otklone nedostaci na Podstanici Mini City, koji su u suprotnosti sa Tehničkim uvjetima od 09.12.2021. godine. Radi se o grupi od oko 60ak građana koja su kupila i ugradila u svoje objekte Podstanicu Mini City u spomenutom razdoblju, što nije zanemarljivo jer kompaktne toplinske podstanice nisu cjenovno jeftini tehnički proizvodi.
- Nakon opisanih dešavanja, građani koji su kupili i ugradili Podstanicu Mini City, obratili su se i Podnositelju zahtjeva, kao distributeru Podstanice Mini City. Tom prilikom, postignut je dogovor da će biti angažirane neovisne stručne osobe sa zadatkom da utvrde da li su navodi CG Tuzla o nedostacima Podstanice Mini City osnovani sa aspekta tehničke struke i mjerodavnih tehničkih standarda za ovu vrstu proizvoda. Rezultat tog angažmana jeste Nalaz i mišljenje vještaka od 15.08.2023. godine, sačinjen zajednički od strane dva stalna sudska vještaka mašinske struke specijalizirana za oblast energetike. Po prijemu Nalaza i mišljenje od 15.08.2023. godine, Podnositelj zahtjeva se obratio nadležnim organima CG Tuzla dopisom naslovljenim kao Prigovor zbog nezakonitog postupanja i Zahtjev za hitnim preduzimanjem radnji iz Vaše nadležnosti od 25.09.2023. godine, kao i organima grada Tuzla dopisom naslovljenim kao Zahtjev za preispitivanje zakonitosti poslovanja pravnog lica "Centralno grijanje" d.d. Tuzla i Prijedlog za preduzimanjem radnji iz vaše nadležnosti od 22.09.2023. godine, iz razloga što je grad Tuzla većinski dioničar u CG Tuzla sa 51% udjela.
- Nadalje, dana 12.10.2023. godine grupa od 59 građana grada Tuzla, obratila se nadležnim organima CG Tuzla sa dopisom naslovljenim kao Zahtjev za priključene ugrađene podstanice na sistem daljinskog grijanja i za zaključenje Ugovora o isporuci toplotne energije od 27.09.2023. godine. Navedenim dopisom, pomenuta grupa građana akcentira dvije ključne činjenice, a to su: da su veoma zadovoljni sa radom Podstanice Mini City i isporučivanom toplotnom energijom i kako nikakva šteta nije nastupila niti na njihovim objektima ili Podstanici Mini City, a niti je nastupila bilo kakva šteta CG Tuzla. Istovjetna situacija ponovila se i u sezoni grijanja 2023/2024, odnosno i pred početak te sezone grijanja ponovno su zaključeni jednosezonski Ugovori o isporuci toplotne energije i ponovno su građani bili veoma zadovoljni radom Podstanice Mini City.
- Dana 09.10.2023. godine, Nadzorni odbor CG Tuzla donosi Odluku o izmjenama i dopunama Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije, broj 09-07062-2023/XIII-5. Tom Odlukom, u čijem se obrazloženju kao razlozi donošenja navode i potrebe za izmjenom i dopunom Tehničkih uvjeta od 09.12.2021. godine u dijelu koji se odnosi na toplinske podstanice, zapravo su usvojene tzv. kozmetičke izmjene. Pomenute izmjene Tehničkih uvjeta zapravo ne donose nikakvu mjerodavnu promjenu, tako da građani koji se odluču za kupovinu kompaktnih toplinskih podstanica u svojim objektima, prema sada izmijenjenim Tehničkim uvjetima CG Tuzla i dalje zapravo nemaju izbor. Naime, prema aktualnim Tehničkim uvjetima CG građanima se de facto ograničava izbor i to isključivo na kupovinu i ugradnju kompaktne toplinske podstanice marke Danfoss, čiji su trenutni distributeri na tržištu pravne osobe Ventcomerce d.o.o. Sarajevo i Zimi d.o.o. Tuzla, isključujući mogućnost ugradnje Podstanice Mini City i drugih istovjetnih kompaktnih toplinskih

- podstanica, čije je korištenje također odobreno na tržištu BiH.
- Dana 20.03.2024. godine zaključen je Sporazum o utvrđivanju prava i obveza zainteresirana strana u postupku priključenja na sustav daljinskog grijanja grada Tuzla od 06.05.2024. godine. Po osnovu tog Sporazuma, grupa građana grada Tuzla koja je ugradila Podstanicu Mini City u svoje objekte, zaključila je pojedinačne Ugovore o isporuci toplinske energije na neodređeno vremensko razdoblje. Slijedom opisanog raspjeta predmetne situacije, bilo je logično za očekivati da će CG Tuzla ubuduće odobravati priključenje na sustav daljinskog grijanja Grada Tuzla građanima koji ugrade Podstanicu Mini City ili istovjetne kompaktne toplinske podstanice u svoje individualne objekte. Međutim, ništa od navedenog se nije dogodilo, odnosno dogodilo se da se sada javljaju prethodno zainteresirani potencijalni kupci Podstanice Mini City, navodeći kako su im uposlenici CG Tuzla striktno naveli da neće moći da se spoje na Sustav grijanja Tuzla, ako kupe i ugrade Podstanicu Mini City u svoje individualne objekte. Naime, svim prethodnim, a posebno ovim posljednje navedenim istupima CG Tuzla, jasno je da se Podnosiocu zahtjeva, kao pravnoj osobi koja je distributer kompaktne toplinske podstanice koja dokazano funkcionira u okviru sustava grijanja individualnih objekata na području grada Tuzla i na mnogim drugim područjima, želi uskratiti pravo na pristup tržištu tog proizvoda na području grada Tuzla, tj. sa tog tržišta ga se želi eliminirati. Istovremeno, time se potencijalno svim građanima zainteresiranim za priključenje na Sustav grijanja Tuzla svojih individualnih objekata pravi šteta, jer ih CG Tuzla uvjetuje da izvrše ugradnju pojedinih kompaktnih toplinskih podstanica koje su zapravo skuplje, nego Podstanica Mini City, navodi se u Zahtjevu.
 - Podnositelj zahtjeva dalje ističe da je sa aspekta lojalne konkurencije i zaštite potrošača, nezakonit članak 35. stavak 2" stavak 12. i stavak 13. Tehničkih uvjeta CG, kao i sve ostale odredbe Tehničkih uvjeta kojima se nameće obveza ugradnje točno određenog broja i točno određenog tipa senzora, ili tačno određenog broja temperaturnih ulaza, ili digitalnih izlaza na kompaktnim toplinskim podstanicama. Hipotetskog primjera radi, ono što je navedenim odredbama Tehničkih uvjeta CG urađeno, bilo bi isto kao kada bi regulatorni organ uveo obvezu da npr. na prostoru BiH ne smiju biti korišteni TV uređaji koji imaju manje od 3 HDMI izlaza. Drugim riječima, ovo što CG Tuzla propagira kroz svoje tehničke uvjete jeste apsurd i vidna nezakonitost na štetu potrošača, jer se potrošačima, primjera radi, nameće da kupe kompaktnu toplinsku podstanicu opremljenu isključivo sa Pt1000 senzora, a s druge strane postoje druge vrste senzora koje obavljaju istu tu funkciju kao Pt1000 senzori, možda čak i na bolji način. Uostalom, sve i da su senzori ugrađeni u pojedinim kompaktnim toplinskim podstanicama na tržištu manje kvalitetni

nego Pt1000 senzori, sva je suština u tome da se i podstanicama sa takvim sensorima mora dozvoliti priključenje na Sustav grijanja Tuzla, ukoliko ispunjavaju svoju funkciju za koju su namijenjeni i ako postoje mogućnosti da se one priključe na Sustav grijanja Tuzla. To je u osnovi principa slobodnog tržišta i principa lojalne konkurencije, jer se potrošačima mora omogućiti pravo izbora na kupovinu prema njihovim preferencijama, sve dok je riječ o kupovini proizvoda koji su legalno uvezeni ili proizvedeni na području BiH, te koji se koriste u svrhu zbog koje su i napravljeni. U kontekstu predmetnog slučaja, nije ni sporno da je Podstanica Mini City atestiran proizvod prema standardima Europske unije, standardima važećim u BiH, te da je tehnički proizvod koji se u BiH uvozi legalno, a posredstvom Podnosioca zahtjeva. Također, niti jedan "nedostatak" nema uporište ni u pravilima tehničke struke, o čemu svjedoči nekoliko puta spomenuti Nalaz i mišljenje vještaka od 15.08.2023. godine te da insistiranje na nezakonitim i neutemeljenim tehničkim uvjetima, predstavlja čin zlouporabe vladajućeg položaja CG Tuzla, kao gospodarskog subjekta u čijoj je isključivoj nadležnosti distribucija toplotne energije na području grada Tuzla, stoji u Zahtjevu.

Na temelju navedenog Podnositelj zahtjeva smatra da je opisanim djelovanjem gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, zloupotrijebio vladajući položaj iz članka 10. stavak (2) točka d) te traži da Konkurencijsko vijeće donese odluku kojom će onemogućiti ovako djelovanje.

Na temelju dostavljene dokumentacije, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povrede Zakona na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, te je u smislu članka 32. stavka (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj UP-5-26-2-013-6/24 dana 12.09.2024. godine, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2) točke d) Zakona.

Suprotna strana u postupku, gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, u ostavljenom roku dostavio je odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, dana 04.10.2024. godine podneskom broj UP-05-26-2-013-14/24, u kojem u bitnom navodi slijedeće:

- Svaki sustav daljinskog grijanja je različit a što je uvjetovano projektom samog sustava. Različiti režimi rada na različitim sustavima daljinskog grijanja onemogućavaju da se sve toplinske podstanice, bez prilagođavanja određenih elemenata na istim, implementiraju na svaki sustav daljinskog grijanja, bez obzira što zadovoljavaju EU standarde i ostale standarde struke;
- Tipska toplinska podstanica Mini City koja se proizvodi u Švedskoj i podliježe Švedskim propisima F:101, gdje radni parametri sustava iznose <100°C, 16 bara, a projektne maksimalne temperature do 120°C ne može zadovoljiti Tehničke uvjete za priključenje na sustav daljinskog grijanja grada Tuzla, kao ni projektne režime sustava;
- SDG grada Tuzla ima točno određene parametre sustava definirane Projektom magistralnog voda iz 1983. godine, a koji su propisani Tehničkim

- uvjetima. Ističe se da je nazivni pritisak u sustavu NP 25 (25 bara) i da je temeperaturni režim svih ostalih segmenata daljinskog grijanja (pumpne stanice, distributivne mreže i toplinske podstanice) dimenzioniran za 145/75 °C, a da je isti izmjenom Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja u 2022. godini promjenjen na temperaturni režim za primarnu vrelovodnu mrežu 130/60 °C, sa stanovišta smanjenja toplinskih gubitaka u distribuciji i poboljšanja učinkovitosti sustava, a sve u okviru navedenog projekta;
- Izmjene Tehničkih uvjeta su izvršene isključivo radi poboljšanja stanja i učinkovitosti sustava, kao i smanjenja gubitaka, na temelju dugogodišnjeg iskustva, a sve u okvirima projekta toplifikacije grada Tuzle i sukladno sa propisanom zakonskom procedurom donošenja, a ne zbog "pritiska izrevoltiranih građana";
 - Tehničkim uvjetima Distributera definirane su tehničke specifikacije koja treba da ispunjava određena oprema, uređaji i armatura, bez navođenja bilo kojeg proizvođača, iz čega proizilazi da Distributer, u kontekstu Zahtjeva za pokretanje postupka, ni na koji način ne ograničava konkurentnost, već je podstiče;
 - Podstanice tipa Mini City, proizvedene u Švedskoj, su izrađene po propisima navedene zemlje, odnosno za temperaturni režim 120°C i 16 bar-a, a što bez izmjena na istim, nije primjenjivo na vrelovodnu mrežu SDG grada Tuzla (130/60°C primar i 75/55°C sekundar, NP 25), dok na toplovodnoj mreži sustava daljinskog grijanja grada Tuzla (90/60°C primar i 75/55°C sekundar, NP 16) predmetne podstanice u potpunosti odgovaraju propisanim uvjetima te se bez ikakvih problema mogu implementirati na SDG i nemaju negativan utjecaj kako je to u slučaju sa njihovom primjenom na vrelovodni režim;
 - Cijeneći da se predmetne podstanice bez izmjena mogu spojiti na toplovodnu mrežu SDG-a (tamo gdje se podstanice izravno spajaju na toplovodnu mrežu), Distributer je bez ikakvih uvjetovanja dozvolio takvo spajanje i sa tim korisnicima zaključuje ugovore o isporuci toplotne energije na neodređeno vrijeme, dok podstanice tipa Mini City, a koji se spajaju na vrelovodnu mrežu SDG-a je potrebno izmijeniti i nadograditi;
 - Nakon što je Distributer ustanovio nedostatke predmetnih podstanica u slučaju njihovog spajanja na vrelovodnu mrežu, o čemu je pismeno obavijestio kupce, naknadnim izlaskom na teren od strane uposlenika Distributera, uočene su dodatne nepravilnosti na istima u smislu prikrivanja originalne deklaracije proizvoda deklaracijom sa netočnim podacima (lažiranje stvarnih podataka) radnog temperaturnog režima i nazivnog pritiska podstanica koji su ključni za njihov siguran rad na SDG-u jer su iste napravljene za niži temperaturni režim i niži radni pritisak, a na način da je vršeno "lijepljenje" deklaracije podstanice podnositelja Zahtjeva preko deklaracije proizvođača, čime su i kupci podstanica i Distributer dovedeni u zabludu;
 - Zahtjevanje Distributera od kupaca predmetnih podstanica da izvrše izmjene i nadogradnju na podstanicama, ne predstavlja nikakvo diskriminatorno postupanje obzirom da je Distributer i podnositeljima zahtjeva za priključenje na SDG koji su ugradili neke druge toplinske podstanice, a koje također nisu bile u potpunosti sukladno sa Tehničkim uvjetima, dostavljao dopise u kojima traži otklanjanje istih, te je sa istima, također, zaključivao ugovore o isporuci toplotne energije, uz obvezu korisnika da do početka naredne sezone grijanja utvrđene nedostatke otklone (identične ugovore koji su zaključivani i sa podnositeljima zahtjeva sa ugrađenom Mini City podstanicom);
 - Vještaci u aktu Nalaz i mišljenje nisu vodili računa o temeljnim činjenicama projektnih parametara sustava daljinskog grijanja u odnosu na temperaturni režim i nazivni pritisak, a koji su polazna točka za bilo koju analizu;
 - Sporazumom o utvrđivanju prava i obveza zainteresiranih strana u postupku priključenja na sustav daljinskog grijanja grada Tuzla od 06.05.2024. godine samo je stvoren pravni temelj za zaključenje "trajnih" ugovora o isporuci toplotne energije koji su već ugradili predmetne podstanice, imali zaključene ugovore o isporuci toplotne energije za konkretnu sezonu i ostvarili pravo na subvenciju podstanica na Javnom pozivu Grada Tuzla. Predmetni sporazum, iz navedenih razloga, ne može predstavljati model za rješavanje iste ili slične problematike koja se može pojaviti u budućnosti, iz razloga što bi se dalja ugradnja podstanica tipa Mini City, koje ne zadovoljavaju propisane uvjete u potpunosti, znatno više odrazilo na funkcioniranje sustava daljinskog grijanja, a tima i kvalitetu isporuke toplotne energije, što je jedan od temeljnih zadataka Distributera sukladno sa pozitivnim zakonskim propisima;
 - Distributer je potpuno neosporno dokazao da neregulirane podstanice tipa Mini City ostvaruju mnogo veće konzume protoka, a što izravno utječe na učinkovitost sustava daljinskog grijanja i manjak potrebnog protoka za opskrbu ostalih korisnika;
 - Distributer je potpuno nesporno dokazao da predmetne podstanice ne ispunjavaju ni temeljne sigurnosne funkcije propisane standardom za ovu vrstu postrojenja, te ugrožavaju sigurnost korisnika i materijalnih dobara;
 - Sve podstanice koje su zastupljene u SDG-u grada Tuzla kao i dostupne na tržištu (Danfoss, Mikom,...), uključujući i predmetnu podstanicu bez obzira na nedostatke (Cetetherm tipa Mini City), su u cjenovnom rangu cca 10.000-11.000 KM;

4. Usmena rasprava

Budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, sukladno sa člankom 39. Zakona, dana 31.01.2025. godine (poziv dostavljen aktom broj UP-05-26-2-013-22/24, broj UP-05-26-2-013-23/24 od dana 14.01.2025. godine).

Usmena rasprava održana je u sjedištu Konkurencijskog vijeća uz prisustvo odvjetnika Svena Seleskovića i Anese Ferizović, punomoćenika gospodarskog subjekta CT-TRADE

BH d.o.o. Tuzla, direktora gospodarskog subjekta CT-TRADE BH d.o.o. Tuzla - Dražena Fazlića na strani Podnosioca zahtjeva te Nermine Babajić - direktorice gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla i zaposlenika: Daniele Hadžiefendić, Enesa Demirovića i Adnana Karahmentovića.

Na usmenoj raspravi stranke su se izjasnile da ostaju kod svojih dosadašnjih iskaza i dokaza s tim da je svaka strana priložila i dodatnu dokumentaciju kojom potvrđuju svoje tvrdnje (Zapisnik broj UP-05-26-2-013-24/24 od dana 31.01.2025. godine).

Podnositelj zahtjeva tokom usmene rasprave u bitnome ističe:

- nije točno kako se temperature u potisnom vodu sustava daljinskog grijanja grada Tuzla (u daljnjem tekstu: SDG Tuzla) mogu kretati i do 180°C. Naime, prema samom Glavnom projektu rekonstrukcije magistralnog vrelovođa na području grada Tuzla iz 2024. godine, čiji je autor CG Tuzla, projektne temperature označene su na proračun kompenzacija od 130°C. Na okolnosti da se temperature u potisnom vodu više ne projektuju za temperature do 180°C, dostavljamo i Izvod iz Glavnog projekta toplinske podstanice i vrelovodnog priključka sa SO Pašage Mandžića br. 30, izrađen u kolovozu 2024. godine, iz čije sadržine proizilazi da je rad projektovan na temperaturi od 0°C do 130°C. CG Tuzla, kroz svoje Izjašnjenje od 03.10.2024. godine, nastoji pojedine stvari prikazati onakvim kakve zapravo nisu, ili kakve odavno nisu u praksi rada cjelokupnog SDG Tuzla, zbog faktora koji nemaju veze sa samim kompaktnim toplinskim podstanicama;
- da prikazana važeća Šema toplinske podstanice sa kombinovanim regulacionim ventilom, koju CG Tuzla zahtijeva svojim Tehničkim uvjetima ne može imati bilo kakvu mjerodavnog, jer temeljni parametar prikazan na istoj nije točan. Naime, na toj Šemi kao polazna temperatura (temperatura u potisu) vode za grijanje koja se "pušta" iz Termoelektrane Tuzla označena je sa 130°C. Međutim, već unazad godinama, što zapravo i samo CG Tuzla ne spori u ovom postupku, ta polazna temperatura nikada nije dosegala temperaturu veću od 120°C. Dokaz o toj činjenici priložen je uz predmetni Zahtjev gdje je u članku 8. stavak 2. tog Sporazuma ugovoreno da će maksimalna temperatura u potisu biti 121°C na mjestu isporuke. Stoga, pozivanje CG Tuzla na navedenu Šemu nema bilo kakvo uporište, te bi upravo zbog istaknute činjenice, pomenuta Šema, u Tehničkim uvjetima trebala biti brisana ili modificirana na način da održava stvarno stanje stvari, a ne stanje stvari koje uopšte nije dosežno u trenutnim okolnostima i prema trenutnom Ugovoru sa Termoelektranom Tuzla, koji će biti u primjeni još barem pet godina. Posljedično, sva preostala obrazloženja pomenute Šeme i obračuni izvedeni na temelju te Šeme nisu mjerodavni;
- da kompaktne toplinske podstanice marke Cetetherm, tip Mini City, koje je Podnositelj zahtjeva plasirao kupcima na tržištu grada Tuzla i grada Lukavac, upravo jesu posebno modificirane i

prilagođene temperaturnom težimu 130°C i pritisku 25 bara, koji je propisan Tehničkim uvjetima. Istovremeno, na taj način dokazuje se i činjenica da je CG Tuzla o svemu tome upoznato, i to čak izravno od samog proizvođača predmetnih toplinskih podstanica. Dakle, navodi CG Tuzla o tome da predmetne kompaktne toplinske podstanice Podnosioca zahtjeva sadrže "eliminatorski nedostatak", jer ne odgovaraju traženom temperaturnom režimu definiranom Tehničkim uvjetima nisu točni, a što je i ovlaštenim osobama CG Tuzla odavno poznato;

- da je točno da CG Tuzla nije izričito zabranilo ugradnju Podstanice MiniCity u sustave grijanja individualnih objekata na prostoru grada Tuzla, ali činom propisivanja bespotrebno i doslovno "konkurencijski ugušujućih" odredbi Tehničkih uvjeta u dijelu koji se odnosi na kompaktne toplinske podstanice, CG Tuzla je neizravno dovelo do takve zabrane. Jer, nameće se logičko pitanje: Zašto bi neko kupio kompaktnu toplinsku podstanicu, ako ima saznanje od strane distributera toplotne energije i ako ima propise distributera toplotne energije, koji će dovesti do toga će ta podstanica biti bezvrijedna, jer sa njom u svom sustavu grijanja objekta neće moći ishodovati neophodne dozvole CG Tuzla i time priključenje na SDG Tuzla?

Suprotna strana, u ovom slučaju gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla u bitnome ističe:

- da je projektovana temperatura, za magistralni vrelovod grada Tuzla, iz 1981. godine, od 180 °C i da je u Izjašnjenju objašnjeno da je temperaturni režim sa 145/75 °C promijenjen u režim 130/60 °C uzimajući u obzir postojeće stanje toplifikacionih blokova u TE Tuzla, njihovim tehničkim mogućnostima i praćenjem globalnih trendova daljinskih sustava grijanja kao i ekonomičnosti distribucije toplotne energije;
- da je SDG grada Tuzla predstavlja zatvoreni sustav za čije uspješno funkcioniranje i ispunjenje svih zahtjeva postojećeg i budućeg toplinskog konzuma je neophodno vođenje računa o održavanju svih tehničkih karakteristika kompletnog sustava, kao i da se poremećaj na bilo kojem dijelu prenosi na cijeli sustav;
- da su svi akti Distributera usmjereni ka traženju najboljih tehničko-tehnoloških rješenja koji će obezbijediti sigurnost i pouzdanost opskrbe toplotnom energijom.

Na pitanje voditelja postupka koje toplinske podstanice zadovoljavaju Tehničke uvjete i koje su najviše ugrađivane na području grada Tuzla, predstavnik JP Centralno grijanje d.d. Tuzla je odgovorio da je najzastupljenija kompaktna toplinska podstanica ona marke Danfoss u omjeru preko 60%.

5. Mjerodavno tržište

Sukladno sa člankom 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti gospodarskih subjekata na određenom zemljopisnom području.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta u proizvodnom smislu, mjerodavno tržište obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu naročito njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvata cijeli ili dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Člankom 4. stavak (1) točka 3) Zakona o komunalnim djelatnostima propisano da se pod opskrba toplotnom energijom podrazumjevaju poslovi proizvodnje i distribucije toplotne energije (pare, vrele vode, tople vode, sanitarne tople vode i sl.) mrežom do podstanice korisnika, uključujući i podstanicu, odnosno glavni zaporni ventil ili zajednički mjerni instrument kod objekata kolektivnog stanovanja, odnosno mjerni instrument korisnika.

Člankom 2. Odluke o snabdjevanju Grada toplotnom energijom je predviđeno da je opskrba grada toplotnom energijom komunalna djelatnost od posebnog društvenog interesa, te da obavljanje te djelatnosti vrši javno poduzeće kojem je, sukladno sa zakonom kojim je uređena oblast komunalnih djelatnosti, nadležni organ povjerio obavljanje ove djelatnosti.

Gospodarski subjekt Centralno grijanje d.d. Tuzla je registriran za djelatnost distribucije toplotne energije koju i obavlja, te je na temelju navedenog, Konkurencijsko vijeće u predmetnom postupku odredilo mjerodavno tržište proizvoda distribucija/opskrba toplotnom energijom.

Obzirom da se opskrba toplotnom energijom vrši na području Grada Tuzla, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu je utvrđeno kao zemljopisno područje Grada Tuzla.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odredilo da je mjerodavno tržište predmetnog postupka, tržište distribucije/opskrbe toplotnom energijom na području Grada Tuzla.

6. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Nakon ocjene dostavljene dokumentacije i podataka tijekom trajanja postupka Konkurencijsko vijeće je utvrdilo slijedeće činjenično stanje:

Vladajući položaj

Osnivač gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla je Grad Tuzla. Način osnivanja preduzeća i obavljanjem djelatnosti od općeg interesa svrstava ovo poduzeće u kategoriju Javnih poduzeća sa ciljem da preduzeće vrši zagrijavanje lokalnih stambenih jedinica.

Gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla registriran u Općinskom sudu Tuzla pod matičnim brojem 1-294. Prema evidenciji Registra vrijednosnih papira udjel osnivača u kapitalu je Grad Tuzla sa 51%, dok preostalih 49% posjeduju dioničari.

Pretežita registrirana djelatnost gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla je proizvodnja i opskrba parom i klimatizacija.

Gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla jedini gospodarski subjekt koji vrši isporuku toplotne energije sustavom daljinskog grijanja. Zona toplifikacije je definirana

kao uža dio grada Tuzla gdje spadaju svi kolektivni stambeni objekti i dio individualnih stambenih objekata.

Poslovanje gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje Tuzla obvezuje:

- obezbjeđvanje trajnog obavljanja djelatnosti od općeg interesa i urednog zadovoljenja potreba korisnika proizvoda i usluga, odnosno obezbjeđenje kontinuirane opskrbe vrelom vodom područje grada Tuzle sa ciljem zagrijavanja stambenih jedinica;
- razvitak i unapređenje obavljanja djelatnosti od općeg interesa;
- obezbjeđivanja tehničko - tehnološkog i ekonomskog jedinstva sustava i usklađenosti njegovog razvitka i
- ostvarivanje drugog zakonom utvrđenog interesa.

Opskrba grada toplotnom energijom je komunalna djelatnost od posebnog društvenog interesa. Obavljanje te djelatnosti vrši javno poduzeće kojem je, sukladno sa zakonom kojim je uređena oblast komunalnih djelatnosti, nadležni organ povjerio obavljanje ove djelatnosti, sukladno sa člankom 2. Odluke o opskrbi Grada toplotnom energijom.

Članak 9. stavak (2) Zakona o konkurenciji propisuje da se pretpostavlja, da jedan gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba i/ili usluga, ako na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine ima tržišni udjel veći od 40,0%.

Članak 2. Odluke o definiranju kategorije vladajućeg položaja dalje razrađuje pojam vladajućeg položaja te određuje da gospodarski subjekt na mjerodavnom tržištu proizvoda ili usluga ima vladajući položaj, kada se zbog svoje tržišne snage može ponašati i djelovati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, i na taj način ograničava ili sprječava učinkovitu konkurenciju.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je JP Centralno grijanje Tuzla jedini gospodarski subjekt koji vrši isporuku toplotne energije sustavom daljinskog grijanja, i da je zona toplifikacije definirana kao uža dio grada Tuzla gdje spadaju svi kolektivni stambeni objekti i dio individualnih stambenih objekata, te je neosporan njegov vladajući položaj u smislu članka 9. Zakona o konkurenciji.

Zloupotreba vladajućeg položaja

Gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla donijelo je i primjenjuje Tehničke uvjete za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.12.2021. godine koji su djelimično izmijenjeni i dopunjeni Odlukom o izmjenama i dopunama Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije od 09.10.2023. godine (daljnje u tekstu: Tehnički uvjeti).

Konkurencijsko vijeće je analiziralo spornu Odluku, odnosno Tehničke uvjete i utvrdilo slijedeće:

Članak 21. stavak (4) Tehničkih uvjeta propisuje "Za sustav daljinskog grijanja grada Tuzle kao osnovni tip toplotne podstanice usvojena je izmjenjivačka toplotna podstanica u kompakt izvedbi (samostojeća i zidna montaža). Zidna kompaktna toplinske podstanica je 35 kW, svi kapaciteti preko 35 kW su samostojeće izvedbe";

Članak 31. stavak (2) alineja 6. Tehničkih uvjeta propisuje: "Cjelokupna dokumentacija toplotne podstanice (uputstva, atesti, provjere, strojne i elektro šeme) mora biti na BHS jezicima";

Članak 31. stavak (2) alineja 10. Tehničkih uvjeta propisuje: "Zidne kompaktne podstanice su obvezno opremljene sa elektronskim regulatorom za podstanice koje su priključene na sustav daljinskog grijanja a nisu predviđene za priključenje na SCADA sustav, temperaturnim sensorima za mjerenje vanjske temperature, temperature potisa sekundara i temperature povrata primara, kombi ventilom sa mogućnosti ograničenja maksimalnog protoka, elektromotornim pogonom, termostat-limiter, UZ mjerač toplotne energije u povratnom vodu primarnog kruga";

Članak 35. stavak (2) Tehničkih uvjeta propisuje: "...Minimalne karakteristike elektronskih regulatora za podstanice koje su predviđene za priključenje na sustav daljinskog grijanja, a nisu predviđene za priključenje na SCADA sustav...."

Članak 35. stavak (10) Tehničkih uvjeta propisuje: "...upravljanje trotačkovno ili kombinacija trotačkovno/analognog, sa sigurnosnom funkcijom zatvaranja (pri nestanku el.napajanja)...";

Članak 35. stavak (12) Tehničkih uvjeta propisuje: "Za mjerenje i očitavanja vrijednosti temperature na toplotnim podstanicama koriste se temperaturni senzori Pt1000";

Članak 35. stavak (13) Tehničkih uvjeta propisuje: "Vanjski temperaturni senzor Pt 1000 se koristi za mjerenje vanjske temperature zraka na osnovu kojeg se vrši upravljanje toplotnom podstanicom".

Odredbom članka 174. Zakona o upravnom postupku propisano je: "Kad je za utvrđivanje ili ocjenu neke činjenice važne za rješavanje stvari potrebno stručno znanje kojim ne raspolaže službena osoba koje vodi postupak, izvešće se dokaz vještačenjem."

Gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, nakon održane usmene rasprave, dostavio je i nalaz vještaka "Nalaz i mišljenje na ocjenu opravdanosti zahtjeva Centralnog grijanja d.d. Tuzla prema isporučitelju toplotnih podstanica firme CT-Trade BH d.o.o. Tuzla te da li su tehnički uvjeti za priključenje na sustav daljinskog grijanja sukladno sa mjerodavnim standardima i normama i da li su sukladni sa zakonima u BiH, odnosno FBiH" (stalni sudski vještaci: Damir Žunić - oblast mašinstvo i Suad Haličević - oblast elektrotehnika).

U navedenom nalazu u točki VI Zaključak - Mišljenje stoji:

"Pregledom Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne energije - Centralnog grijanja Tuzla, jasno se zaključuje da su isključivo navedene tehničke specifikacije koje treba da ispunjava neophodna oprema, uređaji i armatura za toplotno predajne stanice, bez navođenja bilo kog proizvođača.

Sušтина ovog Nalaza i mišljenja izravno implicira da Centralno grijanje d.d. Tuzla ne insistira na ugradnji opreme, mjernih uređaja, armatura, senzora i sl. samo određenog proizvođača u toplotno predajne stanice, već isključivo se može ugraditi oprema bilo kojeg proizvođača ukoliko ispunjava propisane Tehničke uvjete koje su donijeli nadležni organi."

Također, nalazom je zaključeno da Centralno grijanje d.d. Tuzla nije zlouporabilo vladajući položaj kojima se uslovljava druga strana da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma i jer je upravo donošenjem Tehničkih uvjeta za priključenje na sustav daljinskog grijanja i isporuku toplotne enegije jasno propisalo uvjeta za priključenje na distributivnu

mrežu toplotne energije koji su jednaki za sve korisnike Sustava daljinskog grijanja. Uzimajući u obzir navedeno, Konkurencijsko vijeće zaključuje da je nalaz pisan s ciljem argumentiranja navoda suprotne strane u ovom postupku, odnosno gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla, i kao takav postaje vrlo nepouzdan s obzirom na činjenicu da navedene stručne osobe nemaju potrebno znanje niti nadležnost o odlučivanju o zabranjenim konkurencijskim djelovanjima u smislu Zakona o konkurenciji.

S obzirom da radi o specifično postavljenim uvjetima i stručnoj terminologiji, Konkurencijsko vijeće je analiziralo i Nalaz stalnih sudskih vještaka mašinske struke "Analiza i ocjena stanja kompaktnih toplinskih podstanica tipa Mini City na SDG Tuzla" (stalni sudski vještaci mašinske struke: dr. sci. Nedim Ganibegović i IWE Samir Softić) (daljnje u tekstu: Nalaz). Vrlo važna činjenica koju Konkurencijsko vijeće nije zanemarilo jeste da je Nalaz urađen na zahtjev građana neovisno o ovom postupku i to godinu dana prije pokretanja postupka (15.08.2023. godine), gdje je između ostalog objašnjeno:

Regulacija svih toplinskih podstanica se ne vrši ograničavanjem povratne temperature, nego zatom temperaturom sekundara. Ovdje se konstatuje da elektronski regulator nema mogućnost podešavanja rada podstanice u vremenskim intervalima (dnevni i noćni režim rada) što je i apsolutno nepotrebno jer se temperaturom primara upravlja iz dispečerskog centra prema dnevno/noćnom dijagramu.

Niti jedna kompaktna toplotna podstanica u privatnom vlasništvu se ne regulira putem ograničenja temperature povrata sekundara (T2) na primarnoj strani.

Ograničenje temperature povrata primara bi radilo na način da ukoliko podstanica vraća veću temperaturu od željene senzor T2 bi poslao signal el. regulatoru da zatvori regulacioni ventil, te se na taj način smanji temperatura. U tom slučaju bi došlo do prekida cirkulacije na primarnoj strani dok se temperature na senzoru T2 ne bi spustila na željenu razinu. To u konačnici reflektuje isporuku niže temperature krajnjem korisniku. Ta mogućnost regulatora se u praksi ne koristi jer izaziva distribuciju niže temperature krajnjim korisnicima.

Regulacija temperature se vrši na temelju krajnje željene temperature u objektu koju definira temperatura vode u potisu sekundara a za što je zadužen senzor T3. To potvrđuje i sadržaj dokumenta Strateške smjernice za održivi razvoj sustava daljinskog grijanja Grada Tuzla iz studenog 2022. godine u kojem je navedeno: Temperaturna regulacija sekundara odnosno temperatura radnog medija u instalacijama grijanja (T3) u objektu vrši se centralno u odnosu na vanjsku temperaturu. Za svaku podstanicu definira se potrebni odnos temperature polaznog voda sekundara (T3) u odnosu na vanjsku temperaturu.

Dakle, nespornim se zaključuje kako Podstanica Mini City posjeduje dovoljan broj temperaturnih senzora za kvalitetno obavljanje svoje namjene a što je sama regulacija temperature u objektu.

Atestna dokumentacija je potpuna, tehnički validna i pravno verifikovana od strane Proizvođača podstanice. U svezi sa "svim elementima podstanice", odnosno u smislu postavljenog uvjeta ističe se da su svi elementi predmetne podstanice i predviđeni za rad na traženim temperaturama i pritiscima: 130/60, PN 25 - Primar i 75/55, PN 10 - Sekundar.

Postavljeni uvjet u svezi obezbjeđivanja redovnog servisa u garantnom roku od 2 godine i izvangarantnom roku u trajanju

od najmanje 7 godina od isporuke podstanice prema nalazu vještaka je paušalno postavljen zahtjev koji se odnosi na postprodajni servis. Garancije na ovakvu vrstu uređaja i opreme se u većini slučajeva daju na 24 mjeseca i u suprotnosti je sa određenim zakonima, jer se takvim zahtjevom zadire u oblast kojom se reguliraju prava i obaveze između isporučioaca toplotne stanice i krajnjeg tarifnog korisnika.

Na temelju karakteristika regulatora koji je sastavni dio fabrički kompletiranih podstanica tipa Mini City može se konstatovati da isti posjeduje sve neophodne upravljačke funkcije koje su potrebne za pravilno i energetski učinkovito funkcioniranje kompletnog sustava kućne instalacije grijanja bez bilo kakvih negativnih utjecaja na primarnu stranu instalacija SDG.

Senzori tipa NTC mogu namjenjenu funkciju u kućnim instalacijama grijanja da obavljaju jednako točno i pouzdano kao i temperaturni senzori tipa PT1000 stoga ostaje nejasno na osnovu kojih tehničkih razloga distributer zahtjeva od korisnika ugradnju striktno jednog tipa temperaturnih senzora, posebno iz razloga što su podstanice (oprema) koja je vlasništvo korisnika te krajnji korisnik samim tim ima obvezu da brine o održavanju, popravcima i zamjenskim dijelovima.

U Točki 3. "Rezime" Nalaza stoji:

"Potpuno je jasno da su Tehnički uvjeti CG Tuzla postavljeni tendenciozno i isključivo sa ciljem da krajnjem tarifnom kupcu maksimalno suze mogućnost izbora za njega na tržištu povoljnijeg tipa podstanice za kućne instalacije. Tehnički uvjeti CG Tuzla su definirani detaljno do takve razine da tarifnog kupca usmjeravaju samo u jednom smjeru po pitanju izbora podstanice. Na takvom isključivom i rigidnom pristupu se insistira bez obzira što je to za kupce itekako finansijski nepovoljnija varijanta i bez obzira što se na tržištu nude podstanice različitih proizvođača čija je kvaliteta dokazan i za koje postoji kompletna tehnička dokumentacija."

U Točki 4. "Zaključak i Mišljenje" istog Nalaza stoji:

"Uvidom u dokumentaciju za podstanice tipa Mini City možemo konstatirati da je ista prevedena, uredna i tehnički kompletna. Također, iz dokumentacije kao i na temelju uvida na lice mjesta možemo konstatirati da su ugrađeni osnovni elementi predmetnih podstanica isporučeni od renomiranih proizvođača za predmetne oblasti (izmjenjivač toplote - proizvođač: Alfa Laval, Švedska; cirkulaciona pumpa - proizvođač: Grundfos, Danska; mjerilo utroška toplote - proizvođač: Landis Gyr, Njemačka; elektronski regulator - proizvođač: Cethetherm, Švedska; regulacioni ventil i temperaturni senzor - proizvođač: Honeywell, USA). Dakle, ovaj tip podstanica se pokazao kvalitetnim, pouzdanim i dobrim rješenjem u zemljama: Njemačka, Švedska, Engleska itd.

Obzirom da je podstanica kao kompletan proizvod certificirana i da je izvedba kompletne kućne instalacije sa svim ugrađenim elementima i podstanicom tipa Mini City odobrena za rad od strane CG Tuzla na rok od jedne grejne sezone, možemo konstatovati da tehničkih smetnji za njihovom upotrebom nema i da izvedene kućne instalacije sa ovim tipom podstanica u kompletu ni u kojem tehničkom aspektu nemaju negativan uticaj na primarnu stranu SDG koji održava, eksploatiše i sa kojim raspolaže CG Tuzla."

Uvidom u dostavljene dokaze, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da jedina kompaktna toplinska podstanica serijske fabričke proizvodnje koja ispunjava Tehničke uvjete u cjelosti jeste ona proizvođača Danfoss. Također, utvrđeno je da se ista favorizuje od strane gospodarskog subjekta JP Centralno

grijanje d.d. Tuzla što je i potvrđeno kroz predmetni postupak a što je i Podnositelj zahtjeva više puta naglašavao i što je predstavnik JP Centralno grijanje d.d. Tuzla potvrdio na usmenoj raspravi: "...da je najzastupljenija kompaktna toplinska podstanica ona marke Danfoss u omjeru preko 60%".

Kao mjerodavan dokaz navedenom, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i dokaz dostavljen u vidu dopisa (e-maila) gospodarskog subjekta Mikom d.o.o. Tuzla u kojem stoji:

"Mikom d.o.o. Tuzla se još uvijek bavi prodajom naših vrelovodnih kompaktnih podstanica, ali zbog opstrukcije pojedinaca iz CG Tuzla koji potencijalne kupce odvrćaju da naše toplinske podstanice nisu dobre i upućuju na distributere koji prodaju Danfosove podstanice proizvedene u inostranstvu. Sa ovakvim ponašanjem guše domaću proizvodnju (po našim informacijama zbog ličnog interesa kojeg dobijaju od prodavača Danfos stanica). Zbog lošeg poslovanja bili smo prinuđeni da dio poduzeća zatvorimo i radnike pošaljemo na biro.

Proizvodni pogon još uvijek je u funkciji ali je proizvodnja prigušena zbog nelojalne konkurencije i nekorektnog ponašanja struktura iz CG Tuzla koji usmjeravaju potencijalne kupce na kupovinu Danfos podstanica.

Naše poduzeće propada jer nije moguće rentabilno raditi upravo iz razloga favoriziranja vrelovodnih kompaktnih toplinskih podstanica (proizvod sa naljepnicom Danfos) od strane pojedinih uposlenika CG Tuzla."

Konkurencijsko vijeće je analiziralo i dokaz u vidu 9 potpisanih izjava zadovoljnih korisnika toplotnih podstanica tip Mini City koje su ugrađene u njihove sustave grijanja te činjenicu da je gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla zaključivao ugovore o isporuci toplinske energije sa korisnicima identičnih toplotnih stanica i na određeno i na neodređeno vrijeme.

Također, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i dopis naslovljen kao Zahtjev za priključene ugrađene podstanice na sustav- daljinskog grijanja i za zaključenje Ugovora o isporuci toplotne energije od 27.09.2023. godine. Navedenim dopisom, grupa od 59 građana grada Tuzla, obratila se nadležnim organima CG Tuzla u kojem ističe da su veoma zadovoljni sa radom Podstanice Mini City i isporučivanom toplotnom energijom i kako nikakva šteta nije nastupila niti na njihovim objektima ili Podstancima Mini City, niti je nastupila bilo kakva šteta gospodarskom subjektu JP Centralno grijanje d.d. Tuzla.

Slijedom navedenog, a uzimajući u obzir i stručno mišljenje eksperata iz navedene oblasti koje je iznijeto u tekstu iznad, Konkurencijsko vijeće zaključuje da:

Primjenom rigoroznih odredbi Tehničkih uvjeta u dijelu koji se odnosi na kompaktnu toplinsku podstanicu, nanosi se šteta krajnjim potrošačima. Gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d. Tuzla uskraćuje pravo na izbor kupovine valjanog i tehnički ispravnog proizvoda krajnjim korisnicima a samim tim i priključenje na sustav grijanja grada Tuzla, što jasno i nedvosmisleno predstavlja nametanje dodatnih uvjeta, a što je prema odredbama Zakona o konkurenciji zabranjeno, odnosno predstavlja zlouporabu položaja prema članku 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji.

Uvidom u dokument pod nazivom "Sažetak studije Analiza održivih opcija grijanja za grad Tuzla, Federacija Bosne i Hercegovine", izrađenog pod pokroviteljstvom EU od strane CEE Bankwatch Network, između ostalog navodi se

sljedeće: "Istočni dio grada Tuzle (u kojem je koncentrirano oko 60 posto ukupne potražnje) ima nedovoljnu raspoloživu razliku pritiska, što trenutno predstavlja glavno tehničko pitanje za razvitak tuzlanskog sustava grijanja."

Jedna od preporučenih mjera u pomenutom dokumentu jeste smanjenje temperature dovoda, dok je u budućnosti planiran prelazak na temperaturni režim 120C i pritisak 16 bara, što potvrđuje sadržaj dokumenta pod nazivom "Strateške smjernice za održivi razvitak sustava daljinskog grijanja Grada Tuzla iz novembra 2022. godine", čiji je naručilac JP Centralno grijanje d.d. Tuzla u kojem se na strani 211. navodi: "U toplifikaciji bloka 6, projektni temperaturni režim mrežne vode u toplinskoj stanici TS1 (izlaza/ulaza) odnosno polaza/povrata u SDG je T1/T2=120/60 °C, što je u pogledu polazne temperature (T1) u skladu sa dugoročnim ugovorom isporučioica i distributera toplotne energije."

Navedeno dovodi u sumnju neopravdanost zadatih Tehničkih uvjeta a koji se odnose i na propisani režim rada kompaktnih toplinskih podstanica uvjetovan kriterijem 130/60 °C.

Navode gospodarskog subjekta JP Centralno grijanje d.d. Tuzla: "ugradnja podstanica tipa Mini City, koje ne zadovoljavaju propisane uvjete u potpunosti, se znatno više odrazila na funkcioniranje sustava daljinskog grijanja, a time i kvalitetu isporuke toplotne energije, što je jedan od osnovnih zadataka Distributera sukladno sa pozitivnim zakonskim propisima", Konkurencijsko vijeće smatra neutemeljenim. Naime, u dokazima dostavljenim Konkurencijskom vijeću utvrđeno je da postepeno ugrožavanje funkcioniranja SDG Tuzla, je nastalo kao rezultat dosadašnjeg neplanskog širenja vrelovodne mreže i neplanskog proširenja kapaciteta SDG Tuzla koji nemaju veze sa instaliranim kompaktnim toplinskim podstanicama, pa tako ni sa podstanicom Mini City. Zbog narušene hidrauličke cjelokupne mreže SDG Tuzla javlja se i velika razlika u pritisku na podstanicama koje su udaljenije od izvora (Termoelektrana Tuzla) što je u par slučajeva dovelo do buke u radu a sve zbog manjkavosti hidrauličkog sustava mreže daljinskog grijanja a ne zbog karakteristika toplinske podstanice.

Kompaktne toplinske podstanice su tehnički proizvod namijenjen za ugradnju u sustavima grijanja individualnih stambenih objekata. Za razliku od toplinskih podstanica koje se ugrađuju u kolektivne objekte stanovanja, JP Centralno grijanje d.d. Tuzla nema obvezu i pravo njihovog održavanja ili intervencije na istim, odnosno obvezu i pravo održavanja i servisiranja imaju jedino osobe koja ugrađuju kompaktnu toplinsku podstanicu (vlasnici) putem ovlaštenog distributera i/ili servisera.

Također, Konkurencijsko vijeće konstatuje da sve dok proizvodi, odnosno u ovom slučaju kompaktne toplinske podstanice, zadovoljavaju minimalne tehničke standarde i osnovne parametre koje se ugrađuju u sustave grijanja, moraju biti odobreni za priključenje na sustav grijanja grada Tuzla. To znači da gospodarski subjekt JP Centralno grijanje d.d.d Tuzla ne može odlučivati o tome da li su samo neke kompaktne toplinske stanice kvalitetne a druge nisu sve dok ispunjavaju svoju svrhu.

Konkurencijsko vijeće dalje smatra, da je primjenom ovako restriktivno zadatih Tehničkih uvjeta, JP Centralno grijanje d.d. Tuzla ograničilo konkurenciju iz razloga što korisnik usluga ni u kojem slučaju ne smije biti ograničen izborom opreme odnosno toplinske podstanice da bi bio

priključen na sustav grijanja grada Tuzla. Podnositelju zahtjeva kao i drugim distributerima onemogućeno je da, tehnički ispravan proizvod koji po pravilima struke obavlja svoju suštinsku funkciju, ponude potencijalnim kupcima i na taj način podstaknu konkurenciju na mjerodavnom tržištu.

Na temelju svega navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo kako je JP Centralno grijanje d.d. Tuzla primjenom navedene Odluke odnosno Tehničkih uvjeta, povrijedilo odredbe Zakona o konkurenciji zlouporabom vladajućeg položaja na tržištu distribucije toplotne energije u gradu Tuzla, na način da uvjetuje drugu stranu da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi nemaju veze s predmetom sporazuma, sukladno sa člankom 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 1. izreke ovog Rješenja.

U predmetnom postupku je utvrđeno, da je neposrednim nametanjem nepravičnih Tehničkih uvjeta dovelo do posljedice u vidu diskriminacije ponuđača proizvoda koji za proizvod sa istom svrhom ne mogu da ponude krajnjim kupcima odnosno korisnicima sustava grijanja grada Tuzla.

Ocjenjeno je da su posljedice prisutne zbog prirode kriterijuma za određivanje izbora proizvoda, koji su neobjektivno postavljeni, a ne zbog njihove tehničke neispravnosti. Takva posljedica ima svoj nominalni izraz u vidu različitih uvjeta poslovanja na utvrđenom mjerodavnom tržištu.

7. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona o konkurenciji, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt, ako zlouporabi vladajući položaj na način propisan odredbama članka 10. Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te duljinu trajanja povrede Zakona o konkurenciji, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona o konkurenciji.

Nadalje, polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je JP Centralno grijanje d.d. Tuzla zlouporabilo vladajući položaj, iz članka 10. stavak (2) točke d) Zakona o konkurenciji, u smislu članka 48. stavak (1) točke b) Zakona o konkurenciji, izrečena je novčana kazna u iznosu 5.000,00 KM (pettisuća i 00/100 KM), što predstavlja 0,0268% ostvarenog prihoda iz 2022. godine, koji je iznosio 18.590.287,00 KM.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prinudnim putem, u smislu članka 47. Zakona o konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 3. i 4. izreke ovog Rješenja.

8. Troškovi postupka

Podnositelj zahtjeva je podnio zahtjev za naknadu troškova postupka (podnesak broj UP-05-26-2-013-27/24) dana 10.02.2025. godine, kojim je traženo da se nadoknadi samo trošak na ime administrativne pristojbe na Zahtjev za pokretanje postupka u iznosu od 1.000,00 KM.

Člankom 108. stavak 1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u rješenju kojim se postupak završava organ koji donosi rješenje određuje ko snosi troškove postupka, njihov

iznos i kome se i u kom roku imaju isplatiti, a člankom 105. stavak 2) istog Zakona je propisano da kada u postupku sudjeluju dvije ili više strana sa suprotnim interesom, strana koja je izazvala postupak, a na čiju štetu je postupak okončan, dužna je protivnoj strani nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Konkurencijsko vijeće je Podnositelju zahtjeva priznalo dostavljeni zahtjev za nadoknadu troška plaćanja administrativne pristojbe u iznosu od 1.000,00 KM.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 5. izreke ovog Rješenja.

9. Administrativna pristojba

Podnositelj zahtjeva na ovo Rješenje, sukladno sa člankom 2. Tarifni broj 107. stavak (1) točke f) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18) je dužan platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

10. Pouka o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno i protiv istog nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno, objave ovog Rješenja.

Broj UP-05-26-2-013-34/24

20. marta 2025. godine

Sarajevo

Predsjednik

Ivo Jerkić, v. r.

Na osnovu člana 25. stav (1) тачка е), члана 41. став (1) тачка ц), члана 42. став (1) тачке ц) и члана 48. став (1) тачке б), а у вези са чланом 10. став (2) тачке д), чланом 11. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) и чл. 105. и 108. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), у поступку покренутом на основу Захтјева за покретање поступка број УП-05-26-2-013-1/24 од 14.06.2024. године, поднесеном од стране привредног субјекта СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла, ул. 2 Тузланске бригаде бр. 52, 75000 Тузла, заступаном по адвокатској канцеларији Kunosić&Co д.о.о. Тузла, ул. Краља Твртка Првог бр. 5, 75000 Тузла, против привредног субјекта ЈП Централно гријање д.д. Тузла, ул. Кречанска бр. 1, 75000 Тузла ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја противно одредби члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији, Конкуренијски савјет, на 24. (двадесетчетвртој) сједници одржаној дана 20.03.2025. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да је привредни субјекат ЈП Централно гријање д.д. Тузла, злоупотребио доминантан положај на тржишту дистрибуције/снабдевања топлотном енергијом у Граду Тузла, доношењем и примјеном Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије од 09.12.2021. године који су дјелимично измијењени и допуњени Одлуком о измјенама и допунама Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије од 09.10.2023. године, којим су прописани услови којима се крајњим корисницима ограничава избор

топлинских подстанциа, а самим тим и прикључење на систем гријања Града Тузла, што представља условљавање друге стране да прихвати додатне обавезе које по својој природи немају везе с предметом споразума, у складу са одредбама члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији.

2. Налаже се привредном субјекту ЈП Централно гријање д.д. Тузла:

- да у року од 60 (шездесет) дана од дана пријема овог Рјешења измијени Техничке услове за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије од 09.12.2021. године на начин да се одредбе истих ускладе са тачком 1. диспозитива, те да у остављеном року достави доказе о извршењу истог.
- да у року од 10 (десет) дана од дана измјене Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије, обавијести све кориснике који су уградили компактне топлинске подстанице и који су прикључени на систем гријања града Тузла уговором на одређено вријеме, о измјени Техничких услова те да им понуди закључивање нових уговора о испоруци топлинске енергије на неодређени временски период на основу уграђених подстанциа које задовољавају нове Техничке услове.
- да у року од три дана од дана измјене Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије, на својој званичној веб страници видно објаве, под називом "Важна обавијест", да је дошло до измјене истих.

3. Изриче се новчана казна привредном субјекту ЈП Централно гријање д.д. Тузла, због кршења одредби из члана 10. став (2) тачке д) Закона о конкуренцији, утврђене у тачки 1. овог Рјешења, у висини од 5.000,00 KM (петхиљада и 00/100 KM), у складу са одредбом члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, коју је дужан платити у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема овог Рјешења.

4. Уколико ЈП Централно гријање д.д. Тузла не уплати изречену новчану казну из тачке 3. у остављеном року, иста ће се наплатити принудним путем, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока према важећим прописима Босне и Херцеговине.

5. Налаже се привредном субјекту ЈП Централно гријање д.д. Тузла да надокнади трошкове поступка привредном субјекту СТ-TRADE БХ д.о.о. Тузла, у укупном износу од 1.000,00 (једнахиљада и 00/100) KM, у року од 8 (осам) дана од дана пријема овог Рјешења.

6. Обавезује се Подносилац захтјева, привредни субјекат СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла, да плати административну таксу на рјешење у укупном износу од 1.500,00 KM, у корист буџета институција Босне и Херцеговине.

7. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкурenciјски савјет је дана 14.06.2024. године, под бројем УП-05-26-2-013-1/24 запримио Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев) привредног субјекта СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла, ул. 2 Тузланске бригаде бр. 52, 75000 Тузла (у даљем тексту: Подносилац захтјева или СТ-TRADE ВН) заступан по адвокатској канцеларији Kunosić&Co д.о.о. Тузла, ул. Краља Твртка Првог бр. 5, 75000 Тузла, против привредног субјекта ЈП Централно гријање д.д. Тузла, ул. Кречанска бр. 1, 75000 Тузла (у даљем тексту: ЦГ Тузла) ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја противно одредби члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији.

Увидом у поднесени Захтјев, Конкурenciјски савјет је утврдио да исти није комплетан, у смислу члана 28. Закона, те је након допуне Захтјева издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева актом под бројем УП-05-26-2-013-4/24 од дана 12.09.2024. године.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекти СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла, ул. 2 Тузланске бригаде бр. 52, 75000 Тузла и ЈП Централно гријање д.д. Тузла, ул. Кречанска бр. 1, 75000 Тузла.

1.1. Привредни субјекат СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла

Привредни субјекат СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла је друштво са ограниченом одговорношћу које је регистровано под матичним бројем (...) *¹. Друштво се бави дистрибуцијом и сервисирањем опреме за даљинско гријање, индустрију и енергетику и у 100% је власништву физичких лица (...) * (75%) и (...) * (25%) са уписаним и уплаћеним капиталом од (...) * КМ.

1.2. Привредни субјекат ЈП Централно гријање д.д. Тузла

Привредни субјекат ЈП Централно гријање д.д. Тузла је регистрован у Општинском суду Тузла под матичним бројем 1-294. Према евиденцији Регистра вриједносних папира ућешће оснивача у капиталу је Град Тузла са 51%, док преосталих 49% посједују акционари. Претежна регистрована дјелатност ЈП Централно гријање д.д. Тузла је производња и снабдјевање паром и климатизација.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкурenciјски савјет је током поступка примјенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), те одредбе Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), у смислу одредби члана 26. Закона.

Такође, Конкурenciјски савјет узео је у обзир и одредбе Закона о заштити потрошача БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 25/06 и 88/15), Закона о комуналним дјелатностима ("Службене новине ТК", број 11/05, 7/07, 8/12, 14/13 и 11/20), Техничке услове за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије од 09.12.2021. године, Одлуку о снабдијевању Града топлотном енергијом ("Службени гласник града Тузла", број 10/17, 11/17 и 1/19) и Опште услове за прикључење на систем даљинског управљања и испоруку топлинске енергије града Тузла.

Конкурenciјски савјет у складу са чланом 43. став (7) Закона је у сврху ојене предметног поступка може користити судску праксу Европског суда правде и одлуке Европске комисије.

3. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

Као разлоге за подношење захтјева, Подносилац захтјева у битном наводи сљедеће:

- Подносилац захтјева, друштво са ограниченом одговорношћу СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла је привредни субјекат који се још од 2008. године успјешно бави дистрибуцијом и сервисирањем опреме за даљинско гријање, индустрију и енергетику.
- Привредни субјекат СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла је дистрибутер компактних топлинских подстанца реномираног шведског произвођача марке Cetetherm, тип Mini City. У односу на поменути производ, поред услуге дистрибуције, обезбјеђује и услуге испоруке и монтаже, сервисирања и замјене дијелова. Компактне топлинске подстанице су технички производи који омогућавају индивидуалну регулацију температуре са одговарајућим термостатом и врше тренутно припремање потрошене топле воде по систему појединачних потреба корисника.
- Након извршене уградње Подстанице Mini City за своје клијенте/купце (којој је претходила израда пројектне документације и остала процедура прописана релевантним прописима), свако од тих лица обратило се ЦГ Тузла (као привредном субјекту којем су повјерени јавни послови дистрибуције топлотне енергије на подручју града Тузла) са захтјевом за прикључење на систем даљинског гријања града Тузла, односно са захтјевом за закључење уговора о испоруци топлинске енергије за њихове индивидуалне стамбене објекте. Међутим, свим лицима која су извршила уградњу Подстанице Mini City у своје објекте (грађаним а града Тузла) прије почетка сезоне гријања 2022/2023, ЦГ Тузла доставио је истовјетне дописе.
- У наведеним дописима, чија се садржина у незнатној мјери измјенила и прије почетка сезоне гријања 2023/2024, овлаштена лица ЦГ Тузла наводе како Подстанца Mini City садржи одређене недостатке у смислу садржаја појединих одредби тада важећих Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије од 09.12.2021. године. Сходно томе, ЦГ Тузла, свим тим лицима, ускратио је закључење уговора о испоруци топлинске енергије на неодређени временски период, већ им је одобрено закључење уговора о испоруци топлинске енергије на одређено вријеме, тј. на појединачне сезоне гријања (прво у сезони 2022/2023, а онда у сезони 2023/2024), уз напомену како уговори о испоруци топлинске енергије не могу бити закључени на неодређени временски период, док се не отклоне недостаци на Подстаници Mini

¹ (...) – подаци представљају пословну тајну

- City, који су у супротности са Техничким условима од 09.12.2021. године. Ради се о групи од око 60ак грађана која су купила и уградила у своје објекте Подстаницу Mini City у споменутом периоду, што није занемарљиво јер компактне топлинске подстанице нису цјеновно јефтине технички производи.
- Након описаних дешавања, грађани који су купили и уградили Подстаницу Mini City, обратили су се и Подносиоцу захтјева, као дистрибутеру Подстанице Mini City. Том приликом, постигнут је договор да ће бити ангажована независна стручна лица са задатком да утврде да ли су наводи ЦГ Тузла о недостацима Подстанице Mini City основани са аспекта техничке струке и релевантних техничких стандарда за ову врсту производа. Резултат тог ангажмана јесте Налаз и мишљење вјештака од 15.08.2023. године, сачињен заједнички од стране два стална судска вјештака машинске струке специјализована за област енергетике. По пријему Налаза и мишљење од 15.08.2023. године, Подносилац захтјева се обратио надлежним органима ЦГ Тузла дописом насловљеним као Приговор због незаконитог поступања и Захтјев за хитним предузимањем радњи из Ваше надлежности од 25.09.2023. године, као и органима града Тузла дописом насловљеним као Захтјев за преиспитивање законитости пословања правног лица "Централно гријање" д.д. Тузла и Приједлог за предузимањем радњи из ваше надлежности од 22.09.2023. године, из разлога што је град Тузла већински акционар у ЦГ Тузла са 51% учешћа.
 - Надаље, дана 12.10.2023. године група од 59 грађана града Тузла, обратила се надлежним органима ЦГ Тузла са дописом насловљеним као Захтјев за прикључене уградене подстанице на систем даљинског гријања и за закључење Уговора о испоруци топлотне енергије од 27.09.2023. године. Наведеним дописом, поменута група грађана акцентира двије кључне чињенице, а то су: да су веома задовољни са радом Подстанице Mini City и испоручиваном топлотном енергијом и како никаква штета није наступила нити на њиховим објектима или Подстанице Mini City, а нити је наступила било каква штета ЦГ Тузла. Истовјетна ситуација поновила се и у сезони гријања 2023/2024, односно и пред почетак те сезоне гријања поновно су закључени једносезонски Уговори о испоруци топлотне енергије и поновно су грађани били веома задовољни радом Подстанице Mini City.
 - Дана 09.10.2023. године, Надзорни одбор ЦГ Тузла доноси Одлуку о измјенама и допунама Техничких условима за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије, број 09-07062-2023/НС-5. Том Одлуком, у чијем се образложењу као разлози доношења наводе и потребе за измјеном и допуном Техничких услова од 09.12.2021. године у дијелу који се односи на топлинске подстанице, заправо су усвојене тзв. козметичке измјене. Поменуте измјене Техничких услова заправо не доносе никакву релевантну промјену, тако да грађани који се одлуче за куповину компактних топлинских подстаница у својим објектима, према сада измијењеним Техничким условима ЦГ Тузла и даље заправо немају избор. Наиме, према актуелним Техничким условима ЦГ грађанима се де факто ограничава избор и то искључиво на куповину и уградњу компактне топлинске подстанице марке Danfoss, чији су тренутни дистрибутери на тржишту правна лица Ventscomerсе д.о.о. Сарајево и Зими д.о.о. Тузла, искључујући могућност уградње Подстанице Mini City и других истовјетних компактних топлинских подстаница, чије је коришћење такође одобрено на тржишту БиХ.
 - Дана 20.03.2024. године закључен је Споразум о утврђивању права и обавеза заинтересованих страна у поступку прикључења на систем даљинског гријања града Тузла од 06.05.2024. године. По основу тог Споразума, група грађана града Тузла која је уградила Подстаницу Mini City у своје објекте, закључила је појединачне Уговоре о испоруци топлинске енергије на неодређен временски период. Сlijедом описаног расплета предметне ситуације, било је логично за очекивати да ће ЦГ Тузла убудуће одобравати прикључење на систем даљинског гријања Града Тузла грађанима који уграде Подстаницу Mini City или истовјетне компактне топлинске подстанице у своје индивидуалне објекте. Међутим, ништа од наведеног се није догодило, односно догодило се да се сада јављају претходно заинтересовани потенцијални купци Подстанице Mini City, наводећи како су им упосленици ЦГ Тузла стриктно навели да неће моћи да се споје на Систем гријања Тузла, ако купе и уграде Подстаницу Mini City у своје индивидуалне објекте. Наиме, свим претходним, а посебно овим посљедње наведеним иступама ЦГ Тузла, јасно је да се Подносиоцу захтјева, као правном лицу које је дистрибутер компактне топлинске подстанице која доказано функционише у оквиру система гријања индивидуалних објеката на подручју града Тузла и на многим другим подручјима, жели ускратити право на приступ тржишту тог производа на подручју града Тузла, тј. са тог тржишта га се жели елиминисати. Истовремено, тиме се потенцијално свим грађанима заинтересованим за прикључење на Систем гријања Тузла својих индивидуалних објеката прави штета, јер их ЦГ Тузла условљава да изврше уградњу појединих компактних топлинских подстаница које су заправо скупље, него Подстаница Mini City, наводи се у Захтјеву.
 - Подносилац захтјева даље истиче да је са аспекта лојалне конкуренције и заштите потрошача, незаконит члан 35. став 2" став 12. и став 13. Техничких услова ЦГ, као и све остале одредбе

Техничких услова којима се намеће обавеза уградње тачно одређеног броја и тачно одређеног типа сензора, или тачно одређеног броја температурних улаза, или дигиталних излаза на компактним топлинским подстанцима. Хипотетског примјера ради, оно што је наведеним одредбама Техничких услова ЦГ урађено, било би исто као када би регулаторни орган увео обавезу да нпр. на простору БиХ не смију бити кориштени ТВ уређаји који имају мање од 3 ХДМИ излаза. Другим ријечима, ово што ЦГ Тузла пропагира кроз своје техничке услове јесте апсурд и видна незаконитост на штету потрошача, јер се потрошачима, примјера ради, намеће да купе компактну топлинску подстанцицу опремљену искључиво са П1000 сензорима, а с друге стране постоје друге врсте сензора које обављају исту ту функцију као Пт1000 сензори, можда чак и на бољи начин. Уосталом, све и да су сензори уграђени у појединим компактним топлинским подстанцима на тржишту мањц квалитетни него Пт1000 сензори, сва је суштина у томе да се и подстанцима са таквим сензорима мора дозволити прикључење на Систем гријања Тузла, уколико испуњавају своју функцију за коју су намијењени и ако постоје могућности да се оне прикључе на Систем гријања Тузла. То је у основи принципа слободног тржишта и принципа лојалне конкуренције, јер се потрошачима мора омогућити право избора на куповину према њиховим преференцијама, све док је ријеч о куповини производа који су легално увезени или произведени на подручју БиХ, те који се користе у сврху због које су и направљени. У контексту предметног случаја, није ни спорно да је Подстанци Mini City атестиран производ према стандардима Европске уније, стандардима важећим у БиХ, те да је технички производ који се у БиХ увози легално, а посредством Подносиоца захтјева. Такође, нити један "недостатак" нема упориште ни у правилима техничке струке, о чему свједочи неколико пута споменути Налаз и мишљење вјештака од 15.08.2023. године те да инсистирање на незаконитим и неоснованим техничким условима, представља чин злоупотребе доминантног положаја ЦГ Тузла, као привредног субјекта у чијој је искључивој надлежности дистрибуција топлотне енергије на подручју града Тузла, стоји у Захтјеву.

На основу наведеног Подносилац захтјева сматра да је описаним дјеловањем привредни субјекат ЈП Централно гријање д.д. Тузла, злоупотребио доминантан положај из члана 10. став (2) тачка д) те тражи да Конкурентијски савјет одлуку којом ће онемогућити овако дјеловање.

На основу достављене документације, Конкурентијски савјет је оцијенио да није могуће безведеног поступка утврдити постојање повреде Закона на које Подносилац захтјева указује, те је у смислу члана 32. става (2) Закона, донијело Закључак о покретању поступка, број УП-5-26-2-013-6/24 дана 12.09.2024. године,

ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачке д) Закона.

Супротна страна у поступку, привредни субјекат ЈП Централно гријање д.д. Тузла, у остављеном року доставио је одговор на Захтјев и Закључак Конкурентијском савјет, дана 04.10.2024. године поднеском број УП-05-26-2-013-14/24, у којем у битном наводи следеће:

- Сваки систем даљинског гријања је различит а што је условљено пројектом самог система. Различити режими рада на различитим системима даљинског гријања онемогућавају да се све топлинске подстанции, без прилагођавања одређених елемената на истим, имплементирају на сваки систем даљинског гријања, без обзира што задовољавају ЕУ стандарде и остале стандарде струке;
- Типска топлинска подстанцица Mini City која се производи у Шведској и подлијеже Шведским прописима Ф:101, гдје радни параметри система износе 100°C, 16 бара, а пројектне максималне температуре до 120°C не може задовољити Техничке услове за прикључење на систем даљинског гријања града Тузла, као ни пројектне режиме система;
- СДГ града Тузла има тачно одређене параметре система дефинисане Пројектом магистралног вода из 1983. године, а који су прописани Техничким условима. Истиче се да је називни притисак у систему НП 25 (25 бара) и да је температурни режим свих осталих сегмената даљинског гријања (пумпне станице, дистрибутивне мреже и топлинске подстанции) димензиониран за $145/75^{\circ}\text{C}$, а да је исти измјеном Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања у 2022. години промјењен на температурни режим за примарну вреловодну мрежу $130/60^{\circ}\text{C}$, са становишта смањења топлинских губитака у дистрибуцији и побољшања ефикасности система, а све у оквиру наведеног пројекта;
- Измјене Техничких услова су извршене искључиво ради побољшања стања и ефикасности система, као и смањења губитака, на основу дугогодишњег искуства, а све у оквирима пројекта топлификације града Тузле и у складу са прописаном законском процедуром доношења, а не због "притиска изреволтираних грађана";
- Техничким условима Дистрибутера дефинисане су техничке спецификације која треба да испуњава одређена опрема, уређаји и арматура, без навођења било којег произвођача, из чега произилази да Дистрибутер, у контексту Захтјева за покретање поступка, ни на који начин не ограничава конкурентност, веч је подстиче;
- Подстанции типа Mini City, произведене у Шведској, су израђене по прописима наведене земље, односно за температурни режим 120°C и 16 бар-а, а што без измјена на истим, није примјениво на вреловодну мрежу СДГ града Тузла ($130/60^{\circ}\text{C}$ примар и $75/55^{\circ}\text{C}$ секундар, НП 25), док на топлводној мрежи система

- даљинског гријања града Тузла (90/60°C примар и 75/55°C секундар, НП 16) предметне подстанице у потпуности одговарају прописаним условима те се без икаквих проблема могу имплементирати на СДГ и немају негативан утицај како је то у случају са њиховом примјеном на вреловодни режим;
- Цијенећи да се предметне подстанице без измјена могу спојити на топловодну мрежу СДГ-а (тамо гдје се подстанице директно спајају на топловодну мрежу), Дистрибутер је без икаквих условљавања дозволио такво спајање и са тим корисницима закључује уговоре о испоруци топлотне енергије на неодређено вријеме, док подстанице типа Mini City, а који се спајају на вреловодну мрежу СДГ-а је потребно измијенити и надоградити;
 - Након што је Дистрибутер установио недостатке предметних подстаница у случају њиховог спајања на вреловодну мрежу, о чему је писмено обавијестио купце, накнадним изласком на терен од стране уопсленика Дистрибутера, уочене су додатне неправилности на истима у смислу прикривања оригиналне декларације производа декларацијом са нетачним подацима (лажирање стварних података) радног температурног режима и називног притиска подстаница који су кључни за њихов сигуран рад на СДГ-у јер су исте направљене за нижи температурни режим и нижи радни притисак, а на начин да је вршено "лијељење" декларације подстанице подносиоца Захтјева преко декларације произвођача, чиме су и купци подстаница и Дистрибутер доведени у заблуду;
 - Захтјевање Дистрибутера од купаца предметних подстаница да изврше измјене и надоградњу на подстаницама, не представља никакво дискриминаторно поступање обзиром да је Дистрибутер и подносиоцима захтјева за прикључење на СДГ који су уградили неке друге топлинске подстанице, а које такодер нису биле у потпуности у складу са Техничким условима, достављао дописе у којима тражи отклањање истих, те је са истима, такође, закључивао уговоре о испоруци топлотне енергије, уз обавезу корисника да до почетка наредне сезоне гријања утврђене недостатке отклоне (идентичне уговоре који су закључивани и са подносиоцима захтјева са уграђеном Mini City подстаницом);
 - Вјештаци у акту Налаз и мишљење нису водили рачуна о основним чињеницама пројектних параметара система даљинског гријања у односу на температурни режим и називни притисак, а који су полазна тачка за било коју анализу;
 - Споразумом о утврђивању права и обавеза заинтересираних страна у поступку прикључења на систем даљинског гријања града Тузла од 06.05.2024. године само је створен правни основ за закључење "трајних" уговора о испоруци топлотне енергије који су већ уградили предметне подстанице, имали закључене уговоре о испоруци топлотне енергије за конкретну

сезону и остварили право на субвенцију подстаница на Јавном позиву Града Тузла. Предметни споразум, из наведених разлога, не може представљати модел за рјешавање исте или сличне проблематике која се може појавити у будућности, из разлога што би се даља уградња подстаница типа Mini City, које не задовољавају прописане услове у потпуности, знатно више одразила на функционисање система даљинског гријања, а тима и квалитету испоруке топлотне енергије, што је један од основних задатака Дистрибутера у складу са позитивним законским прописима;

- Дистрибутер је потпуно неоспорно доказао да нерегулисане подстанице типа Мини Циту остварују много веће конзуме протока, а што директно утиче на ефикасност система даљинског гријања и мањак потребног протока за снабдијевање осталих корисника;
- Дистрибутер је потпуно неспорно доказао да предметне подстанице не испуњавају ни основне сигурносне функције прописане стандардом за ову врсту постројења, те угрожавају сигурност корисника и материјалних добара;
- Све подстанице које су заступљене у СДГ-у града Тузла као и доступне на тржишту (Danfoss, Mikom,..), укључујући и предметну подстаницу без обзира на недостатке (Cetetherm тира Mini City), су у цјеновном рангу цца 10.000-11.000 КМ;

4. Усмена расправа

Будући да се ради о поступку са странкама са супротним интересима, Конкуренцијски савјет је заказало усмену расправу, у складу са чланом 39. Закона, дана 31.01.2025. године (позив достављен актом број УП-05-26-2-013-22/24, број УП-05-26-2-013-23/24 од дана 14.01.2025. године).

Усмена расправа одржана је у сједишту Конкуренцијског савјета уз присуство адвоката Свена Селесковића и Анесе Феризовић, пуномоћеника привредног субјекта СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла, директора привредног субјекта СТ-TRADE ВН д.о.о. Тузла - Драгана Фазлића на страни Подносиоца захтјева те Нермине Бабајић - директорице привредног субјекта ЈП Централно гријање д.д. Тузла и запосленика: Даниеле Хаџићеве, Енеса Демировића и Аднана Карахментовића.

На усменој расправи странке су се изјасиле да остају код својих досадашњих исказа и доказа с тим да је свака страна приложила и додатну документацију којом потврђују своје тврдње (Записник број УП-05-26-2-013-24/24 од дана 31.01.2025. године).

Подносилац захтјева током усмене расправе у битноме истиче:

- није тачно како се температуре у потисном воду система даљинског гријања града Тузла (у даљем тексту: СДГ Тузла) могу кретати и до 180°C. Наиме, према самом Главном пројекту реконструкције магистралног вреловода на подручју града Тузла из 2024. године, чији је аутор ЦГ Тузла, пројектне температуре означене су на прорачун компензација од 130°C. На околности да се температуре у потисном воду

више не пројектују за температуре до 180°C, достављамо и Извод из Главног пројекта топлинске подстанице и вреловодног прикључка са СО Пашаге Манџића бр. 30, израђен у августу 2024. године, из чије садржине произилази да је рад пројектован на температури од 0°C до 130°C. ЦГ Тузла, кроз своје Изјашњење од 03.10.2024. године, настоји поједине ствари приказати онаквим какве заправо нису, или какве одавно нису у пракси рада cjелокупног СДГ Тузла, због фактора који немају везе са самим компактним топлинским подстаницама;

- да приказана важећа Шема топлинске подстанице са комбинованим регулационим вентилом, коју ЦГ Тузла захтијева својим Техничким условима не може имати било какву релевантност, јер темељни параметар приказан на истој није тачан. Наиме, на тој Шеми као полазна температура (температура у потису) воде за гријање која се "пушта" из Термоелектране Тузла означена је са 130°C. Међутим, већ уназад годинама, што заправо и само ЦГ Тузла не спори у овом поступку, та полазна температура никада није досезала температуру већу од 120°C. Доказ о тој чињеници приложен је уз предметни Захтјев гдје је у члану 8. став 2. тог Споразума уговорено да ће максимална температура у потису бити 121°C на мјесту испоруке. Стога, позивање ЦГ Тузла на наведену Шему нема било какво упориште, те би управо због истакнуте чињенице, поменута Шема, у Техничким условима требала бити брисана или модификована на начин да одржава стварно стање ствари, а не стање ствари које уопште није досежно у тренутним околностима и према тренутном Уговору са Термоелектраном Тузла, који ће бити у примјени још барем пет година. Посљедично, сва преостала образложења поменуте Шеме и обрачуни изведени на основу те Шеме нису релевантни;
- да компактне топлинске подстанице марке Cetetherm, тип Mini City, које је Подносилац захтјева пласирао купцима на тржишту града Тузла и града Лукавац, управо јесу посебно модификоване и прилагођене температурном режиму 130°C и притиску 25 бара, који је прописан Техничким условима. Истовремено, на тај начин доказује се и чињеница да је ЦГ Тузла о свему томе упознато, и то чак директно од самог произвођача предметних топлинских подстаница. Дакле, наводи ЦГ Тузла о томе да предметне компактне топлинске подстанице Подносиоца захтјева садрже "елиминаторан недостатак", јер не одговарају траженом температурном режиму дефинисаном Техничким условима нису тачни, а што је и овлашћеним лицима ЦГ Тузла одавно познато;
- да је тачно да ЦГ Тузла није изричито забранило уградњу Подстанице MiniCity у системе гријања индивидуалних објеката на простору града Тузла, али чином прописивања беспотребно и дословно "конкуренијски угушујућих" одредби

Техничких услова у дијелу који се односи на компактне топлинске подстанице, ЦГ Тузла је индиректно довело до такве забране. Јер, намеће се логичко питање: Зашто би неко купио компактну топлинску подстаницу, ако има сазнање од стране дистрибутера топлотне енергије и ако има прописе дистрибутера топлотне енергије, који ће довести до тога ће та подстанница бити безвриједна, јер са њом у свом систему гријања објекта неће моћи исходovati неопходне дозволе ЦГ Тузла и тиме прикључење на СДГ Тузла?

Супротна страна, у овом случају привредни субјект ЈП Централно гријање д.д. Тузла у битном истиче:

- да је пројектована температура, за магистрални вреловод града Тузла, из 1981. године, од 180°C и да је у Изјашњењу објашњено да је температурни режим са 145/75 °C промијењен у режим 130/60 °C узимајући у обзир постојеће стање топлификационих блокова у ТЕ Тузла, њиховим техничким могућностима и праћењем глобалних трендова даљинских система гријања као и економичности дистрибуције топлотне енергије;
- да је СДГ града Тузла представља затворени систем за чије успјешно функционисање и испуњење свих захтјева постојећег и будућег топлинског конзума је неопходно вођење рачуна о одржавању свих техничких карактеристика комплетног система, као и да се поремећај на било којем дијелу преноси на цијели систем;
- да су сви акти Дистрибутера усмјерени ка тражењу најбољих техничко-технолошких рјешења који ће обезбиједити сигурност и поузданост снабдијевања топлотном енергијом.

На питање водиоца поступка које топлинске подстанице задовољавају Техничке услове и које су највише уграђиване на подручју града Тузла, представник ЈП Централно гријање д.д. Тузла је одговорио да је најзаступљенија компактна топлинска подстанница она марке Danfoss у омјеру преко 60%.

5. Релевантно тржиште

У складу са чланом 3. Закона и чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа који су предмет обављања дјелатности привредних субјеката на одређеном географском подручју.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта у производном смислу, релевантно тржиште обухвата све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјенивим, под прихватљивим условима, имајући у виду нарочито њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухвата цијелу или дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјект дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно

разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Чланом 4. став (1) тачка 3) Закона о комуналним дјелатностима прописано да се под снабдјевање топлотном енергијом подразумјевају послови производње и дистрибуције топлотне енергије (паре, вреле воде, топле воде, санитарне топле воде и сл.) мрежом до подстанице корисника, укључујући и подстаницу, односно главни запорни вентил или заједнички мјерни инструмент код објеката колективног становања, односно мјерни инструмент корисника.

Чланом 2. Одлуке о снабдјевању Града топлотном енергијом је предвиђено да је снабдјевање града топлотном енергијом комунална дјелатност од посебног друштвеног интереса, те да обављање те дјелатности врши јавно предузеће којем је, у складу са законом којим је уређена област комуналних дјелатности, надлежни орган повјерио обављање ове дјелатности.

Привредни субјекат Централно гријање д.д. Тузла је регистрован за дјелатност дистрибуције топлотне енергије коју и обавља, те је на основу наведеног, Конкуренијски савјет у предметном поступку одредио релевантно тржиште производа дистрибуција/снабдјевање топлотном енергијом.

Обзиром да се снабдјевање топлотном енергијом врши на подручју Града Тузла, релевантно тржиште у географском смислу је утврђено као географско подручје Града Тузла.

Слиједом наведеног, Конкуренијски савјет је одредио да је релевантно тржиште предметног поступка, тржиште дистрибуције/снабдјевања топлотном енергијом на подручју Града Тузла.

6. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

Након оцјене достављене документације и података током трајања поступка Конкуренијски савјет је утврдио следеће чињенично стање:

Доминантан положај

Оснивач привредног субјекта ЈП Централно гријање д.д. Тузла је Град Тузла. Начин оснивања предузећа и обављањем дјелатности од општег интереса сврстава ово предузеће у категорију Јавних предузећа са циљем да предузеће врши загријавање локалних стамбених јединица.

Привредни субјекат ЈП Централно гријање д.д. Тузла регистрован у Опћинском суду Тузла под матичним бројем 1-294. Према евиденцији Регистра вриједносних папира удио оснивача у капиталу је Град Тузла са 51%, док преосталих 49% посједују акционари.

Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта ЈП Централно гријање д.д. Тузла је производња и снабдјевање паром и климатизација.

Привредни субјекат ЈП Централно гријање д.д. Тузла једини привредни субјекат који врши испоруку топлотне енергије системом даљинског гријања. Зона топлификације је дефинисана као ужи дио града Тузла гдје спадају сви колективни стамбени објекти и дио индивидуалних стамбених објеката.

Пословање привредног субјекта ЈП Централно гријање Тузла обавезује:

- обезбјеђивање трајног обављања дјелатности од општег интереса и уредног задовољења потреба корисника производа и услуга, односно обезбјеђење континуираног снабдјевања врелом

водом подручје града Тузле са циљем загријавања стамбених јединица;

- развој и унапређење обављања дјелатности од општег интереса;
- обезбјеђивања техничко - технолошког и економског јединства система и усклађености његовог развоја и
- остваривање другог законом утврђеног интереса.

Снабдјевање града топлотном енергијом је комунална дјелатност од посебног друштвеног интереса. Обављање те дјелатности врши јавно предузеће којем је, у складу са законом којим је уређена област комуналних дјелатности, надлежни орган повјерио обављање ове дјелатности, у складу са чланом 2. Одлуке о снабдјевању Града топлотном енергијом.

Члан 9. став (2) Закона о конкуренцији прописује да се претпоставља, да један привредни субјекат има доминантан положај на тржишту роба и/или услуга, ако на релевантном тржишту Босне и Херцеговине има тржишно учешће веће од 40,0%.

Члан 2. Одлуке о дефинисању категорије доминантног положаја даље разрађује појам доминантног положаја те одређује да привредни субјекат на релевантном тржишту производа или услуга има доминантан положај, када се због своје тржишне снаге може понашати и дјеловати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, и на тај начин ограничава или спрјечава ефикасну конкуренцију.

Конкуренијски савјет је утврдио да је ЈП Централно гријање Тузла једини привредни субјекат који врши испоруку топлотне енергије системом даљинског гријања, и да је зона топлификације дефинисана као ужи дио града Тузла гдје спадају сви колективни стамбени објекти и дио индивидуалних стамбених објеката, те је неоспоран његов доминантан положај у смислу члана 9. Закона о конкуренцији.

Злоупотреба доминантног положаја

Привредни субјекат ЈП Централно гријање д.д. Тузла донијело је и примјењује Техничке услове за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије од 09.12.2021. године који су дјелимично измијењени и допуњени Одлуком о измјенама и допунама Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије од 09.10.2023. године (даље у тексту: Технички услови).

Конкуренијски савјет је анализирао спорну Одлуку, односно Техничке услове и утврдило слиједеће:

Члан 21. став (4) Техничких услова прописује "За систем даљинског гријања града Тузле као основни тип топлотне подстанице усвојена је измјењивачка топлотна подстаница у компакт изведби (самостојећа и зидна монтажа). Зидна компактна топлинска подстаница је 35 kW, сви капацитети преко 35 kW су самостојеће изведбе";

Члан 31. став (2) алинеја 6. Техничких услова прописује: "Цјелокупна документација топлотне подстанице (упутства, атести, провере, стројне и електро шеме) мора бити на БХС језицима";

Члан 31. став (2) алинеја 10. Техничких услова прописује: "Зидне компактне подстанице су обавезно опремљене са електронским регулатором за подстанице које су прикључене на систем даљинског гријања а нису предвиђене за прикључење на SCADA систем,

температурним сензорима за мјерење вањске темпераутре, температуре потиса секундара и температуре поврата примара, комби вентилом са могућности ограничења максималног протока, електромоторним погоном, термостат-лимитер, УЗ мјерач топлотне енергије у повратном воду примарног круга";

Члан 35. став (2) Техничких услова прописује: "...Минималне карактеристике електронских регулатора за подстанице које су предвиђене за прикључење на систем даљинског гријања, а нису предвиђене за прикључење на SCADA систем...."

Члан 35. став (10) Техничких услова прописује: "...управљање тротачковно или комбинација тротачковно/аналогно, са сигурносном функцијом затварања (при нестанку ел.напајања)...";

Члан 35. став (12) Техничких услова прописује: "За мјерење и читавања вриједности температуре на топлотним подстаницама користе се температурни сензори Pt1000";

Члан 35. став (13) Техничких услова прописује: "Вањски температурни сензор Pt 1000 се користи за мјерење вањске температуре зрака на основу којег се врши управљање топлотном подстанцом".

Одредбом члана 174. Закона о управном поступку прописано је: "Кад је за утврђивање или оцјену неке чињенице важне за рјешавање ствари потребно стручно знање којим не располаже службено лице које води поступак, извешће се доказ вјештачењем."

Привредни субјект ЈП Централно гријање д.д. Тузла, након одржане усмене расправе, доставио је и налаз вјештака "Налаз и мишљење на оцјену оправданости захтјева Централног гријања д.д. Тузла према испоручиоцу топлотних подстаница фирме СТ-Trade ВН д.о.о. Тузла те да ли су технички услови за прикључење на систем даљинског гријања у складу са релевантним стандардима и нормама и да ли су у складу са законима у БиХ, односно ФБиХ" (стални судски вјештаци: Дамир Жунић - област машинство и Суад Халичевић - област електротехника).

У наведеном налазу у тачки VI Закључак - Мишљење стоји:

"Прегледом Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије - Централног гријања Тузла, јасно се закључује да су искључиво наведене техничке спецификације које треба да испуњава неопходна опрема, уређаји и арматура за топлотно предајне станице, без навођења било ког произвођача.

Суштина овог Налаза и мишљења директно имплицира да Централно гријање д.д. Тузла не инсистира на уградњи опреме, мјерних уређаја, арматура, сензора и сл. само одређеног произвођача у топлотно предајне станице, већ искључиво се може уградити опрема било којег произвођача уколико испуњава прописане Техничке услове које су донијели надлежни органи."

Такође, налазом је закључено да Централно гријање д.д. Тузла није злоупотребило доминантан положај којима се условљава друга страна да прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговинском обичају немају везе с предметом таквог споразума и јер је управо доношењем Техничких услова за прикључење на систем даљинског гријања и испоруку топлотне енергије јасно прописало услове за прикључење на дистрибутивну

мрежу топлотне енергије који су једнаки за све кориснике Система даљинског гријања. Узимајући у обзир наведено, Конкуренијски савјет закључује да је налаз писан с циљем аргументовања навода супротне стране у овом поступку, односно привредног субјекта ЈП Централно гријање д.д. Тузла, и као такав постаје врло непоуздан с обзиром на чињеницу да наведене стручне особе немају потребно знање нити надлежност о одлучивању о забрањеним конкуренијским дјеловањима у смислу Закона о конкуренији.

С обзиром да ради о специфично постављеним условима и стручној терминологији, Конкуренијски савјет је анализирао и Налаз сталних судских вјештака машинске струке "Анализа и оцјена стања компактних топлинских подстаница типа Mini City на СДГ Тузла" (стални судски вјештаци машинске струке: др. сци. Недим Ганибеговић и IWE Самир Софтић) (даље у тексту: Налаз). Врло важна чињеница коју Конкуренијски савјет није занемарио јесте да је Налаз урађен на захтјев грађана неовисно о овом поступку и то годину дана прије покретања поступка (15.08.2023. године), гдје је између осталог објашњено:

Регулација свих топлинских подстаница се не врши ограничавањем повратне температуре, него задатом температуром секундара. Овдје се констатује да електронски регулатор нема могућност подешавања рада подстанице у временским интервалима (дневни и ноћни режим рада) што је и апсолутно непотребно јер се температуром примара управља из диспечерског центра према дневно/ноћном дијаграму.

Нити једна компактна топлинска подстаница у приватном власништву се не регулише путем ограничења температуре поврата секундара (Т2) на примарној страни.

Ограничење температуре поврата примара би радило на начин да уколико подстаница враћа већу температуру од жељене сензор Т2 би послао сигнал ел. регулатору да затвори регулациони вентил, те се на тај начин смањи температура. У том случају би дошло до прекида циркулације на примарној страни док се температуре на сензору Т2 не би спустила на жељену разину. То у коначници рефлектује испоруку ниже температуре крајњем кориснику. Та могућност регулатора се у пракси не користи јер изазива дистрибуцију ниже температуре крајњим корисницима.

Регулација температуре се врши на основу крајње жељене температуре у објекту коју дефинише температура воде у потису секундара а за што је задужен сензор Т3. То потврђује и садржај документа Стратешке смјернице за одрживи развој система даљинског гријања Града Тузла из новембра 2022. године у којем је наведено: Температурна регулација секундара односно температура радног медија у инсталацијама гријања (Т3) у објекту врши се централно у односу на вањску температуру. За сваку подстаницу дефинише се потребни однос температуре полазног вода секундара (Т3) у односу на вањску температуру.

Дакле, неспорним се закључује како Подстаница Mini City посједује довољан број температурних сензора за квалитетно обављање своје намјене а што је сама регулација температуре у објекту.

Атестна документација је потпуна, технички валидна и правно верификована од стране Произвођача подстанице. У вези са "свим елементима подстанице", односно у смислу постављеног услова истиче се да су сви елементи

предметне подстанице и предвиђени за рад на траженим температурама и притисцима: 130/60, ПН 25 - Примар и 75/55, ПН 10 - Секундар.

Постављени услов у вези обезбјеђивања редовног сервиса у гарантном року од 2 године и извангарантном року у трајању од најмање 7 година од испоруке подстанице према налазу вјештака је паушално постављен захтјев који се односи на постпродајни сервис. Гаранције на овакву врсту уређаја и опреме се у већини случајева дају на 24 мјесеца и у супротности је са одређеним законима, јер се таквим захтјевом задире у област којом се регулишу права и обавезе између испоручиоца топлотне станице и крајњег тарифног корисника.

На основу карактеристика регулатора који је саставни дио фабрички комплетираних подстаница типа Mini City може се констатовати да исти посједује све неопходне управљачке функције које су потребне за правилно и енергетски учинковито функционисање комплетног система кућне инсталације гријања без било каквих негативних утицаја на примарну страну инсталација СДГ.

Сензори типа НТЦ могу намјењену функцију у кућним инсталацијама гријања да обављају једнако тачно и поуздано као и температурни сензори типа ПТ1000 стога остаје нејасно на основу којих техничких разлога дистрибутер захтјева од корисника уградњу стриктно једног типа температурних сензора, посебно из разлога што су подстанице (опрема) која је власништво корисника те крајњи корисник самим тим има обавезу да брине о одржавању, поправцима и замјенским дијеловима.

У Тачки 3. "Резиме" Налаза стоји:

"Потпуно је јасно да су Технички услови ЦГ Тузла постављени тенденциозно и искључиво са циљем да крајњем тарифном купцу максимално сузе могућност избора за њега на тржишту повољнијег типа подстанице за кућне инсталације. Технички услови ЦГ Тузла су дефинисани детаљно до таквог нивоа да тарифног купца усмјеравају само у једном смјеру по питању избора подстанице. На таквом искључивом и ригидном приступу се инсистира без обзира што је то за купце итекако финансијски неповољнија варијанта и без обзира што се на тржишту нуде подстанице различитих произвођача чији је квалитет доказан и за које постоји комплетна техничка документација."

У Тачки 4. "Закључак и Мишљење" истог Налаза стоји:

"Увидом у документацију за подстанице типа Mini City можемо констатовати да је иста преведена, уредна и технички комплетна. Такође, из документације као и на основу увида на лице мјеста можемо констатовати да су уграђени основни елементи предметних подстаница испоручени од реномираних произвођача за предметне области (измјењивач топлоте - произвођач: Alfa Laval, Шведска; циркулациона пумпа - произвођач: Grundfos, Данска; мјерило утрошка топлоте - произвођач: Landis Gyr, Њемачка; електронски регулатор - произвођач: Cethetherm, Шведска; регулациони вентил и температурни сензор - произвођач: Honeywell, USA). Дакле, овај тип подстанице се показао квалитетним, поузданим и добрим рјешењем у земљама: Њемачка, Шведска, Енглеска итд.

Обзиром да је подстанца као комплетан производ сертификана и да је изведба комплетне кућне инсталације са свим уграђеним елементима и подстаницом

типа Mini City одобрена за рад од стране ЦГ Тузла на рок од једне грејне сезоне, можемо констатовати да техничких сметњи за њиховом употребом нема и да изведене кућне инсталације са овим типом подстаница у комплекту ни у којем техничком аспекту немају негативан утицај на примарну страну СДГ који одржава, експлоатише и са којим располаже ЦГ Тузла."

Увидом у достављене доказе, Конкуренцијски савјет је утврдио да једина компактна топлинска подстанца серијске фабричке производње која испуњава Техничке услове у цјелости јесте она произвођача Danfoss. Такође, утврђено је да се иста фаворизује од стране привредног субјекта ЈП Централно гријање д.д. Тузла што је и потврђено кроз предметни поступак а што је и Подносилац захтјева више пута наглашавао и што је представник ЈП Централно гријање д.д. Тузла потврдио на усменој расправи: "...да је најзаступљенија компактна топлинска подстанца она марке Danfoss у омјеру преко 60%".

Као релевантан доказ наведеном, Конкуренцијски савјет је узео у обзир и доказ достављен у виду дописа (имејла) привредног субјекта Миком д.о.о. Тузла у којем стоји:

"Миком д.о.о. Тузла се још увијек бави продајом наших вреловодних компактних подстаница, али због опструкције појединаца из ЦГ Тузла који потенцијалне купце одвраћају да наше топлинске подстанице нису добре и упућују на дистрибутере који продају Danfos-ове подстанице произведене у иностранству. Са оваквим понашањем гуше домаћу производњу (по нашим информацијама због личног интереса којег добијају од продаваача Danfos станица). Због лошег пословања били смо принуђени да дио предузећа затворимо и раднике пошаљемо на биро.

Производни погон још увијек је у функцији али је производња пригушена због нелојалне конкуренције и некоректног понашања структура из ЦГ Тузла који усмјеравају потенцијалне купце на куповину Данфос подстаница.

Наше предузеће пропада јер није могуће рентабилно радити управо из разлога фаворизирања вреловодних компактних топлинских подстаница (производ са наљепницом Danfos) од стране појединих упосленика ЦГ Тузла."

Конкуренцијски савјет је анализирао и доказ у виду 9 потписаних изјава задовољних корисника топлотних подстаница тип Mini City које су уграђене у њихове системе гријања те чињеницу да је привредни субјект ЈП Централно гријање д.д. Тузла закључивао уговор о испоруци топлинске енергије са корисницима идентичних топлотних станица и на одређено и на неодређено вријеме.

Такође, Конкуренцијски савјет је узео у обзир и допис насловљен као Захтјев за прикључене уграђене подстанице на систем даљинског гријања и за закључење Уговора о испоруци топлотне енергије од 27.09.2023. године. Наведеним дописом, група од 59 грађана града Тузла, обратила се надлежним органима ЦГ Тузла у којем истиче да су веома задовољни са радом Подстанице Mini City и испоручиваном топлотном енергијом и како никаква штета није наступила нити на њиховим објектима или Подстанице Mini City, нити је наступила било каква штета привредном субјекту ЈП Централно гријање д.д. Тузла.

Слиједом наведеног, а узимајући у обзир и стручно мишљење експерата из наведене области које је изнијето у тексту изнад, Конкурентијски савјет закључује да:

Примјеном ригорозних одредби Техничких услова у дијелу који се односи на компактне топлинске подстанице, наноси се штета крајњим потрошачима. Привредни субјект ЈП Централно гријање д.д. Тузла ускраћује право на избор куповине ваљаног и технички исправног производа крајњим корисницима а самим тим и прикључење на систем гријања града Тузла, што јасно и недвосмислено представља наметање додатних услова, а што је према одредбама Закона о конкуренцији забрањено, односно представља злоупотребу доминантног положаја према члану 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији.

Увидом у документ под називом "Сажетак студије Анализа одрживих опција гријања за град Тузла, Федерација Босне и Херцеговине", израђеног под покровитељством ЕУ од стране СЕЕ Bankwatch Network, између осталог наводи се сљедеће: "Источни дио града Тузле (у којем је концентрисано око 60 посто укупне потражње) има недовољну расположиву разлику притиска, што тренутно представља главно техничко питање за развој тузланског система гријања."

Једна од препоручених мјера у поменутом документу јесте смањење температуре довода, док је у будућности планиран прелазак на температурни режим 120С и притисак 16 бара, што потврђује садржај документа под називом "Стратешке смјернице за одрживи развој система даљинског гријања Града Тузла из новембра 2022. године", чији је наручилац ЈП Централно гријање д.д. Тузла у којем се на страни 211. наводи: "У топлификацији блока 6, пројектни температурни режим мрежне воде у топлинској станици ТС1 (излаза/улаза) односно полаза/поврата у СДГ је $T1/T2=120/60$ °С, што је у погледу полазне температуре (Т1) у складу са дугорочним уговором испоручиоца и дистрибутера топлотне енергије."

Наведено доводи у сумњу неоправданост задатих Техничких услова а који се односе и на прописани режим рада компактних топлинских подстаница условљен критеријумом 130/60°С.

Наводе привредног субјекта ЈП Централно гријање д.д. Тузла: "уградња подстанца типа Мини Циту, које не задовољавају прописане услове у потпуности, се знатно више одразила на функционисање система даљинског гријања, а тиме и квалитету испоруке топлотне енергије, што је један од основних задатака Дистрибутера у складу са позитивним законским прописима", Конкурентијски савјет сматра неоснованим. Наиме, у доказима достављеним Конкурентијском савјету утврђено је да постепено угрожавање функционисања СДГ Тузла, је настало као резултат досадашњег непланског ширења вреловодне мреже и непланског проширења капацитета СДГ Тузла који немају везе са инсталираним компактним топлинским подстаницама, па тако ни са подстанцом Mini City. Због нарушене хидраулике цјелокупне мреже СДГ Тузла јавља се и велика разлика у притиску на подстаницама које су удаљеније од извора (Термоелектрана Тузла) што је у пар случаја довело до буке у раду а све због мањкавости хидрауличног система мреже даљинског гријања а не због карактеристика топлинске подстанице.

Компактне топлинске подстанице су технички производ намијењен за уградњу у системима гријања индивидуалних стамбених објеката. За разлику од топлинских подстаница које се уграђују у колективне објекте становања, ЈП Централно гријање д.д. Тузла нема обавезу и право њиховог одржавања или интервенције на истим, односно обавезу и право одржавања и сервисирања имају једино лица која уграђују компактну топлинску подстанцу (власници) путем овлашћеног дистрибутера и/или сервисера.

Такође, Конкурентијски савјет констатује да све док производи, односно у овом случају компактне топлинске подстанице, задовољавају минималне техничке стандарде и основне параметре које се уграђују у системе гријања, морају бити одобрени за прикључење на систем гријања града Тузла. То значи да привредни субјект ЈП Централно гријање д.д.д Тузла не може одлучивати о томе да ли су само неке компактне топлинске станице квалитетне а друге нису све док испуњавају своју сврху.

Конкурентијски савјет даље сматра, да је примјеном овако рестриктивно задатих Техничких услова, ЈП Централно гријање д.д. Тузла ограничило конкуренцију из разлога што корисник услуга ни у којем случају не смије бити ограничен избором опреме односно топлинске подстанице да би био прикључен на систем гријања града Тузла. Подносиоцу захтјева као и другим дистрибутерима онемогућено је да, технички исправан производ који по правилима струке обавља своју суштинску функцију, понуде потенцијалним купцима и на тај начин подстакну конкуренцију на релевантном тржишту.

На основу свега наведеног, Конкурентијски савјет је утврдио како је ЈП Централно гријање д.д. Тузла примјеном наведене Одлуке односно Техничких услова, повриједило одредбе Закона о конкуренцији злоупотребом доминантног положаја на тржишту дистрибуције топлотне енергије у граду Тузла, на начин да условљава другу страну да прихвати додатне обавезе које по својој природи немају везе с предметом споразума, у складу са чланом 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији.

Слиједом наведеног, одлучено је као у тачки 1. диспозитива овог Рјешења.

У предметном поступку је утврђено, да је непосредним наметањем неправичних Техничких услова довело до последице у виду дискриминације понуђача производа који за производ са истом сврхом не могу да понуде крајњим купцима односно корисницима система гријања града Тузла.

Оцјењено је да су последице присутне због природе критеријума за одређивање избора производа, који су необјективно постављени, а не због њихове техничке неисправности. Таква последица има свој номинални израз у виду различитих услова пословања на утврђеном релевантном тржишту.

7. Новчана казна

У смислу члана 48. став (1) тачка а) Закона о конкуренцији, новчаном казном у износу највише до 10,0% вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је претходила години у којој је наступила повреда закона, казниће се привредни субјекат, ако злоупотреби доминантан положај на начин прописан одредбама члана 10. Закона о конкуренцији.

Конкурenciјски савјет је приликом изрицања висине новчане казне узео у обзир намјеру те дужину трајања повреде Закона о конкуренцији, као и посљедице које је иста имала на тржишну конкуренцију, у смислу члана 52. Закона о конкуренцији.

Надаље, полазећи од неспорно утврђене чињенице да је ЈП Централно гријање д.д. Тузла злоупотребило доминантни положај, из члана 10. став (2) тачке д) Закона о конкуренцији, у смислу члана 48. став (1) тачке б) Закона о конкуренцији, изречена је новчана казна у износу 5.000,00 КМ (петхиљада и 00/100 КМ), што представља 0,0268% оствареног прихода из 2022. године, који је износио 18.590.287,00 КМ.

У случају да се изречена новчана казна не уплати у утврђеном року иста ће се наплатити принудним путем, у смислу члана 47. Закона о конкуренцији, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.

Имајући у виду наведено Конкурenciјски савјет је одлучило као у тачкама 3. и 4. диспозитива овог Рјешења.

8. Трошкови поступка

Подносилац захтјева је поднио захтјев за накнаду трошкова поступка (поднесак број УП-05-26-2-013-27/24) дана 10.02.2025. године, којим је тражено да се надокнади само трошак на име административне таксе на Захтјев за покретање поступка у износу од 1.000,00 КМ.

Чланом 108. став 1) Закона о управном поступку је прописано да у рјешењу којим се поступак завршава орган који доноси рјешење одређује ко сноси трошкове поступка, њихов износ и коме се и у ком року имају исплатити, а чланом 105. став 2) истог Закона је прописано да када у поступку учествују двије или више страна са супротним интересом, страна која је изазвала поступак, а на чију штету је поступак окончан, дужна је противној странци надокнадити оправдане трошкове који су настали у поступку.

Конкурenciјски савјет је Подносиоцу захтјева признао достављени захтјев за надокнаду трошка плаћања административне таксе у износу од 1.000,00 КМ.

Слиједом наведеног, одлучено је као у тачки 5. диспозитива овог Рјешења

9. Административна такса

Подносилац захтјева на ово Рјешење, у складу са чланом 2. Тарифни број 107. став (1) тачке ф) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкурenciјским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06, 18/11 и 75/18) је дужан платити административну таксу у укупном износу од 1.500,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

10. Поука о правном лијеку

Ово Рјешење је коначно и против истог није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно, објаве овог Рјешења.

Број УП-05-26-2-013-34/24

20. марта 2025. године

Сарајево

Предсједник
Иво Јеркић, с. р.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

595

Na osnovu člana 18. stav 3., a u vezi sa članom 7. tačka h) Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), člana 19. st. (1), (2), (4) i (6) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, broj UV-104-01-1-116/15 od 28.12.2015. godine, broj UV-122-01-1-1045-11/21 od 28.04.2021. godine, broj UV-104-01-1-1425-15/21 od 29.06.2021. godine i broj UV-122-01-1-2029-11/22 od 28.11.2022. godine i člana 6. st. (2), (3) i (4), člana 8. Pravilnika o radu u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, broj UV-122-01-1-1945-12/21 od 28.09.2021. godine, broj UV-122-01-1-874-10/22 od 29.03.2022. godine, broj UV-121-02-1-1505-6/24 od 14.08.2024. godine i broj UV-121-02-1-843-8/25 od 27.03.2025. godine, a u skladu sa zaključkom i odobrenjem Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine sa 1. sjednice održane 29.01.2026. godine, guvernerka Centralne banke Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU

O IMENOVANJU VICEGUVERNERA CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

Mr. Marko Vidaković, imenuje se za viceguvernera Centralne banke Bosne i Hercegovine na mandatni period u trajanju od četiri godine, počev od 20.03.2026. godine do 19.03.2030. godine.

Član 2.

Prava, obaveze i odgovornosti imenovanog lica iz člana 1. ove odluke koja proističu iz radnog odnosa zasnovanog na mandatni period u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, u skladu sa ovom odlukom, utvrdit će se na osnovu Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i propisa Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i ista će se objaviti u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta.

Број 121-34-2-575-1/26

19. марта 2026. године

Сарајево

Гувернерка

Dr. Jasmina Selimović, с. р.

Na temelju članka 18. stavak 3., a u svezi s člankom 7. točka h) Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), članka 19. st. (1), (2), (4) i (6) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, broj UV-104-01-1-116/15 od 28.12.2015. godine, broj UV-122-01-1-1045-11/21 od 28.4.2021. godine, broj UV-104-01-1-1425-15/21 od 29.6.2021. godine i broj UV-122-01-1-2029-11/22 od 28.11.2022. godine, te članka 6. st. (2), (3) i (4), članka 8. Pravilnika o radu u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, broj UV-122-01-1-1945-12/21 od 28.9.2021. godine, broj UV-122-01-1-874-10/22 od 29.3.2022. godine, broj UV-121-02-1-1505-6/24 od 14.8.2024. godine i broj UV-121-02-1-843-8/25 od 27.03.2025. godine, sukladno zaključku i odobrenju Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine sa 1. sjednice održane 29.1.2026. godine, guvernerka Centralne banke Bosne i Hercegovine donosi

- d) *osposobljeni zaposlenik* je zaposlenik obveznika koji je prošao obuku u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna banka) i stekao status instruktora za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca ili zaposlenik obveznika koji je prošao obuku kod instruktora,
- e) *provjera autentičnosti gotovog novca* je postupak provjere gotovog novca u svrhu izdavanja sumnjivih primjeraka,
- f) *tehnička analiza* je postupak utvrđivanja autentičnosti sumnjivog novca u Centralnoj banci, odnosno u slučaju potvrđenih krivotvorina postupak utvrđivanja načina izrade, imitacije obilježja i drugih tehničkih detalja,
- g) *tehnički i statistički podaci*, su podaci prema kojim se mogu prepoznati krivotvorene novčanice i kovani novac (tehnički opis vrste krivotvorine) i podaci o broju krivotvorenih novčanica i kovanog novca, prema njihovom porijeklu, a posebno geografskom, i
- h) *obrada gotovog novca* je postupak brojanja i provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca, ručno i/ili putem uređaja.

Član 4.

(Utvrdjivanje autentičnosti sumnjivog gotovog novca)

- (1) Zakonito sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini su samo one novčanice i kovani novac koje je izdala Centralna banka.
- (2) Ako postoji sumnja da su novčanice i kovani novac kao zakonsko sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini ili strane novčanice i kovani novac krivotvoreni, sumnjiv gotov novac obavezno se dostavlja na tehničku analizu u Centralnu banku, koja utvrđuje njegovu autentičnost.

Član 5.

(Postupanje organa nadležnih za borbu protiv krivotvorenja sa sumnjivim gotovim novcem)

- (1) Organi nadležni za borbu protiv krivotvorenja dopuštaju Centralnoj banci da pregleda gotov novac za koji se sumnja da je krivotvoren i Centralnoj banci bez odgađanja dostavljaju na analizu i identifikaciju potrebne uzorke svih vrsta novčanica i kovanog novca za koje se sumnja da su krivotvoreni, te tehničke i statističke podatke kojima raspolažu.
- (2) Odredba iz stava (1) ovog člana se primjenjuje tako da ne sprečava da se gotov novac za koji se sumnja da je krivotvoren upotrijebi ili zadrži kao dokazni materijal u krivičnom postupku.

Član 6.

(Postupanje Centralne banke sa sumnjivim i krivotvorenim gotovim novcem)

- (1) Centralna banka provodi tehničku analizu svake sumnjive novčanice i kovanog novca koju zaprimi.
- (2) Rezultate tehničke analize Centralna banka obavezno dostavlja podnosiocu zahtjeva.
- (3) Ukoliko se tehničkom analizom utvrdi da se radi o krivotvorenom gotovom novcu, Centralna banka zadržava novac i izuzima ga iz opticaja.
- (4) Ukoliko se tehničkom analizom utvrdi da dostavljeni gotov novac nije krivotvoren, Centralna banka vraća novac podnosiocu zahtjeva.
- (5) Sumnjiv gotov novac i krivotvoreni gotov novac se mogu dostaviti nadležnim institucijama u inostranstvu u svrhu

provjere rezultata tehničke analize, klasifikacije krivotvorina ili u druge svrhe za koje Centralna banka procijeni da su opravdane.

- (6) Centralna banka pohranjuje krivotvoren gotov novac.

Član 7.

(Baza podataka o krivotvorenom gotovom novcu)

- (1) Centralna banka vodi jedinstvenu bazu podataka o tehničkim i statističkim podacima krivotvorenog novca u Bosni i Hercegovini u svrhu razmjene podataka u borbi protiv krivotvorenja gotovog novca.
- (2) Organi nadležni za borbu protiv krivotvorenja gotovog novca, u okviru svoje nadležnosti, imaju pravo pristupa bazi iz stava (1) ovog člana.
- (3) Centralna banka može odobriti pristup bazi iz stava (1) ovog člana i drugim organima u zemlji i inostranstvu u cilju sprečavanja krivotvorenja gotovog novca i bržeg otkrivanja krivotvorina.
- (4) Pristup bazi podataka za organe iz stavova (1) i (2) ovog člana bit će omogućen kada Centralna banka osigura potrebne tehničke uslove.

Član 8.

(Postupanje Centralne banke po zahtjevu istražnih organa)

- (1) Centralna banka po nalogu nadležnog suda ili tužilaštva ili po zahtjevu policijskih organa u Bosni i Hercegovini obavlja tehničku analizu novčanica i kovanog novca.
- (2) Rezultati tehničke analize vršene za potrebe krivičnog postupka se dostavljaju nadležnom organu iz stava (1) ovog člana koji je aktom zatražio tehničku analizu.
- (3) Centralna banka krivotvoreni gotov novac, za potrebe krivičnog postupka ili postupka koji mu prethodi, na pisani zahtjev, dostavlja nadležnom organu iz stava (1) ovog člana.
- (4) Centralna banka nadležnom organu iz stava (1) ovog člana stavlja na raspolaganje informacije o pojavi i obilježjima krivotvorenog gotovog novca.
- (5) Centralna banka uništava krivotvoreni novac u skladu s aktom nadležnog suda ili tužilaštva.

Član 9.

(Postupanje obveznika sa sumnjivim gotovim novcem)

- (1) Obveznici koji su dužni postupati sa sumnjivim gotovim novcem su banke sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, drugi pružaoci platnih usluga u obavljanju poslova platnog prometa i svi drugi pravni subjekti koji učestvuju u obradi novčanica i kovanog novca i njihovoj distribuciji javnosti uključujući ustanove čija se djelatnost sastoji od razmjene novčanica i kovanog novca različitih valuta, kao što su ovlaštene mjenjačnice.
- (2) Obveznici iz stava (1) ovog člana su dužni izvršiti provjeru autentičnosti svih primjeraka primljenog gotovog novca u skladu s propisom Centralne banke o provjeri autentičnosti i prikladnosti gotovog novca.
- (3) Ako pri provjeri autentičnosti primljenog gotovog novca obveznik utvrdi daje gotov novac sumnjiv, dužan gaje zadržati i bez odgađanja dostaviti u Centralnu banku na tehničku analizu, s popunjenim "*Zahtjevom za tehničku analizu sumnjivog novca*", koji se nalazi u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.
- (4) Obveznik je dužan donosiocu sumnjivog gotovog novca izdati potvrdu o zadržavanju tog novca s naznakom datuma, količine, apoena i serijskih brojeva (za novčanice).

- (5) Ako se tehničkom analizom u Centralnoj banci utvrdi da gotov novac iz stava (3) ovog člana nije krivotvoren, obveznik odmah, nakon zaprimanja rezultata tehničke analize i povrata gotovog novca, obavještava donosioca i vraća mu novac.
- (6) Odredbe ovog člana primjenjuju se i na gotov novac kojem je prestao status zakonskog sredstva plaćanja, ukoliko se posumnja u njegovu autentičnost.

Član 10.

(Centar u Centralnoj banci)

S ciljem provođenja mjera za sprečavanje krivotvorenja gotovog novca i efikasnijeg otkrivanja krivotvorenog gotovog novca, te u svrhu saradnje s ovlaštenim institucijama u zemlji i inostranstvu na sprečavanju krivotvorenja i otkrivanju krivotvorenog gotovog novca, Centralna banka uspostavlja Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca.

Član 11.

(Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca)

Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca nadležan je da:

- prima i evidentira zahtjeve sa sumnjivim gotovim novcem,
- prikuplja tehničke i statističke podatke o krivotvorenom gotovom novcu, formira sistem za praćenje registrovanog krivotvorenog gotovog novca i stavlja podatke o krivotvorenom gotovom novcu na raspolaganje ovlaštenim korisnicima,
- određuje tehničke i statističke podatke o krivotvorenom gotovom novcu od kojih se sastoji sistem za praćenje registrovanog krivotvorenog gotovog novca, uključujući i detaljan sadržaj baze podataka, funkcije nužne za upravljanje sistemom, mrežu i komunikacije, kao i sigurnosne aspekte,
- priprema i saopštava informacije o pojavama krivotvorenog gotovog novca i saraduje sa nadležnim organima i tijelima u zemlji i inostranstvu,
- učestvuje u pripremi i realizaciji sporazuma o saradnji u oblasti sprečavanja krivotvorenja i otkrivanja krivotvorenog gotovog novca sa ovlaštenim organima i tijelima u zemlji i inostranstvu,
- organizuje i vrši osposobljavanje zaposlenika obveznika (osposobljeni zaposlenik) i ostalih zainteresovanih učesnika koji rukuju novčanicama i kovanim novcem, radi sprečavanja krivotvorenja i otkrivanja krivotvorenog gotovog novca,
- saraduje s proizvođačima i dobavljačima uređaja za utvrđivanje autentičnosti novčanica i kovanog novca,
- poduzima, u skladu s važećim zakonskim propisima, sve nužne mjere u cilju sprečavanja nedozvoljene

reprodukcije novčanica i kovanog novca i povrede autorskih prava nad dizajnom novčanica i kovanog novca,

- vrši tehničku analizu svih sumnjivih primjeraka novčanica i kovanog novca i o tome sačinjava izvještaje,
 - vrši klasifikaciju krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
 - izrađuje izvještaje o pojavi krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
 - pohranjuje sve primjerke registrovanih krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
 - formira komplete krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca za potrebe edukacije i testiranja uređaja.
- (2) Centar iz stava (1) ovog člana početi će s radom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove odluke i u tom periodu će se poduzeti sve neophodne aktivnosti za osiguranje funkcionisanja centra.
- (3) Do početka rada centra iz stava (1) ovog člana, poslove i aktivnosti iz ove odluke u vezi s gotovim novcem za koji postoji sumnja daje krivotvoren obavlja organizacioni oblik nadležan za poslove trezora u Centralnoj banci.

Član 12.

(Međuinstitucionalna saradnja radi zaštite gotovog novca od krivotvorenja)

- Centralna banka saraduje sa svim nadležnim institucijama na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini i sa svim nadležnim institucijama u inostranstvu u borbi protiv krivotvorenja novčanica i kovanog novca s ciljem sprečavanja krivotvorenja i otkrivanju krivotvorina.
- U svrhu realizacije saradnje iz stava (1) ovog člana guverner Centralne banke može zaključiti sporazum o saradnji s ovlaštenim institucijama u zemlji i inostranstvu i druge sporazume o saradnji za koje smatra da su potrebni u svrhu zaštite od krivotvorenja gotovog novca.

Član 13.

(Provedba odluke)

Ovlašćuje se guverner Centralne banke da donose propise potrebne za provedbu ove odluke.

Član 14.

(Stupanje na snagu)

- Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- Ova odluka se objavljuje i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Predsjedavajuća
Upravnog vijeća
Centralne banke

Broj UV-122-02-1-242-16/26
29. januara 2026. godine
Sarajevo

Bosne i Hercegovine
Guvernerka

Dr. **Jasmina Selimović**, s. r.

Bosna i Hercegovina
Centralna banka
Bosne i Hercegovine



Босна и Херцеговина
Централна банка
Босне и Херцеговине

Broj: *Broj podnosioca zahtjeva*

Mjesto i datum: *Mjesto i datum zahtjeva*

ZAHTJEV ZA TEHNIČKU ANALIZU SUMNJIVOG NOVCA

Podnosilac Zahtjeva	<i>Unesite podatke</i>
JIB	<i>Unesite podatke</i>
Adresa	<i>Unesite podatke</i>
Ime i prezime kontakt-osobe	<i>Unesite podatke</i>
Broj telefona	<i>Unesite podatke</i>
Elektronska adresa	<i>Unesite podatke</i>

VRSTA NOVCA: novčanica kovani novac

VRSTA VALUTE: KM EUR *Unesite naziv valute*

REDNI BROJ	APOEN	BROJ KOMADA	SERIJSKI BROJ 1	SERIJSKI BROJ 2	GODINA IZDANJA

Specifikacija sumnjivog novca dostavljena u Prilogu¹

NAČIN OTKRIVANJA:

- sortiranje u Centralnoj banci BiH
 unutar finansijske institucije - Back office
 pri ulasku u finansijsku instituciju - na šalteru
 javnost/trgovina
 policijska zapljena
 ostalo: *Unesite podatke*

DATUM OTKRIVANJA: *Unesite datum*

MJESTO OTKRIVANJA: *Unesite mjesto*

NOVAC OTKRIVEN U OPTICAJU: DA NE

¹ Polje se označava u slučaju većeg broja novčanica/kovanica, te se njihova specifikacija dostavlja kao prilog ovom Zahtjevu. Prilog mora sadržavati tabelu istog formata, a u njegovom zaglavlju treba navesti isti broj kao u zaglavlju Zahtjeva.

PODACI O OSOBI OD KOJE JE ODUZET SUMNJIV NOVAC

Ime i prezime/naziv pravnog lica	Unesite podatke
Adresa/sjedište	Unesite podatke
JMB/JIB	Unesite podatke
Broj telefona	Unesite podatke

DETALJI OTKRIVANJA SUMNJIVOG NOVCA

Unesite sve poznate podatke vezane za otkrivanje sumnjivog novca (polog poslovne jedinice, drugog pravnog lica ili klijenta, uplatni uređaj i dr.). Kopije dokumenata koji sadrže relevantne podatke mogu se dostaviti u prilogu.

PRILOZI:

Navesti sve što je dostavljeno u prilogu Zahtjeva

NAPOMENA: Unesite napomenu

Podnosilac Zahtjeva

Popunjava Centralna banka BiH

Datum zaprimanja Zahtjeva: _____

Broj prijema: _____

NAPOMENA:

Preuzeo:

Službenik Centralne banke BiH

Zahtjev se podnosi u jednom originalnom primjerku koji zadržava Centralna banka BiH. Ukoliko se obrazac dostavlja u dva primjerka, drugi primjerak (kopija) ovjerava se i vraća podnosiocu kao potvrda o predaji.

Na temelju članka 2. stavka 3. točke h), članka 7. točaka b) i e) i članaka 39., 43. i 70., a u vezi s člankom 47. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 1. sjednici od 29.01.2026. godine, donosi

ODLUKU

O POSTUPANJU SA SUMNJIVIM GOTOVIM NOVCEM

Članak 1.

(Predmet i cilj)

- (1) Ovom se odlukom uređuje postupanje s gotovim novcem za koji se sumnja da je krivotvoren i uspostavljaju mjere za otkrivanje, povlačenje i analizu krivotvorenog gotovog novca.
- (2) Cilj odluke je zaštita integriteta gotovog novca uspostavljanjem mjera zaštite gotovog novca od krivotvorenja, odnosno mjera koje osiguravaju da gotov novac bude u opticaju isključivo sukladno propisima koji reguliraju zakonita sredstva plaćanja.

Članak 2.

(Usklađenost s propisima Europske unije)

Ovom se odlukom vrši usklađivanje s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1338/2001 od 28. 6. 2001. godine o utvrđivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja i Uredbom Vijeća (EZ) br. 1339/2001 od 28.6.2001. godine, o proširenju učinka Uredbe (EZ) br. 1338/2001 o propisivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja na one države članice koje nisu prihvatile euro kao jedinstvenu valutu, kao i obvezu država nečlanica koje su potpisale sporazum o suradnji (stabilizaciji) i pridruživanju.

Članak 3.

(Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- a) *gotov novac* su novčanice i kovani novac konvertibilne marke i inozemne valute koji imaju status zakonskog sredstva plaćanja,
- b) *sumnjiv gotov novac* su novčanice i kovani novac čija autentičnost ne može biti jasno utvrđena ručnom obradom ili obradom pomoću uređaja ili za koji ima dovoljno razloga za sumnju daje krivotvoren,
- c) *krivotvoreni gotov novac* su novčanice i kovani novac izražen u konvertibilnim markama i inozemnoj valuti koji djelomično ili u potpunosti imaju izgled novčanice ili kovanog novca konvertibilne marke ili inozemnog gotovog novca, za koji je tehničkom analizom utvrđeno daje djelomično ili u potpunosti neovlašteno izrađen ili izmijenjen. Krivotvorenim gotovim novcem smatraju se i novčanice i kovani novac koji su prestali biti zakonsko sredstvo plaćanja i koji su djelomično ili u potpunosti neovlašteno izrađeni ili izmijenjeni,
- d) *osposobljeni uposlenik* je uposlenik obveznika koji je prošao obuku u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna banka) i stekao status instruktora za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca ili uposlenik obveznika koji je prošao obuku kod instruktora,

- e) *provjera autentičnosti gotovog novca* je postupak provjere gotovog novca u svrhu izdvajanja sumnjivih primjeraka,
- f) *tehnička analiza* je postupak utvrđivanja autentičnosti sumnjivog novca u Centralnoj banci, odnosno u slučaju potvrđenih krivotvorina postupak utvrđivanja načina izrade, imitacije obilježja i drugih tehničkih detalja,
- g) *tehnički i statistički podaci*, su podaci prema kojim se mogu prepoznati krivotvorene novčanice i kovani novac (tehnički opis vrste krivotvorine) i podaci o broju krivotvorenih novčanica i kovanog novca, prema njihovom podrijetlu, a posebice zemljopisnom, i
- h) *obrada gotovog novca* je postupak brojanja i provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca, ručno i/ili putem uređaja.

Članak 4.

(Utvrđivanje autentičnosti sumnjivog gotovog novca)

- (1) Zakonito sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini su samo one novčanice i kovani novac koje je izdala Centralna banka.
- (2) Ako postoji sumnja da su novčanice i kovani novac kao zakonsko sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini ili strane novčanice i kovani novac krivotvoreni, sumnjiv gotov novac obvezno se dostavlja na tehničku analizu u Centralnu banku, koja utvrđuje njegovu autentičnost.

Članak 5.

(Postupanje tijela nadležnih za borbu protiv krivotvorenja sa sumnjivim gotovim novcem)

- (1) Tijela nadležna za borbu protiv krivotvorenja dopuštaju Centralnoj banci da pregleda gotov novac za koji se sumnja da je krivotvoren i Centralnoj banci bez odgađanja dostavljaju na analizu i identifikaciju potrebne uzorke svih vrsta novčanica i kovanog novca za koje se sumnja da su krivotvoreni, te tehničke i statističke podatke kojima raspolažu.
- (2) Odredba iz stavka (1) ovog članka se primjenjuje tako da ne sprječava da se gotov novac za koji se sumnja da je krivotvoren upotrijebi ili zadrži kao dokazni materijal u kaznenom postupku.

Članak 6.

(Postupanje Centralne banke sa sumnjivim i krivotvorenim gotovim novcem)

- (1) Centralna banka provodi tehničku analizu svake sumnjive novčanice i kovanog novca koju zaprimi.
- (2) Rezultate tehničke analize Centralna banka obvezno dostavlja podnosiocu zahtjeva.
- (3) Ukoliko se tehničkom analizom utvrdi da se radi o krivotvorenom gotovom novcu, Centralna banka zadržava novac i izuzima ga iz optičaja.
- (4) Ukoliko se tehničkom analizom utvrdi da dostavljeni gotov novac nije krivotvoren, Centralna banka vraća novac podnosiocu zahtjeva.
- (5) Sumnjiv gotov novac i krivotvoreni gotov novac mogu se dostaviti nadležnim institucijama u inozemstvu u svrhu provjere rezultata tehničke analize, klasifikacije krivotvorina ili u druge svrhe za koje Centralna banka procijeni da su opravdane.
- (6) Centralna banka pohranjuje krivotvoren gotov novac.

Članak 7.

(Baza podataka o krivotvorenom gotovom novcu)

- (1) Centralna banka vodi jedinstvenu bazu podataka o tehničkim i statističkim podacima krivotvorenog novca u Bosni i Hercegovini u svrhu razmjene podataka u borbi protiv krivotvorenja gotovog novca.
- (2) Tijela nadležna za borbu protiv krivotvorenja gotovog novca, u okviru svoje nadležnosti, imaju pravo pristupa bazi iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Centralna banka može odobriti pristup bazi iz stavka (1) ovog članka i drugim tijelima u zemlji i inozemstvu u cilju sprječavanja krivotvorenja gotovog novca i bržeg otkrivanja krivotvorina.
- (4) Pristup bazi podataka za tijela iz stavaka (1) i (2) ovog članka bit će omogućen kada Centralna banka osigura potrebne tehničke uvjete.

Članak 8.

(Postupanje Centralne banke po zahtjevu istražnih tijela)

- (1) Centralna banka po nalogu nadležnog suda ili tužiteljstva ili po zahtjevu policijskih tijela u Bosni i Hercegovini obavlja tehničku analizu novčanica i kovanog novca.
- (2) Rezultati tehničke analize vršene za potrebe kaznenog postupka se dostavljaju nadležnom tijelu iz stavka (1) ovog članka koji je aktom zatražio tehničku analizu.
- (3) Centralna banka krivotvoreni gotov novac, za potrebe kaznenog postupka ili postupka koji mu prethodi, na pisani zahtjev, dostavlja nadležnom tijelu iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Centralna banka nadležnom tijelu iz stavka (1) ovog članka stavlja na raspolaganje informacije o pojavi i obilježjima krivotvorenog gotovog novca.
- (5) Centralna banka uništava krivotvoreni novac sukladno aktu nadležnog suda ili tužiteljstva.

Članak 9.

(Postupanje obveznika sa sumnjivim gotovim novcem)

- (1) Obveznici koji su dužni postupati sa sumnjivim gotovim novcem su banke sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, drugi pružatelji platnih usluga u obavljanju poslova platnog prometa i svi drugi pravni subjekti koji sudjeluju u obradi novčanica i kovanog novca i njihovoj distribuciji javnosti uključujući ustanove čija se djelatnost sastoji od razmjene novčanica i kovanog novca različitih valuta, kao što su ovlaštene mjenjačnice.
- (2) Obveznici iz stavka (1) ovog članka dužni su izvršiti provjeru autentičnosti svih primjeraka primljenog gotovog novca sukladno propisu Centralne banke o provjeri autentičnosti i prikladnosti gotovog novca.
- (3) Ako pri provjeri autentičnosti primljenog gotovog novca obveznik utvrdi daje gotov novac sumnjiv, dužan gaje zadržati i bez odgađanja dostaviti u Centralnu banku na tehničku analizu, s popunjenim "*Zahtjevom za tehničku analizu sumnjivog novca*", koji se nalazi u prilogu ove odluke i čini njezin sastavni dio.
- (4) Obveznik je dužan donositelju sumnjivog gotovog novca izdati potvrdu o zadržavanju tog novca s naznakom datuma, količine, apoena i serijskih brojeva (za novčanice).
- (5) Ako se tehničkom analizom u Centralnoj banci utvrdi da gotov novac iz stavka (3) ovog članka nije krivotvoren, obveznik odmah, nakon zaprimanja rezultata tehničke analize i povrata gotovog novca, obavještava donositelja i vraća mu novac.

- (6) Odredbe ovog članka primjenjuju se i na gotov novac kojem je prestao status zakonskog sredstva plaćanja, ukoliko se posumnja u njegovu autentičnost.

Članak 10.

(Centar u Centralnoj banci)

S ciljem provedbe mjera za sprječavanje krivotvorenja gotovog novca i učinkovitijeg otkrivanja krivotvorenog gotovog novca, te u svrhu suradnje s ovlaštenim institucijama u zemlji i inozemstvu na sprječavanju krivotvorenja i otkrivanju krivotvorenog gotovog novca, Centralna banka uspostavlja Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca.

Članak 11.

(Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca)

Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca nadležan je da:

- a) prima i evidentira zahtjeve sa sumnjivim gotovim novcem,
- b) prikuplja tehničke i statističke podatke o krivotvorenom gotovom novcu, formira sustav za praćenje registriranog krivotvorenog gotovog novca i stavlja podatke o krivotvorenom gotovom novcu na raspolaganje ovlaštenim korisnicima,
- c) određuje tehničke i statističke podatke o krivotvorenom gotovom novcu od kojih se sastoji sustav za praćenje registriranog krivotvorenog gotovog novca, uključujući i detaljan sadržaj baze podataka, funkcije nužne za upravljanje sustavom, mrežu i komunikacije, kao i sigurnosne aspekte,
- d) priprema i saopćava informacije o pojavama krivotvorenog gotovog novca i surađuje s nadležnim tijelima i tijelima u zemlji i inozemstvu,
- e) sudjeluje u pripremi i realizaciji sporazuma o suradnji u oblasti sprječavanja krivotvorenja i otkrivanja krivotvorenog gotovog novca s ovlaštenim tijelima i tijelima u zemlji i inozemstvu,
- f) organizira i vrši osposobljavanje uposlenika obveznika (osposobljeni uposlenik) i ostalih zainteresiranih sudionika koji rukuju novčanicama i kovanim novcem, radi sprječavanja krivotvorenja i otkrivanja krivotvorenog gotovog novca,
- g) surađuje s proizvođačima i dobavljačima uređaja za utvrđivanje autentičnosti novčanica i kovanog novca,
- h) poduzima, sukladno važećim zakonskim propisima, sve nužne mjere u cilju sprječavanja nedozvoljene reprodukcije novčanica i kovanog novca i povrede autorskih prava nad dizajnom novčanica i kovanog novca,
- i) vrši tehničku analizu svih sumnjivih primjeraka novčanica i kovanog novca i o tome sačinjava izvješća,
- j) vrši klasifikaciju krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
- k) izrađuje izvješća o pojavi krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
- l) pohranjuje sve primjerke registriranih krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
- m) formira complete krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca za potrebe edukacije i testiranja uređaja.

- (2) Centar iz stavka (1) ovoga članka počet će s radom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove odluke i u tom razdoblju će se poduzeti sve neophodne aktivnosti za osiguranje funkcioniranja centra.
- (3) Do početka rada centra iz stavka (1) ovog članka, poslove i aktivnosti iz ove odluke u vezi s gotovim novcem za koji postoji sumnja da je krivotvoren obavlja organizacijski oblik nadležan za poslove trezora u Centralnoj banci.

Članak 12.

(Međuinstitucionalna suradnja radi zaštite gotovog novca od krivotvorenja)

- (1) Centralna banka surađuje sa svim nadležnim institucijama na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini i sa svim nadležnim institucijama u inozemstvu u borbi protiv krivotvorenja novčanica i kovanog novca s ciljem sprječavanja krivotvorenja i otkrivanju krivotvorina.
- (2) U svrhu realizacije suradnje iz stavka (1) ovog članka guverner Centralne banke može zaključiti sporazum o suradnji s ovlaštenim institucijama u zemlji i inozemstvu i

druge sporazume o suradnji za koje smatra da su potrebni u svrhu zaštite od krivotvorenja gotovog novca.

Članak 13.

(Provedba odluke)

Ovlašćuje se guverner Centralne banke da donose propise potrebne za provedbu ove odluke.

Članak 14.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Ova odluka se objavljuje i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Predsjedateljica

Upravnog vijeća

Centralne banke

Bosne i Hercegovine

Guvernerka

Dr. **Jasmina Selimović**, v. r.

Broj UV-122-02-1-242-16/26

29. siječnja 2026. godine

Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Centralna banka
Bosne i Hercegovine



Босна и Херцеговина
Централна банка
Босне и Херцеговине

Broj: *Broj podnosioca zahtjeva*

Mjesto i datum: *Mjesto i datum zahtjeva*

ZAHTJEV ZA TEHNIČKU ANALIZU SUMNJIVOG NOVCA

Podnositelj Zahtjeva	<i>Unesite podatke</i>
JIB	<i>Unesite podatke</i>
Adresa	<i>Unesite podatke</i>
Ime i prezime kontakt-osobe	<i>Unesite podatke</i>
Broj telefona	<i>Unesite podatke</i>
Elektronička adresa	<i>Unesite podatke</i>

VRSTA NOVCA: novčanica kovani novac

VRSTA VALUTE: KM EUR *Unesite naziv valute*

REDNI BROJ	APOEN	BROJ KOMADA	SERIJSKI BROJ 1	SERIJSKI BROJ 2	GODINA IZDANJA

Specifikacija sumnjivog novca dostavljena u Prilogu¹

NAČIN OTKRIVANJA:

- sortiranje u Centralnoj banci BiH
 unutar finansijske institucije - Back office
 pri ulasku u finansijsku instituciju - na šalteru
 javnost/trgovina
 policijska zapljena
 ostalo: *Unesite podatke*

DATUM OTKRIVANJA: *Unesite datum*

MJESTO OTKRIVANJA: *Unesite mjesto*

NOVAC OTKRIVEN U OPTICAJU: DA NE

¹ Polje se označava u slučaju većeg broja novčanica/kovanica, te se njihova specifikacija dostavlja kao prilog ovom Zahtjevu. Prilog mora sadržavati tablicu istog formata, a u njegovom zaglavlju treba navesti isti broj kao u zaglavlju Zahtjeva.

PODATCI O OSOBI OD KOJE JE ODUZET SUMNJIV NOVAC

Ime i prezime/naziv pravne osobe	<i>Unesite podatke</i>
Adresa/sjedište	<i>Unesite podatke</i>
JMB/JIB	<i>Unesite podatke</i>
Broj telefona	<i>Unesite podatke</i>

DETALJI OTKRIVANJA SUMNJIVOG NOVCA

Unesite sve poznate podatke vezane uz otkrivanje sumnjivog novca (polož poslovne jedinice, druge pravne osobe ili klijenta, uplatni uređaj i dr.). Preslike dokumenata koji sadrže relevantne podatke mogu se dostaviti u prilogu.

PRILOZI:

Navesti sve što je dostavljeno u prilogu Zahtjeva

NAPOMENA: *Unesite napomenu*

Podnositelj Zahtjeva

Popunjiva Centralna banka BiH

Datum zaprimanja Zahtjeva: _____

Broj prijema: _____

NAPOMENA:

Preuzeo:

Službenik Centralne banke BiH

Zahtjev se podnosi u jednom originalnom primjerku koji zadržava Centralna banka BiH. Ukoliko se obrazac dostavlja u dva primjerka, drugi primjerak (preslika) ovjerava se i vraća podnosiocu kao potvrda o predaji.

На основу члана 2. става 3. тачке х), члана 7. тачака б) и е) и чланова 39., 43. и 70., а у вези с чланом 47. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07), Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине, на 1. сједници од 29.01.2026. године, доноси

ОДЛУКУ

О ПОСТУПАЊУ СА СУМЊИВИМ ГОТОВИМ НОВЦЕМ

Члан 1.

(Предмет и циљ)

- (1) Овом одлуком се уређује поступање с готовим новцем за који се сумња да је кривотворен и успостављају мјере за откривање, повлачење и анализу кривотвореног готовог новца.
- (2) Циљ одлуке је заштита интегритета готовог новца успостављењем мјера заштите готовог новца од кривотворења, односно мјера које обезбјеђују да готов новац буде у оптицају искључиво у складу с прописима који регулишу законита средства плаћања.

Члан 2.

(Усклађеност с прописима Европске уније)

Овом одлуком врши се усклађивање с Уредбом Савјета(ЕЗ) бр. 1338/2001 од 28. 6. 2001. године о утврђивању мјера потребних за заштиту евра од кривотворења и Уредбом Савјета (ЕЗ) бр. 1339/2001 од 28. 6. 2001. године, о проширењу учинка Уредбе (ЕЗ) бр. 1338/2001 о прописивању мјера потребних за заштиту евра од кривотворења на оне државе чланице које нису прихватиле евро као јединствену валуту, као и обавезу држава нечланица које су потписале споразум о сарадњи (стабилизацији) и придруживању.

Члан 3.

(Појмови)

Појмови који се користе у овој одлуци имају следећа значења:

- а) *готов новац* су новчанице и ковани новац конвертибилне марке и стране валуте који имају статус законског средства плаћања,
- б) *сумњив готов новац* су новчанице и ковани новац чија аутентичност не може бити јасно утврђена ручном обрадом или обрадом помоћу уређаја или за који има довољно разлога за сумњу да је кривотворен,
- ц) *кривотворени готов новац* су новчанице и ковани новац изражен у конвертибилним маркама и страног валути који дјеломично или у потпуности имају изглед новчанице или кованог новца конвертибилне марке или страног готовог новца, за који је техничком анализом утврђено да је дјеломично или у потпуности неовлаштено израђен или измијењен. Кривотвореним готовим новцем сматрају се и новчанице и ковани новац који су престали бити законско средство плаћања и који су дјеломично или у потпуности неовлаштено израђени или измијењени,
- д) *оспособљени запосленик* је запосленик обвезника који је прошао обуку у Централној банци Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Централна банка) и стекао статус инструктора за поступак провјере аутентичности новчаница и кованог

новца или запосленик обвезника који је прошао обуку код инструктора,

- е) *провјера аутентичности* готовог новца је поступак провјере готовог новца у сврху издвајања сумњивих примјерака,
- ф) *техничка анализа* је поступак утврђивања аутентичности сумњивог новца у Централној банци, односно у случају потврђених кривотворина поступак утврђивања начина израде, имитације обиљежја и других техничких детаља,
- г) *технички и статистички подаци*, су подаци према којим могу да се препознају кривотворене новчанице и ковани новац (технички опис врсте кривотворине) и подаци о броју кривотворених новчаница и кованог новца, према њиховом поријеклу, а посебно географском, и
- х) *обрада готовог новца* је поступак бројања и провјере аутентичности и прикладности новчаница и кованог новца, ручно и/или путем уређаја.

Члан 4.

(Утврђивање аутентичности сумњивог готовог новца)

- (1) Законито средство плаћања у Босни и Херцеговини су само оне новчанице и ковани новац које је издала Централна банка.
- (2) Ако постоји сумња да су новчанице и ковани новац као законско средство плаћања у Босни и Херцеговини или стране новчанице и ковани новац кривотворени, сумњив готов новац обавезно се доставља на техничку анализу у Централну банку, која утврђује његову аутентичност.

Члан 5.

(Поступање органа надлежних за борбу против кривотворења са сумњивим готовим новцем)

- (1) Органи надлежни за борбу против кривотворења допуштају Централној банци да прегледа готов новац за који се сумња да је кривотворен и Централној банци без одгађања достављају на анализу и идентификацију потребне узорке свих врста новчаница и кованог новца за које се сумња да су кривотворени, те техничке и статистичке податке којима располажу.
- (2) Одредба из става (1) овог члана се примјењује тако да не спречава да се готов новац за који се сумња да је кривотворен употријеби или задржи као доказни материјал у кривичном поступку.

Члан 6.

(Поступање Централне банке са сумњивим и кривотвореним готовим новцем)

- (1) Централна банка проводи техничку анализу сваке сумњиве новчанице и кованог новца коју заприми.
- (2) Резултате техничке анализе Централна банка обавезно доставља подносиоцу захтјева.
- (3) Уколико се техничком анализом утврди да се ради о кривотвореном готовом новцу, Централна банка задржава новац и изузима га из оптицаја.
- (4) Уколико се техничком анализом утврди да достављени готов новац није кривотворен, Централна банка враћа новац подносиоцу захтјева.
- (5) Сумњив готов новац и кривотворени готов новац се могу доставити надлежним институцијама у

иностранству у сврху провјере резултата техничке анализе, класификације кривотворина или у друге сврхе за које Централна банка процијени да су оправдане.

- (6) Централна банка похрањује кривотворен готов новац.

Члан 7.

(База података о кривотвореном готовом новцу)

- (1) Централна банка води јединствену базу података о техничким и статистичким подацима кривотвореног новца у Босни и Херцеговини у сврху размјене података у борби против кривотворења готовог новца.
- (2) Органи надлежни за борбу против кривотворења готовог новца, у оквиру своје надлежности, имају право приступа бази из става (1) овог члана.
- (3) Централна банка може да одобри приступ бази из става (1) овог члана и другим органима у земљи и иностранству у циљу спречавања кривотворења готовог новца и бржег откривања кривотворина.
- (4) Приступ бази података за органе из ставова (1) и (2) овог члана биће омогућен када Централна банка обезбиди потребне техничке услове.

Члан 8.

(Поступање Централне банке по захтјеву истражних органа)

- (1) Централна банка по налогу надлежног суда или тужилаштва или по захтјеву полицијских органа у Босни и Херцеговини обавља техничку анализу новчаница и кованог новца.
- (2) Резултати техничке анализе вршене за потребе кривичног поступка се достављају надлежном органу из става (1) овог члана који је актом затражио техничку анализу.
- (3) Централна банка кривотворени готов новац, за потребе кривичног поступка или поступка који му претходи, на писани захтјев, доставља надлежном органу из става (1) овог члана.
- (4) Централна банка надлежном органу из става (1) овог члана ставља на располагање информације о појави и обиљежјима кривотвореног готовог новца.
- (5) Централна банка уништава кривотворени новац у складу с актом надлежног суда или тужилаштва.

Члан 9.

(Поступање обвезника са сумњивим готовим новцем)

- (1) Обвезници који су дужни да поступају са сумњивим готовим новцем су банке са сједиштем у Босни и Херцеговини, други пружаоци платних услуга у обављању послова платног промета и сви други правни субјекти који учествују у обради новчаница и кованог новца и њиховој дистрибуцији јавности укључујући установе чија се дјелатност састоји од размјене новчаница и кованог новца различитих валута, као што су овлаштене мјењачнице.
- (2) Обвезници из става (1) овог члана су дужни да изврше провјеру аутентичности свих примјерака примљеног готовог новца у складу с прописом Централне банке о провјери аутентичности и прикладности готовог новца.
- (3) Ако при провјери аутентичности примљеног готовог новца обвезник утврди да је готов новац сумњив, дужан га је задржати и без одгађања доставити у Централну банку на техничку анализу, с попуњеним *"Захтјевом за техничку анализу сумњивог новца* који

се налази у прилогу ове одлуке и чини њен саставни дио.

- (4) Обвезник је дужан доносиоцу сумњивог готовог новца издати потврду о задржавању тог новца с назнаком датума, количине, апоена и серијских бројева (за новчанице).
- (5) Ако се техничком анализом у Централној банци утврди да готов новац из става (3) овог члана није кривотворен, обвезник одмах, након запримања резултата техничке анализе и поврата готовог новца, обавјештава доносиоца и враћа му новац.
- (6) Одредбе овог члана примјењују се и на готов новац којем је престао статус законског средства плаћања, уколико се посумња у његову аутентичност.

Члан 10.

(Центар у Централној банци)

С циљем провођења мјера за спречавање кривотворења готовог новца и ефикаснијег откривања кривотвореног готовог новца, те у сврху сарадње с овлашћеним институцијама у земљи и иностранству на спречавању кривотворења и откривању кривотвореног готовог новца, Централна банка успоставља Центар за борбу против кривотворења, анализу новчаница и анализу кованог новца.

Члан 11.

(Центар за борбу против кривотворења, анализу новчаница и анализу кованог новца)

Центар за борбу против кривотворења, анализу новчаница и анализу кованог новца надлежан је да:

- а) прима и евидентира захтјеве са сумњивим готовим новцем,
- б) прикупља техничке и статистичке податке о кривотвореном готовом новцу, формира систем за праћење регистрованог кривотвореног готовог новца и ставља податке о кривотвореном готовом новцу на располагање овлашћеним корисницима,
- ц) одређује техничке и статистичке податке о кривотвореном готовом новцу од којих се састоји систем за праћење регистрованог кривотвореног готовог новца, укључујући и детаљан садржај базе података, функције нужне за управљање системом, мрежу и комуникације, као и безбједносне аспекте,
- д) припрема и саопштава информације о појавама кривотвореног готовог новца и сарађује са надлежним органима и тијелима у земљи и иностранству,
- е) учествује у припреми и реализацији споразума о сарадњи у области спречавања кривотворења и откривања кривотвореног готовог новца са овлашћеним органима и тијелима у земљи и иностранству,
- ф) организује и врши оспособљавање запосленика обвезника (оспособљени запосленик) и осталих заинтересованих учесника који рукују новчаницама и кованим новцем, ради спречавања кривотворења и откривања кривотвореног готовог новца,
- г) сарађује с произвођачима и добављачима уређаја за утврђивање аутентичности новчаница и кованог новца,

- x) предузима, у складу с важећим законским прописима, све потребне мјере у циљу спречавања недозвољене репродукције новчаница и кованог новца и повреде ауторских права над дизајном новчаница и кованог новца,
 - и) врши техничку анализу свих сумњивих примјерака новчаница и кованог новца и о томе сачињава извјештаје,
 - ј) врши класификацију кривотворених новчаница и кривотвореног кованог новца,
 - к) израђује извјештаје о појави кривотворених новчаница и кривотвореног кованог новца,
 - л) похрањује све примјерке регистрованих кривотворених новчаница и кривотвореног кованог новца,
 - м) формира комплете кривотворених новчаница и кривотвореног кованог новца за потребе едукације и тестирања уређаја.
- (2) Центар из става (1) овог члана ће почети с радом најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове одлуке и у том периоду ће се предузети све неопходне активности за обезбјеђивање функционисања центра.
- (3) До почетка рада центра из става (1) овог члана, послове и активности из ове одлуке у вези с готовим новцем за који постоји сумња да је кривотворен обавља организациони облик надлежан за послове трезора у Централној банци.

Члан 12.

(Међуинституционална сарадња ради заштите готовог новца од кривотворења)

- (1) Централна банка сарађује са свим надлежним институцијама на свим нивоима власти у Босни и

Херцеговини и са свим надлежним институцијама у иностранству у борби против кривотворења новчаница и кованог новца с циљем спречавања кривотворења и откривању кривотворина.

- (2) У сврху реализације сарадње из става (1) овог члана гувернер Централне банке може закључити споразум о сарадњи с овлашћеним институцијама у земљи и иностранству и друге споразуме о сарадњи за које сматра да су потребни у сврху заштите од кривотворења готовог новца.

Члан 13.

(Провођење одлуке)

Овлашћује се гувернер Централне банке да доносе прописе потребне за провођење ове одлуке.

Члан 14.

(Ступање на снагу)

- (1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".
- (2) Ова одлука се објављује и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ".

Број УВ-122-02-1-242-16/26
29. јануара 2026. године
Сарајево

Предсједавајућа
Управног одбора
Централне банке
Босне и Херцеговине
Гувернерка
Др **Јасмина Селимовић**, с. р.

Bosna i Hercegovina
Centralna banka
Bosne i Hercegovine



Босна и Херцеговина
Централна банка
Босне и Херцеговине

Број: *Број подносиоца захтјева*
Мјесто и датум: *Мјесто и датум захтјева*

ЗАХТЈЕВ ЗА ТЕХНИЧКУ АНАЛИЗУ СУМЊИВОГ НОВЦА

Подносилац Захтјева	<i>Унесите податке</i>
ЛИБ	<i>Унесите податке</i>
Адреса	<i>Унесите податке</i>
Име и презиме контакт-лица	<i>Унесите податке</i>
Број телефона	<i>Унесите податке</i>
Електронска адреса	<i>Унесите податке</i>

ВРСТА НОВЦА: новчаница ковани новац

ВРСТА ВАЛУТЕ: КМ EUR *Унесите назив валуте*

РЕДН И БРОЈ	АПОЕН	БРОЈ КОМАДА	СЕРИЈСКИ БРОЈ 1	СЕРИЈСКИ БРОЈ 2	ГОДИН А ИЗДАЊА

Спецификација сумњивог новца достављена у Прилогу¹

НАЧИН ОТКРИВАЊА:

- сортирање у Централној банци БиХ
 унутар финансијске институције - Back office
 при уласку у финансијску институцију - на шалтеру
 јавност/трговина
 полицијска заплена
 остало: *Унесите податке*

ДАТУМ ОТКРИВАЊА: *Унесите датум*

МЈЕСТО ОТКРИВАЊА: *Унесите мјесто*

НОВАЦ ОТКРИВЕН У ОПТИЦАЈУ: ДА НЕ

¹ Поље се означава у случају већег броја новчаница/кованица, те се њихова спецификација доставља као прилог овом Захтјеву. Прилог мора садржавати табелу истог формата, а у његовом заглављу треба навести исти број као у заглављу Захтјева.

ПОДАЦИ О ОСОБИ ОД КОЈЕ ЈЕ ОДУЗЕТ СУМЊИВ НОВАЦ

Име и презиме/назив правног лица	<i>Унесите податке</i>
Адреса/сједиште	<i>Унесите податке</i>
ЈМБ/ЛИБ	<i>Унесите податке</i>
Број телефона	<i>Унесите податке</i>

ДЕТАЉИ ОТКРИВАЊА СУМЊИВОГ НОВЦА

Унесите све познате податке везане за откривање сумњивог новца (полог пословне јединице, другог правног лица или клијента, уплатни уређај и др.). Копије докумената који садрже релевантне податке могу се доставити у прилогу.

ПРИЛОЗИ:

Навести све што је достављено у прилогу Захтјева

НАПОМЕНА: *Унесите напомену*

Подносилац Захтјева

Попуњава Централна банка БиХ

Датум запримања Захтјева: _____

Број пријема: _____

НАПОМЕНА:

Преузео:

Службеник Централне банке БиХ

Захтјев се подноси у једном оригиналном примјерку који задржава Централна банка БиХ. Уколико се образац доставља у два примјерка, други примјерак (копија) овјерава се и враћа подносиоцу као потврда о предаји.

597

Na osnovu člana 2. stava 3. tačke h), člana 7. tačke b) i članova 39., 43., 44., 46., 47. i 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07), Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 1. sjednici od 29.01.2026. godine, donosi

ODLUKU**O PROVJERI AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI
GOTOVOG NOVCA I NJEGOVO VRAĆANJE U
OPTICAJ****DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE**

Član 1.

(Predmet i cilj)

- (1) Ovom odlukom uređuju se postupak provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca, obveznici koji su dužni vršiti provjeru, vrste provjere, uređaji koji se koriste u postupku provjere, postupak vraćanja gotovog novca u opticaj i način provođenja kontrole od Centralne banke Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna banka).
- (2) Cilj Odluke je zaštita integriteta gotovog novca propisivanjem obaveze provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca koji se nalazi u opticaju u Bosni i Hercegovini.

Član 2.

(Usklađenost sa standardima Evropske unije)

Ovom odlukom usklađuje se postupak provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca konvertibilne marke sa standardima Evropske unije, odnosno načinom i postupkom provjere autentičnosti euro novčanica i euro kovanog novca.

Član 3.

(Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- a) gotov novac su novčanice i kovani novac konvertibilne marke kao zakonito sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini,
- b) sumnjiv gotov novac su novčanice i kovani novac čija autentičnost ne može biti jasno utvrđena ručnom obradom ili obradom pomoću uređaja ili za koji ima dovoljno razloga za sumnju da je krivotvoren,
- c) krivotvoreni gotov novac su novčanice i kovani novac izražen u konvertibilnim markama, koji djelomično ili u potpunosti ima izgled novčanice ili kovanog novca konvertibilne marke, a za koji je tehničkom analizom utvrđeno da je djelomično ili u potpunosti neovlašteno izrađen ili izmijenjen. Krivotvorenim gotovim novcem smatraju se novčanice i kovani novac koji su prestali biti zakonsko sredstvo plaćanja i koje su djelomično ili u potpunosti neovlašteno izrađeni ili izmijenjeni,
- d) neprikladan gotov novac su novčanice i kovani novac koji su kao takvi definisani Odlukom o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke koji je neprikladan za opticaj i oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca ("Službeni glasnik BiH", br. 88/24),
- e) prikladan gotov novac su novčanice i kovani novac koji su provjereni u postupku autentičnosti i

prikladnosti i klasifikovani kao ispravni i podobni za vraćanje u opticaj,

- f) osposobljeni zaposlenik je zaposlenik obveznika koji je prošao obuku u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i stekao status instruktora za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca ili zaposlenik obveznika koji je prošao obuku kod instruktora,
- g) provjera autentičnosti je postupak provjere gotovog novca u svrhu izdvajanja sumnjivih primjeraka i
- h) obrada gotovog novca je postupak brojanja i provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca, ručno i/ili uređajem.

**DIO DRUGI - OBVEZNICI I VRSTE PROVJERE
AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI GOTOVOG
NOVCA**

Član 4.

(Obveznici provjere)

- (1) Obveznici koji su dužni vršiti provjeru autentičnosti i prikladnosti gotovog novca, obradom novčanica i kovanog novca ručno i/ili putem uređaja su komercijalne banke sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, drugi pružaoci platnih usluga u obavljanju poslova platnog prometa i svi drugi pravni subjekti koji učestvuju u obradi novčanica i kovanog novca i njihovoj distribuciji javnosti uključujući ustanove čija se djelatnost sastoji od razmjene novčanica i kovanog novca različitih valuta, kao što su ovlaštene mjenjačnice.
- (2) Obveznici iz stava (1) ovog člana su dužni osigurati da gotov novac koji su primili i koji se vraća u opticaj bude provjeren u postupku provjere autentičnosti i prikladnosti.
- (3) Obveznici su dužni internim aktom utvrditi procedure za postupanje u skladu s ovom odlukom.

Član 5.

(Vrste provjere)

- (1) Provjera autentičnosti i prikladnosti gotovog novca se vrši:
 - a) ručno, putem osposobljenih zaposlenika obveznika i
 - b) pomoću uređaja.
- (2) Provjera autentičnosti i prikladnosti gotovog novca podrazumijeva postupak potvrđivanja, ručno i/ili uređajem da su novčanice i kovani novac autentične i prikladne za opticaj.
- (3) Ručna provjera autentičnosti novčanica i kovanog novca provodi se vizuelnim pregledom bez upotrebe dodatnih pomagala prema minimalnim standardima za ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti novčanica za opticaj (Prilog 2) i kriteriju za ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti kovanog novca (Prilog 5).
- (4) Obveznici su dužni osigurati da ručnu provjeru autentičnosti novčanica i kovanog novca mogu obavljati samo osposobljena zaposlena lica koja su prošla obuku kod Centralne banke.
- (5) Provjera autentičnosti i prikladnosti novčanica pomoću uređaja se provodi u skladu sa minimalnim standardima za automatsku provjeru prikladnosti novčanica za opticaj (Prilog 1) i na način da se novčanice klasifikuju i s njima postupa u skladu s Prilogom 4a (Klasifikacija i sortiranje novčanica uređajima koje koriste klijenti obveznika) i Prilogom 4b (Klasifikacija i sortiranje novčanica uređajima kojima rukuju zaposlenici obveznika).

DIO TREĆI - PROVJERA AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI NOVČANICA KM ZA OPTICAJ**Član 6.**

(Način provjere novčanica)

- (1) Provjera autentičnosti i prikladnosti novčanica KM vrši se:
 - a) ručno od strane osposobljenog zaposlenika obveznika i/ili,
 - b) automatski putem uređaja za obradu novčanica koje je uspješno testirala Centralna banka.
- (2) Provjera autentičnosti i prikladnosti novčanica je potvrđivanje da su novčanice autentične i prikladne za opticaj.

Član 7.

(Minimalni standardi za provjeru autentičnosti i prikladnosti novčanica)

- (1) Ručnu provjeru novčanica iz člana 6. stav (1) tačka a) ove odluke obveznik vrši u skladu s minimalnim standardima za ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti novčanica za opticaj (Prilog 2).
- (2) Automatsku provjeru putem uređaja za obradu novčanica iz člana 6. stav (1) tačka b) ove odluke obveznik obavlja u skladu s minimalnim standardima za automatsku provjeru prikladnosti novčanica za opticaj (Prilog 1).

Član 8.

(Kategorije uređaja za obradu novčanica)

- (1) Uređaji za obradu novčanica koje je uspješno testirala Centralna banka svrstavaju se u dvije kategorije:
 - a) uređaji kojima rukuju klijenti,
 - b) uređaji kojima rukuju osposobljeni zaposlenici obveznika.
- (2) Uređaji kojima rukuju klijenti iz stava (1) tačka a) ovoga člana dijele se na potkategorije:
 - a) uređaji za uplatu novčanica (CIM),
 - b) uređaji za uplatu/isplatu novčanica s obradom (CRM),
 - c) uređaji za uplatu/isplatu novčanica (CCM),
 - d) uređaji za isplatu novčanica (COM) i
 - e) uređaji za isplatu kovanog novca (CDM).
- (3) Uređaji kojima rukuju osposobljeni zaposlenici obveznika iz stava (1) tačke b) ovoga člana dijele se na potkategorije:
 - a) uređaji za obradu novčanica (BPM),
 - b) uređaji za provjeru autentičnosti novčanica (BAM),
 - c) uređaji koji pomažu blagajniku pri obradi i polaganju novčanica (TARM),
 - d) uređaji koje pomažu blagajniku pri polaganju novčanica (TAM).
- (4) Opšti tehnički zahtjevi koje treba da ispune uređaji iz stava (1) ovog člana nalaze se u Prilogu 3 ove odluke.
- (5) Uređaji iz stava (1) ovog člana mogu biti stavljeni u rad od strane obveznika samo ukoliko su uspješno testirani od Centralne banke i uvršteni na Listu uspješno testiranih uređaja.

Član 9.

(Klasifikacija novčanica putem uređaja)

- (1) Novčanice koje su provjerene putem uređaja kojima rukuju klijenti klasificiraju se i s njima se postupa u skladu s Prilogom 4a ove odluke.
- (2) Novčanice koje su provjerene putem uređaja kojima rukuju zaposlenici obveznika klasificiraju se i s njima se postupa u skladu s Prilogom 4b ove odluke.

DIO ČETVRTI - PROVJERA AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI KOVANOG NOVCA KM ZA OPTICAJ**Član 10.**

(Način provjere kovanog novca)

- (1) Provjera autentičnosti i prikladnosti kovanog novca KM, vrši se:
 - a) ručno od strane osposobljenog zaposlenika kod obveznika i/ili,
 - b) automatski putem uređaja za rukovanje kovanim novcem koje je uspješno testirala Centralna banka.
- (2) Provjera autentičnosti i prikladnosti kovanog novca je potvrđivanje da je kovani novac autentičan i prikladan za opticaj.

Član 11.

(Minimalni standardi za ručnu provjeru kovanog novca)

Ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti kovanog novca obveznik vrši u skladu s kriterijima za ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti kovanog novca u Prilogu 5 ove odluke.

Član 12.

(Kategorije uređaja za rukovanje kovanim novcem)

- (1) Uređaji za obradu kovanog novca koje je uspješno testirala Centralna banka svrstavaju se u dvije kategorije:
 - a) uređaji kojima rukuju klijenti i
 - b) uređaji kojima rukuju zaposlenici obveznika.
- (2) Uređaji za obradu kovanog novca kojima rukuju klijenti iz stava (1) tačke a) ovoga člana dijele se na potkategorije:
 - a) uređaji za uplatu kovanog novca koji odbijaju sumnjiv kovani novac,
 - b) uređaji za uplatu kovanog novca koji zadržavaju sumnjiv kovani novac,
 - c) uređaji za redistribuciju kovanog novca.
- (3) Uređaji za obradu kovanog novca kojima rukuju zaposlenici obveznika iz stava (1) tačke b) ovog člana dijele se na potkategorije:
 - a) uređaji za sortiranje kovanog novca,
 - b) uređaji za provjeru autentičnosti kovanog novca.
- (4) Opšti tehnički zahtjevi koje treba da ispune uređaji iz stava (1) ovog člana i njihova kategorizacija su navedeni u Prilogu 6 ove odluke.
- (5) Uređaji iz stava (1) ovog člana mogu biti stavljeni u rad od strane obveznika samo ako su uspješno testirani od strane Centralne banke i uvršteni na Listu uspješno testiranih uređaja.

DIO PETI - TESTIRANJE RADA UREĐAJA ZA PROVJERU AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI NOVČANICA I KOVANOG NOVCA**Član 13.**

(Provjera rada uređaja za obradu gotovog novca)

- (1) Centralna banka provodi provjeru rada uređaja za obradu gotovog novca na osnovu zahtjeva (obrazac u Prilogu 7) potpisanog od strane odgovorne osobe podnosioca zahtjeva i ovjerenim pečatom.
- (2) Zahtjev za provjeru rada uređaja iz stava (1) ovog član može podnijeti proizvođač uređaja ili zastupnik proizvođača uređaja (distributer) ili obveznik, uz koji dostavljaju tehničke karakteristike uređaja.
- (3) Provjera rada uređaja za obradu gotovog novca iz stava (1) ovog člana obuhvata provjeru načina rada pri utvrđivanju autentičnosti gotovog novca kojim se testira sistem detektora ugrađen u uređaj, odnosno u zavisnosti od vrste uređaja Centralna banka ispituje:

- a) sposobnost uređaja da utvrdi autentičnost gotovog novca,
 - b) sposobnost uređaja da utvrdi da li je gotov novac prikladan za opticaj,
 - c) sposobnost uređaja da provjeri gotov novac fizički razvrsta u odgovarajuće odjeljke,
 - d) sposobnost uređaja da utvrdi tačnost količine gotovog novca,
 - e) sposobnost uređaja da evidentira podatke o klijentu koji je izvršio transakciju.
- (4) Provjeru rada uređaja za obradu gotovog novca Centralna banka obavlja pomoću testnog kompleta koji se sastoji od reprezentativnih vrsta poznatih krivotvorina i vrsta prikladnog i neprikladnog novca.

Član 14.

(Izvjestaj o provjeri rada uređaja)

- (1) Nakon završene provjere iz člana 13. ove odluke, Centralna banka izrađuje Izvjestaj o uspješnoj provjeri rada uređaja i dostavlja ga podnosiocu zahtjeva u roku od 15 dana od dana izvršene provjere rada uređaja.
- (2) Izvjestaj iz stava (1) ovog člana važi godinu dana od dana izdavanja izvještaja.
- (3) Najkasnije u roku od mjesec dana prije isteka roka važenja izvještaja iz stava (2) ovog člana, proizvođač uređaja ili ovlašteni zastupnik (distributer) proizvođača uređaja ili obveznik je obavezan podnijeti zahtjev za izdavanje novog izvještaja o uspješnoj provjeri rada uređaja.
- (4) Izuzetno od stavova (1) i (2) ovog člana, proizvođač uređaja ili ovlašteni zastupnik (distributer) proizvođača uređaja ili obveznik je obavezan odmah podnijeti zahtjev za uspješnu provjeru rada uređaja u slučajevima:
 - a) nakon svake nadogradnje ili ažuriranja hardvera i/ili softvera uređaja,
 - b) u slučaju pojave novog tipa krivotvorine gotovog novca,
 - c) kada Centralna banka pusti u opticaj novo izdanje novčanica i/ili kovanog novca.

Član 15.

(Lista uspješno testiranih uređaja)

- (1) Centralna banka utvrđuje Listu uspješno testiranih uređaja i objavljuje je na svojoj internetskoj stranici.
- (2) Lista iz stava (1) ovog člana sadrži sljedeće podatke: tip uređaja, naziv proizvođača/zastupnika, naziv uređaja, oznaku (verzija hardvera/softvera), apoen gotovog novca koje uređaj može obrađivati i datum kada je tip uređaja objavljen na listi.
- (3) Centralna banka redovno unosi sve promjene podataka iz stava (2) ovog člana.
- (4) Izuzetno, proizvođač uređaja, ovlašteni zastupnik (distributer) proizvođača uređaja ili obveznik za uređaje, koji imaju isti hardver, softver i druge komponente kao uređaji sa Liste uspješno testiranih uređaja, ne traži provjeru u skladu s članom 14. ove odluke ali dostavlja Izjavu o usklađenosti u svrhu stavljanja na listu iz ovog člana.
- (5) Centralna banka određuje sadržaj Izjave o usklađenosti iz stava (4) ovog člana.

DIO ŠESTI - POSTUPANJE S GOTOVIM NOVCEM NAKON PROVJERE I VRAĆANJE NOVCA U OPTICAJ

Član 16.

(Obaveze provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca)

- (1) Obveznici su dužni osigurati da novčanice i kovani novac koje su primili kroz obavljanje poslovne djelatnosti i koje vraćaju u opticaj budu prethodno, ručno i/ili uređajem, provjerene postupkom provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca za opticaj.
- (2) Gotov novac koji je obveznik preuzeo od Centralne banke se ne provjerava postupkom provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca, ali je obveznik dužan izvršiti kontrolno brojanje preuzetog gotovog novca.

Član 17.

(Klasifikacija novčanica i kovanog novca nakon provjere)

- (1) U postupku provjere autentičnosti i prikladnosti, novčanice i kovani novac mogu se klasifikovati kao:
 - a) novčanice i kovani novac prikladan za opticaj,
 - b) novčanice i kovani novac neprikladan za opticaj,
 - c) sumnjive i krivotvorene novčanice i kovani novac.
- (2) Novčanice i kovani novac iz stava (1) tačke a) ovog člana obveznici vraćaju u opticaj.
- (3) Postupanje s novčanicama i kovanim novcem iz stava (1) tač. b) i c) ovoga člana se obavlja u skladu s propisima Centralne banke koji uređuju postupanje s neprikladnim, sumnjivim i krovotvorenim gotovim novcem.

Član 18.

(Vraćanja prikladnih novčanica i kovanog novca u opticaj)

- (1) Novčanice i kovani novac mogu se vratiti u opticaj samo ako je u postupku provjere utvrđeno da su autentični i prikladni za opticaj.
- (2) Novčanice i kovani novac smiju biti vraćeni u opticaj uređajima koji rukuju klijenti samo ako je provjera njihove autentičnosti i prikladnosti obavljena tipom uređaja za obradu novčanica i kovanog novca koji je uspješno testiran od Centralne banke i ako su novčanice i kovani novac klasifikovani kao autentični i prikladni za opticaj.
- (3) Ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca mogu obavljati samo osposobljeni zaposlenici obveznika koji su prošli obuku.
- (4) Novčanice i kovani novac koji su provjereni ručno mogu se isplaćivati isključivo putem blagajne (šaltera) obveznika.
- (5) Izuzetno od stava (4) ovog člana vraćanje u opticaj novčanica i kovanog novca, čija je autentičnost i prikladnost provjerena ručno od strane osposobljenog zaposlenika obveznika, dozvoljena je korištenjem uređaja kojima rukuju klijenti ili putem isplatnih uređaja u udaljenim poslovnim obveznika s veoma malim obimom gotovinskih transakcija.
- (6) Količinu novčanica i kovanog novca koje se mogu vratiti u opticaj u skladu sa stavom (5) ovog člana utvrđuje Centralna banka pojedinačno za svakog obveznika, a koja ne može biti veća od 5% ukupne količine novčanica i kovanog novca koje obveznik godišnje distribuira u cjelokupnoj poslovnoj mreži putem uređaja kojima rukuju klijenti.
- (7) U slučaju vanrednog događaja koji za posljedicu ima značajno umanjenje zaliha novčanica i/ili kovanog novca, osposobljeni zaposlenik obveznika može, privremeno i na osnovu pribavljene ocjene Centralne banke da se radi o

vanrednom događaju, izvršiti ručnu provjeru prikladnosti novčanica i/ili kovanog novca koji će se vratiti u opticaj putem uređaja kojima rukuju klijenti.

- (8) Novčanice i kovani novac za koje nije provjerena autentičnost i prikladnost za vraćanje u opticaj ne mogu se isplaćivati od strane obveznika u opticaj.

DIO SEDMI - OBUKA ZA POTREBE RUČNE PROVJERE AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI NOVČANICA I KOVANOG NOVCA

Član 19.

(Obuka za obavljanje ručne provjere autentičnosti i prikladnosti)

- (1) Centralna banka provodi obuku za osposobljavanje zaposlenika obveznika za obavljanje ručne provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca.
- (2) Obuka se organizuje i provodi na način koji utvrđuje Centralna banka.
- (3) Centralna banka za svakog obveznika pojedinačno utvrđuje broj zaposlenika koji će pohađati obuku, vodeći računa o ukupnom broju zaposlenika svakog obveznika koji obavljaju ručnu obradu novčanica i kovanog novca.

Član 20.

(Instruktor za obuku)

- (1) Zaposlenik obveznika nakon završene obuke i uspješno položenog testa stiče status instruktora za provođenje obuke kod obveznika.
- (2) Centralna banka izdaje uvjerenje instruktoru iz stava (1) ovog člana, na period od četiri godine.
- (3) Najkasnije u roku od 60 dana prije isteka roka iz stava (2) ovog člana, obveznik je dužan da Centralnoj banci dostavi zahtjev za ponovnu obuku instruktora.
- (4) Centralna banka može, u slučaju izdavanja novih novčanica i kovanog novca, pojave novih krivotvorina i drugih novonastalih okolnosti naknadno organizovati dodatnu obuku za instruktore.
- (5) Instruktori su dužni kod obveznika kod kojeg su zaposleni provoditi obuku zaposlenika koji obavljaju ručnu obradu novčanica i kovanog novca i o tome podnositi periodične izvještaje Centralnoj banci.
- (6) Centralna banka vodi evidenciju o instruktorima i zaposlenicima obveznika obučenim od strane instruktora.
- (7) Ukoliko instruktor prestane obavljati poslove s gotovim novcem ili prekine radni odnos s obveznikom, obveznik je dužan obavijestiti Centralnu banku.

Član 21.

(Poništavanje uvjerenja o završenoj obuci instruktora)

Centralna banka može uvjerenje iz člana 20. stav (2) ovog člana proglasiti nevažećim, u slučaju:

- a) ako instruktor ne provodi obuku ili ne dostavlja Centralnoj banci izvještaje o provedenoj obuci,
- b) ako instruktor nije prošao dodatnu obuku, a prema ocjeni Centralne banke dodatna obuka bitno utiče na osposobljenost instruktora da provodi daljnju obuku i
- c) ako instruktor prestane obavljati poslove s gotovim novcem ili prekine radni odnos s obveznikom kod kojeg je zaposlen.

DIO OSMI - KONTROLA I PRIKUPLJANJE PODATAKA

Član 22.

(Kontrola obveznika)

Centralna banka vrši kontrolu postupanja obveznika u skladu s ovom odlukom.

Član 23.

(Izvještavanje)

- (1) U cilju praćenja postupanja obveznika s gotovim novcem, u skladu s ovom odlukom i nadgledanja kretanja gotovinskog ciklusa, Centralna banka prikuplja podatke od obveznika u pisanom ili elektronskom obliku.
- (2) Obveznici su dužni, godišnje, dostaviti Centralnoj banci podatke iz Priloga 8. ove odluke.

DIO DEVETI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

(Plan usklađivanja)

- (1) Obveznici su dužni uskladiti svoje poslovanje s odredbama ove odluke do 1. 1. 2027. godine.
- (2) U periodu od stupanja na snagu ove odluke do roka za usklađivanje navedenog u stavu (1) ovog člana, obveznici će ovu odluku primjenjivati u mjeri u kojoj će biti osposobljeni, u skladu s dinamikom primjene ove odluke utvrđenom u Planu usklađivanja iz stava (3) ovog člana.
- (3) Obveznici su dužni u roku od dva mjeseca, od dana stupanja na snagu ove odluke, Centralnoj banci dostaviti Plan usklađivanja za primjenu ove odluke, koji najmanje sadrži sljedeće:
 - a) popis poslovnih jedinica koje posluju s gotovim novcem,
 - b) obim obrade novčanica i kovanog novca predviđen za vraćanje u opticaj tokom godine dana, po poslovnim jedinicama, u skladu s ovom odlukom,
 - c) organizaciju obrade predviđenog obima novčanica i kovanog novca i donošenje procedura za obradu, u skladu s ovom odlukom,
 - d) trenutno stanje broja i tipova instaliranih uređaja za obradu novčanica i kovanog novca i raspored instaliranih uređaja po lokacijama, kao i broj službenika banke koji radi ili će raditi s gotovim novcem,
 - e) plan i dinamiku nabavke i instaliranja uređaja po lokacijama u pripremnom periodu,
 - f) ukupno planirani kapacitet svih instaliranih uređaja za obradu novčanica i kovanog novca nakon isteka pripremnog perioda (kapacitet instaliranih uređaja povećan za kapacitet uređaja koji se planiraju instalirati do kraja pripremnog perioda), razrađen pojedinačno za svaki tip uređaja i
 - g) popis poslovnih jedinica u kojima će se izuzetno obavljati ručna provjera podobnosti i autentičnosti novčanica u skladu s uslovima utvrđenim u odluci i predviđen iznos malih transakcija u jednom danu.
- (4) Ako Centralna banka utvrdi da dostavljeni Plan usklađivanja primjene ove odluke ne sadrži sve potrebne podatke navedene u stavu (3) ovog člana ili ako podaci nisu usklađeni s ovom odlukom, obveznik je dužan na zahtjev Centralne banke dopuniti i razraditi Plan usklađivanja.
- (5) Centralna banka je dužna podatke zaprimljene na osnovu ove odluke čuvati kao poslovnu tajnu, a podaci koji se odnose na pojedinačnog obveznika ne mogu se dostavljati trećim licima.
- (6) Centralna banka će u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove odluke na internet stranici objaviti tehničke procedure za provjeru rada uređaja, koja se podnosi u skladu s članom 13. ove odluke.

(7) Centralna banka će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove odluke izraditi plan obuke zaposlenih kod obveznika i početi s obukom u skladu s članom 19. ove odluke.

Član 25.
(Naknade)

Centralna banka može propisati naknadu za testiranje rada uređaja za obradu novčanica, obradu kovanog novca i za obuku zaposlenika obveznika.

Član 26.
(Prilozi)

Sastavni dio ove odluke su Prilog 1, Prilog 2, Prilog 3, Prilog 4a, Prilog 4b, Prilog 5 i Prilog 6 Prilog 7 i Prilog 8.

Član 27.

(Provedba odluke)

Ovlašćuje se guverner Centralne banke da donese propise potrebne za provedbu ove odluke.

Član 28.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ova odluka stupa na osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Ova odluka se objavljuje i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

Broj UV-122-02-1-242-17/26
29. januara 2026. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Upravnog vijeća
Centralne banke
Bosne i Hercegovine
Guvernerka
Dr. **Jasmina Selimović**, s. r.

Prilog 1**MINIMALNI STANDARDI ZA AUTOMATSKU PROVJERU
PRIKLADNOSTI NOVČANICA ZA OPTICAJ**

Ovim prilogom utvrđuju se minimalni standardi za automatsku provjeru fizičkih osobina novčanica za optičaj uređajima za obradu novčanica.

Novčanice koje ne ispunjavaju obavezne kriterije za automatsku provjeru prikladnosti novčanica za optičaj utvrđene u ovom prilogu smatraju se novčanicama neprikladnim za optičaj.

U postupku mašinskog sortiranja novčanica prihvatljivo je odstupanje od 5% što znači da najviše 5% ukupne mašinski sortirane količine novčanica koje ne zadovoljavaju utvrđene kriterije iz ovog priloga može biti sortirano kao novčanice prikladne za optičaj.

Tabela 1.

Spisak kriterija za automatsku provjeru prikladnosti novčanica za optičaj

Kriterij	Opis
Zaprljanost	Nanos prljavštine preko cijele površine novčanice
Mrlje	Koncentracija prljavštine na jednom mjestu
Grafiti	Crtež ili tekst ručno ili mašinski napisan ili odštampan na novčanici
Izbljedjelost	Nedostatak boje na dijelu ili na cijeloj površini novčanice
Poderanost	Novčanica s poderotinama u dužinu, širinu ili dijagonalno
Rupe	Novčanica s jednom ili više rupa određene površine
Okrnjenost	Novčanica kojoj nedostaje dio duž najmanje jednog ruba
Popravci	Dijelovi iste novčanice spojeni samoljepljivom trakom, ljepilom i slično
Naboranost	Višestruka savijanja novčanice
Mlitavost	Oštećena struktura papira koja uzrokuje nedostatak čvrstoće
Presavijenost	Presavijeni dio novčanice
Savijeni uglovi	Novčanica sa savijenim uglom određene površine

**Dodatne informacije o kriterijima za automatsku provjeru
prikladnosti novčanica za optičaj****1. Zaprljanost**

Zaprljanost novčanice određuje nivo prljavštine koja povećava izmjerenu optičku gustoću na novčanici.

U slijedećoj tabeli utvrđuje se nivo dopuštene zaprljanosti novčanica kao najveća izmjerena optička gustoća za svaki apoen pri kojoj se smatra da je novčanica još podobna za optičaj:

Apoen	Najveća dopuštena optička gustoća pri kojoj se smatra da je novčanica još podobna za optičaj	Filter za mjerenje
200 KM	0,10	Purpurna (Magenta)
100 KM	0,11	Purpurna (Magenta)
50 KM	0,11	Purpurna (Magenta)
20 KM	0,13	Purpurna (Magenta)
10 KM	0,13	Purpurna (Magenta)

Novčanice koje ne zadovoljavaju navedene kriterije, odnosno čija je optička gustoća veća od navedene za pojedini apoen sortiraju se kao novčanice neprikladne za optičaj.

Denzitometrijsko mjerenje referentnih uzoraka novčanica određuje se na osnovu sljedećih kriterija:

- norma za mjerenje optičke gustoće: ISO 5 dijelovi 3 i 4
- norma za filter: DIN 16536
- apsolutno mjerenje: standardna kalibracija/bijela keramička pločica
- polarizacijski filter: uključen
- otvor: 3mm
- osvjetljenje: D65/2°
- pozadina: bijeli papir.

Povećanje optičke gustoće izmjerene na novčanicama jeste najveća dopuštena vrijednost zaprljanosti kao izmjereni prosjek na četiri tačke mjerenja na licu novčanica, na neodštampanom dijelu isključujući područje vodenog znaka.

2. Mrlja

Novčanice s koncentracijom prljavštine na bilo kojem dijelu novčanice koja pokriva najmanje 9 x 9 mm neodštampane površine ili najmanje 15 x 15 mm odštampane površine novčanice je nepodobna za optičaj i sortira se kao novčanica neprikladna za optičaj.

3. Grafiti

Novčanica na kojoj je crtež ili tekst ispisan ili odštampan a može se otkriti pomoću detektora slike, izdvaja se kao novčanica nepodobna za optičaj.

4. Izbljedjelost

Izbljedjela novčanica je novčanica sa smanjenim kvalitetom boja, što je rezultat dugotrajne upotrebe, pranja ili izlaganja agresivnim hemijskim sredstvima. Izbljedjela novčanica može se otkriti pomoću detektora slike ili detektora UV svojstva novčanica, te se izdvaja kao novčanica neprikladna za optičaj.

5. Poderanost

Novčanica s poderotinama koje su otvorene, a nisu djelimično ili potpuno prekrivene transportnim trakama uređaja za obradu novčanica, nepodobna je za optičaj i izdvaja se kao novčanica nepodobna za optičaj ako su dimenzije poderotine veće od dimenzija navedenih u sljedećoj tabeli:

Smjer	Širina	Daljina
Okomito	4 mm	8 mm
Vodoravno	4 mm	15 mm
Dijagonalno	4 mm	18 mm

Dimenzije poderotine se mjere povlačenjem ravne linije od vrha poderotine do ruba novčanice na kojem poderotina počinje (pravougaona projekcija), a ne mjerenjem dužine same poderotine.

6. Rupa

Novčanica s jednom ili više rupa koje nisu djelimično ili potpuno prekrivene transportnim trakama uređaja za obradu novčanica nepodobna je za optičaj ako je površina rupa veća od 10 mm². Takva novčanica izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

7. Okrnjenost

Novčanica s dužinama rubova kraćim za 6 mm ili više ili širinama užim za 5 mm ili više u odnosu na definisanu dimenziju novčanica neprikladna je za optičaj i izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

8. Popravke

Popravljana novčanica je novčanica formirana spajanjem dijelova iste novčanice, uz pomoć samoljepljive trake, ljepila ili slično. Novčanica kojoj je površina pokrivena samoljepljivom trakom veća od 10 mm x 40 mm, a koja je deblja od 50 mikrometara, izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

9. Naboranost

Naborana novčanica je novčanica s višestrukim savijanjima kojoj je umanjena čvrstoća papira te se izdvaja kao novčanica neprikladna za optičaj.

10. Mlitavost

Mlitava novčanica je novčanica kojoj je oštećena struktura papira, što rezultira nedostatkom njegove čvrstoće. Takva novčanica izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

11. Presavijenost

Presavijena novčanica je novčanica kojoj je zbog presavijanja smanjena dužina za više od 6 mm ili širina za više od 5 mm. Takva novčanica izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

12. Savijeni uglovi

Novčanica sa savijenim uglom površine veće od 130 mm² i minimalne dužine kraćega ruba veće od 10 mm se izdvaja kao novčanica nepodobna za optičaj.

Prilog 2**MINIMALNI STANDARDI ZA RUČNU PROVJERU
AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI NOVČANICA ZA OPTICAJ**

Ovim prilogom propisuju se minimalni standardi za ručnu provjeru fizičkih osobina novčanica za optičaj, koju obavljaju osposobljeni zaposleni kod obveznika.

Novčanice za koje se, tokom provjere, utvrdi da ne ispunjavaju obavezne kriterije za ručnu provjeru novčanica za optičaj utvrđene u ovom prilogu ili da imaju jasno vidljiv nedostatak u najmanje jednom od vidljivih zaštitnih elemenata novčanice – smatraju se neprikladnim. Izuzetno, presavijene novčanice i novčanice sa savijenim uglovima koje je moguće popraviti rukom sortiraju se kao novčanice podobne za optičaj. Provjera podobnosti novčanice za optičaj obavlja se vizuelnom i taktilnom provjerom pojedinačnih novčanica, i taj postupak ne zahtjeva upotrebu bilo kojeg uređaja.

Tabela 1.

Spisak kriterija za ručnu provjeru prikladnosti novčanica za optičaj

Kriterij	Opis
Zaprljanost	Vizuelno uočljiv nanos prljavštine preko cijele novčanice
Mrlja	Vizuelno uočljiva koncentracija prljavštine na jednom mjestu
Grafiti	Vizuelno uočljiv crtež ili tekst, ručno napisan ili mašinski odštampan na novčanici
Izbljedjelost	Vizuelno uočljiv nedostatak boje na dijelu ili na cijeloj površini novčanice
Poderanost	Novčanica sa najmanje jednom poderotinom na rubu
Rupa	Novčanica sa najmanje jednom vizuelno uočljivom rupom
Okrnjenost	Novčanica kojoj nedostaje dio ili dijelovi duž najmanje jednog ruba
Popravci	Dijelovi iste novčanice spojeni samoljepljivom trakom, ljepilom i slično
Naboranost	Novčanica sa višestrukim savijanjima koja znatno utiču na vizuelni dojam
Mlitavost	Novčanica sa oštećenom strukturom papira koja uzrokuje značajan nedostatak čvrstoće
Presavijenost	Novčanica koja je presavijena i koja se ne može ispraviti
Savijeni uglovi	Novčanica sa najmanje jednim jasno uočljivim savijenim uglom

Prilog 3**OPŠTI TEHNIČKI ZAHTJEVI UREĐAJA ZA RUKOVANJE NOVČANICAMA**

Uređaj za rukovanje novčanicama treba da ima zahtijevani broj određenih izlaznih odjeljaka i/ili ostala sredstva da bi se obezbijedilo pouzdano razdvajanje obrađenih novčanica, u skladu s Prilogom 4a, odnosno Prilogom 4b.

Uređaji za rukovanje novčanicama treba da imaju mogućnost podešavanja za pouzdano otkrivanje novih krivotvorina novčanica, kao i mogućnost podešavanja za uspostavljanje i drugačijih standarda za sortiranje.

Kategorije uređaja za rukovanje novčanicama

Uređaji za rukovanje novčanicama su:

- 1) Uređaji koje koriste klijenti banke,
- 2) Uređaji kojima rukuju zaposlenici obveznika.

Tabela 1.
Uređaji koje koriste klijenti banke

A. Uređaji koje koriste klijenti i na kojima se uplaćuju novčanice, uz evidentiranje podataka o klijentima		
Redni broj	Naziv	Opis
1.	Uređaji za uplatu novčanica (CIM)	CIM uređaji omogućavaju klijentima, koristeći platnu karticu ili neko drugo sredstvo, da polože novčanice na svoj račun u banci, ali nemaju funkciju isplate novčanica. CIM uređaji provjeravaju autentičnost novčanica i omogućavaju evidentiranje podataka o vlasniku računa. Provjere fizičkih osobina novčanica su opcione.
2.	Uređaji za uplatu/isplatu novčanica sa obradom (CRM)	CRM uređaji omogućavaju klijentima da, koristeći platnu karticu ili neko drugo sredstvo, polože novčanice odobravajući svoj račun i da podignu novčanice zadužujući svoj račun. CRM uređaji provjeravaju autentičnost i fizičke osobine novčanica i omogućavaju evidentiranje podataka o vlasniku računa. CRM uređaji mogu koristiti podobne novčanice koje su položili drugi korisnici u prethodnim transakcijama za isplatu klijentima.
3.	Uređaji za uplatu/isplatu novčanica (CCM)	CCM uređaji omogućavaju klijentima da, koristeći platnu karticu ili neko drugo sredstvo, polože novčanice odobravajući svoj račun i da podignu novčanice zadužujući svoj račun. CCM uređaji provjeravaju autentičnost novčanica i omogućavaju evidentiranje podataka o vlasniku računa. Provjere fizičkih osobina su opcione. Kad je u pitanju isplata novčanica, CCM uređaji ne mogu koristiti novčanice koje su položili drugi klijenti u prethodnim transakcijama, već samo obrađene novčanice kojima je uređaj prethodno snabdjeven.

B. Ostali uređaji koje koriste klijenti		
1.	Uređaji za isplatu novčanica (COM)	COM uređaji provjeravaju autentičnost i fizičke osobine novčanica prije isplate klijentima. COM uređaji koriste novčanice kojima je zaposleni banke prethodno snabdio uređaj.
C. Uređaji za isplatu kovanog novca		
1.	Uređaji za isplatu kovanog novca (CDM)	CDM uređaji omogućavaju klijentima da pribave kovani novac umetanjem novčanica u uređaj. Prije isplate kovanog novca, CDM uređaj vrši provjeru autentičnosti novčanica. Novčanice primljene na ovaj način ne vraćaju se u opticaj.

CRM uređaji mogu se upotrebljavati kao CIM ili CCM uređaji ako su sistemi detektora, softver i druge komponente za obavljanje njihovih osnovnih funkcija isti kao kod CRM uređaj koje se nalaze na listi iz tačke 15. ove odluke.

CCM uređaji mogu se upotrebljavati kao CIM uređaji ako su sistemi detektora, softver i druge komponente za obavljanje njihovih osnovnih funkcija isti kao kod CCM uređaja koji se nalaze na listi iz tačke 15. ove odluke.

Tabela 2.
Uređaji kojima rukuju zaposlenici obveznika

Redni broj	Naziv	Opis
1.	Uređaji za obradu novčanica (BPM)	BPM uređaji provjeravaju autentičnost i fizičke osobine novčanica.
2.	Uređaji za provjeru autentičnosti novčanica (BAM)	BAM uređaji provjeravaju autentičnost novčanica.
3.	Uređaji koji pomažu blagajniku pri obradi i polaganju novčanica (TARM)	TARM su uređaji na kojima rade osposobljeni zaposleni, a koji provjeravaju autentičnost i fizičke osobine novčanica pri njihovom polaganju. Za isplate novčanica TARM uređaji mogu koristiti podobne novčanice koje su prethodno uplatili klijenti. Pored toga, TARM uređaji drže novčanice u bezbjednom prostoru i omogućavaju banci da zaduži ili odobri račun klijenta.
4.	Uređaji koji pomažu blagajniku pri polaganju novčanica (TAM)	TAM su uređaji kojima rukuju osposobljeni zaposleni, a koji provjeravaju autentičnost novčanica. Osim toga, TAM uređaji drže novčanice na bezbjednom mjestu i omogućavaju obvezniku da zaduži ili odobri račun klijenta.

Uređaji kojima rukuju zaposleni obveznika moraju omogućiti obavljanje poslova obrade novčanica u količini od najmanje jednog paketa novčanica bez intervencije rukovaoca uređaja.

CRM i CIM/CCM uređaji mogu se upotrebljavati kao TARM, odnosno TAM uređaji, ako se nalaze na listi iz tačke 15. ove odluke. U tom slučaju, uređajem mogu rukovati samo zaposleni banke.

Tipovi uređaja za rukovanje novčanicama mogu se međusobno razlikovati po detektorima (senzorima), softveru ili ostalim komponentama za obavljanje osnovnih funkcija. Osnovne funkcije uređaja za rukovanje novčanicama su: provjera autentičnosti novčanica, otkrivanje i odvajanje novčanica za koje se sumnja da su falsifikovane, otkrivanje i odvajanje nepodobnih novčanica od novčanica podobnih za optičaj i praćenje novčanica za koje se sumnja da su falsifikovane i novčanica koje nisu jasno utvrđene kao autentične.

Prilog 4a

**KLASIFIKACIJA I SORTIRANJE NOVČANICA UREĐAJIMA KOJE KORISTE
KLIJENTI OBVEZNIKA**

Uređaji za rukovanje novčanicama koje koriste klijenti obveznika sortiraju novčanice u jednu od kategorija navedenih u tabelama koje slijede. Uređaji za rukovanje novčanicama koje ne vrše provjeru fizičkih osobina novčanica ne moraju imati opciju razlikovanja kategorija pod rednim br. 4 i 5 u Tabeli 1.

Tabela 1.

Sortiranje novčanica i postupanje s novčanicama koje se obrađuju na uređajima koje koriste klijenti i na kojima se uplaćuju novčanice, uz evidentiranje podataka o klijentima

Redni broj	Kategorija	Opis (značenje)	Postupak
1.	Predmeti koji nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke	Predmeti nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke iz jednog od sljedećih razloga: – novčanice izdanja Centralne banke koje uređaj ne podržava, – pogrešna slika ili format, – savijen ugao ili nedostaje dio, – predmeti slični novčanicama izdanja Centralne banke, – novčanice nisu izdanje Centralne banke, – greška u transportnom modulu uređaja ili u modulu uređaja za snabdijevanje novčanicama.	Uređaj predmet vraća klijentu.
2.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su krivotvorene	Novčanice su identifikovane kao novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su krivotvorene jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektovao jedan ili više zaštitnih elemenata novčanice koje provjerava ili ti elementi odstupaju u toleranciji.	Povlače se iz opticaja i, zajedno s podacima o vlasniku računa, proslijeđuju se Centralnoj banci. Ne odobrava se račun klijenta.
3.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da su autentične	Novčanice su u potpunosti prepoznate kao novčanice izdanja Centralne banke jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektovao sve zaštitne elemente novčanica koje provjerava ili ih nije prepoznao zbog kvaliteta i/ili odstupanja u toleranciji. U većini slučajeva u ovu kategoriju svrstavaju se neprikladne novčanice.	Povlače se iz opticaja i proslijeđuju Centralnoj banci. Podaci o vlasniku računa dostavljaju se Centralnoj banci za sve novčanice za koje se to zahtijeva u ovoj odluci. Podaci o vlasniku računa čuvaju se 60 dana od trenutka kad je uređaj otkrio ove novčanice. Račun klijenta može biti odobren.

4.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i podobne za optičaj	Sve provjere autentičnosti i fizičkih osobina novčanica koje je obavio uređaj dale su pozitivne rezultate.	Mogu se vratiti u optičaj. Odobrava se račun klijenta
5.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i neprikladne za optičaj	Sve provjere autentičnosti obavljene uz pomoć uređaja dale su pozitivne rezultate. Najmanje jedna provjera fizičkih osobina novčanice dala je negativan rezultat.	Ne mogu se vratiti u optičaj. Odobrava se račun klijenta.

Posebna pravila u vezi s Tabelom 1:

- Novčanice iz kategorija pod rednim br. 2 i 3 ne vraćaju se klijentu obveznika ako uređaj ima mogućnost otkazivanja, odnosno odbijanja transakcije uplate. Kad uređaj pokrene proceduru otkazivanja, odnosno odbijanja transakcije uplate novčanice – zadržavanje tih novčanica može se obaviti smještanjem u odjeljak za privremeno sortiranje novčanica u uređaju.
- Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 2 predaju se Centralnoj banci u skladu sa propisom kojim se uređuje postupanje s novcem za koji postoji sumnja da je krivotvoren.
- Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3 nije neophodno fizički odvojiti od novčanica iz kategorija po rednim br. 4 ili 5. Ako ne dođe do fizičkog odvajanja, zahtjevi u pogledu evidentiranja podataka o klijentu koji je položio novčanicu iz kategorije pod rednim brojem 3 i dalje se primjenjuju.
- Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3, same ili pomiješane s novčanicama iz kategorija pod rednim br. 4 ili 5, mogu ponovno biti obrađene na svakom uređaju za rukovanje novčanicama koji se nalazi na listi iz člana 15. ove odluke. Te se novčanice potom smatraju novčanicama iz kategorije u koju ih je svrstao drugi uređaj za rukovanje novčanicama, pri čemu je potrebno obezbijediti mogućnost praćenja izvornih podataka o klijentu koji je uplatio novčanicu iz kategorije pod rednim brojem 3, i to za slučajeve u kojima drugi uređaj za rukovanje novčanicama odbije te novčanice kao novčanice za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da su autentične.
- Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3 predaju se Centralnoj banci u skladu s propisom iz člana 18. ove odluke.

Tabela 2.
Sortiranje novčanica i postupanje s novčanicama koje se obrađuju na uređajima za isplatu novčanica (COM)

Redni broj	Kategorija	Opis (značenje)	Postupak
1.	Predmeti koji nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke.	Predmeti nisu prepoznati kao novčanice izdanja CBBiH iz jednog od sljedećih razloga: – novčanice izdanja Centralne banke koje uređaj ne podržava, – pogrešna slika ili format, – savijen ugao ili nedostaje dio,	Ne mogu se isplaćivati klijentima.

		<ul style="list-style-type: none"> – predmeti slični novčanicama izdanja Centralne banke, – novčanice nisu izdanje Centralne banke, – greška u transportnom modulu uređaja ili u modulu uređaja za snabdijevanje novčanicama. 	
2.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su krivotvorene	Novčanice su identifikovane kao novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su krivotvorene jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektovao jedan ili više zaštitnih elemenata novčanice koje provjerava ili ti elementi odstupaju u toleranciji.	Ne mogu se isplaćivati klijentima. Prosljeđuju se Centralnoj banci zajedno s informacijama o klijentu koji je uplatio novčanice, ako su te informacije raspoložive.
3.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da su autentične	Novčanice su u potpunosti prepoznate kao novčanice izdanja Centralne banke jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektovao sve zaštitne elemente novčanice koje provjerava ili ih nije prepoznao zbog kvaliteta i/ili odstupanja u toleranciji. U većini slučajeva u ovu kategoriju svrstavaju se neprikladne novčanice.	Ne mogu se isplaćivati klijentima.
4.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i podobne za optičaj	Sve provjere autentičnosti i fizičkih osobina novčanica koje je obavio uređaj dale su pozitivne rezultate.	Mogu se isplaćivati klijentima.
5.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i neprikladne za optičaj	Sve provjere autentičnosti obavljene uz pomoć uređaja dale su pozitivne rezultate. Najmanje jedna provjera fizičkih osobina novčanice dala je negativan rezultat.	Ne mogu se isplaćivati klijentima. Predaju se Centralnoj banci.

Posebna pravila u vezi s Tabelom 2:

1. Novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 nije potrebno fizički odvojiti. Ako su pomiješane, novčanice iz ovih kategorija smatraju se novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 2. Ako je novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 moguće odvojiti upotrebom nekog drugog uređaja za rukovanje novčanicama ili je moguće da to odvajanje obavi osposobljeni zaposleni, tada se s ovim kategorijama novčanica postupa u skladu s Tabelom 2.

2. Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3 nije potrebno fizički odvojiti od novčanica iz kategorija po rednim br. 4 ili 5. Ako ne dođe do fizičkog odvajanja, zahtjevi u pogledu evidentiranja podataka o klijentima koji su položili novčanicu iz kategorije pod rednim brojem 3 i dalje se primjenjuju.

3. Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3, same i pomiješane s novčanicama iz kategorija pod rednim br. 4 ili 5, mogu ponovno biti obrađene na svakom uređaju za rukovanje novčanicama koji se nalazi na listi iz tačke 15. ove odluke. Te novčanice se potom smatraju novčanicama iz kategorije u koju ih je svrstao drugi uređaj za rukovanje novčanicama.
4. Novčanice iz kategorije pod rednim br. 2 predaju se Centralnoj banci u skladu s odlukom kojom se uređuje postupanje s novcem za koji postoji sumnja da je falsifikovan.
5. Novčanice iz kategorije pod rednim br. 3 predaju se Centralnoj banci u skladu s propisom iz člana 18. ove odluke

Tabela 3.

Sortiranje novčanica i postupanje s novčanicama koje se obrađuju na uređajima za isplatu kovanog novca (CDM)

CDM uređaji moraju provjeriti autentičnost novčanica koje su primile i zadržati one novčanice za koje se sumnja da su krivotvorene, ali ne moraju fizički odvajati novčanice prema kategorijama. Novčanice koje je primila CDM mogu se ponovo obraditi na drugom uređaju za rukovanje novčanicama koji se nalazi na listi iz člana 15. ove odluke. Te novčanice se potom smatraju novčanicama iz kategorije u koju ih je svrstao drugi uređaj za rukovanje novčanicama. Pri novoj obradi potrebno je obezbijediti mogućnost praćenja izvornih podataka o klijentu koji je uplatio novčanice koje su novom obradom svrstane u kategorije pod rednim br. 2 i 3, ako su ti podaci dostupni.

Prilog 4b**KLASIFIKACIJA I SORTIRANJE NOVČANICA UREĐAJIMA KOJIMA RUKUJU ZAPOSLENICI OBVEZNIKA**

Uređaji za rukovanje novčanicama kojima rukuju zaposlenici obveznika svrstavaju novčanice u jednu od kategorija navedenih u Tabeli 1. Novčanice iz kategorija pod rednim br. 4 i 5 treba fizički odvojiti od novčanica iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3. Uređaji koje ne vrše provjeru fizičkih osobina novčanica ne moraju imati mogućnost razlikovanja novčanica iz kategorija pod rednim br. 4 i 5 navedenih u Tabeli 1.

Tabela 1.**Sortiranje novčanica i postupanje s novčanicama koje se obrađuju na uređajima za rukovanje novčanicama kojima rukuju zaposlenici obveznika**

Redni broj	Kategorija	Opis (značenje)	Postupak
1.	Predmeti koji nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke.	Predmeti nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke iz jednog od sljedećih razloga: – novčanice izdanja Centralne banke koje uređaj ne podržava, – pogrešna slika ili format, – savijen ugao ili nedostaje dio, – predmeti slični novčanicama izdanja Centralne banke, – novčanice nisu izdanje Centralne banke, – greška u transportnom modulu uređaja ili u modulu uređaja za snabdijevanje novčanicama.	Uređaj predmete izdvaja i prosljeđuje operateru radi daljnjeg postupanja. Nakon što osposobljeni zaposleni obavi vizuelnu provjeru, obveznik predmete može vratiti klijentu.
2.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su falsifikovane	Novčanice su identifikovane kao novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su falsifikovane jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektovao jedan ili više zaštitnih elemenata novčanice koje provjerava ili ti elementi odstupaju u toleranciji.	Uređaj novčanice izdvaja i prosljeđuje operateru radi daljnjeg postupanja.
3.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da su autentične	Novčanice su u potpunosti prepoznate kao novčanice izdanja Centralne banke jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektovao sve zaštitne elemente novčanice koje provjerava ili ih nije prepoznao zbog kvaliteta i/ili odstupanja u toleranciji. U većini slučajeva u ovu kategoriju svrstavaju se neprikladne novčanice.	

4.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i podobne za opticaj	Sve provjere autentičnosti i fizičkih osobina novčanica koje je obavio uređaj dale su pozitivne rezultate.	Ove novčanice mogu se vratiti u opticaj. Odobrava se račun klijenta.
5.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i neprikladne za opticaj	Sve provjere autentičnosti obavljene uz pomoć uređaja dale su pozitivne rezultate. Najmanje jedna provjera fizičkih osobina novčanice dala je negativan rezultat.	Ove novčanice se ne mogu vratiti u opticaj. Odobrava se račun klijenta.

Posebna pravila u vezi s Tabelom 1:

1. Novčanice iz kategorija pod rednim br. 2 i 3 potrebno je fizički odvojiti pomoću samog uređaja, nekog drugog uređaja za rukovanje novčanicama ili to treba da učini osposobljeni zaposleni. U tom slučaju, novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3 mogu se predati Centralnoj banci zajedno s novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 5, ako nije drugačije uređeno ovom odlukom.

2. Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 2 predaju se Centralnoj banci u skladu s propisom kojim se uređuje postupanje s novcem za koji postoji sumnja da je krivotvoren.

Posebni uslovi za sortiranje novčanica koje se obrađuju na uređajima za rukovanje novčanicama kojima rukuju zaposlenici obveznika

1. Uređaji za obradu novčanica (BPM) moraju da sortiraju novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 u jedan ili više izlaznih odjeljka, a novčanice iz kategorija pod rednim br. 4 i 5 odvojeno u dva posebna izlazna odjeljka u skladu sa ovim prilogom, za šta su potrebna najmanje tri izlazna odjeljka kako ne bi bila potrebna intervencija operatera uređaja pri obradi.

2. Uređaji za obradu novčanica (BPM) koji imaju samo dva izlazna odjeljka mogu obrađivati novčanice ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) provjera autentičnosti i fizičkih osobina novčanica provodi se u istom prolazu, u kojem novčanice iz kategorije pod rednim brojem 4 moraju biti izdvojene u jedan stacionarni odjeljak, a novčanice iz ostalih kategorija moraju biti sortirane u poseban stacionarni izlazni odjeljak koji nema fizičkog kontakta s novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 4;

2) ako je uređaj identifikovao novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3 u drugom odjeljku, operater mora ponoviti postupak obrade s novčanicama iz ovog odjeljka, pri čemu u ponovljenom postupku novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 moraju biti fizički odvojene od novčanica iz kategorije pod rednim brojem 5, sortiranjem prvih u namjenski odjeljak, i sa ovim novčanicama se postupa u skladu s Tabelom 1; budući da uređaj ne može fizički da odvoji novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 u različite izlazne odjeljke, one se sve smatraju novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 2 i u skladu s tim s njima se i postupa.

3. Uređaji za provjeru autentičnosti novčanica (BAM) sortiraju novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 u jedan izlazni odjeljak, a novčanice iz kategorija pod rednim br. 4 i 5 u drugi izlazni odjeljak, za šta su potrebna najmanje dva namjenska izlazna odjeljka kako ne bi bila potrebna intervencija operatera uređaja.

4. Uređaji za provjeru autentičnosti novčanica (BAM) sa samo jednim odjeljkom za sortiranje mogu se koristiti za ovu namjenu ako ispunjavaju sljedeće uslove:

- 1) svaki put kad se provjerava novčanica iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3, uređaj mora odmah zaustaviti provjeru i zadržati tu novčanicu, kako bi se izbjegla mogućnost da takva novčanica dođe u kontakt s novčanicama koje su ocijenjene kao autentične;
- 2) rezultat provjere autentičnosti mora se prikazati na ekranu uređaja za svaku pojedinačnu novčanicu iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3, a pošto uređaj ne može fizički da odvoji novčanice iz tih kategorija u različite izlazne odjeljke – sve one smatraju se novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 2 i u skladu s tim s njima se i postupa;
- 3) uređaj mora provjeriti prisustvo novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3 kada zaustavi provjeru novčanica, a provjera se može nastaviti samo nakon što operater fizički ukloni novčanicu iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3;
- 4) pri svakom zaustavljanju provjere novčanice u nekom od operativnih modova uređaji (način provjere novčanica na uređaju), samo jedna novčanica iz kategorije pod rednim br. 1, 2 ili 3 može biti dostupna operateru.

Prilog 5**KRITERIJI ZA RUČNU PROVJERU AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI KOVANOG NOVCA**

Ručna provjera autentičnosti i prikladnosti kovanog novca provodi se vizualnim pregledom i u skladu s Kriterijima za ručnu provjeru prikladnosti kovanog novca, koji su navedeni u Tabeli 1. ovog priloga.

Tabela 1.

Kriteriji za ručnu provjeru prikladnosti kovanica		
	Obilježje Nedostatak	Opis Definicija
1.	Zaprljanost	Znatan nanos prljavštine (ljepila, mrlje od ulja, tinte) preko kovanice
2	Korozija	Uočljivo pogoršanje izgleda izazvano trošenjem materijala zbog hemijskog djelovanja
3	Mehaničko oštećenje	Fizička deformacija zbog koje su promijenjeni oblik ili veličina kovanice
4	Sastavljene kovanice	Kovanice naknadno sastavljene od istih ili različitih dijelova apoena odnosno istih ili različitih dijelova izdanja
5	Greške u kovanju	Kovanice s greškom koja je nastala tokom procesa izrade
6	Spaljene, polirane i hemijski tretirane kovanice	Kovanice koje su bile izložene visokim temperaturama ili mehaničkim, odnosno hemijskim metodama čišćenja
7	Ostalo	Različite vrste izmjena kovanica za dekorativne ili umjetničke potrebe

Dodatne informacije o kriterijima za ručnu provjeru prikladnosti kovanica za optičaj**1. Zaprljanost**

Zaprljana kovanica podrazumijeva kovanice koje pokazuju značajan stepen nečistoće, nasumično raspoređene po površini do te mjere da to dovodi u sumnju njihovu autentičnost. Nečistoća može biti posljedica kontakta s različitim agensima, kao što su vlaga, zemlja, vatra, ljepilo, boja, lakovi ili bilo koji drugi element koji bi mogao uticati na tamnjenje površine i prijanjanje.

2. Korozija

Kovanice izložene raznim hemijskim agensima, uglavnom kiselinama, ili nekim tretmanima koji mogu dovesti do oksidacije, korozije, promjene boje ili drugih nivoa fizičkog propadanja. Ove korodirane i nagrizene kovanice obično pretrpe ozbiljne promjene u svom vizualnom izgledu, čak su uništeni reljef kovanice i motivi na rubu, što stvara sumnje u njihovu autentičnost jer je detalje kovanice teško identificirati.

3. Mehanička oštećenja

Radi se o kovanicama koje su značajno izmijenjene mehaničkim procesom, bilo namjernom radnjom ili slučajno, na način koji proizvodi fizičku deformaciju, što rezultira promjenama u odnosu na prvobitni oblik, veličinu ili druge tehničke specifikacije koje ih čine neprikladnim za opticaj. Određeni broj radnji, u skladu sa sljedećim slučajevima, navodi najčešća oštećenja uzrokovana mehaničkim procesom. Kovanice koje pokazuju bilo koju od ovih karakteristika, a nisu relevantne za lokaciju ili veličinu, treba ukloniti iz opticaja.

4. Sastavljene kovanice

Smatra se da je kovanica ponovo sastavljena kada su odvojeni dijelovi istog apoen (samo za bimetalne kovanice od 2 i 5 KM) spojeni nakon mehaničke manipulacije. U nekim slučajevima, jezgro kovanica od 2 i 5 KM moglo bi se zamijeniti drugim apoenom kovanice KM ili unutrašnjim dijelom bilo koje druge bimetalne kovanice iz druge valute.

5. Greške u kovanju

Iako proizvodnja KM kovanica zadovoljava najviše standarde kvaliteta u kovnicama iz EU s jasno kovanim slikama i urednim detaljima, iz nekoliko razloga povremeno se mogu dogoditi neke greške u procesu. Ova kategorija također uključuje slučaj pogrešno kovanih neispravnih kovanica KM ili kovanica čiji su tehnički parametri značajno promijenjeni i kao takve puštene u opticaj. Budući da neke od sljedećih karakteristika nisu vizualno prepoznatljive, potrebno je izvršiti dubinski pregled kako bi se procijenio razlog neprikladnosti. U svakom slučaju, KM kovanice koje pokazuju ovu vrstu nedostataka treba ukloniti iz opticaja.

6. Spaljene, polirane i hemijski tretirane kovanice

Radi se o kovanicama koje su bile pod uticajem vatre ili su tretirane hemijskim sredstvima u cilju čišćenja i poliranja te su pod navedenim uticajima oštećene i kao takve treba ih ukloniti iz opticaja.

7. Ostalo

Između ostalog, u ovoj kategoriji se mogu naći strane kovanice ili prsten strane kovanice sa jezgrom KM kovanice i obratno, novčići koji se koriste za izradu nakita i drugo.

Prilog 6

UREĐAJI ZA OBRADU KOVANOG NOVCA

Kategorije uređaja za obradu kovanog novca

Uređaji za obradu kovanog novca se dijele na:

- a) uređaje kojima rukuju klijenti.
- b) uređaje kojima rukuju zaposlenici obveznika

Tabela 1.
Uređaji kojima rukuju klijenti

KATEGORIJE UREĐAJA KOJIMA RUKUJU KLIJENTI				
	Potkategorija	Opis	Provjerava autentičnost uplaćenih kovanica	Obveznici moraju provesti naknadnu provjeru autentičnosti obrađenih kovanica
	Uređaj za uplatu kovanica – odbija sumnjive kovanice (CDM1)	Uređaji koji omogućuju klijentima uplatu kovanica na vlastite bankovne račune nemaju funkciju isplate gotovine. Uređaji imaju mogućnost brojanja i provjere autentičnosti uplaćenih kovanica, ali ne zadržavaju sumnjive primjerke kovanica.	NE	DA Autentičnost svih kovanica (odbijenih i prihvaćenih) mora se provjeriti uređajima za obradu kovanica kojima rukuju zaposlenici ili je provjerava obučeno osoblje.
	Uređaj za uplatu kovanica – zadržava sumnjive kovanice (CDM2)	Uređaji koji omogućuju klijentima uplatu kovanica na vlastite bankovne račune nemaju funkciju isplate gotovine. Uređaji imaju mogućnost brojanja i provjere autentičnosti uplaćenih kovanica. Uređaji zadržavaju sumnjive	NE	DA Autentičnost svih zadržanih kovanica (sumnjivih i autentičnih) mora se provjeriti uređajima za obradu kovanica kojima rukuju

		primjerke kovanica čiju je autentičnost potrebno naknadno provjeriti.		zaposlenici ili je provjerava obučeno osoblje
	Uređaj za redistribuciju kovanica – odbija sumnjive kovanice (CRM1)	Uređaji koji omogućuju klijentima uplatu i isplatu kovanica s vlastitih bankovnih računa. U uređaju postoje dva odvojena pretinca: jedan pretinac za isplatu, a drugi pretinac za uplatu kovanica. Prije stavljanja kovanica u pretinac za isplatu obavezna je provjera autentičnosti kovanica na uređajima za obradu kovanica kojima rukuju zaposlenici. Kovanice koje nisu prihvaćene kao autentične uređaj ne zadržava.	NE	DA Autentičnost svih kovanica (odbijenih i prihvaćenih) mora se provjeriti uređajima za obradu kovanica kojima rukuju zaposlenici ili je provjerava obučeno osoblje.
	Uređaj za redistribuciju kovanica – zadržava sumnjive kovanice (CRM2)	Uređaji koji omogućuju klijentima uplatu i isplatu kovanica s vlastitih bankovnih računa. U uređaju postoje dva odvojena pretinca: jedan pretinac za isplatu, a drugi pretinac za uplatu kovanica. Prije stavljanja kovanica u pretinac za isplatu obavezna je provjera autentičnosti kovanica na uređajima za obradu kovanica kojima rukuju zaposlenici. Uređaji zadržavaju sumnjive primjerke kovanica čiju je autentičnost	NE	DA Autentičnost svih zadržanih kovanica (sumnjivih i autentičnih) mora se provjeriti uređajima za obradu kovanica kojima rukuju zaposlenici ili je provjerava obučeno osoblje.

		potrebno naknadno provjeriti.		
	Uređaj za redistribuciju kovanica – zadržava sumnjive kovanice i provjerava njihovu autentičnost (CRM3)	Uređaji koji omogućuju uplatu i isplatu kovanica s vlastitih bankovnih računa. Uređaj provjerava autentičnost kovanica pri uplati, sumnjive zadržava u samom uređaju.	DA	NE

Obveznik je dužan naknadno provjeriti autentičnost kovanica zaprimljenih putem uređaja za obradu kovanica kojima rukuju klijenti.

Obveznik nije dužan naknadno provjeriti autentičnost kovanica zaprimljenih putem uređaja za obradu kovanica kojima rukuju klijenti ako su kovanice provjerene na uređaju za redistribuciju kovanica koji zadržava sumnjive kovanice i provjerava njihovu autentičnost.

Tabela 2.
Uređaji kojima rukuju zaposlenici obveznika

KATEGORIJE UREĐAJA KOJIMA RUKUJU ZAPOSLENICI				
	Potkategorija	Opis	Provjerava autentičnost uplaćenih kovanica	Obveznici moraju provesti naknadnu provjeru autentičnosti obrađenih eurokovanica
	Uređaji za sortiranje kovanica (CSM)	Uređaji imaju mogućnost brojanja, sortiranja po apoenima i provjere autentičnosti kovanica. Uređaji razdvajaju sumnjive primjerke od originalnih primjeraka.	DA	NE
	Uređaji za provjeru autentičnosti kovanica (CCM)	Uređaji imaju mogućnost brojanja i provjere autentičnosti kovanica.	DA	NE

Prilog 7

**ZAHTEJ ZA PROVJERU RADA UREĐAJA ZA RUKOVANJE NOVČANICAMA,
ODNOSNO UREĐAJA ZA RUKOVANJE KOVANIM NOVCEM**

(upišite ili označite odgovor)

PODACI O PODNOSIOCU ZAHTEJA	
Poslovno ime:	
Matični broj:	
Adresa sjedišta:	
Ime i prezime osobe za kontakt:	
Broj telefona osobe za kontakt:	
E-mail adresa osobe za kontakt:	

PODACI O PROIZVOĐAČU UREĐAJA	
Poslovno ime:	
Adresa:	
E-mail adresa:	
Broj telefona:	

PODACI O UREĐAJU	
Naziv:	
Model:	
Verzija:	
Verzija softvera:	
Fabrički broj:	
Uređaj obrađuje:	a) novčanice izdanja CBBiH b) kovani novac izdanja CBBiH
Koje apoene kovanog novca uređaj obrađuje?	a) 5 feninga b) 10 feninga c) 20 feninga d) 50 feninga e) 1 KM f) 2 KM g) 5 KM
Koje apoene novčanica uređaj obrađuje?	a) 10 KM b) 20 KM c) 50 KM d) 100 KM e) 200 KM
Uređaj obrađuje gotov novac i sortira ga po kategorijama na: 1) podoban novac, 2) nepodoban novac i 3) odbijen novac (predmeti koji nisu prepoznati kao gotov novac izdanja CBBiH, gotov novac za koji se sumnja da je falsifikovan i gotov novac izdanja CBBiH za koji se ne može sa sigurnošću tvrditi da je autentičan).	a) da b) ne
Ako je odgovor na prethodno pitanje negativan, opišite kako uređaj tokom obrade sortira gotov novac.	
Da li su informacije o apoenima koje uređaj obrađuje vidljive na uređaju?	a) da b) ne
Pri ubacivanju gotovog novca u uređaj, broj korektnih orijentacija apoena pri obradi je:	a) 1 b) 2 c) 3 d) 4

Koje zaštitne elemente novčanica uređaj provjerava?	a) UV b) IR c) magnetizam d) _____
Ko je ovlašten za postavljanje parametara za autentičnost i fizičke osobine novčanica na uređaju?	a) operater b) osoba ovlaštena za održavanje c) proizvođač uređaja d) _____
Da li je moguće uređaj naknadno prilagoditi za otkrivanje novoevidentiranih falsifikata gotovog novca?	a) da b) ne

(mjesto i datum)

M.P.

(potpis odgovorne osobe)

(ime i prezime)

Prilog 8**PRIKUPLJANJE PODATAKA OD OBVEZNIKA****1. Ciljevi**

Ciljevi prikupljanja podataka su omogućavanje Centralnoj banci da prati odgovarajuće aktivnosti obveznika i da nadzire razvoj u ciklusu gotovine.

2. Opšti principi

2.1 Podaci o uređajima za rukovanje novčanicama i uređajima za rukovanje kovanog novca dostavljaju se kada se uređaji koriste u skladu s odredbama ove odluke. Uređaji za isplatu kovanog novca (CDM) izuzeti su iz obaveza izvještavanja.

2.2 Obveznici redovno dostavljaju Centralnoj banci :

- informacije o posebnim organizacionim dijelovima obveznika, kao što su podružnice, i
- informacije o uređajima za rukovanje novčanicama, za obradu kovanog novca i bankomatima.

2.3 Pored toga, obveznici koji vraćaju u opticaj novčanice i kovani novac preko uređaja za rukovanje novčanicama, kovanim novcem i bankomata, redovno dostavljaju Centralnoj banci:

- informaciju o obimu gotovinskog poslovanja (broj obrađenih novčanica i kovanog novca) koristeći uređaje za rukovanje novčanicama, kovanim novcem i bankomate,
- informacije o udaljenim podružnicama obveznika sa niskim nivoom gotovinskog poslovanja gdje se provjere prikladnosti provode ručno.

3. Vrsta podataka i zahtjevi za izvještavanjem

3.1 U zavisnosti od prirode, prikupljeni podaci se dijele na glavne podatke i operativne podatke.

Glavni podaci

3.2 Glavni podaci obuhvataju informacije o:

- (a) pojedinačnim obveznicima i njihovim uređajima za rukovanje novčanicama, kovanim novcem i bankomatima koji su u funkciji, i
- (b) udaljenim podružnicama obveznika.

3.3 Glavni podaci se dostavljaju Centralnoj banci na datum početka primjene ove odluke, i nakon toga svakih šest mjeseci. Podaci navedeni u obrascu datom u *Dodatku 1* moraju se dostaviti, a Centralna banka može zahtijevati da se dostavljaju i u drugačijem obliku.

3.4 Centralna banka može zahtijevati od obveznika da navedu CRM uređaje koji se koriste kao kombinovani CCM, odnosno CIM uređaji, kao i CCM koje se koriste kao CIM.

3.5 Podaci o udaljenim podružnicama navedenim u obrascu datom u *Dodatku 3* ovog priloga moraju se dostaviti, a Centralna banka može zahtijevati njihovo dostavljanje i u drugačijem obliku.

Operativni podaci

3.6 Podaci koji potiču od obrade i vraćanja u opticaj novčanica i kovanog novca od strane obveznika smatraju se operativnim podacima.

3.7 Centralna banka može donijeti odluku da oslobodi obveznike obaveze izvještavanja o operativnim podacima ukoliko je broj novčanica koji oni vraćaju u opticaj kroz bankomate niži od praga koji definiše Centralna banka.

3.8 Podaci se dostavljaju Centralnoj banci polugodišnje, i to najkasnije dva mjeseca nakon završetka izvještajnog perioda za koji se podnose, tj. na kraju februara i na kraju augusta. Podaci se dostavljaju na obrascu datom u *Dodatku 2* ovog priloga.

3.9 Podatke dostavljaju obveznici koji fizički rukuju novčanicama i kovanim novcem. Ukoliko je obveznik povjerio provjeru autentičnosti i prikladnosti drugom pravnom licu, podatke dostavlja pravno lice kome je provjera autentičnosti i prikladnosti povjerena.

3.10 Obveznici dostavljaju podatke u vezi s brojem komada (obim), agregatno na zbirnom nivou i prema apoenskoj strukturi novčanica i kovanog novca. Struktura po serijama novčanica nije potrebna. Za udaljene podružnice obveznika operativni podaci se posebno dostavljaju.

3.11 Od obveznika, koji su provjeru autentičnosti i prikladnosti povjerali drugom pravnom licu, Centralna banka može zahtijevati dostavljanje detaljnih informacija o tom pravnom licu, uključujući i ugovor o povjeravanju usluga provjera autentičnosti i prikladnosti.

3.12 Podaci o udaljenim podružnicama koji su navedeni u obrascu iz *Dodatka 3* ovog priloga moraju se dostaviti, a Centralna banka može zahtijevati njihovo dostavljanje i u drugačijem obliku i može usaglasiti s obveznikom da prikupljaju detaljnije podatke.

4. Povjerljivost i objavljivanje podataka

4.1 Glavni podaci i operativni podaci se smatraju povjerljivim.

4.2 Centralna banka može odlučiti da objavi izvještaje ili statistiku koristeći podatke dobijene na osnovu ovog priloga. Svako objavljivanje mora biti na zbirnom nivou, odnosno na takav način da se ne može otkriti podatak pojedinačnih izvještajnih jedinica.

DODATAK 1 OBRAZAC ZA IZVJEŠTAVANJE Glavni podaci

Ove informacije dostavljaju se: Centralnoj banci BiH

1. Informacije o obvezniku

Naziv obveznika:

Adresa sjedišta:

Poštanski broj:

Grad:

Ulica:

Vrsta obveznika:

Kontakt-osoba:

Ime/prezime:

Brojevi telefona:

Brojevi faksa:

E-mail adrese:

Partner kojem su povjerene usluge (ukoliko je primjenljivo) :

Naziv:

Adresa:

Poštanski broj:

Grad:

2. Uređaji kojima rukuje klijent

Kategorija uređaja	Identifikacioni broj (*)	Proizvođač (*)	Naziv uređaja (*)	Identifikacija (*) (sistem detekcije/verzije softvera)	Ukupan broj u funkciji
CIM					
CRM					
CCM					
COM					

(*) Ova polja se popunjavaju na osnovu odgovarajućih stavki sa internetske stranice CBBiH

3. Uređaji kojima rukuju zaposleni

Kategorija uređaja	Identifikacioni broj (*)	Proizvođač (*)	Naziv uređaja (*)	Identifikacija (*) (sistem detekcije/verzije softvera)	Ukupan broj u funkciji
BPM					
BAM					
TARM					
TAM					
CPM					

(*) Ova polja se popunjavaju na osnovu odgovarajućih stavki sa internetske stranice CBBiH.

4. Aparati za gotovinu koji nisu uključeni u tabelu uređaja kojima rukuju klijenti

	Ukupan broj u funkciji
ATM	
ScoT	
Ostali	

DODATAK 2 OBRAZAC ZA IZVJEŠTAVANJE Operativni podaci

1. Informacije o obvezniku

Naziv obveznika	
Izveštajni period	

2. Podaci

Dostaviti zbirne podatke; na osnovu odluke Centralne banke – isključujući udaljene podružnice.

Ukupan broj obrađenih novčanica	Novčanice sortirane kao nepodobne	Novčanice vraćene u opticaj	Novčanice sortirane kao nepodobne
10 KM			
20 KM			
50 KM			
100 KM			
200 KM			

U gore navedenoj tabeli, kolona s naslovom „Ukupan broj obrađenih novčanica“ mora da sadrži ukupan broj novčanica čija je autentičnost i prikladnost provjerena na uređajima za rukovanje novčanicama, tj. uređajima za recikliranje novčanica (CRM), uređajima za isplatu (COM), uređajima za recikliranje uz pomoć šalterskih službenika (TARM) i uređajima za obradu novčanica (BPM), te kombinovanim uređajima za uplatu i isplatu (CCM) sa neobaveznom provjerom podobnosti. U ove podatke ne uključuju se sljedeće novčanice: (a) novčanice čija se provjera autentičnosti i prikladnosti obavlja ručno, npr. operacije preko šaltera ili poslovanje pozadinske kancelarije; (b) novčanice čija je autentičnost provjerena, ali čija podobnost nije provjerena na uređajima za rukovanje novčanicama, npr. novčanice čija je autentičnost provjerena na uplatnim uređajima, kombinovanim uplatnim uređajima (bez provjere prikladnosti), uplatno-isplatnim blagajnama i uređajima za provjeru autentičnosti novčanica.

Kolona s naslovom „Novčanice sortirane kao nepodobne“ je podskup ukupnog broja obrađenih novčanica i treba da sadrži broj novčanica koje su uređaji klasifikovali kao originalne i nepodobne (tj. kategorija 4b). Ova stavka podataka odnosi na CRM, COM, TARM i BPM uređaje za recikliranje novčanica, kao i na CCM sa neobaveznom provjerom podobnosti.

Kolona s naslovom „Novčanice vraćene u opticaj“ je podskup ukupnog broja obrađenih novčanica i:

- Za CRM, COM, i TARM uređaje, treba da sadrži broj novčanica koje su uređaji klasificirali kao originalne i podobne (tj. kategorija 4a) i koje su isplaćene klijentima kako je određeno na osnovu statistike uređaja;
- Za BPM i CCMs uređaj sa opcionom provjerom prikladnosti treba da sadrži broj novčanica koje su klasifikovane kao originalne i prikladne (tj. kategorija 4a) od strane uređaja i nisu vraćene Centralnoj banci, već zadržane sa namjerom ponovnog vraćanja u platni promet.

Broj novčanica distribuiranih preko uređaja kojima rukuje klijent i bankomata

Broj novčanica distribuiranih preko uređaja kojima rukuje klijent i bankomata	
---	--

Ukoliko Centralna banka prihvati izuzetak za udaljene podružnice definisane u skladu sa ovom odlukom, ovi podaci su obavezni za obveznika. Obveznici moraju konsultovati Centralnu banku da utvrde da li se ovi podaci moraju izvještavati.

	Ukupan broj obrađenog kovanog novca	Kovani novac sortirani kao nepodoban	Kovani novac vraćen u opticaj
0,05 KM			
0,10 KM			
0,20 KM			
0,50 KM			
1KM			
2KM			
5KM			

U gore navedenoj tabeli, kolona s naslovom „*Ukupan broj obrađenog kovanog novca*“ mora da sadrži ukupan broj kovanog novca čija je autentičnost i podobnost provjerena na uređajima za obradu kovanog novca, tj. CPM.

Kolona s naslovom „*Kovani novac sortirani kao nepodoban*“ je podskup ukupnog broja obrađenog kovanog novca i treba da sadrži broj kovanica koje su CPM uređaji klasifikovali kao nepodobne i sumnjive.

Kolona s naslovom „*Kovani novac vraćen u opticaj*“ je podskup ukupnog broja obrađenih kovanica koje su vraćene u opticaj.

* Ukoliko Centralna banka tako odluči, ne obuhvata se kovani novac koji se vraća Centralnoj banci.

DODATAK 3 UDALJENE PODRUŽNICE OBVEZNIKA

Ove informacije dostavljaju samo obveznici koje imaju udaljene podružnice kako je definisano ovom odlukom.

1 Informacije o obvezniku

Naziv obveznika	
Izveštajni period	

2. Podaci

Naziv udaljene podružnice	Adresa	Broj novčanica distribuiranih putem uređaja kojima rukuje klijent i bankomata

Na temelju članka 2. stavka 3. točke h), članka 7. točke b) i članaka 39., 43., 44., 46., 47. i 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07), Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 1. sjednici od 29.01.2026. godine, donosi

ODLUKU

O PROVJERI AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI GOTOVOG NOVCA I NJEGOVO VRAĆANJE U OPTICAJ

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet i cilj)

- (1) Ovom se odlukom uređuju postupak provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca, obveznici koji su dužni vršiti provjeru, vrste provjere, uređaji koji se koriste u postupku provjere, postupak vraćanja gotovog novca u opticaj i način provedbe kontrole od Centralne banke Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna banka).
- (2) Cilj Odluke je zaštita integriteta gotovog novca propisivanjem obveze provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca koji se nalazi u opticaju u Bosni i Hercegovini.

Članak 2.

(Usklađenost sa standardima Europske unije)

Ovom odlukom usklađuje se postupak provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca konvertibilne marke sa standardima Europske unije, odnosno načinom i postupkom provjere autentičnosti euro novčanica i euro kovanog novca.

Članak 3.

(Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- a) gotov novac su novčanice i kovani novac konvertibilne marke kao zakonito sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini,
- b) sumnjiv gotov novac su novčanice i kovani novac čija autentičnost ne može biti jasno utvrđena ručnom obradom ili obradom pomoću uređaja ili za koji ima dovoljno razloga za sumnju da je krivotvoren,
- c) krivotvoreni gotov novac su novčanice i kovani novac izražen u konvertibilnim markama, koji djelomično ili u potpunosti ima izgled novčanice ili kovanog novca konvertibilne marke, a za koji je tehničkom analizom utvrđeno da je djelomično ili u potpunosti neovlašteno izrađen ili izmijenjen. Krivotvorenim gotovim novcem smatraju se novčanice i kovani novac koji su prestali biti zakonsko sredstvo plaćanja i koje su djelomično ili u potpunosti neovlašteno izrađeni ili izmijenjeni,
- d) neprikladan gotov novac su novčanice i kovani novac koji su kao takvi definirani Odlukom o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke koji je neprikladan za opticaj i oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca ("Službeni glasnik BiH", br. 88/24),
- e) prikladan gotov novac su novčanice i kovani novac koji su provjereni u postupku autentičnosti i

prikladnosti i klasificirani kao ispravni i podobni za vraćanje u opticaj,

- f) osposobljeni uposlenik je uposlenik obveznika koji je prošao obuku u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i stekao status instruktora za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca ili uposlenik obveznika koji je prošao obuku kod instruktora,
- g) provjera autentičnosti je postupak provjere gotovog novca u svrhu izdvajanja sumnjivih primjeraka i
- h) obrada gotovog novca je postupak brojanja i provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca, ručno i/ili uređajem.

DIO DRUGI - OBVEZNICI I VRSTE PROVJERE AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI GOTOVOG NOVCA

Članak 4.

(Obveznici provjere)

- (1) Obveznici koji su dužni vršiti provjeru autentičnosti i prikladnosti gotovog novca, obradom novčanica i kovanog novca ručno i/ili putem uređaja su komercijalne banke sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, drugi pružatelji platnih usluga u obavljanju poslova platnog prometa i svi drugi pravni subjekti koji sudjeluju u obradi novčanica i kovanog novca i njihovoj distribuciji javnosti uključujući ustanove čija se djelatnost sastoji od razmjene novčanica i kovanog novca različitih valuta, kao što su ovlaštene mjenjačnice.
- (2) Obveznici iz stavka (1) ovog članka su dužni osigurati da gotov novac koji su primili i koji se vraća u opticaj bude provjeren u postupku provjere autentičnosti i prikladnosti.
- (3) Obveznici su dužni internim aktom utvrditi procedure za postupanje sukladno ovoj odluci.

Članak 5.

(Vrste provjere)

- (1) Provjera autentičnosti i prikladnosti gotovog novca se vrši:
 - a) ručno, putem osposobljenih uposlenika obveznika i
 - b) pomoću uređaja.
- (2) Provjera autentičnosti i prikladnosti gotovog novca podrazumijeva postupak potvrđivanja, ručno i/ili uređajem da su novčanice i kovani novac autentične i prikladne za opticaj.
- (3) Ručna provjera autentičnosti novčanica i kovanog novca provodi se vizualnim pregledom bez uporabe dodatnih pomagala prema minimalnim standardima za ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti novčanica za opticaj (Prilog 2) i kriteriju za ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti kovanog novca (Prilog 5).
- (4) Obveznici su dužni osigurati da ručnu provjeru autentičnosti novčanica i kovanog novca mogu obavljati samo osposobljene uposlene osobe koje su prošle obuku kod Centralne banke.
- (5) Provjera autentičnosti i prikladnosti novčanica pomoću uređaja se provodi sukladno minimalnim standardima za automatsku provjeru prikladnosti novčanica za opticaj (Prilog 1) i na način da se novčanice klasificiraju i s njima postupa sukladno Prilogu 4a (Klasifikacija i sortiranje novčanica uređajima koje koriste klijenti obveznika) i Prilogu 4b (Klasifikacija i sortiranje novčanica uređajima kojima rukuju uposlenici obveznika).

DIO TREĆI - PROVJERA AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI NOVČANICA KM ZA OPTICAJ

Članak 6.

(Način provjere novčanica)

- (1) Provjera autentičnosti i prikladnosti novčanica KM vrši se:
 - a) ručno od strane osposobljenog uposlenika obveznika i/ili,
 - b) automatski putem uređaja za obradu novčanica koje je uspješno testirala Centralna banka.
- (2) Provjera autentičnosti i prikladnosti novčanica je potvrđivanje da su novčanice autentične i prikladne za opticaj.

Članak 7.

(Minimalni standardi za provjeru autentičnosti i prikladnosti novčanica)

- (1) Ručnu provjeru novčanica iz članka 6. stavka (1) točka a) ove odluke obveznik vrši sukladno minimalnim standardima za ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti novčanica za opticaj (Prilog 2).
- (2) Automatsku provjeru putem uređaja za obradu novčanica iz članka 6. stavka (1) točka b) ove odluke obveznik obavlja sukladno minimalnim standardima za automatsku provjeru prikladnosti novčanica za opticaj (Prilog 1).

Članak 8.

(Kategorije uređaja za obradu novčanica)

- (1) Uređaji za obradu novčanica koje je uspješno testirala Centralna banka svrstavaju se u dvije kategorije:
 - a) uređaji kojima rukuju klijenti,
 - b) uređaji kojima rukuju osposobljeni uposlenici obveznika.
- (2) Uređaji kojima rukuju klijenti iz stavka (1) točka a) ovoga članka dijele se na potkategorije:
 - a) uređaji za uplatu novčanica (CIM),
 - b) uređaji za uplatu/isplatu novčanica s obradom (CRM),
 - c) uređaji za uplatu/isplatu novčanica (CCM),
 - d) uređaji za isplatu novčanica (COM) i
 - e) uređaji za isplatu kovanog novca (CDM).
- (3) Uređaji kojima rukuju osposobljeni uposlenici obveznika iz stavka (1) točke b) ovoga članka dijele se na potkategorije:
 - a) uređaji za obradu novčanica (BPM),
 - b) uređaji za provjeru autentičnosti novčanica (BAM),
 - c) uređaji koji pomažu blagajniku pri obradi i polaganju novčanica (TARM),
 - d) uređaji koje pomažu blagajniku pri polaganju novčanica (TAM).
- (4) Opći tehnički zahtjevi koje trebaju ispuniti uređaji iz stavka (1) ovog članka nalaze se u Prilogu 3 ove odluke.
- (5) Uređaji iz stavka (1) ovog članka mogu biti stavljeni u rad od strane obveznika samo ukoliko su uspješno testirani od Centralne banke i uvršteni na Listu uspješno testiranih uređaja.

Članak 9.

(Klasifikacija novčanica putem uređaja)

- (1) Novčanice koje su provjerene putem uređaja kojima rukuju klijenti klasificiraju se i s njima se postupa sukladno Prilogu 4a ove odluke.
- (2) Novčanice koje su provjerene putem uređaja kojima rukuju uposlenici obveznika klasificiraju se i s njima se postupa sukladno Prilogu 4b ove odluke.

DIO ČETVRTI - PROVJERA AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI KOVANOG NOVCA KM ZA OPTICAJ

Članak 10.

(Način provjere kovanog novca)

- (1) Provjera autentičnosti i prikladnosti kovanog novca KM, vrši se:
 - a) ručno od strane osposobljenog uposlenika kod obveznika i/ili,
 - b) automatski putem uređaja za rukovanje kovanim novcem koje je uspješno testirala Centralna banka.
- (2) Provjera autentičnosti i prikladnosti kovanog novca je potvrđivanje da je kovani novac autentičan i prikladan za opticaj.

Članak 11.

(Minimalni standardi za ručnu provjeru kovanog novca)

Ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti kovanog novca obveznik vrši sukladno kriterijima za ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti kovanog novca u Prilogu 5 ove odluke.

Članak 12.

(Kategorije uređaja za rukovanje kovanim novcem)

- (1) Uređaji za obradu kovanog novca koje je uspješno testirala Centralna banka svrstavaju se u dvije kategorije:
 - a) uređaji kojima rukuju klijenti i
 - b) uređaji kojima rukuju uposlenici obveznika.
- (2) Uređaji za obradu kovanog novca kojima rukuju klijenti iz stavka (1) točke a) ovoga članka dijele se na potkategorije:
 - a) uređaji za uplatu kovanog novca koji odbijaju sumnjiv kovani novac,
 - b) uređaji za uplatu kovanog novca koji zadržavaju sumnjiv kovani novac,
 - c) uređaji za redistribuciju kovanog novca.
- (3) Uređaji za obradu kovanog novca kojima rukuju uposlenici obveznika iz stavka (1) točke b) ovog članka dijele se na potkategorije:
 - a) uređaji za sortiranje kovanog novca,
 - b) uređaji za provjeru autentičnosti kovanog novca.
- (4) Opći tehnički zahtjevi koje trebaju ispuniti uređaji iz stavka (1) ovog članka i njihova kategorizacija su navedeni u Prilogu 6 ove odluke.
- (5) Uređaji iz stavka (1) ovog članka mogu biti stavljeni u rad od strane obveznika samo ako su uspješno testirani od strane Centralne banke i uvršteni na Listu uspješno testiranih uređaja.

DIO PETI - TESTIRANJE RADA UREĐAJA ZA PROVJERU AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI NOVČANICA I KOVANOG NOVCA

Članak 13.

(Provjera rada uređaja za obradu gotovog novca)

- (1) Centralna banka provodi provjeru rada uređaja za obradu gotovog novca na temelju zahtjeva (obrazac u Prilogu 7) potpisanog od strane odgovorne osobe podnositelja zahtjeva i ovjerenim pečatom.
- (2) Zahtjev za provjeru rada uređaja iz stavka (1) ovog član može podnijeti proizvođač uređaja ili zastupnik proizvođača uređaja (distributer) ili obveznik, uz koji dostavljaju tehničke karakteristike uređaja.
- (3) Provjera rada uređaja za obradu gotovog novca iz stavka (1) ovog članka obuhvaća provjeru načina rada pri utvrđivanju autentičnosti gotovog novca kojim se testira

sistem detektora ugrađen u uređaj, odnosno u ovisnosti o vrsti uređaja Centralna banka ispituje:

- a) sposobnost uređaja da utvrdi autentičnost gotovog novca,
 - b) sposobnost uređaja da utvrdi je li gotov novac prikladan za optičaj,
 - c) sposobnost uređaja da provjeren gotov novac fizički razvrsta u odgovarajuće odjeljke,
 - d) sposobnost uređaja da utvrdi točnost količine gotovog novca,
 - e) sposobnost uređaja da evidentira podatke o klijentu koji je izvršio transakciju.
- (4) Provjeru rada uređaja za obradu gotovog novca Centralna banka obavlja pomoću testnog kompleta koji se sastoji od reprezentativnih vrsta poznatih krivotvorina i vrsta prikladnog i neprikladnog novca.

Članak 14.

(Izvjeshće o provjeri rada uređaja)

- (1) Nakon završene provjere iz članka 13. ove odluke, Centralna banka izrađuje Izvjeshće o uspješnoj provjeri rada uređaja i dostavlja ga podnositelju zahtjeva u roku od 15 dana od dana izvršene provjere rada uređaja.
- (2) Izvjeshće iz stavka (1) ovog članka važi godinu dana od dana izdavanja izvješća.
- (3) Najkasnije u roku od mjesec dana prije isteka roka važenja izvješća iz stavka (2) ovog članka, proizvođač uređaja ili ovlašteni zastupnik (distributer) proizvođača uređaja ili obveznik je obvezan podnijeti zahtjev za izdavanje novog izvješća o uspješnoj provjeri rada uređaja.
- (4) Iznimno od stavaka (1) i (2) ovog članka, proizvođač uređaja ili ovlašteni zastupnik (distributer) proizvođača uređaja ili obveznik je obvezan odmah podnijeti zahtjev za uspješnu provjeru rada uređaja u slučajevima:
 - a) nakon svake nadogradnje ili ažuriranja hardvera i/ili softvera uređaja,
 - b) u slučaju pojave novog tipa krivotvorine gotovog novca,
 - c) kada Centralna banka pusti u optičaj novo izdanje novčanica i/ili kovanog novca.

Članak 15.

(Lista uspješno testiranih uređaja)

- (1) Centralna banka utvrđuje Listu uspješno testiranih uređaja i objavljuje je na svojoj internetskoj stranici.
- (2) Lista iz stavka (1) ovog članka sadrži sljedeće podatke: tip uređaja, naziv proizvođača/zastupnika, naziv uređaja, oznaku (verzija hardvera/softvera), apoen gotovog novca koje uređaj može obrađivati i datum kada je tip uređaja objavljen na listi.
- (3) Centralna banka redovito unosi sve promjene podataka iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Iznimno, proizvođač uređaja, ovlašteni zastupnik (distributer) proizvođača uređaja ili obveznik za uređaje, koji imaju isti hardver, softver i druge komponente kao uređaji s Liste uspješno testiranih uređaja, ne traži provjeru sukladno članku 14. ove odluke ali dostavlja Izjavu o usklađenosti u svrhu stavljanja na listu iz ovog članka.
- (5) Centralna banka određuje sadržaj Izjave o usklađenosti iz stavka (4) ovog članka.

DIO ŠESTI - POSTUPANJE S GOTOVIM NOVCEM NAKON PROVJERE I VRAĆANJE NOVCA U OPTIČAJ

Članak 16.

(Obveze provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca)

- (1) Obveznici su dužni osigurati da novčanice i kovani novac koje su primili kroz obavljanje poslovne djelatnosti i koje vraćaju u optičaj budu prethodno, ručno i/ili uređajem, provjerene postupkom provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca za optičaj.
- (2) Gotov novac koji je obveznik preuzeo od Centralne banke se ne provjerava postupkom provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca, ali je obveznik dužan izvršiti kontrolno brojanje preuzetog gotovog novca.

Članak 17.

(Klasifikacija novčanica i kovanog novca nakon provjere)

- (1) U postupku provjere autentičnosti i prikladnosti, novčanice i kovani novac mogu se klasificirati kao:
 - a) novčanice i kovani novac prikladan za optičaj,
 - b) novčanice i kovani novac neprikladan za optičaj,
 - c) sumnjive i krivotvorene novčanice i kovani novac.
- (2) Novčanice i kovani novac iz stavka (1) točke a) ovog članka obveznici vraćaju u optičaj.
- (3) Postupanje s novčanicama i kovanim novcem iz stavka (1) toč. b) i c) ovoga članka se obavlja sukladno propisima Centralne banke koji uređuju postupanje s neprikladnim, sumnjivim i krivotvorenim gotovim novcem.

Članak 18.

(Vraćanja prikladnih novčanica i kovanog novca u optičaj)

- (1) Novčanice i kovani novac mogu se vratiti u optičaj samo ako je u postupku provjere utvrđeno da su autentični i prikladni za optičaj.
- (2) Novčanice i kovani novac smiju biti vraćeni u optičaj uređajima koji rukuju klijenti samo ako je provjera njihove autentičnosti i prikladnosti obavljena tipom uređaja za obradu novčanica i kovanog novca koji je uspješno testiran od Centralne banke i ako su novčanice i kovani novac klasificirani kao autentični i prikladni za optičaj.
- (3) Ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca mogu obavljati samo osposobljeni uposlenici obveznika koji su prošli obuku.
- (4) Novčanice i kovani novac koji su provjereni ručno mogu se isplaćivati isključivo putem blagajne (šaltera) obveznika.
- (5) Iznimno od stavka (4) ovog članka vraćanje u optičaj novčanica i kovanog novca, čija je autentičnost i prikladnost provjerena ručno od strane osposobljenog uposlenika obveznika, dozvoljena je korištenjem uređaja kojima rukuju klijenti ili putem isplatnih uređaja u udaljenim poslovnica obveznika s veoma malim opsegom gotovinskih transakcija.
- (6) Količinu novčanica i kovanog novca koje se mogu vratiti u optičaj sukladno stavku (5) ovoga članka utvrđuje Centralna banka pojedinačno za svakog obveznika, a koja ne može biti veća od 5% ukupne količine novčanica i kovanog novca koje obveznik godišnje distribuira u cjelokupnoj poslovnoj mreži putem uređaja kojima rukuju klijenti.
- (7) U slučaju izvanrednog događaja koji za posljedicu ima značajno umanjenje zaliha novčanica i/ili kovanog novca, osposobljeni uposlenik obveznika može, privremeno i na temelju pribavljene ocjene Centralne banke da se radi o

izvanrednom događaju, izvršiti ručnu provjeru prikladnosti novčanica i/ili kovanog novca koji će se vratiti u optičaj putem uređaja kojima rukuju klijenti.

- (8) Novčanice i kovani novac za koje nije provjerena autentičnost i prikladnost za vraćanje u optičaj ne mogu se isplaćivati od strane obveznika u optičaj.

DIO SEDMI - OBUKA ZA POTREBE RUČNE PROVJERE AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI NOVČANICA I KOVANOG NOVCA

Članak 19.

(Obuka za obavljanje ručne provjere autentičnosti i prikladnosti)

- (1) Centralna banka provodi obuku za osposobljavanje uposlenika obveznika za obavljanje ručne provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca.
- (2) Obuka se organizira i provodi na način koji utvrđuje Centralna banka.
- (3) Centralna banka za svakog obveznika pojedinačno utvrđuje broj uposlenika koji će pohađati obuku, vodeći računa o ukupnom broju uposlenika svakog obveznika koji obavljaju ručnu obradu novčanica i kovanog novca.

Članak 20.

(Instruktor za obuku)

- (1) Uposlenik obveznika nakon završene obuke i uspješno položenog testa stiče status instruktora za provođenje obuke kod obveznika.
- (2) Centralna banka izdaje uvjerenje instruktoru iz stavka (1) ovog članka, na razdoblje od četiri godine.
- (3) Najkasnije u roku od 60 dana prije isteka roka iz stavka (2) ovog članka, obveznik je dužan Centralnoj banci dostaviti zahtjev za ponovnu obuku instruktora.
- (4) Centralna banka može, u slučaju izdavanja novih novčanica i kovanog novca, pojave novih krivotvorina i drugih novonastalih okolnosti naknadno organizirati dodatnu obuku za instruktore.
- (5) Instruktori su dužni kod obveznika kod kojeg su uposleni provoditi obuku uposlenika koji obavljaju ručnu obradu novčanica i kovanog novca i o tome podnositi periodična izvješća Centralnoj banci.
- (6) Centralna banka vodi evidenciju o instruktorima i uposlenicima obveznika obučenim od strane instruktora.
- (7) Ukoliko instruktor prestane obavljati poslove s gotovim novcem ili prekine radni odnos s obveznikom, obveznik je dužan obavijestiti Centralnu banku.

Članak 21.

(Poništavanje uvjerenja o završenoj obuci instruktora)

Centralna banka može uvjerenje iz članka 20. stavak (2) ovog članka proglasiti nevažećim, u slučaju:

- a) ako instruktor ne provodi obuku ili ne dostavlja Centralnoj banci izvješća o provedenoj obuci,
- b) ako instruktor nije prošao dodatnu obuku, a prema ocjeni Centralne banke dodatna obuka bitno utječe na osposobljenost instruktora da provodi daljnju obuku i
- c) ako instruktor prestane obavljati poslove s gotovim novcem ili prekine radni odnos s obveznikom kod kojeg je uposlen.

DIO OSMI - KONTROLA I PRIKUPLJANJE PODATAKA

Članak 22.

(Kontrola obveznika)

Centralna banka vrši kontrolu postupanja obveznika sukladno ovoj odluci.

Članak 23.

(Izvješćavanje)

- (1) U cilju praćenja postupanja obveznika s gotovim novcem, sukladno ovoj odluci i nadgledanja kretanja gotovinskog ciklusa, Centralna banka prikuplja podatke od obveznika u pisanom ili elektroničkom obliku.
- (2) Obveznici su dužni, godišnje, dostaviti Centralnoj banci podatke iz Priloga 8. ove odluke.

DIO DEVETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

(Plan usklađivanja)

- (1) Obveznici su dužni uskladiti svoje poslovanje s odredbama ove odluke do 1. 1. 2027. godine.
- (2) U razdoblju od stupanja na snagu ove odluke do roka za usklađivanje navedenog u stavku (1) ovog članka, obveznici će ovu odluku primjenjivati u mjeri u kojoj će biti osposobljeni, sukladno dinamici primjene ove odluke utvrđenoj u Planu usklađivanja iz stavka (3) ovog članka.
- (3) Obveznici su dužni u roku od dva mjeseca, od dana stupanja na snagu ove odluke, Centralnoj banci dostaviti Plan usklađivanja za primjenu ove odluke, koji najmanje sadrži sljedeće:
 - a) popis poslovnih jedinica koje posluju s gotovim novcem,
 - b) opseg obrade novčanica i kovanog novca predviđen za vraćanje u optičaj tijekom godine dana, po poslovnim jedinicama, sukladno ovoj odluci,
 - c) organizaciju obrade predviđenog opsega novčanica i kovanog novca i donošenje procedura za obradu, sukladno ovoj odluci,
 - d) trenutno stanje broja i tipova instaliranih uređaja za obradu novčanica i kovanog novca i raspored instaliranih uređaja po lokacijama, kao i broj službenika banke koji radi ili će raditi s gotovim novcem,
 - e) plan i dinamiku nabave i instaliranja uređaja po lokacijama u pripremnom razdoblju,
 - f) ukupno planirani kapacitet svih instaliranih uređaja za obradu novčanica i kovanog novca nakon isteka pripremnog perioda (kapacitet instaliranih uređaja povećan za kapacitet uređaja koji se planiraju instalirati do kraja pripremnog perioda), razrađen pojedinačno za svaki tip uređaja i
 - g) popis poslovnih jedinica u kojima će se iznimno obavljati ručna provjera podobnosti i autentičnosti novčanica sukladno uvjetima utvrđenim u odluci i predviđen iznos malih transakcija u jednom danu.
- (4) Ako Centralna banka utvrdi da dostavljeni Plan usklađivanja primjene ove odluke ne sadrži sve potrebne podatke navedene u stavku (3) ovog članka ili ako podatci nisu usklađeni s ovom odlukom, obveznik je dužan na zahtjev Centralne banke dopuniti i razraditi Plan usklađivanja.

- (5) Centralna banka je dužna podatke zaprimljene na temelju ove odluke čuvati kao poslovnu tajnu, a podatci koji se odnose na pojedinačnog obveznika ne mogu se dostavljati trećim osobama.
- (6) Centralna banka će u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove odluke na internet stranici objaviti tehničke procedure za provjeru rada uređaja, koja se podnosi sukladno članku 13. ove odluke.
- (7) Centralna banka će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove odluke izraditi plan obuke uposlenih kod obveznika i početi s obukom sukladno članku 19. ove odluke.

Članak 25.
(Naknade)

Centralna banka može propisati naknadu za testiranje rada uređaja za obradu novčanica, obradu kovanog novca i za obuku uposlenika obveznika.

Članak 26.
(Prilozi)

Sastavni dio ove odluke su Prilog 1, Prilog 2, Prilog 3, Prilog 4a, Prilog 4b, Prilog 5 i Prilog 6 Prilog 7 i Prilog 8.

Članak 27.

(Provedba odluke)

Ovlašćuje se guverner Centralne banke da donese propise potrebne za provedbu ove odluke.

Članak 28.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ova odluka stupa na osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Ova odluka se objavljuje i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

Predsjedateljica
Upravnog vijeća
Centralne banke
Bosne i Hercegovine
Guvernerka

Dr. **Jasmina Selimović**, v. r.

Broj UV-122-02-1-242-17/26
29. siječnja 2026. godine
Sarajevo

Prilog 1**MINIMALNI STANDARDI ZA AUTOMATSKU PROVJERU
PRIKLADNOSTI NOVČANICA ZA OPTICAJ**

Ovim prilogom utvrđuju se minimalni standardi za automatsku provjeru fizičkih osobina novčanica za optičaj uređajima za obradu novčanica.

Novčanice koje ne ispunjavaju obvezne kriterije za automatsku provjeru prikladnosti novčanica za optičaj utvrđene u ovom prilogu smatraju se novčanicama neprikladnim za optičaj.

U postupku strojnog sortiranja novčanica prihvatljivo je odstupanje od 5% što znači da najviše 5% ukupne strojno sortirane količine novčanica koje ne zadovoljavaju utvrđene kriterije iz ovog priloga može biti sortirano kao novčanice prikladne za optičaj.

Tablica 1.

Popis kriterija za automatsku provjeru prikladnosti novčanica za optičaj

Kriterij	Opis
Zaprljanost	Nanos prljavštine preko cijele površine novčanice
Mrlje	Koncentracija prljavštine na jednom mjestu
Grafiti	Crtež ili tekst ručno ili strojno napisan ili otiskan na novčanici
Izbljedjelost	Nedostatak boje na dijelu ili na cijeloj površini novčanice
Poderanost	Novčanica s poderotinama u dužinu, širinu ili dijagonalno
Rupe	Novčanica s jednom ili više rupa određene površine
Okrnjenost	Novčanica kojoj nedostaje dio duž najmanje jednog ruba
Popravci	Dijelovi iste novčanice spojeni samoljepljivom vrpcom, ljepilom i slično
Naboranost	Višestruka savijanja novčanice
Mlitavost	Oštećena struktura papira koja uzrokuje nedostatak čvrstoće
Presavijenost	Presavijeni dio novčanice
Savijeni kutovi	Novčanica sa savijenim kutom određene površine

**Dodatne informacije o kriterijima za automatsku provjeru
prikladnosti novčanica za optičaj****1. Zaprljanost**

Zaprljanost novčanice određuje razina prljavštine koja povećava izmjerenu optičku gustoću na novčanici.

U slijedećoj tablici utvrđuje se razina dopuštene zaprljanosti novčanica kao najveća izmjerena optička gustoća za svaki apoen pri kojoj se smatra da je novčanica još podobna za optičaj:

Apoen	Najveća dopuštena optička gustoća pri kojoj se smatra da je novčanica još podobna za optičaj	Filter za mjerenje
200 KM	0,10	Purpurna (Magenta)
100 KM	0,11	Purpurna (Magenta)
50 KM	0,11	Purpurna (Magenta)
20 KM	0,13	Purpurna (Magenta)
10 KM	0,13	Purpurna (Magenta)

Novčanice koje ne zadovoljavaju navedene kriterije, odnosno čija je optička gustoća veća od navedene za pojedini apoen sortiraju se kao novčanice neprikladne za optičaj.

Denzitometrijsko mjerenje referentnih uzoraka novčanica određuje se na temelju sljedećih kriterija:

- norma za mjerenje optičke gustoće: ISO 5 dijelovi 3 i 4
- norma za filter: DIN 16536
- apsolutno mjerenje: standardna kalibracija/bijela keramička pločica
- polarizacijski filter: uključen
- otvor: 3mm
- osvjetljenje: D65/2°
- pozadina: bijeli papir.

Povećanje optičke gustoće izmjerene na novčanicama jeste najveća dopuštena vrijednost zaprljanosti kao izmjereni prosjek na četiri točke mjerenja na licu novčanica, na neotiskanom dijelu isključujući područje vodenog znaka.

2. Mrlja

Novčanice s koncentracijom prljavštine na bilo kojem dijelu novčanice koja pokriva najmanje 9 x 9 mm neotiskane površine ili najmanje 15 x 15 mm otiskane površine novčanice je nepodobna za optičaj i sortira se kao novčanica neprikladna za optičaj.

3. Grafiti

Novčanica na kojoj je crtež ili tekst ispisan ili otiskan može se otkriti pomoću detektora slike, izdvaja se kao novčanica nepodobna za optičaj.

4. Izbljedjelost

Izbljedjela novčanica je novčanica sa smanjenom kvalitetom boja, što je rezultat dugotrajne uporabe, pranja ili izlaganja agresivnim kemijskim sredstvima. Izbljedjela novčanica može se otkriti pomoću detektora slike ili detektora UV svojstva novčanica, te se izdvaja kao novčanica neprikladna za optičaj.

5. Poderanost

Novčanica s poderotinama koje su otvorene, a nisu djelimično ili potpuno prekrivene transportnim vrpčama uređaja za obradu novčanica, nepodobna je za optičaj i izdvaja se kao novčanica nepodobna za optičaj ako su dimenzije poderotine veće od dimenzija navedenih u sljedećoj tablici:

Smjer	Širina	Daljina
Okomito	4 mm	8 mm
Vodoravno	4 mm	15 mm
Dijagonalno	4 mm	18 mm

Dimenzije poderotine se mjere povlačenjem ravne crte od vrha poderotine do ruba novčanice na kojem poderotina počinje (pravokutna projekcija), a ne mjerenjem dužine same poderotine.

6. Rupa

Novčanica s jednom ili više rupa koje nisu djelimično ili potpuno prekrivene transportnim vrpčama uređaja za obradu novčanica nepodobna je za optičaj ako je površina rupa veća od 10 mm². Takva novčanica izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

7. Okrnjenost

Novčanica s dužinama rubova kraćim za 6 mm ili više ili širinama užim za 5 mm ili više u odnosu na definiranu dimenziju novčanica neprikladna je za optičaj i izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

8. Popravke

Popravljana novčanica je novčanica formirana spajanjem dijelova iste novčanice, uz pomoć samoljepljive vrpce, ljepila ili slično. Novčanica kojoj je površina pokrivena samoljepljivom vrpcom veća od 10 mm x 40 mm, a koja je deblja od 50 mikrometara, izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

9. Naboranost

Naborana novčanica je novčanica s višestrukim savijanjima kojoj je umanjena čvrstoća papira te se izdvaja kao novčanica neprikladna za optičaj.

10. Mlitavost

Mlitava novčanica je novčanica kojoj je oštećena struktura papira, što rezultira nedostatkom njegove čvrstoće. Takva novčanica izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

11. Presavijenost

Presavijena novčanica je novčanica kojoj je zbog presavijanja smanjena dužina za više od 6 mm ili širina za više od 5 mm. Takva novčanica izdvaja se kao novčanica neprikladna za optičaj.

12. Savijeni kutovi

Novčanica sa savijenim kutom površine veće od 130 mm² i minimalne dužine kraćega ruba veće od 10 mm se izdvaja kao novčanica nepodobna za optičaj.

Prilog 2**MINIMALNI STANDARDI ZA RUČNU PROVJERU
AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI NOVČANICA ZA OPTICAJ**

Ovim prilogom propisuju se minimalni standardi za ručnu provjeru fizičkih osobina novčanica za opticaj, koju obavljaju osposobljeni uposleni kod obveznika.

Novčanice za koje se, tijekom provjere, utvrdi da ne ispunjavaju obvezne kriterije za ručnu provjeru novčanica za opticaj utvrđene u ovom prilogu ili da imaju jasno vidljiv nedostatak u najmanje jednom od vidljivih zaštitnih elemenata novčanice – smatraju se neprikladnim. Iznimno, presavijene novčanice i novčanice sa savijenim kutovima koje je moguće popraviti rukom sortiraju se kao novčanice podobne za opticaj. Provjera podobnosti novčanice za opticaj obavlja se vizualnom i taktilnom provjerom pojedinačnih novčanica, i taj postupak ne zahtjeva uporabu bilo kojeg uređaja.

Tablica 1.

Popis kriterija za ručnu provjeru prikladnosti novčanica za opticaj

Kriterij	Opis
Zaprljanost	Vizualno uočljiv nanos prljavštine preko cijele novčanice
Mrlja	Vizualno uočljiva koncentracija prljavštine na jednom mjestu
Grafiti	Vizualno uočljiv crtež ili tekst, ručno napisan ili strojno otiskan na novčanici
Izbljedjelost	Vizualno uočljiv nedostatak boje na dijelu ili na cijeloj površini novčanice
Poderanost	Novčanica s najmanje jednom poderotinom na rubu
Rupa	Novčanica s najmanje jednom vizualno uočljivom rupom
Okrnjenost	Novčanica kojoj nedostaje dio ili dijelovi duž najmanje jednog ruba
Popravci	Dijelovi iste novčanice spojeni samoljepljivom vrpcom, ljepilom i slično
Naboranost	Novčanica s višestrukim savijanjima koja znatno utječu na vizualni dojam
Mlitavost	Novčanica s oštećenom strukturom papira koja uzrokuje značajan nedostatak čvrstoće
Presavijenost	Novčanica koja je presavijena i koja se ne može ispraviti
Savijeni kutovi	Novčanica s najmanje jednim jasno uočljivim savijenim kutom

Prilog 3**OPĆI TEHNIČKI ZAHTJEVI UREĐAJA ZA RUKOVANJE NOVČANICAMA**

Uređaj za rukovanje novčanicama treba imati zahtijevani broj određenih izlaznih odjeljaka i/ili ostala sredstva kako bi se osiguralo pouzdano razdvajanje obrađenih novčanica, sukladno Prilogu 4a, odnosno Prilogu 4b.

Uređaji za rukovanje novčanicama trebaju imati mogućnost podešavanja za pouzdano otkrivanje novih krivotvorina novčanica, kao i mogućnost podešavanja za uspostavu i drugačijih standarda za sortiranje.

Kategorije uređaja za rukovanje novčanicama

Uređaji za rukovanje novčanicama su:

- 1) Uređaji koje koriste klijenti banke,
- 2) Uređaji kojima rukuju uposlenici obveznika.

Tablica 1.
Uređaji koje koriste klijenti banke

A. Uređaji koje koriste klijenti i na kojima se uplaćuju novčanice, uz evidentiranje podataka o klijentima		
Redni broj	Naziv	Opis
1.	Uređaji za uplatu novčanica (CIM)	CIM uređaji omogućavaju klijentima, koristeći platnu karticu ili neko drugo sredstvo, da polože novčanice na svoj račun u banci, ali nemaju funkciju isplate novčanica. CIM uređaji provjeravaju autentičnost novčanica i omogućavaju evidentiranje podataka o vlasniku računa. Provjere fizičkih osobina novčanica su opcione.
2.	Uređaji za uplatu/isplatu novčanica s obradom (CRM)	CRM uređaji omogućavaju klijentima da, koristeći platnu karticu ili neko drugo sredstvo, polože novčanice odobravajući svoj račun i da podignu novčanice zadužujući svoj račun. CRM uređaji provjeravaju autentičnost i fizičke osobine novčanica i omogućavaju evidentiranje podataka o vlasniku računa. CRM uređaji mogu koristiti podobne novčanice koje su položili drugi korisnici u prethodnim transakcijama za isplatu klijentima.
3.	Uređaji za uplatu/isplatu novčanica (CCM)	CCM uređaji omogućavaju klijentima da, koristeći platnu karticu ili neko drugo sredstvo, polože novčanice odobravajući svoj račun i da podignu novčanice zadužujući svoj račun. CCM uređaji provjeravaju autentičnost novčanica i omogućavaju evidentiranje podataka o vlasniku računa. Provjere fizičkih osobina su opcione. Kad je u pitanju isplata novčanica, CCM uređaji ne mogu koristiti novčanice koje su položili drugi klijenti u prethodnim transakcijama, već samo obrađene novčanice kojima je uređaj prethodno opskrbljen.

B. Ostali uređaji koje koriste klijenti		
1.	Uređaji za isplatu novčanica (COM)	COM uređaji provjeravaju autentičnost i fizičke osobine novčanica prije isplate klijentima. COM uređaji koriste novčanice kojima je uposleni banke prethodno opskrbio uređaj.
C. Uređaji za isplatu kovanog novca		
1.	Uređaji za isplatu kovanog novca (CDM)	CDM uređaji omogućavaju klijentima da pribave kovani novac umetanjem novčanica u uređaj. Prije isplate kovanog novca, CDM uređaj vrši provjeru autentičnosti novčanica. Novčanice primljene na ovaj način ne vraćaju se u opticaj.

CRM uređaji mogu se upotrebljavati kao CIM ili CCM uređaji ako su sustavi detektora, softver i druge komponente za obavljanje njihovih osnovnih funkcija isti kao kod CRM uređaj koje se nalaze na listi iz točke 15. ove odluke.

CCM uređaji mogu se upotrebljavati kao CIM uređaji ako su sustavi detektora, softver i druge komponente za obavljanje njihovih osnovnih funkcija isti kao kod CCM uređaja koji se nalaze na listi iz točke 15. ove odluke.

Tablica 2.
Uređaji kojima rukuju uposlenici obveznika

Redni broj	Naziv	Opis
1.	Uređaji za obradu novčanica (BPM)	BPM uređaji provjeravaju autentičnost i fizičke osobine novčanica.
2.	Uređaji za provjeru autentičnosti novčanica (BAM)	BAM uređaji provjeravaju autentičnost novčanica.
3.	Uređaji koji pomažu blagajniku pri obradi i polaganju novčanica (TARM)	TARM su uređaji na kojima rade osposobljeni uposleni, a koji provjeravaju autentičnost i fizičke osobine novčanica pri njihovom polaganju. Za isplate novčanica TARM uređaji mogu koristiti podobne novčanice koje su prethodno uplatili klijenti. Pored toga, TARM uređaji drže novčanice u sigurnom prostoru i omogućavaju banci da zaduži ili odobri račun klijenta.
4.	Uređaji koji pomažu blagajniku pri polaganju novčanica (TAM)	TAM su uređaji kojima rukuju osposobljeni uposleni, a koji provjeravaju autentičnost novčanica. Osim toga, TAM uređaji drže novčanice na sigurnom mjestu i omogućavaju obvezniku da zaduži ili odobri račun klijenta.

Uređaji kojima rukuju uposleni obveznika moraju omogućiti obavljanje poslova obrade novčanica u količini od najmanje jednog paketa novčanica bez intervencije rukovatelja uređaja.

CRM i CIM/CCM uređaji mogu se upotrebljavati kao TARM, odnosno TAM uređaji, ako se nalaze na listi iz točke 15. ove odluke. U tom slučaju, uređajem mogu rukovati samo uposleni banke.

Tipovi uređaja za rukovanje novčanicama mogu se međusobno razlikovati po detektorima (senzorima), softveru ili ostalim komponentama za obavljanje osnovnih funkcija. Osnovne funkcije uređaja za rukovanje novčanicama su: provjera autentičnosti novčanica, otkrivanje i odvajanje novčanica za koje se sumnja da su falsificirane, otkrivanje i odvajanje nepodobnih novčanica od novčanica podobnih za optičaj i praćenje novčanica za koje se sumnja da su falsificirane i novčanica koje nisu jasno utvrđene kao autentične.

Prilog 4a**KLASIFIKACIJA I SORTIRANJE NOVČANICA UREĐAJIMA KOJE KORISTE KLIJENTI OBVEZNIKA**

Uređaji za rukovanje novčanicama koje koriste klijenti obveznika sortiraju novčanice u jednu od kategorija navedenih u tablicama koje slijede. Uređaji za rukovanje novčanicama koje ne vrše provjeru fizičkih osobina novčanica ne moraju imati opciju razlikovanja kategorija pod rednim br. 4 i 5 u Tablici 1.

Tablica 1.**Sortiranje novčanica i postupanje s novčanicama koje se obrađuju na uređajima koje koriste klijenti i na kojima se uplaćuju novčanice, uz evidentiranje podataka o klijentima**

Redni broj	Kategorija	Opis (značenje)	Postupak
1.	Predmeti koji nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke	Predmeti nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke iz jednog od sljedećih razloga: – novčanice izdanja Centralne banke koje uređaj ne podržava, – pogrešna slika ili format, – savijen kut ili nedostaje dio, – predmeti slični novčanicama izdanja Centralne banke, – novčanice nisu izdanje Centralne banke, – pogreška u transportnom modulu uređaja ili u modulu uređaja za opskrbu novčanicama.	Uređaj predmet vraća klijentu.
2.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su krivotvorene	Novčanice su identificirane kao novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su krivotvorene jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektirao jedan ili više zaštitnih elemenata novčanice koje provjerava ili ti elementi odstupaju u toleranciji.	Povlače se iz optičaja i, zajedno s podacima o vlasniku računa, proslijeđuju se Centralnoj banci. Ne odobrava se račun klijenta.
3.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da su autentične	Novčanice su u potpunosti prepoznate kao novčanice izdanja Centralne banke jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektirao sve zaštitne elemente novčanica koje provjerava ili ih nije prepoznao zbog kvalitete i/ili odstupanja u toleranciji. U većini slučajeva u ovu kategoriju svrstavaju se neprikladne novčanice.	Povlače se iz optičaja i proslijeđuju Centralnoj banci. Podatci o vlasniku računa dostavljaju se Centralnoj banci za sve novčanice za koje se to zahtijeva u ovoj odluci. Podatci o vlasniku računa čuvaju se 60 dana od trenutka kad je uređaj otkrio ove novčanice. Račun klijenta može biti odobren.

4.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i podobne za opticaj	Sve provjere autentičnosti i fizičkih osobina novčanica koje je obavio uređaj dale su pozitivne rezultate.	Mogu se vratiti u opticaj. Odobrava se račun klijenta
5.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i neprikladne za opticaj	Sve provjere autentičnosti obavljene uz pomoć uređaja dale su pozitivne rezultate. Najmanje jedna provjera fizičkih osobina novčanice dala je negativan rezultat.	Ne mogu se vratiti u opticaj. Odobrava se račun klijenta.

Posebna pravila u vezi s Tablicom 1:

- Novčanice iz kategorija pod rednim br. 2 i 3 ne vraćaju se klijentu obveznika ako uređaj ima mogućnost otkazivanja, odnosno odbijanja transakcije uplate. Kad uređaj pokrene proceduru otkazivanja, odnosno odbijanja transakcije uplate novčanice – zadržavanje tih novčanica može se obaviti smještanjem u odjeljak za privremeno sortiranje novčanica u uređaju.
- Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 2 predaju se Centralnoj banci sukladno propisu kojim se uređuje postupanje s novcem za koji postoji sumnja da je krivotvoren.
- Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3 nije neophodno fizički odvojiti od novčanica iz kategorija po rednim br. 4 ili 5. Ako ne dođe do fizičkog odvajanja, zahtjevi u pogledu evidentiranja podataka o klijentu koji je položio novčanicu iz kategorije pod rednim brojem 3 i dalje se primjenjuju.
- Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3, same ili pomiješane s novčanicama iz kategorija pod rednim br. 4 ili 5, mogu ponovno biti obrađene na svakom uređaju za rukovanje novčanicama koji se nalazi na listi iz članka 15. ove odluke. Te se novčanice potom smatraju novčanicama iz kategorije u koju ih je svrstao drugi uređaj za rukovanje novčanicama, pri čemu je potrebno osigurati mogućnost praćenja izvornih podataka o klijentu koji je uplatio novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3, i to za slučajeve u kojima drugi uređaj za rukovanje novčanicama odbije te novčanice kao novčanice za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da su autentične.
- Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3 predaju se Centralnoj banci sukladno propisu iz člana 18. ove odluke.

Tablica 2.

Sortiranje novčanica i postupanje s novčanicama koje se obrađuju na uređajima za isplatu novčanica (COM)

Redni broj	Kategorija	Opis (značenje)	Postupak
1.	Predmeti koji nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke.	Predmeti nisu prepoznati kao novčanice izdanja CBBiH iz jednog od sljedećih razloga: – novčanice izdanja Centralne banke koje uređaj ne podržava, – pogrešna slika ili format, – savijen kut ili nedostaje dio,	Ne mogu se isplaćivati klijentima.

		<ul style="list-style-type: none"> – predmeti slični novčanicama izdanja Centralne banke, – novčanice nisu izdanje Centralne banke, – pogreška u transportnom modulu uređaja ili u modulu uređaja za opskrbljivanje novčanicama. 	
2.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su krivotvorene	Novčanice su identificirane kao novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su krivotvorene jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektirao jedan ili više zaštitnih elemenata novčanice koje provjerava ili ti elementi odstupaju u toleranciji.	Ne mogu se isplaćivati klijentima. Prosljeđuju se Centralnoj banci zajedno s informacijama o klijentu koji je uplatio novčanice, ako su te informacije raspoložive.
3.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da su autentične	Novčanice su u potpunosti prepoznate kao novčanice izdanja Centralne banke jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektirao sve zaštitne elemente novčanice koje provjerava ili ih nije prepoznao zbog kvalitete i/ili odstupanja u toleranciji. U većini slučajeva u ovu kategoriju svrstavaju se neprikladne novčanice.	Ne mogu se isplaćivati klijentima.
4.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i podobne za optičaj	Sve provjere autentičnosti i fizičkih osobina novčanica koje je obavio uređaj dale su pozitivne rezultate.	Mogu se isplaćivati klijentima.
5.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i neprikladne za optičaj	Sve provjere autentičnosti obavljene uz pomoć uređaja dale su pozitivne rezultate. Najmanje jedna provjera fizičkih osobina novčanice dala je negativan rezultat.	Ne mogu se isplaćivati klijentima. Predaju se Centralnoj banci.

Posebna pravila u vezi s Tablicom 2:

1. Novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 nije potrebno fizički odvojiti. Ako su pomiješane, novčanice iz ovih kategorija smatraju se novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 2. Ako je novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 moguće odvojiti uporabom nekog drugog uređaja za rukovanje novčanicama ili je moguće da to odvajanje obavi osposobljeni uposleni, tada se s ovim kategorijama novčanica postupa sukladno Tablici 2.

2. Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3 nije potrebno fizički odvojiti od novčanica iz kategorija po rednim br. 4 ili 5. Ako ne dođe do fizičkog odvajanja, zahtjevi u pogledu evidentiranja podataka o klijentima koji su položili novčanicu iz kategorije pod rednim brojem 3 i dalje se primjenjuju.

3. Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3, same i pomiješane s novčanicama iz kategorija pod rednim br. 4 ili 5, mogu ponovno biti obrađene na svakom uređaju za rukovanje novčanicama koji se nalazi na listi iz točke 15. ove odluke. Te novčanice se potom smatraju novčanicama iz kategorije u koju ih je svrstao drugi uređaj za rukovanje novčanicama.
4. Novčanice iz kategorije pod rednim br. 2 predaju se Centralnoj banci sukladno odluci kojom se uređuje postupanje s novcem za koji postoji sumnja da je falsificiran.
5. Novčanice iz kategorije pod rednim br. 3 predaju se Centralnoj banci sukladno propisu iz članka 18. ove odluke

Tablica 3.
Sortiranje novčanica i postupanje s novčanicama koje se obrađuju na uređajima za isplatu kovanog novca (CDM)

CDM uređaji moraju provjeriti autentičnost novčanica koje su primile i zadržati one novčanice za koje se sumnja da su krivotvorene, ali ne moraju fizički odvajati novčanice prema kategorijama. Novčanice koje je primila CDM mogu se ponovo obraditi na drugom uređaju za rukovanje novčanicama koji se nalazi na listi iz članka 15. ove odluke. Te novčanice se potom smatraju novčanicama iz kategorije u koju ih je svrstao drugi uređaj za rukovanje novčanicama. Pri novoj obradi potrebno je osigurati mogućnost praćenja izvornih podataka o klijentu koji je uplatio novčanice koje su novom obradom svrstane u kategorije pod rednim br. 2 i 3, ako su ti podaci dostupni.

Prilog 4b**KLASIFIKACIJA I SORTIRANJE NOVČANICA UREĐAJIMA KOJIMA RUKUJU UPOSLENICI OBVEZNIKA**

Uređaji za rukovanje novčanicama kojima rukuju uposlenici obveznika svrstavaju novčanice u jednu od kategorija navedenih u Tablici 1. Novčanice iz kategorija pod rednim br. 4 i 5 treba fizički odvojiti od novčanica iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3. Uređaji koje ne vrše provjeru fizičkih osobina novčanica ne moraju imati mogućnost razlikovanja novčanica iz kategorija pod rednim br. 4 i 5 navedenih u Tablici 1.

Tablica 1.**Sortiranje novčanica i postupanje s novčanicama koje se obrađuju na uređajima za rukovanje novčanicama kojima rukuju uposlenici obveznika**

Redni broj	Kategorija	Opis (značenje)	Postupak
1.	Predmeti koji nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke.	Predmeti nisu prepoznati kao novčanice izdanja Centralne banke iz jednog od sljedećih razloga: – novčanice izdanja Centralne banke koje uređaj ne podržava, – pogrešna slika ili format, – savijen kut ili nedostaje dio, – predmeti slični novčanicama izdanja Centralne banke, – novčanice nisu izdanje Centralne banke, – pogreška u transportnom modulu uređaja ili u modulu uređaja za opskrbljivanje novčanicama.	Uređaj predmete izdvaja i prosljeđuje operateru radi daljnjeg postupanja. Nakon što osposobljeni uposleni obavi vizualnu provjeru, obveznik predmete može vratiti klijentu.
2.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su falsificirane	Novčanice su identificirane kao novčanice izdanja Centralne banke za koje se sumnja da su falsificirane jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektirao jedan ili više zaštitnih elemenata novčanice koje provjerava ili ti elementi odstupaju u toleranciji.	Uređaj novčanice izdvaja i prosljeđuje operateru radi daljnjeg postupanja.
3.	Novčanice izdanja Centralne banke za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi da su autentične	Novčanice su u potpunosti prepoznate kao novčanice izdanja Centralne banke jer su slika i format prepoznati, ali uređaj nije detektirao sve zaštitne elemente novčanice koje provjerava ili ih nije prepoznao zbog kvalitete i/ili odstupanja u toleranciji. U većini slučajeva u ovu kategoriju svrstavaju se neprikladne novčanice.	

4.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i podobne za opticaj	Sve provjere autentičnosti i fizičkih osobina novčanica koje je obavio uređaj dale su pozitivne rezultate.	Ove novčanice mogu se vratiti u opticaj. Odobrava se račun klijenta.
5.	Novčanice izdanja Centralne banke koje su autentične i neprikladne za opticaj	Sve provjere autentičnosti obavljene uz pomoć uređaja dale su pozitivne rezultate. Najmanje jedna provjera fizičkih osobina novčanice dala je negativan rezultat.	Ove novčanice se ne mogu vratiti u opticaj. Odobrava se račun klijenta.

Posebna pravila u vezi s Tablicom 1:

1. Novčanice iz kategorija pod rednim br. 2 i 3 potrebno je fizički odvojiti pomoću samog uređaja, nekog drugog uređaja za rukovanje novčanicama ili to treba učiniti osposobljeni uposleni. U tom slučaju, novčanice iz kategorije pod rednim brojem 3 mogu se predati Centralnoj banci zajedno s novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 5, ako nije drugačije uređeno ovom odlukom.

2. Novčanice iz kategorije pod rednim brojem 2 predaju se Centralnoj banci sukladno propisu kojim se uređuje postupanje s novcem za koji postoji sumnja da je krivotvoren.

Posebni uvjeti za sortiranje novčanica koje se obrađuju na uređajima za rukovanje novčanicama kojima rukuju uposlenici obveznika

1. Uređaji za obradu novčanica (BPM) moraju sortirati novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 u jedan ili više izlaznih odjeljka, a novčanice iz kategorija pod rednim br. 4 i 5 odvojeno u dva posebna izlazna odjeljka sukladno ovom prilogu, za što su potrebna najmanje tri izlazna odjeljka kako ne bi bila potrebna intervencija operatera uređaja pri obradi.

2. Uređaji za obradu novčanica (BPM) koji imaju samo dva izlazna odjeljka mogu obrađivati novčanice ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1) provjera autentičnosti i fizičkih osobina novčanica provodi se u istom prolazu, u kojem novčanice iz kategorije pod rednim brojem 4 moraju biti izdvojene u jedan stacionarni odjeljak, a novčanice iz ostalih kategorija moraju biti sortirane u poseban stacionarni izlazni odjeljak koji nema fizičkog kontakta s novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 4;

2) ako je uređaj identificirao novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3 u drugom odjeljku, operater mora ponoviti postupak obrade s novčanicama iz ovog odjeljka, pri čemu u ponovljenom postupku novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 moraju biti fizički odvojene od novčanica iz kategorije pod rednim brojem 5, sortiranjem prvih u namjenski odjeljak, i s ovim novčanicama se postupa sukladno Tablici 1; budući da uređaj ne može fizički odvojiti novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 u različite izlazne odjeljke, one se sve smatraju novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 2 i sukladno tomu s njima se i postupa.

3. Uređaji za provjeru autentičnosti novčanica (BAM) sortiraju novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 i 3 u jedan izlazni odjeljak, a novčanice iz kategorija pod rednim br. 4 i 5 u drugi izlazni odjeljak, za što su potrebna najmanje dva namjenska izlazna odjeljka kako ne bi bila potrebna intervencija operatera uređaja.

4. Uređaji za provjeru autentičnosti novčanica (BAM) sa samo jednim odjeljkom za sortiranje mogu se koristiti za ovu namjenu ako ispunjavaju sljedeće uvjete:

- 1) svaki put kad se provjerava novčanica iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3, uređaj mora odmah zaustaviti provjeru i zadržati tu novčanicu, kako bi se izbjegla mogućnost da takva novčanica dođe u kontakt s novčanicama koje su ocijenjene kao autentične;
- 2) rezultat provjere autentičnosti mora se prikazati na ekranu uređaja za svaku pojedinačnu novčanicu iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3, a pošto uređaj ne može fizički odvojiti novčanice iz tih kategorija u različite izlazne odjeljke – sve one smatraju se novčanicama iz kategorije pod rednim brojem 2 i sukladno tomu s njima se i postupa;
- 3) uređaj mora provjeriti prisustvo novčanice iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3 kada zaustavi provjeru novčanica, a provjera se može nastaviti samo nakon što operater fizički ukloni novčanicu iz kategorija pod rednim br. 1, 2 ili 3;
- 4) pri svakom zaustavljanju provjere novčanice u nekom od operativnih modova uređaji (način provjere novčanica na uređaju), samo jedna novčanica iz kategorije pod rednim br. 1, 2 ili 3 može biti dostupna operateru.

Prilog 5**KRITERIJI ZA RUČNU PROVJERU AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI KOVANOG NOVCA**

Ručna provjera autentičnosti i prikladnosti kovanog novca provodi se vizualnim pregledom i sukladno Kriterijima za ručnu provjeru prikladnosti kovanog novca, koji su navedeni u Tablici 1. ovog priloga.

Tablica 1.

Kriteriji za ručnu provjeru prikladnosti kovanica		
	Obilježje Nedostatak	Opis Definicija
1.	Zaprljanost	Znatan nanos prljavštine (ljepila, mrlje od ulja, tinte) preko kovanice
2	Korozija	Uočljivo pogoršanje izgleda izazvano trošenjem materijala zbog kemijskog djelovanja
3	Mehaničko oštećenje	Fizička deformacija zbog koje su promijenjeni oblik ili veličina kovanice
4	Sastavljene kovanice	Kovanice naknadno sastavljene od istih ili različitih dijelova apoena odnosno istih ili različitih dijelova izdanja
5	Pogreške u kovanju	Kovanice s pogreškom koja je nastala tijekom procesa izrade
6	Spaljene, polirane i kemijski tretirane kovanice	Kovanice koje su bile izložene visokim temperaturama ili mehaničkim, odnosno kemijskim metodama čišćenja
7	Ostalo	Različite vrste izmjena kovanica za dekorativne ili umjetničke potrebe

Dodatne informacije o kriterijima za ručnu provjeru prikladnosti kovanica za optičaj**1. Zaprljanost**

Zaprljana kovanica podrazumijeva kovanice koje pokazuju značajan stupanj nečistoće, nasumično raspoređene po površini do te mjere da to dovodi u sumnju njihovu autentičnost. Nečistoća može biti posljedica kontakta s različitim agensima, kao što su vlaga, zemlja, vatra, ljepilo, boja, lakovi ili bilo koji drugi element koji bi mogao utjecati na tamnjenje površine i prijanjanje.

2. Korozija

Kovanice izložene raznim kemijskim agensima, uglavnom kiselinama, ili nekim tretmanima koji mogu dovesti do oksidacije, korozije, promjene boje ili drugih razina fizičkog propadanja. Ove korodirane i nagrizene kovanice obično pretrpe ozbiljne promjene u svom vizualnom izgledu, čak su uništeni reljef kovanice i motivi na rubu, što stvara sumnje u njihovu autentičnost jer je detalje kovanice teško identificirati.

3. Mehanička oštećenja

Radi se o kovanicama koje su značajno izmijenjene mehaničkim procesom, bilo namjernom radnjom ili slučajno, na način koji proizvodi fizičku deformaciju, što rezultira promjenama u odnosu na prvobitni oblik, veličinu ili druge tehničke specifikacije koje ih čine neprikladnim za opticaj. Određeni broj radnji, sukladnoa sljedećim slučajevima, navodi najčešća oštećenja uzrokovana mehaničkim procesom. Kovanice koje pokazuju bilo koju od ovih karakteristika, a nisu relevantne za lokaciju ili veličinu, treba ukloniti iz opticaja.

4. Sastavljene kovanice

Smatra se da je kovanica ponovo sastavljena kada su odvojeni dijelovi istog apoen (samo za bimetalne kovanice od 2 i 5 KM) spojeni nakon mehaničke manipulacije. U nekim slučajevima, jezgro kovanica od 2 i 5 KM moglo bi se zamijeniti drugim apoenom kovanice KM ili unutarnjim dijelom bilo koje druge bimetalne kovanice iz druge valute.

5. Pogreške u kovanju

Iako proizvodnja KM kovanica zadovoljava najviše standarde kvalitete u kovnicama iz EU s jasno kovanim slikama i urednim detaljima, iz nekoliko razloga povremeno se mogu dogoditi neke pogreške u procesu. Ova kategorija također uključuje slučaj pogrešno kovanih neispravnih kovanica KM ili kovanica čiji su tehnički parametri značajno promijenjeni i kao takve puštene u opticaj. Budući da neke od sljedećih karakteristika nisu vizualno prepoznatljive, potrebno je izvršiti dubinski pregled kako bi se procijenio razlog neprikladnosti. U svakom slučaju, KM kovanice koje pokazuju ovu vrstu nedostataka treba ukloniti iz opticaja.

6. Spaljene, polirane i kemijski tretirane kovanice

Radi se o kovanicama koje su bile pod utjecajem vatre ili su tretirane kemijskim sredstvima u cilju čišćenja i poliranja te su pod navedenim utjecajima oštećene i kao takve treba ih ukloniti iz opticaja.

7. Ostalo

Između ostalog, u ovoj kategoriji se mogu naći strane kovanice ili prsten strane kovanice sa jezgrom KM kovanice i obratno, novčići koji se koriste za izradu nakita i drugo.

Prilog 6

UREĐAJI ZA OBRADU KOVANOG NOVCA

Kategorije uređaja za obradu kovanog novca

Uređaji za obradu kovanog novca se dijele na:

- a) uređaje kojima rukuju klijenti.
- b) uređaje kojima rukuju uposlenici obveznika

Tablica 1.
Uređaji kojima rukuju klijenti

KATEGORIJE UREĐAJA KOJIMA RUKUJU KLIJENTI				
	Potkategorija	Opis	Provjerava autentičnost uplaćenih kovanica	Obveznici moraju provesti naknadnu provjeru autentičnosti obrađenih kovanica
	Uređaj za uplatu kovanica – odbija sumnjive kovanice (CDM1)	Uređaji koji omogućuju klijentima uplatu kovanica na vlastite bankovne račune nemaju funkciju isplate gotovine. Uređaji imaju mogućnost brojanja i provjere autentičnosti uplaćenih kovanica, ali ne zadržavaju sumnjive primjerke kovanica.	NE	DA Autentičnost svih kovanica (odbijenih i prihvaćenih) mora se provjeriti uređajima za obradu kovanica kojima rukuju uposlenici ili je provjerava obučeno osoblje.
	Uređaj za uplatu kovanica – zadržava sumnjive kovanice (CDM2)	Uređaji koji omogućuju klijentima uplatu kovanica na vlastite bankovne račune nemaju funkciju isplate gotovine. Uređaji imaju mogućnost brojanja i provjere autentičnosti uplaćenih kovanica. Uređaji zadržavaju sumnjive	NE	DA Autentičnost svih zadržanih kovanica (sumnjivih i autentičnih) mora se provjeriti uređajima za obradu kovanica kojima rukuju

		primjerke kovanica čiju je autentičnost potrebno naknadno provjeriti.		uposlenici ili je provjerava obučeno osoblje
	Uređaj za redistribuciju kovanica – odbija sumnjive kovanice (CRM1)	Uređaji koji omogućuju klijentima uplatu i isplatu kovanica s vlastitih bankovnih računa. U uređaju postoje dva odvojena pretinca: jedan pretinac za isplatu, a drugi pretinac za uplatu kovanica. Prije stavljanja kovanica u pretinac za isplatu obvezna je provjera autentičnosti kovanica na uređajima za obradu kovanica kojima rukuju uposlenici. Kovanice koje nisu prihvaćene kao autentične uređaj ne zadržava.	NE	DA Autentičnost svih kovanica (odbijenih i prihvaćenih) mora se provjeriti uređajima za obradu kovanica kojima rukuju uposlenici ili je provjerava obučeno osoblje.
	Uređaj za redistribuciju kovanica – zadržava sumnjive kovanice (CRM2)	Uređaji koji omogućuju klijentima uplatu i isplatu kovanica s vlastitih bankovnih računa. U uređaju postoje dva odvojena pretinca: jedan pretinac za isplatu, a drugi pretinac za uplatu kovanica. Prije stavljanja kovanica u pretinac za isplatu obvezna je provjera autentičnosti kovanica na uređajima za obradu kovanica kojima rukuju uposlenici. Uređaji zadržavaju sumnjive primjerke kovanica čiju je autentičnost	NE	DA Autentičnost svih zadržanih kovanica (sumnjivih i autentičnih) mora se provjeriti uređajima za obradu kovanica kojima rukuju uposlenici ili je provjerava obučeno osoblje.

		potrebno naknadno provjeriti.		
	Uređaj za redistribuciju kovanica – zadržava sumnjive kovanice i provjerava njihovu autentičnost (CRM3)	Uređaji koji omogućuju uplatu i isplatu kovanica s vlastitih bankovnih računa. Uređaj provjerava autentičnost kovanica pri uplati, sumnjive zadržava u samom uređaju.	DA	NE

Obveznik je dužan naknadno provjeriti autentičnost kovanica zaprimljenih putem uređaja za obradu kovanica kojima rukuju klijenti.

Obveznik nije dužan naknadno provjeriti autentičnost kovanica zaprimljenih putem uređaja za obradu kovanica kojima rukuju klijenti ako su kovanice provjerene na uređaju za redistribuciju kovanica koji zadržava sumnjive kovanice i provjerava njihovu autentičnost.

Tablica 2.

Uređaji kojima rukuju uposlenici obveznika

KATEGORIJE UREĐAJA KOJIMA RUKUJU UPOSLENICI				
	Potkategorija	Opis	Provjerava autentičnost uplaćenih kovanica	Obveznici moraju provesti naknadnu provjeru autentičnosti obrađenih eurokovanica
	Uređaji za sortiranje kovanica (CSM)	Uređaji imaju mogućnost brojanja, sortiranja po apoenima i provjere autentičnosti kovanica. Uređaji razdvajaju sumnjive primjerke od originalnih primjeraka.	DA	NE
	Uređaji za provjeru autentičnosti kovanica (CCM)	Uređaji imaju mogućnost brojanja i provjere autentičnosti kovanica.	DA	NE

Prilog 7**ZAHTJEV ZA PROVJERU RADA UREĐAJA ZA RUKOVANJE NOVČANICAMA,
ODNOSNO UREĐAJA ZA RUKOVANJE KOVANIM NOVCEM****(upišite ili označite odgovor)**

PODATCI O PODNOSITELJU ZAHTJEVA	
Poslovno ime:	
Matični broj:	
Adresa sjedišta:	
Ime i prezime osobe za kontakt:	
Broj telefona osobe za kontakt:	
E-mail adresa osobe za kontakt:	

PODATCI O PROIZVOĐAČU UREĐAJA	
Poslovno ime:	
Adresa:	
E-mail adresa:	
Broj telefona:	

PODATCI O UREĐAJU	
Naziv:	
Model:	
Verzija:	
Verzija softvera:	
Tvornički broj:	
Uređaj obrađuje:	a) novčanice izdanja CBBiH b) kovani novac izdanja CBBiH
Koje apoeine kovanog novca uređaj obrađuje?	a) 5 feninga b) 10 feninga c) 20 feninga d) 50 feninga e) 1 KM f) 2 KM g) 5 KM
Koje apoeine novčanica uređaj obrađuje?	a) 10 KM b) 20 KM c) 50 KM d) 100 KM e) 200 KM
Uređaj obrađuje gotov novac i sortira ga po kategorijama na: 1) podoban novac, 2) nepodoban novac i 3) odbijen novac (predmeti koji nisu prepoznati kao gotov novac izdanja CBBiH, gotov novac za koji se sumnja da je falsificiran i gotov novac izdanja CBBiH za koji se ne može sa sigurnošću tvrditi da je autentičan).	a) da b) ne
Ako je odgovor na prethodno pitanje negativan, opišite kako uređaj tijekom obrade sortira gotov novac.	
Jesu li informacije o apoenima koje uređaj obrađuje vidljive na uređaju?	a) da b) ne
Pri ubacivanju gotovog novca u uređaj, broj korektnih orijentacija apoeina pri obradi je:	a) 1 b) 2 c) 3 d) 4

Koje zaštitne elemente novčanica uređaj provjerava?	a) UV b) IR c) magnetizam d) _____
Tko je ovlašten za postavljanje parametara za autentičnost i fizičke osobine novčanica na uređaju?	a) operater b) osoba ovlaštena za održavanje c) proizvođač uređaja d) _____
Je li moguće uređaj naknadno prilagoditi za otkrivanje novoevidentiranih falsifikata gotovog novca?	a) da b) ne

(mjesto i datum)

M.P.

(potpis odgovorne osobe)

(ime i prezime)

Prilog 8**PRIKUPLJANJE PODATAKA OD OBVEZNIKA****1. Ciljevi**

Ciljevi prikupljanja podataka su omogućavanje Centralnoj banci da prati odgovarajuće aktivnosti obveznika i da nadzire razvoj u ciklusu gotovine.

2. Opći principi

2.1 Podaci o uređajima za rukovanje novčanicama i uređajima za rukovanje kovanog novca dostavljaju se kada se uređaji koriste sukladno odredbama ove odluke. Uređaji za isplatu kovanog novca (CDM) izuzeti su iz obveza izvještavanja.

2.2 Obveznici redovito dostavljaju Centralnoj banci :

- informacije o posebnim organizacionim dijelovima obveznika, kao što su podružnice, i
- informacije o uređajima za rukovanje novčanicama, za obradu kovanog novca i bankomatima.

2.3 Pored toga, obveznici koji vraćaju u opticaj novčanice i kovani novac preko uređaja za rukovanje novčanicama, kovanim novcem i bankomata, redovito dostavljaju Centralnoj banci:

- informaciju o opsegu gotovinskog poslovanja (broj obrađenih novčanica i kovanog novca) koristeći uređaje za rukovanje novčanicama, kovanim novcem i bankomate,
- informacije o udaljenim podružnicama obveznika s niskom razinom gotovinskog poslovanja gdje se provjere prikladnosti provode ručno.

3. Vrsta podataka i zahtjevi za izvještavanjem

3.1 Ovisno o prirodi, prikupljeni podatci se dijele na glavne podatke i operativne podatke.

Glavni podatci

3.2 Glavni podatci obuhvaćaju informacije o:

- (a) pojedinačnim obveznicima i njihovim uređajima za rukovanje novčanicama, kovanim novcem i bankomatima koji su u funkciji, i
- (b) udaljenim podružnicama obveznika.

3.3 Glavni podatci se dostavljaju Centralnoj banci na datum početka primjene ove odluke, i nakon toga svakih šest mjeseci. Podatci navedeni u obrascu danom u *Dodatku 1* moraju se dostaviti, a Centralna banka može zahtijevati da se dostavljaju i u drugačijem obliku.

3.4 Centralna banka može zahtijevati od obveznika da navedu CRM uređaje koji se koriste kao kombinirani CCM, odnosno CIM uređaji, kao i CCM koje se koriste kao CIM.

3.5 Podatci o udaljenim podružnicama navedenim u obrascu danom u *Dodatku 3* ovog priloga moraju se dostaviti, a Centralna banka može zahtijevati njihovo dostavljanje i u drugačijem obliku.

Operativni podatci

3.6 Podatci koji potječu od obrade i vraćanja u opticaj novčanica i kovanog novca od strane obveznika smatraju se operativnim podatcima.

3.7 Centralna banka može donijeti odluku da oslobodi obveznike obveze izvještavanja o operativnim podacima ukoliko je broj novčanica koji oni vraćaju u opticaj kroz bankomate niži od praga koji definira Centralna banka.

3.8 Podatci se dostavljaju Centralnoj banci polugodišnje, i to najkasnije dva mjeseca nakon završetka izvještajnog razdoblja za koje se podnose, tj. na kraju veljače i na kraju kolovoza. Podatci se dostavljaju na obrascu danom u *Dodatku 2* ovog priloga.

3.9 Podatke dostavljaju obveznici koji fizički rukuju novčanicama i kovanim novcem. Ukoliko je obveznik povjerio provjeru autentičnosti i prikladnosti drugoj pravnoj osobi, podatke dostavlja pravna osoba kojoj je provjera autentičnosti i prikladnosti povjerena.

3.10 Obveznici dostavljaju podatke u vezi s brojem komada (opseg), agregatno na zbirnoj razini i prema apoenskoj strukturi novčanica i kovanog novca. Struktura po serijama novčanica nije potrebna. Za udaljene podružnice obveznika operativni podatci se posebno dostavljaju.

3.11 Od obveznika, koji su provjeru autentičnosti i prikladnosti povjerali drugoj pravnoj osobi, Centralna banka može zahtijevati dostavljanje detaljnih informacija o toj pravnoj osobi, uključujući i ugovor o povjeravanju usluga provjera autentičnosti i prikladnosti.

3.12 Podatci o udaljenim podružnicama koji su navedeni u obrascu iz *Dodatka 3* ovog priloga moraju se dostaviti, a Centralna banka može zahtijevati njihovo dostavljanje i u drugačijem obliku i može usuglasiti s obveznikom da prikupljaju detaljnije podatke.

4. Povjerljivost i objavljivanje podataka

4.1 Glavni podatci i operativni podatci se smatraju povjerljivim.

4.2 Centralna banka može odlučiti da objavi izvješća ili statistiku koristeći podatke dobijene na temelju ovog priloga. Svako objavljivanje mora biti na zbirnoj razini, odnosno na takav način da se ne može otkriti podatak pojedinačnih izvještajnih jedinica.

DODATAK 1 OBRAZAC ZA IZVJEŠTAVANJE Glavni podatci

Ove informacije dostavljaju se: Centralnoj banci BiH

1. Informacije o obvezniku

Naziv obveznika:

Adresa sjedišta:

Poštanski broj:

Grad:

Ulica:

Vrsta obveznika:

Kontakt-osoba:

Ime/prezime:

Brojevi telefona:

Brojevi faksa:

E-mail adrese:

Partner kojem su povjerene usluge (ukoliko je primjenljivo) :

Naziv:

Adresa:

Poštanski broj:

Grad:

2. Uređaji kojima rukuje klijent

Kategorija uređaja	Identifikacijski broj (*)	Proizvođač (*)	Naziv uređaja (*)	Identifikacija (*) (sustav detekcije/verzije softvera)	Ukupan broj u funkciji
CIM					
CRM					
CCM					
COM					

(*) Ova polja se popunjavaju na temelju odgovarajućih stavki s internetske stranice CBBiH

3. Uređaji kojima rukuju uposleni

Kategorija uređaja	Identifikacijski broj (*)	Proizvođač (*)	Naziv uređaja (*)	Identifikacija (*) (sustav detekcije/verzije softvera)	Ukupan broj u funkciji
BPM					
BAM					
TARM					
TAM					
CPM					

(*) Ova polja se popunjavaju na temelju odgovarajućih stavki s internetske stranice CBBiH.

4. Aparati za gotovinu koji nisu uključeni u tablicu uređaja kojima rukuju klijenti

	Ukupan broj u funkciji
ATM	
Scot	
Ostali	

DODATAK 2 OBRAZAC ZA IZVJEŠTAVANJE Operativni podatci

1. Informacije o obvezniku

Naziv obveznika	
Izvještajno razdoblje	

2. Podatci

Dostaviti zbirne podatke, na temelju odluke Centralne banke – isključujući udaljene podružnice.

Ukupan broj obrađenih novčanica	Novčanice sortirane kao nepodobne	Novčanice vraćene u opticaj	Novčanice sortirane kao nepodobne
10 KM			
20 KM			
50 KM			
100 KM			
200 KM			

U gore navedenoj tablici, kolona s naslovom „*Ukupan broj obrađenih novčanica*“ mora sadržati ukupan broj novčanica čija je autentičnost i prikladnost provjerena na uređajima za rukovanje novčanicama, tj. uređajima za recikliranje novčanica (CRM), uređajima za isplatu (COM), uređajima za recikliranje uz pomoć šalterskih službenika (TARM) i uređajima za obradu novčanica (BPM), te kombiniranim uređajima za uplatu i isplatu (CCM) s neobveznom provjerom podobnosti. U ove podatke ne uključuju se sljedeće novčanice: (a) novčanice čija se provjera autentičnosti i prikladnosti obavlja ručno, npr. operacije preko šaltera ili poslovanje pozadinskog ureda; (b) novčanice čija je autentičnost provjerena, ali čija podobnost nije provjerena na uređajima za rukovanje novčanicama, npr. novčanice čija je autentičnost provjerena na uplatnim uređajima, kombiniranim uplatnim uređajima (bez provjere prikladnosti), uplatno-isplatinim blagajnama i uređajima za provjeru autentičnosti novčanica.

Kolona s naslovom „*Novčanice sortirane kao nepodobne*“ je podskup ukupnog broja obrađenih novčanica i treba sadržati broj novčanica koje su uređaji klasificirali kao originalne i nepodobne (tj. kategorija 4b). Ova stavka podataka odnosi na CRM, COM, TARM i BPM uređaje za recikliranje novčanica, kao i na CCM s neobveznom provjerom podobnosti.

Kolona s naslovom „*Novčanice vraćene u opticaj*“ je podskup ukupnog broja obrađenih novčanica i:

- Za CRM, COM, i TARM uređaje, treba sadržati broj novčanica koje su uređaji klasificirali kao originalne i podobne (tj. kategorija 4a) i koje su isplaćene klijentima kako je određeno na temelju statistike uređaja;
- Za BPM i CCMs uređaj sa opcionalnom provjerom prikladnosti treba sadržati broj novčanica koje su klasificirane kao originalne i prikladne (tj. kategorija 4a) od strane uređaja i nisu vraćene Centralnoj banci, već zadržane s namjerom ponovnog vraćanja u platni promet.

Broj novčanica distribuiranih preko uređaja kojima rukuje klijent i bankomata

Broj novčanica distribuiranih preko uređaja kojima rukuje klijent i bankomata	
---	--

Ukoliko Centralna banka prihvati iznimku za udaljene podružnice definirane sukladno ovoj odluci, ovi podatci su obvezni za obveznika. Obveznici moraju konzultirati Centralnu banku da utvrde moraju li se ovi podatci izvještavati.

	Ukupan broj obrađenog kovanog novca	Kovani novac sortiran kao nepodoban	Kovani novac vraćen u opticaj
0,05 KM			
0,10 KM			
0,20 KM			
0,50 KM			
1KM			
2KM			
5KM			

U gore navedenoj tablici, kolona s naslovom „*Ukupan broj obrađenog kovanog novca*“ mora sadržati ukupan broj kovanog novca čija je autentičnost i podobnost provjerena na uređajima za obradu kovanog novca, tj. CPM.

Kolona s naslovom „*Kovani novac sortiran kao nepodoban*“ je podskup ukupnog broja obrađenog kovanog novca i treba sadržati broj kovanica koje su CPM uređaji klasificirali kao nepodobne i sumnjive.

Kolona s naslovom „*Kovani novac vraćen u opticaj*“ je podskup ukupnog broja obrađenih kovanica koje su vraćene u opticaj.

* Ukoliko Centralna banka tako odluči, ne obuhvaća se kovani novac koji se vraća Centralnoj banci.

DODATAK 3 UDALJENE PODRUŽNICE OBVEZNIKA

Ove informacije dostavljaju samo obveznici koje imaju udaljene podružnice kako je definirano ovom odlukom.

1 Informacije o obvezniku

Naziv obveznika	
Izvještajno razdoblje	

2. Podatci

Naziv udaljene podružnice	Adresa	Broj novčanica distribuiranih putem uređaja kojima rukuje klijent i bankomata

На основу члана 2. става 3. тачке х), члана 7. тачке б) и чланова 39, 43, 44, 46, 47. и 70. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 и 32/07), Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине, на 1. сједници од 29.01.2026. године, доноси

ОДЛУКУ

О ПРОВЈЕРИ АУТЕНТИЧНОСТИ И ПРИКЛАДНОСТИ ГОТОВОГ НОВЦА И ЊЕГОВО ВРАЋАЊЕ У ОПТИЦАЈ

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет и циљ)

- (1) Овом одлуком уређују се поступак провјере аутентичности и прикладности готовог новца, обвезници који су дужни да врше провјеру, врсте провјере, уређаји који се користе у поступку провјере, поступак враћања готовог новца у оптицај и начин провођења контроле од Централне банке Босне и Херцеговине (у даљнем тексту: Централна банка).
- (2) Циљ Одлуке је заштита интегритета готовог новца прописивањем обавезе провјере аутентичности и прикладности готовог новца који се налази у оптицају у Босни и Херцеговини.

Члан 2.

(Усклађеност са стандардима Европске уније)

Овом одлуком усклађује се поступак провјере аутентичности и прикладности новчаница и кованог новца конвертибилне марке са стандардима Европске уније, односно начином и поступком провјере аутентичности евро новчаница и евро кованог новца.

Члан 3.

(Појмови)

Појмови који се користе у овој одлуци имају следећа значења:

- а) готов новац су новчанице и ковани новац конвертибилне марке као законито средство плаћања у Босни и Херцеговини,
- б) сумњив готов новац су новчанице и ковани новац чија аутентичност не може бити јасно утврђена ручном обрадом или обрадом помоћу уређаја или за који има довољно разлога за сумњу да је кривотворен,
- ц) кривотворени готов новац су новчанице и ковани новац изражен у конвертибилним маркама, који дјеломично или у потпуности има изглед новчанице или кованог новца конвертибилне марке, а за који је техничком анализом утврђено да је дјеломично или у потпуности неовлаштено израђен или измијењен. Кривотвореним готовим новцем сматрају се новчанице и ковани новац који су престали бити законско средство плаћања и које су дјеломично или у потпуности неовлаштено израђени или измијењени,
- д) неприкладан готов новац су новчанице и ковани новац који су као такви дефинисани Одлуком о поступању с новчаницама и кованим новцем конвертибилне марке који је неприкладан за оптицај и оштећеним новчаницама ефективног страног новца ("Службени гласник БиХ", бр. 88/24),

- е) прикладан готов новац су новчанице и ковани новац који су провјерени у поступку аутентичности и прикладности и класификовани као исправни и подобни за враћање у оптицај,
- ф) оспособљени запосленик је запосленик обвезника који је прошао обуку у Централној банци Босне и Херцеговине и стекао статус инструктора за поступак провјере аутентичности новчаница и кованог новца или запосленик обвезника који је прошао обуку код инструктора,
- г) провјера аутентичности је поступак провјере готовог новца у сврху издвајања сумњивих примјерака и
- х) обрада готовог новца је поступак бројања и провјере аутентичности и прикладности новчаница и кованог новца, ручно и/или уређајем.

ДИО ДРУГИ - ОБВЕЗНИЦИ И ВРСТЕ ПРОВЈЕРЕ АУТЕНТИЧНОСТИ И ПРИКЛАДНОСТИ ГОТОВОГ НОВЦА

Члан 4.

(Обвезници провјере)

- (1) Обвезници који су дужни да врше провјеру аутентичности и прикладности готовог новца, обрадом новчаница и кованог новца ручно и/или путем уређаја су комерцијалне банке са сједиштем у Босни и Херцеговини, други пружаоци платних услуга у обављању послова платног промета и сви други правни субјекти који учествују у обради новчаница и кованог новца и њиховој дистрибуцији јавности укључујући установе чија се дјелатност састоји од размјене новчаница и кованог новца различитих валута, као што су овлаштене мјењачнице.
- (2) Обвезници из става (1) овог члана су дужни да готов новац који су примили и који се враћа у оптицај буде провјерен у поступку провјере аутентичности и прикладности.
- (3) Обвезници су дужни да интерним актом утврде процедуре за поступање у складу с овом одлуком.

Члан 5.

(Врсте провјере)

- (1) Провјера аутентичности и прикладности готовог новца се врши:
 - а) ручно, путем оспособљених запосленика обвезника и
 - б) помоћу уређаја.
- (2) Провјера аутентичности и прикладности готовог новца подразумева поступак потврђивања, ручно и/или уређајем да су новчанице и ковани новац аутентичне и прикладне за оптицај.
- (3) Ручна провјера аутентичности новчаница и кованог новца проводи се визуелним прегледом без употребе додатних помагала према минималним стандардима за ручну провјеру аутентичности и прикладности новчаница за оптицај (Прилог 2) и критеријуму за ручну провјеру аутентичности и прикладности кованог новца (Прилог 5).
- (4) Обвезници су дужни да обезбиједе да ручну провјеру аутентичности новчаница и кованог новца могу обављати само оспособљена запослена лица која су прошла обуку код Централне банке.

(5) Провјера аутентичности и прикладности новчаница помоћу уређаја се проводи у складу са минималним стандардима за аутоматску провјеру прикладности новчаница за оптицај (Прилог 1) и на начин да се новчанице класификују и с њима поступа у складу с Прилогом 4а (Класификација и сортирање новчаница уређајима које користе клијенти обвезника) и Прилогом 4б (Класификација и сортирање новчаница уређајима којима рукују запосленици обвезника).

ДИО ТРЕЋИ - ПРОВЈЕРА АУТЕНТИЧНОСТИ И ПРИКЛАДНОСТИ НОВЧАНИЦА КМ ЗА ОПТИЦАЈ

Члан 6.

(Начин провјере новчаница)

- (1) Провјера аутентичности и прикладности новчаница КМ врши се:
 - а) ручно од стране оспособљеног запосленика обвезника и/или,
 - б) аутоматски путем уређаја за обраду новчаница које је успјешно тестирала Централна банка.
- (2) Провјера аутентичности и прикладности новчаница је потврђивање да су новчанице аутентичне и прикладне за оптицај.

Члан 7.

(Минимални стандарди за провјеру аутентичности и прикладности новчаница)

- (1) Ручну провјеру новчаница из члана 6. став (1) тачка а) ове одлуке обвезник врши у складу с минималним стандардима за ручну провјеру аутентичности и прикладности новчаница за оптицај (Прилог 2).
- (2) Аутоматску провјеру путем уређаја за обраду новчаница из члана 6. став (1) тачка б) ове одлуке обвезник обавља у складу с минималним стандардима за аутоматску провјеру прикладности новчаница за оптицај (Прилог 1).

Члан 8.

(Категорије уређаја за обраду новчаница)

- (1) Уређаји за обраду новчаница које је успјешно тестирала Централна банка сврставају се у двије категорије:
 - а) уређаји којима рукују клијенти,
 - б) уређаји којима рукују оспособљени запосленици обвезника.
- (2) Уређаји којима рукују клијенти из става (1) тачка а) овога члана дијеле се на поткатогије:
 - а) уређаји за уплату новчаница (СІМ),
 - б) уређаји за уплату/исплату новчаница с обрадом (СRМ),
 - ц) уређаји за уплату/исплату новчаница (ССМ),
 - д) уређаји за исплату новчаница (СОМ) и
 - е) уређаји за исплату кованог новца (СDМ).
- (3) Уређаји којима рукују оспособљени запосленици обвезника из става (1) тачке б) овога члана дијеле се на поткатогије:
 - а) уређаји за обраду новчаница (ВРМ),
 - б) уређаји за провјеру аутентичности новчаница (ВАМ),
 - ц) уређаји који помажу благајнику при обради и полагању новчаница (ТАRМ),
 - д) уређаји које помажу благајнику при полагању новчаница (ТАМ).

(4) Општи технички захтјеви које треба да испуне уређаји из става (1) овог члана налазе се у Прилогу 3 ове одлуке.

(5) Уређаји из става (1) овог члана могу бити стављени у рад од стране обвезника само уколико су успјешно тестирани од Централне банке и уврштени на Листу успјешно тестираних уређаја.

Члан 9.

(Класификација новчаница путем уређаја)

- (1) Новчанице које су провјерене путем уређаја којима рукују клијенти класификују се и с њима се поступа у складу с Прилогом 4а ове одлуке.
- (2) Новчанице које су провјерене путем уређаја којима рукују запосленици обвезника класифицирају се и с њима се поступа у складу с Прилогом 4б ове одлуке.

ДИО ЧЕТВРТИ - ПРОВЈЕРА АУТЕНТИЧНОСТИ И ПРИКЛАДНОСТИ КОВАНОГ НОВЦА КМ ЗА ОПТИЦАЈ

Члан 10.

(Начин провјере кованог новца)

- (1) Провјера аутентичности и прикладности кованог новца КМ, врши се:
 - а) ручно од стране оспособљеног запосленика код обвезника и/или,
 - б) аутоматски путем уређаја за руковање кованим новцем које је успјешно тестирала Централна банка.
- (2) Провјера аутентичности и прикладности кованог новца је потврђивање да је ковани новац аутентичан и прикладан за оптицај.

Члан 11.

(Минимални стандарди за ручну провјеру кованог новца)

Ручну провјеру аутентичности и прикладности кованог новца обвезник врши у складу с критеријумима за ручну провјеру аутентичности и прикладности кованог новца у Прилогу 5 ове одлуке.

Члан 12.

(Категорије уређаја за руковање кованим новцем)

- (1) Уређаји за обраду кованог новца које је успјешно тестирала Централна банка сврставају се у двије категорије:
 - а) уређаји којима рукују клијенти и
 - б) уређаји којима рукују запосленици обвезника.
- (2) Уређаји за обраду кованог новца којима рукују клијенти из става (1) тачке а) овог члана дијеле се на поткатогије:
 - а) уређаји за уплату кованог новца који одбијају сумњив ковани новац,
 - б) уређаји за уплату кованог новца који задржавају сумњив ковани новац,
 - ц) уређаји за редистрибуцију кованог новца.
- (3) Уређаји за обраду кованог новца којима рукују запосленици обвезника из става (1) тачке б) овог члана дијеле се на поткатогије:
 - а) уређаји за сортирање кованог новца,
 - б) уређаји за провјеру аутентичности кованог новца.
- (4) Општи технички захтјеви које треба да испуне уређаји из става (1) овог члана и њихова категоризација су наведени у Прилогу 6 ове одлуке.
- (5) Уређаји из става (1) овог члана могу бити стављени у рад од стране обвезника само ако су успјешно

тестирани од стране Централне банке и уврштени на Листу успјешно тестираних уређаја.

ДИО ПЕТИ - ТЕСТИРАЊЕ РАДА УРЕЂАЈА ЗА ПРОВЈЕРУ АУТЕНТИЧНОСТИ И ПРИКЛАДНОСТИ НОВЧАНИЦА И КОВАНОГ НОВЦА

Члан 13.

(Провјера рада уређаја за обраду готовог новца)

- (1) Централна банка проводи провјеру рада уређаја за обраду готовог новца на основу захтјева (образац у Прилогу 7) потписаног од стране одговорног лица подносиоца захтјева и овјереним печатом.
- (2) Захтјев за провјеру рада уређаја из става (1) овог члан може поднијети произвођач уређаја или заступник произвођача уређаја (дистрибутер) или обвезник, уз који достављају техничке карактеристике уређаја.
- (3) Провјера рада уређаја за обраду готовог новца из става (1) овог члана обухвата провјеру начина рада при утврђивању аутентичности готовог новца којим се тестира систем детектора уграђен у уређај, односно у зависности од врсте уређаја Централна банка испитује:
 - а) способност уређаја да утврди аутентичност готовог новца,
 - б) способност уређаја да утврди да ли је готов новац прикладан за оптицај,
 - ц) способност уређаја да провјерен готов новац физички разврста у одговарајуће одјелке,
 - д) способност уређаја да утврди тачност количине готовог новца,
 - е) способност уређаја да евидентира податке о клијенту који је извршио трансакцију.
- (4) Провјеру рада уређаја за обраду готовог новца Централна банка обавља помоћу тестног комплета који се састоји од репрезентативних врста познатих кривотворина и врста прикладног и неприкладног новца.

Члан 14.

(Извјештај о провјери рада уређаја)

- (1) Након завршене провјере из члана 13. ове одлуке, Централна банка израђује Извјештај о успјешној провјери рада уређаја и доставља га подносиоцу захтјева у року од 15 дана од дана извршене провјере рада уређаја.
- (2) Извјештај из става (1) овог члана важи годину дана од дана издавања извјештаја.
- (3) Најкасније у року од мјесец дана прије истека рока важења извјештаја из става (2) овог члана, произвођач уређаја или овлаштени заступник (дистрибутер) произвођача уређаја или обвезник је обавезан поднијети захтјев за издавање новог извјештаја о успјешној провјери рада уређаја.
- (4) Изузетно од ставова (1) и (2) овог члана, произвођач уређаја или овлаштени заступник (дистрибутер) произвођача уређаја или обвезник је обавезан да одмах поднесе захтјев за успјешну провјеру рада уређаја у случајевима:
 - а) након сваке надоградње или ажурирања хардвера и/или софтвера уређаја,
 - б) у случају појаве новог типа кривотворине готовог новца,
 - ц) када Централна банка пусти у оптицај ново издање новчаница и/или кованог новца.

Члан 15.

(Листа успјешно тестираних уређаја)

- (1) Централна банка утврђује Листу успјешно тестираних уређаја и објављује је на својој интернетској страници.
- (2) Листа из става (1) овог члана садржи сљедеће податке: тип уређаја, назив произвођача/заступника, назив уређаја, ознаку (верзија хардвера/софтвера), апоене готовог новца које уређај може обрађивати и датум када је тип уређаја објављен на листи.
- (3) Централна банка редовно уноси све промјене података из става (2) овог члана.
- (4) Изузетно, произвођач уређаја, овлаштени заступник (дистрибутер) произвођача уређаја или обвезник за уређаје, који имају исти хардвер, софтвер и друге компоненте као уређаји са Листе успјешно тестираних уређаја, не тражи провјеру у складу с чланом 14. ове одлуке али доставља Изјаву о усклађености у сврху стављања на листу из овог члана.
- (5) Централна банка одређује садржај Изјаве о усклађености из става (4) овог члана.

ДИО ШЕСТИ - ПОСТУПАЊЕ С ГОТОВИМ НОВЦЕМ НАКОН ПРОВЈЕРЕ И ВРАЋАЊЕ НОВЦА У ОПТИЦАЈ

Члан 16.

(Обавезе провјере аутентичности и прикладности готовог новца)

- (1) Обвезници су дужни да обезбиједи да новчанице и ковани новац које су примили кроз обављање пословне дјелатности и које враћају у оптицај буду претходно, ручно и/или уређајем, провјерене поступком провјере аутентичности и прикладности готовог новца за оптицај.
- (2) Готов новац који је обвезник преузео од Централне банке се не провјерава поступком провјере аутентичности и прикладности готовог новца, али је обвезник дужан да изврши контролно бројање преузетог готовог новца.

Члан 17.

(Класификација новчаница и кованог новца након провјере)

- (1) У поступку провјере аутентичности и прикладности, новчанице и ковани новац могу се класификовати као:
 - а) новчанице и ковани новац прикладан за оптицај,
 - б) новчанице и ковани новац неприкладан за оптицај,
 - ц) сумњиве и кривотворене новчанице и ковани новац.
- (2) Новчанице и ковани новац из става (1) тачке а) овог члана обвезници враћају у оптицај.
- (3) Поступање с новчаницама и кованим новцем из става (1) тач. б) и ц) овога члана се обавља у складу с прописима Централне банке који уређују поступање с неприкладним, сумњивим и кривотвореним готовим новцем.

Члан 18.

(Враћања прикладних новчаница и кованог новца у оптицај)

- (1) Новчанице и ковани новац могу се вратити у оптицај само ако је у поступку провјере утврђено да су аутентични и прикладни за оптицај.

- (2) Новчанице и ковани новац смију бити враћени у оптицај уређајима који рукују клијенти само ако је провјера њихове аутентичности и прикладности обављена типом уређаја за обраду новчаница и кованог новца који је успјешно тестиран од Централне банке и ако су новчанице и ковани новац класификовани као аутентични и прикладни за оптицај.
- (3) Ручну провјеру аутентичности и прикладности новчаница и кованог новца могу обављати само оспособљени запосленици обвезника који су прошли обуку.
- (4) Новчанице и ковани новац који су провјерени ручно могу се исплаћивати искључиво путем благајне (шалтера) обвезника.
- (5) Изузетно од става (4) овог члана враћање у оптицај новчаница и кованог новца, чија је аутентичност и прикладност провјерена ручно од стране оспособљеног запосленика обвезника, дозвољена је коришћењем уређаја којима рукују клијенти или путем исплатних уређаја у удаљеним пословницама обвезника с веома малим обимом готовинских трансакција.
- (6) Количину новчаница и кованог новца које се могу вратити у оптицај у складу са ставом (5) овог члана утврђује Централна банка појединачно за сваког обвезника, а која не може бити већа од 5% укупне количине новчаница и кованог новца које обвезник годишње дистрибуира у цјелокупној пословној мрежи путем уређаја којима рукују клијенти.
- (7) У случају ванредног догађаја који за посљедицу има значајно умањење залиха новчаница и/или кованог новца, оспособљени запосленик обвезника може, привремено и на основу прибављене оцјене Централне банке да се ради о ванредном догађају, извршити ручну провјеру прикладности новчаница и/или кованог новца који ће се вратити у оптицај путем уређаја којима рукују клијенти.
- (8) Новчанице и ковани новац за које није провјерена аутентичност и прикладност за враћање у оптицај не могу се исплаћивати од стране обвезника у оптицај.

ДИО СЕДМИ - ОБУКА ЗА ПОТРЕБЕ РУЧНЕ ПРОВЈЕРЕ АУТЕНТИЧНОСТИ И ПРИКЛАДНОСТИ НОВЧАНИЦА И КОВАНОГ НОВЦА

Члан 19.

(Обука за обављање ручне провјере аутентичности и прикладности)

- (1) Централна банка проводи обуку за оспособљавање запосленика обвезника за обављање ручне провјере аутентичности и прикладности новчаница и кованог новца.
- (2) Обука се организује и проводи на начин који утврђује Централна банка.
- (3) Централна банка за сваког обвезника појединачно утврђује број запосленика који ће похађати обуку, водећи рачуна о укупном броју запосленика сваког обвезника који обављају ручну обраду новчаница и кованог новца.

Члан 20.

(Инструктор за обуку)

- (1) Запосленик обвезника након завршене обуке и успјешно положеног теста стиче статус инструктора за провођење обуке код обвезника.
- (2) Централна банка издаје увјерење инструктору из става (1) овог члана, на период од четири године.
- (3) Најкасније у року од 60 дана прије истека рока из става (2) овог члана, обвезник је дужан да Централној банци достави захтјев за поновну обуку инструктора.
- (4) Централна банка може, у случају издавања нових новчаница и кованог новца, појаве нових кривотворина и других новонасталих околности накнадно организовати додатну обуку за инструкторе.
- (5) Инструктори су дужни да код обвезника код којег су запослени проводе обуку запосленика који обављају ручну обраду новчаница и кованог новца и да о томе подносе периодичне извјештаје Централној банци.
- (6) Централна банка води евиденцију о инструкторима и запосленицима обвезника обученим од стране инструктора.
- (7) Уколико инструктор престане да обавља послове с готовим новцем или прекине радни однос с обвезником, обвезник је дужан да обавијести Централну банку.

Члан 21.

(Поништавање увјерења о завршеној обуци инструктора)
Централна банка може увјерење из члана 20. став (2) овог члана прогласити неважећим, у случају:

- а) ако инструктор не проводи обуку или не доставља Централној банци извјештаје о проведеној обуци,
- б) ако инструктор није прошао додатну обуку, а према оцјени Централне банке додатна обука битно утиче на оспособљеност инструктора да проводи даљну обуку и
- ц) ако инструктор престане да обавља послове с готовим новцем или прекине радни однос с обвезником код којег је запослен.

ДИО ОСМИ - КОНТРОЛА И ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА

Члан 22.

(Контрола обвезника)

Централна банка врши контролу поступања обвезника у складу с овом одлуком.

Члан 23.

(Извјештавање)

- (1) У циљу праћења поступања обвезника с готовим новцем, у складу с овом одлуком и надгледања кретања готовинског циклуса, Централна банка прикупља податке од обвезника у писаном или електронском облику.
- (2) Обвезници су дужни да, годишње, доставе Централној банци податке из Прилога 8. ове одлуке.

ДИО ДЕВЕТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 24.

(План усклађивања)

- (1) Обвезници су дужни да ускладе своје пословање с одредбама ове одлуке до 1. 1. 2027. године.
- (2) У периоду од ступања на снагу ове одлуке до рока за усклађивање наведеног у ставу (1) овог члана, обвезници ће ову одлуку примјењивати у мјери у којој

- ће бити оспособљени, у складу с динамиком примјене ове одлуке утврђеном у Плану усклађивања из става (3) овог члана.
- (3) Обвезници су дужни у року од два мјесеца, од дана ступања на снагу ове одлуке, Централној банци доставити План усклађивања за примјену ове одлуке, који најмање садржи следеће:
- а) списак пословних јединица које послују с готовим новцем,
 - б) обим обраде новчаница и кованог новца предвиђен за враћање у оптицај током године дана, по пословним јединицама, у складу с овом одлуком,
 - ц) организацију обраде предвиђеног обима новчаница и кованог новца и доношење процедура за обраду, у складу с овом одлуком,
 - д) тренутно стање броја и типова инсталираних уређаја за обраду новчаница и кованог новца и распоред инсталираних уређаја по локацијама, као и број службеника банке који ради или ће радити с готовим новцем,
 - е) план и динамику набавке и инсталирања уређаја по локацијама у припремном периоду,
 - ф) укупно планирани капацитет свих инсталираних уређаја за обраду новчаница и кованог новца након истека припремног периода (капацитет инсталираних уређаја повећан за капацитет уређаја који се планирају инсталирати до краја припремног периода), разрађен појединачно за сваки тип уређаја и
 - г) списак пословних јединица у којима ће се изузетно обављати ручна провјера подобности и аутентичности новчаница у складу с условима утврђеним у одлуци и предвиђен износ малих трансакција у једном дану.
- (4) Ако Централна банка утврди да достављени План усклађивања примјене ове одлуке не садржи све потребне податке наведене у ставу (3) овог члана или ако подаци нису усклађени с овом одлуком, обвезник је дужан на захтјев Централне банке да допуни и разради План усклађивања.
- (5) Централна банка је дужна да податке за примљене на основу ове одлуке чува као пословну тајну, а подаци који се односе на појединачног обвезника не могу се достављати трећим лицима.
- (6) Централна банка ће у року од шест мјесеци након ступања на снагу ове одлуке на интернет страници објавити техничке процедуре за провјеру рада уређаја, која се подноси у складу с чланом 13. ове одлуке.
- (7) Централна банка ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу ове одлуке израдити план обуке запослених код обвезника и почети с обуком у складу с чланом 19. ове одлуке.
- Члан 25.
(Накнаде)
- Централна банка може прописати накнаду за тестирање рада уређаја за обраду новчаница, обраду кованог новца и за обуку запосленика обвезника.
- Члан 26.
(Прилози)
- Саставни дио ове одлуке су Прилог 1, Прилог 2, Прилог 3, Прилог 4а, Прилог 4б, Прилог 5 и Прилог 6 Прилог 7 и Прилог 8.
- Члан 27.
(Провођење одлуке)
- Овлашћује се гувернер Централне банке да донесе прописе потребне за провођење ове одлуке.
- Члан 28.
(Ступање на снагу)
- (1) Ова одлука ступа на осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".
- (2) Ова одлука се објављује и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".
- Председавајућа
Управног одбора
Централне банке
Босне и Херцеговине
Гувернерка
Др Јасмина Селимовић, с. р.
- Број УВ-122-02-1-242-17/26
29. јануара 2026. године
Сарајево

Прилог 1**МИНИМАЛНИ СТАНДАРДИ ЗА АУТОМАТСКУ ПРОВЈЕРУ
ПРИКЛАДНОСТИ НОВЧАНИЦА ЗА ОПТИЦАЈ**

Овим прилогом утврђују се минимални стандарди за аутоматску провјеру физичких особина новчаница за оптицај уређајима за обраду новчаница.

Новчанице које не испуњавају обавезне критеријуме за аутоматску провјеру прикладности новчаница за оптицај утврђене у овом прилогу сматрају се новчаницама неприкладним за оптицај.

У поступку машинског сортирања новчаница прихватљиво је одступање од 5% што значи да највише 5% укупне машински сортиране количине новчаница које не задовољавају утврђене критеријуме из овог прилога може бити сортирано као новчанице прикладне за оптицај.

Табела 1.

Списак критеријума за аутоматску провјеру прикладности новчаница за оптицај

Критеријум	Опис
Запрљаност	Нанос прљавштине преко цијеле површине новчанице
Мрље	Концентрација прљавштине на једном мјесту
Графити	Цртеж или текст ручно или машински написан или одштампан на новчаници
Изблиједјелост	Недостатак боје на дијелу или на цијелој површини новчанице
Подераност	Новчаница с подеротинама у дужину, ширину или дијагонално
Рупе	Новчаница с једном или више рупа одређене површине
Окрњеност	Новчаница којој недостаје дио дуж најмање једног руба
Поправци	Дијелови исте новчанице спојени самољепљивом траком, љепилом и слично
Набораност	Вишеструка савијања новчанице
Млитавост	Оштећена структура папира која узрокује недостатак чврстоће
Пресавијеност	Пресавијени дио новчанице
Савијени углови	Новчаница са савијеним углом одређене површине

**Додатне информације о критеријумима за аутоматску провјеру
прикладности новчаница за оптицај****1. Запрљаност**

Запрљаност новчанице одређује ниво прљавштине која повећава измјерену оптичку густоћу на новчаници.

У слиједећој табели утврђује се ниво допуштене запрљаности новчаница као највећа измјерена оптичка густоћа за сваки апоен при којој се сматра да је новчаница још подобна за оптицај:

Апоен	Највећа допуштена оптичка густоћа при којој се сматра да је новчаница још подобна за оптицај	Филтер за мјерење
200 КМ	0,10	Пурпурна (Магента)
100 КМ	0,11	Пурпурна (Магента)
50 КМ	0,11	Пурпурна (Магента)
20 КМ	0,13	Пурпурна (Магента)
10 КМ	0,13	Пурпурна (Магента)

Новчанице које не задовољавају наведене критеријуме, односно чија је оптичка густоћа већа од наведене за поједини апоен сортирају се као новчанице неприкладне за оптицај.

Дензитометријско мјерење референтних узорака новчаница одређује се на основу следећих критеријума:

- норма за мјерење оптичке густоће: ISO 5 дијелови 3 и 4
- норма за филтер: DIN 16536
- апсолутно мјерење: стандардна калибрација/бијела керамичка плочица
- поларизацијски филтер: укључен
- отвор: 3mm
- освјетљење: D65/2°
- позадина: бијели папир.

Повећање оптичке густоће измјерене на новчаницама јесте највећа допуштена вриједност запланости као измјерени просјек на четири тачке мјерења на лицу новчаница, на неодштампаном дијелу искључујући подручје воденог знака.

2. Мрља

Новчанице с концентрацијом прљавштине на било којем дијелу новчанице која покрива најмање 9 x 9 mm неодштампане површине или најмање 15 x 15 mm одштампане површине новчанице је неподобна за оптицај и сортира се као новчаница неприкладна за оптицај.

3. Графити

Новчаница на којој је цртеж или текст исписан или одштампан а може се открити помоћу детектора слике, издваја се као новчаница неподобна за оптицај.

4. Изблиједјелост

Изблиједјела новчаница је новчаница са смањеним квалитетом боја, што је резултат дуготрајне употребе, прања или излагања агресивним хемијским средствима. Изблиједјела новчаница може се открити помоћу детектора слике или детектора УВ својства новчаница, те се издваја као новчаница неприкладна за оптицај.

5. Подераност

Новчаница с подеротинама које су отворене, а нису дјелимично или потпуно прекривене транспортним тракама уређаја за обраду новчаница, неподобна је за оптицај и издваја се као новчаница неподобна за оптицај ако су димензије подеротине веће од димензија наведених у следећој табели:

Смјер	Ширина	Даљина
Вертикално	4 mm	8 mm
Хоризонтално	4 mm	15 mm
Дијагонално	4 mm	18 mm

Димензије подеротине се мјере повлачењем равне линије од врха подеротине до руба новчанице на којем подеротина почиње (правоугаона пројекција), а не мјерењем дужине саме подеротине.

6. Руна

Новчаница с једном или више рупа које нису дјелимично или потпуно прекривене транспортним тракама уређаја за обраду новчаница неподобна је за оптицај ако је површина рупа већа од 10 mm². Таква новчаница издваја се као новчаница неприкладна за оптицај.

7. Окрњеност

Новчаница с дужинама рубова краћим за 6 mm или више или ширинама ужим за 5 mm или више у односу на дефинисану димензију новчаница неприкладна је за оптицај и издваја се као новчаница неприкладна за оптицај.

8. Поправке

Поправљана новчаница је новчаница формирана спајањем дијелова исте новчанице, уз помоћ самолепљиве траке, љепила или слично. Новчаница којој је површина покривена самолепљивом траком већа од 10 mm x 40 mm, а која је дебља од 50 микрометара, издваја се као новчаница неприкладна за оптицај.

9. Набораност

Наборана новчаница је новчаница с вишеструким савијањима којој је умањена чврстоћа папира те се издваја као новчаница неприкладна за оптицај.

10. Млитавост

Млитава новчаница је новчаница којој је оштећена структура папира, што резултира недостатком његове чврстоће. Таква новчаница издваја се као новчаница неприкладна за оптицај.

11. Пресавијеност

Пресавијена новчаница је новчаница којој је због пресавијања смањена дужина за више од 6 mm или ширина за више од 5 mm. Таква новчаница издваја се као новчаница неприкладна за оптицај.

12. Савијени углови

Новчаница са савијеним углом површине веће од 130 mm² и минималне дужине краћега руба веће од 10 mm се издваја као новчаница неподобна за оптицај.

Прилог 2**МИНИМАЛНИ СТАНДАРДИ ЗА РУЧНУ ПРОВЈЕРУ
АУТЕНТИЧНОСТИ И ПРИКЛАДНОСТИ НОВЧАНИЦА ЗА ОПТИЦАЈ**

Овим прилогом прописују се минимални стандарди за ручну провјеру физичких особина новчаница за оптицај, коју обављају оспособљени запослени код обвезника.

Новчанице за које се, током провјере, утврди да не испуњавају обавезне критеријуме за ручну провјеру новчаница за оптицај утврђене у овом прилогу или да имају јасно видљив недостатак у најмање једном од видљивих заштитних елемената новчанице – сматрају се неприкладним. Изузетно, пресавијене новчанице и новчанице са савијеним угловима које је могуће поправити руком сортирају се као новчанице подобне за оптицај. Провјера подобности новчанице за оптицај обавља се визуелном и тактилом провјером појединачних новчаница, и тај поступак не захтјева употребу било којег уређаја.

Табела 1.

Списак критеријума за ручну провјеру прикладности новчаница за оптицај

Критеријум	Опис
Запрљаност	Визуелно уочљив нанос прљавштине преко цијеле новчанице
Мрља	Визуелно уочљива концентрација прљавштине на једном мјесту
Графити	Визуелно уочљив цртеж или текст, ручно написан или машински одштампан на новчаници
Изблиједјелост	Визуелно уочљив недостатак боје на дијелу или на цијелој површини новчанице
Подераност	Новчаница са најмање једном подеротином на рубу
Рупа	Новчаница са најмање једном визуелно уочљивом рупом
Окрњеност	Новчаница којој недостаје дио или дијелови дуж најмање једног руба
Поправци	Дијелови исте новчанице спојени самољепљивом траком, љепилом и слично
Набораност	Новчаница са вишеструким савијањима која знатно утичу на визуелни дојам
Млитавост	Новчаница са општећеном структуром папира која узрокује значајан недостатак чврстоће
Пресавијеност	Новчаница која је пресавијена и која се не може исправити
Савијени углови	Новчаница са најмање једним јасно уочљивим савијеним углом

Прилог 3

ОПШТИ ТЕХНИЧКИ ЗАХТЈЕВИ УРЕЂАЈА ЗА РУКОВАЊЕ НОВЧАНИЦАМА

Уређај за руковање новчаницама треба да има захтијевани број одређених излазних одјељака и/или остала средства да би се обезбиједило поуздано раздвајање обрађених новчаница, у складу с Прилогом 4а, односно Прилогом 4б.

Уређаји за руковање новчаницама треба да имају могућност подешавања за поуздано откривање нових кривотворина новчаница, као и могућност подешавања за успостављање и другачијих стандарда за сортирање.

Категорије уређаја за руковање новчаницама

Уређаји за руковање новчаницама су:

- 1) Уређаји које користе клијенти банке,
- 2) Уређаји којима рукују запосленици обвезника.

Табела 1.
Уређаји које користе клијенти банке

А. Уређаји које користе клијенти и на којима се уплаћују новчанице, уз евидентирање података о клијентима		
Редни број	Назив	Опис
1.	Уређаји за уплату новчаница (СІМ)	СІМ уређаји омогућавају клијентима, користећи платну картицу или неко друго средство, да положе новчанице на свој рачун у банци, али немају функцију исплате новчаница. СІМ уређаји провјеравају аутентичност новчаница и омогућавају евидентирање података о власнику рачуна. Провјере физичких особина новчаница су опционе.
2.	Уређаји за уплату/исплату новчаница са обрадом (СRM)	СRM уређаји омогућавају клијентима да, користећи платну картицу или неко друго средство, положе новчанице одобравајући свој рачун и да подигну новчанице задужујући свој рачун. СRM уређаји провјеравају аутентичност и физичке особине новчаница и омогућавају евидентирање података о власнику рачуна. СRM уређаји могу користити подобне новчанице које су положили други корисници у претходним трансакцијама за исплату клијентима.
3.	Уређаји за уплату/исплату новчаница (ССМ)	ССМ уређаји омогућавају клијентима да, користећи платну картицу или неко друго средство, положе новчанице одобравајући свој рачун и да подигну новчанице задужујући свој рачун. ССМ уређаји провјеравају аутентичност новчаница и омогућавају евидентирање података о власнику рачуна. Провјере физичких особина су опционе. Кад је у питању исплата

		новчаница, ССМ уређаји не могу користити новчанице које су положили други клијенти у претходним трансакцијама, већ само обрађене новчанице којима је уређај претходно снабђевен.
Б. Остали уређаји које користе клијенти		
1.	Уређаји за исплату новчаница (СОМ)	СОМ уређаји провјеравају аутентичност и физичке особине новчаница прије исплате клијентима. СОМ уређаји користе новчанице којима је запослени банке претходно снабдио уређај.
Ц. Уређаји за исплату кованог новца		
1.	Уређаји за исплату кованог новца (СДМ)	СДМ уређаји омогућавају клијентима да прибаве ковани новац уметањем новчаница у уређај. Прије исплате кованог новца, СДМ уређај врши провјеру аутентичности новчаница. Новчанице примљене на овај начин не враћају се у оптицај.

СРМ уређаји могу се употребљавати као СИМ или ССМ уређаји ако су системи детектора, софтвер и друге компоненте за обављање њихових основних функција исти као код СРМ уређај које се налазе на листи из тачке 15. ове одлуке.

ССМ уређаји могу се употребљавати као СИМ уређаји ако су системи детектора, софтвер и друге компоненте за обављање њихових основних функција исти као код ССМ уређаја који се налазе на листи из тачке 15. ове одлуке.

Табела 2.
Уређаји којима рукују запосленици обвезника

Редни број	Назив	Опис
1.	Уређаји за обраду новчаница (ВРМ)	ВРМ уређаји провјеравају аутентичност и физичке особине новчаница.
2.	Уређаји за провјеру аутентичности новчаница (ВАМ)	ВАМ уређаји провјеравају аутентичност новчаница.
3.	Уређаји који помажу благajнику при обради и полагању новчаница (ТАРМ)	ТАРМ су уређаји на којима раде оспособљени запослени, а који провјеравају аутентичност и физичке особине новчаница при њиховом полагању. За исплате новчаница ТАРМ уређаји могу користити подобне новчанице које су претходно уплатили клијенти. Поред тога, ТАРМ уређаји држе новчанице у безбједном простору и омогућавају банци да задужи или одобри рачун клијента.
4.	Уређаји који помажу благajнику при полагању новчаница (ТАМ)	ТАМ су уређаји којима рукују оспособљени запослени, а који провјеравају аутентичност новчаница. Осим тога, ТАМ уређаји држе новчанице на безбједном мјесту и омогућавају обвезнику да задужи или одобри рачун клијента.

Уређаји којима рукују запослени обвезника морају омогућити обављање послова обраде новчаница у количини од најмање једног пакета новчаница без интервенције руковоца уређаја.

CRM и CIM/CCM уређаји могу се употребљавати као TARM, односно TAM уређаји, ако се налазе на листи из тачке 15. ове одлуке. У том случају, уређајем могу руковати само запослени банке.

Типови уређаја за руковање новчаницама могу се међусобно разликовати по детекторима (сензорима), софтверу или осталим компонентама за обављање основних функција. Основне функције уређаја за руковање новчаницама су: провјера аутентичности новчаница, откривање и одвајање новчаница за које се сумња да су фалсификоване, откривање и одвајање неподобних новчаница од новчаница подобних за оптицај и праћење новчаница за које се сумња да су фалсификоване и новчаница које нису јасно утврђене као аутентичне.

Прилог 4а

КЛАСИФИКАЦИЈА И СОРТИРАЊЕ НОВЧАНИЦА УРЕЂАЈИМА КОЈЕ КОРИСТЕ КЛИЈЕНТИ ОБВЕЗНИКА

Уређаји за руковање новчаницама које користе клијенти обвезника сортирају новчанице у једну од категорија наведених у табелама које слиједи. Уређаји за руковање новчаницама које не врше провјеру физичких особина новчаница не морају имати опцију разликовања категорија под редним бр. 4 и 5 у Табели 1.

Табела 1.

Сортирање новчаница и поступање с новчаницама које се обрађују на уређајима које користе клијенти и на којима се уплаћују новчанице, уз евидентирање података о клијентима

Редни број	Категорија	Опис (значање)	Поступак
1.	Предмети који нису препознати као новчанице издања Централне банке	Предмети нису препознати као новчанице издања Централне банке из једног од следећих разлога: – новчанице издања Централне банке које уређај не подржава, – погрешна слика или формат, – савијен угао или недостаје дио, – предмети слични новчаницама издања Централне банке, – новчанице нису издање Централне банке, – грешка у транспортном модулу уређаја или у модулу уређаја за снабдијевање новчаницама.	Уређај предмет враћа клијенту.
2.	Новчанице издања Централне банке за које се сумња да су кривотворене	Новчанице су идентификоване као новчанице издања Централне банке за које се сумња да су кривотворене јер су слика и формат препознати, али уређај није детектовао један или више заштитних елемената новчанице које провјерава или ти елементи одступају у толеранцији.	Повлаче се из оптицаја и, заједно с подацима о власнику рачуна, просљеђују се Централној банци. Не одобрава се рачун клијента.
3.	Новчанице издања Централне банке за које се не може са сигурношћу утврдити да су аутентичне	Новчанице су у потпуности препознате као новчанице издања Централне банке јер су слика и формат препознати, али уређај није детектовао све заштитне елементе новчаница које провјерава или их није препознао због квалитета и/или одступања у толеранцији. У већини случајева у ову категорију сврставају се неприкладне новчанице.	Повлаче се из оптицаја и просљеђују Централној банци. Подаци о власнику рачуна достављају се Централној банци за све новчанице за које се то захтијева у овој одлуци. Подаци о власнику рачуна чувају се 60 дана од тренутка кад је уређај открио ове новчанице.

			Рачун клијента може бити одобрен.
4.	Новчанице издања Централне банке које су аутентичне и подобне за оптицај	Све провјере аутентичности и физичких особина новчаница које је обавио уређај дале су позитивне резултате.	Могу се вратити у оптицај. Одобрава се рачун клијента
5.	Новчанице издања Централне банке које су аутентичне и неприкладне за оптицај	Све провјере аутентичности обављене уз помоћ уређаја дале су позитивне резултате. Најмање једна провјера физичких особина новчанице дала је негативан резултат.	Не могу се вратити у оптицај. Одобрава се рачун клијента.

Посебна правила у вези с Табелом 1:

- Новчанице из категорија под редним бр. 2 и 3 не враћају се клијенту обвезника ако уређај има могућност отказивања, односно одбијања трансакције уплате. Кад уређај покрене процедуру отказивања, односно одбијања трансакције уплате новчанице – задржавање тих новчаница може се обавити смјештањем у одјељак за привремено сортирање новчаница у уређају.
- Новчанице из категорије под редним бројем 2 предају се Централној банци у складу са прописом којим се уређује поступање с новцем за који постоји сумња да је кривотворен.
- Новчанице из категорије под редним бројем 3 није неопходно физички одвојити од новчаница из категорија по редним бр. 4 или 5. Ако не дође до физичког одвајања, захтјеви у погледу евидентирања података о клијенту који је положио новчаницу из категорије под редним бројем 3 и даље се примјењују.
- Новчанице из категорије под редним бројем 3, саме или помијешане с новчаницама из категорија под редним бр. 4 или 5, могу поновно бити обрађене на сваком уређају за руковање новчаницама који се налази на листи из члана 15. ове одлуке. Те се новчанице потом сматрају новчаницама из категорије у коју их је сврстао други уређај за руковање новчаницама, при чему је потребно обезбиједити могућност праћења изворних података о клијенту који је уплатио новчанице из категорије под редним бројем 3, и то за случајеве у којима други уређај за руковање новчаницама одбије те новчанице као новчанице за које се не може са сигурношћу утврдити да су аутентичне.
- Новчанице из категорије под редним бројем 3 предају се Централној банци у складу с прописом из члана 18. ове одлуке.

Табела 2.

Сортирање новчаница и поступање с новчаницама које се обрађују на уређајима за исплату новчаница (СОМ)

Редни број	Категорија	Опис (значење)	Поступак
1.	Предмети који нису препознати као новчанице издања Централне банке.	Предмети нису препознати као новчанице издања ЦББиХ из једног од сљедећих разлога:	Не могу се исплаћивати клијентима.

		<ul style="list-style-type: none"> – новчанице издања Централне банке које уређај не подржава, – погрешна слика или формат, – савијен угао или недостаје дно, – предмети слични новчаницама издања Централне банке, – новчанице нису издање Централне банке, – грешка у транспортном модулу уређаја или у модулу уређаја за снабдијевање новчаницама. 	
2.	Новчанице издања Централне банке за које се сумња да су кривотворене	Новчанице су идентификоване као новчанице издања Централне банке за које се сумња да су кривотворене јер су слика и формат препознати, али уређај није детектовао један или више заштитних елемената новчанице које провјерава или ти елементи одступају у толеранцији.	Не могу се исплаћивати клијентима. Просљеђују се Централној банци заједно с информацијама о клијенту који је уплатио новчанице, ако су те информације расположиве.
3.	Новчанице издања Централне банке за које се не може са сигурношћу утврдити да су аутентичне	Новчанице су у потпуности препознате као новчанице издања Централне банке јер су слика и формат препознати, али уређај није детектовао све заштитне елементе новчанице које провјерава или их није препознао због квалитета и/или одступања у толеранцији. У већини случајева у ову категорију сврставају се неприкладне новчанице.	Не могу се исплаћивати клијентима.
4.	Новчанице издања Централне банке које су аутентичне и подобне за оптицај	Све провјере аутентичности и физичких особина новчаница које је обавио уређај дале су позитивне резултате.	Могу се исплаћивати клијентима.
5.	Новчанице издања Централне банке које су аутентичне и неприкладне за оптицај	Све провјере аутентичности обављене уз помоћ уређаја дале су позитивне резултате. Најмање једна провјера физичких особина новчанице дала је негативан резултат.	Не могу се исплаћивати клијентима. Предају се Централној банци.

Посебна правила у вези с Табелом 2:

1. Новчанице из категорија под редним бр. 1, 2 и 3 није потребно физички одвојити. Ако су помијешане, новчанице из ових категорија сматрају се новчаницама из категорије под редним бројем 2. Ако је новчанице из категорија под редним бр. 1, 2 и 3 могуће одвојити употребом неког другог уређаја за руковање новчаницама или је могуће да то

одвајање обави оспособљени запослени, тада се с овим категоријама новчаница поступа у складу с Табелом 2.

2. Новчанице из категорије под редним бројем 3 није потребно физички одвојити од новчаница из категорија по редним бр. 4 или 5. Ако не дође до физичког одвајања, захтјеви у погледу евидентирања података о клијентима који су положили новчаницу из категорије под редним бројем 3 и даље се примјењују.

3. Новчанице из категорије под редним бројем 3, саме и помијешане с новчаницама из категорија под редним бр. 4 или 5, могу поновно бити обрађене на сваком уређају за руковање новчаницама који се налази на листи из тачке 15. ове одлуке. Те новчанице се потом сматрају новчаницама из категорије у коју их је сврстао други уређај за руковање новчаницама.

4. Новчанице из категорије под редним бр. 2 предају се Централној банци у складу с одлуком којом се уређује поступање с новцем за који постоји сумња да је фалсификован.

5. Новчанице из категорије под редним бр. 3 предају се Централној банци у складу с прописом из члана 18. ове одлуке

Табела 3.

Сортирање новчаница и поступање с новчаницама које се обрађују на уређајима за исплату кованог новца (CDM)

CDM уређаји морају провјерити аутентичност новчаница које су примиле и задржати оне новчанице за које се сумња да су кривотворене, али не морају физички одвајати новчанице према категоријама. Новчанице које је примила CDM могу се поново обрадити на другом уређају за руковање новчаницама који се налази на листи из члана 15. ове одлуке. Те новчанице се потом сматрају новчаницама из категорије у коју их је сврстао други уређај за руковање новчаницама. При новој обради потребно је обезбиједити могућност праћења изворних података о клијенту који је уплатио новчанице које су новом обрадом сврстане у категорије под редним бр. 2 и 3, ако су ти подаци доступни.

Прилог 46

**КЛАСИФИКАЦИЈА И СОРТИРАЊЕ НОВЧАНИЦА УРЕЂАЈИМА КОЈИМА
РУКУЈУ ЗАПОСЛЕНИЦИ ОБВЕЗНИКА**

Уређаји за руковање новчаницама којима рукују запосленици обвезника сврставају новчанице у једну од категорија наведених у Табели 1. Новчанице из категорија под редним бр. 4 и 5 треба физички одвојити од новчаница из категорија под редним бр. 1, 2 и 3. Уређаји које не врше провјеру физичких особина новчаница не морају имати могућност разликовања новчаница из категорија под редним бр. 4 и 5 наведених у Табели 1.

Табела 1.

**Сортирање новчаница и поступање с новчаницама које се обрађују на уређајима
за руковање новчаницама којима рукују запосленици обвезника**

Редни број	Категорија	Опис (значање)	Поступак
1.	Предмети који нису препознати као новчанице издања Централне банке.	Предмети нису препознати као новчанице издања Централне банке из једног од следећих разлога: – новчанице издања Централне банке које уређај не подржава, – погрешна слика или формат, – савијен угао или недостаје дио, – предмети слични новчаницама издања Централне банке, – новчанице нису издање Централне банке, – грешка у транспортном модулу уређаја или у модулу уређаја за снабдијевање новчаницама.	Уређај предмете издваја и просљеђује оператеру ради даљњег поступања. Након што оспособљени запослени обави визуелну провјеру, обвезник предмете може да врати клијенту.
2.	Новчанице издања Централне банке за које се сумња да су фалсификоване	Новчанице су идентификоване као новчанице издања Централне банке за које се сумња да су фалсификоване јер су слика и формат препознати, али уређај није детектовао један или више заштитних елемената новчанице које провјерава или ти елементи одступају у толеранцији.	Уређај новчанице издваја и просљеђује оператеру ради даљњег поступања.
3.	Новчанице издања Централне банке за које се не може са сигурношћу утврдити да су аутентичне	Новчанице су у потпуности препознате као новчанице издања Централне банке јер су слика и формат препознати, али уређај није детектовао све заштитне елементе новчанице које провјерава или их није препознао због квалитета и/или одступања у толеранцији. У већини случајева у	

		ову категорију сврставају се неприкладне новчанице.	
4.	Новчанице издања Централне банке које су аутентичне и подобне за оптицај	Све провјере аутентичности и физичких особина новчаница које је обавио уређај дале су позитивне резултате.	Ове новчанице могу се вратити у оптицај. Одобрава се рачун клијента.
5.	Новчанице издања Централне банке које су аутентичне и неприкладне за оптицај	Све провјере аутентичности обављене уз помоћ уређаја дале су позитивне резултате. Најмање једна провјера физичких особина новчанице дала је негативан резултат.	Ове новчанице се не могу вратити у оптицај. Одобрава се рачун клијента.

Посебна правила у вези с Табелом 1:

1. Новчанице из категорија под редним бр. 2 и 3 потребно је физички одвојити помоћу самог уређаја, неког другог уређаја за руковање новчаницама или то треба да учини оспособљени запослени. У том случају, новчанице из категорије под редним бројем 3 могу се предати Централној банци заједно с новчаницама из категорије под редним бројем 5, ако није другачије уређено овом одлуком.

2. Новчанице из категорије под редним бројем 2 предају се Централној банци у складу с прописом којим се уређује поступање с новцем за који постоји сумња да је кривотворен.

Посебни услови за сортирање новчаница које се обрађују на уређајима за руковање новчаницама којима рукују запосленици обвезника

1. Уређаји за обраду новчаница (BPM) морају да сортирају новчанице из категорија под редним бр. 1, 2 и 3 у један или више излазних одјелка, а новчанице из категорија под редним бр. 4 и 5 одвојено у два посебна излазна одјелка у складу са овим прилогом, за шта су потребна најмање три излазна одјелка да не би била потребна интервенција оператора уређаја при обради.

2. Уређаји за обраду новчаница (BPM) који имају само два излазна одјелка могу обрађивати новчанице ако су испуњени сљедећи услови:

1) провјера аутентичности и физичких особина новчаница проводи се у истом пролазу, у којем новчанице из категорије под редним бројем 4 морају бити издвојене у један стационарни одјелак, а новчанице из осталих категорија морају бити сортиране у посебан стационарни излазни одјелак који нема физичког контакта с новчаницама из категорије под редним бројем 4;

2) ако је уређај идентификовао новчанице из категорија под редним бр. 1, 2 или 3 у другом одјелку, оператор мора да понови поступак обраде с новчаницама из овог одјелка, при чему у поновљеном поступку новчанице из категорија под редним бр. 1, 2 и 3 морају бити физички одвојене од новчаница из категорије под редним бројем 5, сортирањем првих у намјенски одјелак, и са овим новчаницама се поступа у складу с Табелом 1; будући да уређај не може физички да одвоји новчанице из категорија под

редним бр. 1, 2 и 3 у различите излазне одјељке, оне се све сматрају новчаницама из категорије под редним бројем 2 и у складу с тим с њима се и поступа.

3. Уређаји за провјеру аутентичности новчаница (ВАН) сортирају новчанице из категорија под редним бр. 1, 2 и 3 у један излазни одјељак, а новчанице из категорија под редним бр. 4 и 5 у други излазни одјељак, за шта су потребна најмање два намјенска излазна одјељка како не би била потребна интервенција оператера уређаја.

4. Уређаји за провјеру аутентичности новчаница (ВАН) са само једним одјељком за сортирање могу се користити за ову намјену ако испуњавају сљедеће услове:

- 1) сваки пут кад се провјерава новчаница из категорија под редним бр. 1, 2 или 3, уређај мора одмах зауставити провјеру и задржати ту новчаницу, како би се избјегла могућност да таква новчаница дође у контакт с новчаницама које су оцијењене као аутентичне;
- 2) резултат провјере аутентичности мора се приказати на екрану уређаја за сваку појединачну новчаницу из категорија под редним бр. 1, 2 или 3, а пошто уређај не може физички да одвоји новчанице из тих категорија у различите излазне одјељке – све оне сматрају се новчаницама из категорије под редним бројем 2 и у складу с тим с њима се и поступа;
- 3) уређај мора да провјери присуство новчанице из категорија под редним бр. 1, 2 или 3 када заустави провјеру новчаница, а провјера може да се настави само након што оператер физички уклони новчаницу из категорија под редним бр. 1, 2 или 3;
- 4) при сваком заустављању провјере новчанице у неком од оперативних модова уређаји (начин провјере новчаница на уређају), само једна новчаница из категорије под редним бр. 1, 2 или 3 може бити доступна оператеру.

Прилог 5

КРИТЕРИЈУМИ ЗА РУЧНУ ПРОВЈЕРУ АУТЕНТИЧНОСТИ И ПРИКЛАДНОСТИ КОВАНОГ НОВЦА

Ручна провјера аутентичности и прикладности кованог новца проводи се визуалним прегледом и у складу с Критеријумима за ручну провјеру прикладности кованог новца, који су наведени у Табели 1. овог прилога.

Табела 1.

Критеријуми за ручну провјеру прикладности кованица		
	Обиљежје Недостатак	Опис Дефиниција
1.	Запрљаност	Знатан нанос прљавштине (љепила, мрље од уља, тинте) преко кованице
2.	Корозија	Уочљиво погоршање изгледа изазвано трошењем материјала због хемијског дјеловања
3.	Механичко оштећење	Физичка деформација због које су промијењени облик или величина кованице
4.	Састављене кованице	Кованице накнадно састављене од истих или различитих дијелова апоена односно истих или различитих дијелова издања
5.	Грешке у ковању	Кованице с грешком која је настала током процеса израде
6.	Спаљене, полиране и хемијски третиране кованице	Кованице које су биле изложене високим температурама или механичким, односно хемијским методама чишћења
7.	Остало	Различите врсте измјена кованица за декоративне или умјетничке потребе

Додатне информације о критеријумима за ручну провјеру прикладности кованица за оптицај

1. Запрљаност

Запрљана кованица подразумијева кованице које показују значајан степен нечистоће, насумично распоређене по површини до те мјере да то доводи у сумњу њихову аутентичност. Нечистоћа може бити последица контакта с различитим агенсима, као што су влага, земља, ватра, лепило, боја, лакови или било који други елемент који би могао да утиче на тамњење површине и пријањање.

2. Корозија

Кованице изложене разним хемијским агенсима, углавном киселинама, или неким третманима који могу довести до оксидације, корозије, промјене боје или других нивоа физичког пропадања. Ове кородирание и нагризене кованнице обично претрпе озбиљне промјене у свом визуелном изгледу, чак су уништени рељеф кованнице и мотиви на рубу, што ствара сумње у њихову аутентичност јер је детаље кованнице тешко идентификовати.

3. Механичка оштећења

Ради се о кованницама које су значајно измијењене механичким процесом, било намјерном радњом или случајно, на начин који производи физичку деформацију, што резултира промјенама у односу на првобитни облик, величину или друге техничке спецификације које их чине неприкладним за оптицај. Одређени број радњи, у складу са сљедећим случајевима, наводи најчешћа оштећења узрокована механичким процесом. Кованице које показују било коју од ових карактеристика, а нису релевантне за локацију или величину, треба уклонити из оптицаја.

4. Састављене кованнице

Сматра се да је кованница поново састављена када су одвојени дијелови истог апоена (само за биметалне кованнице од 2 и 5 КМ) спојени након механичке манипулације. У неким случајевима, језгро кованница од 2 и 5 КМ могло би да се замијени другим апоеном кованнице КМ или унутрашњим дијелом било које друге биметалне кованнице из друге валуте.

5. Грешке у ковању

Иако производња КМ кованница задовољава највише стандарде квалитета у кованницама из ЕУ с јасно кованим сликама и уредним детаљима, из неколико разлога повремено се могу догодити неке грешке у процесу. Ова категорија такође укључује случај погрешно кованих неисправних кованница КМ или кованница чији су технички параметри значајно промијењени и као такве пуштене у оптицај. Будући да неке од сљедећих карактеристика нису визуално препознатљиве, потребно је извршити дубински преглед да би се процијенио разлог неприкладности. У сваком случају, КМ кованнице које показују ову врсту недостатака треба уклонити из оптицаја.

6. Спаљене, полиране и хемијски третиране кованнице

Ради се о кованницама које су биле под утицајем ватре или су третиране хемијским средствима у циљу чишћења и полирања те су под наведеним утицајима оштећене и као такве треба их уклонити из оптицаја.

7. Остало

Између осталог, у овој категорији се могу наћи стране кованнице или прстен стране кованнице са језгром КМ кованнице и обратно, новчићи који се користе за израду накита и друго.

Прилог 6

УРЕЂАЈИ ЗА ОБРАДУ КОВАНОГ НОВЦА

Категорије уређаја за обраду кованог новца

Уређаји за обраду кованог новца се дијеле на:

- а) уређаје којима рукују клијенти.
- б) уређаје којима рукују запосленици обвезника

Табела 1.
Уређаји којима рукују клијенти

КАТЕГОРИЈЕ УРЕЂАЈА КОЈИМА РУКУЈУ КЛИЈЕНТИ				
	Поткатегија	Опис	Провјерава аутентичност уплаћених кованица	Обвезници морају провести накнадну провјеру аутентичности обрађених кованица
	Уређај за уплату кованица – одбија сумњиве кованице (CDM1)	Уређаји који омогућују клијентима уплату кованица на властите банковне рачуне немају функцију исплате готовине. Уређаји имају могућност бројања и провјере аутентичности уплаћених кованица, али не задржавају сумњиве примјерке кованица.	НЕ	ДА Аутентичност свих кованица (одбијених и прихваћених) мора се провјерити уређајима за обраду кованица којима рукују запосленици или је провјерава обучено особље.
	Уређај за уплату кованица – задржава сумњиве кованице (CDM2)	Уређаји који омогућују клијентима уплату кованица на властите банковне рачуне немају функцију исплате готовине. Уређаји имају могућност бројања и провјере аутентичности уплаћених кованица. Уређаји задржавају сумњиве примјерке кованица	НЕ	ДА Аутентичност свих задржаних кованица (сумњивих и аутентичних) мора се провјерити уређајима за обраду кованица којима рукују запосленици или је

		чију је аутентичност потребно накнадно провјерити.		провјерава обучено особље
	Уређај за редистрибуцију кованица – одбија сумњиве кованице (CRM1)	Уређаји који омогућују клијентима уплату и исплату кованица с властитих банковних рачуна. У уређају постоје два одвојена претинца: један претинац за исплату, а други претинац за уплату кованица. Прије стављања кованица у претинац за исплату обавезна је провјера аутентичности кованица на уређајима за обраду кованица којима рукују запосленици. Кованице које нису прихваћене као аутентичне уређај не задржава.	НЕ	ДА Аутентичност свих кованица (одбијених и прихваћених) мора се провјерити уређајима за обраду кованица којима рукују запосленици или је провјерава обучено особље.
	Уређај за редистрибуцију кованица – задржава сумњиве кованице (CRM2)	Уређаји који омогућују клијентима уплату и исплату кованица с властитих банковних рачуна. У уређају постоје два одвојена претинца: један претинац за исплату, а други претинац за уплату кованица. Прије стављања кованица у претинац за исплату обавезна је провјера аутентичности кованица на уређајима за обраду кованица којима рукују запосленици. Уређаји задржавају сумњиве примјерке кованица чију је аутентичност	НЕ	ДА Аутентичност свих задржаних кованица (сумњивих и аутентичних) мора се провјерити уређајима за обраду кованица којима рукују запосленици или је провјерава обучено особље.

		потребно накнадно провјерити.		
	Уређај за редистрибуцију кованица – задржава сумњиве кованице и провјерава њихову аутентичност (CRM3)	Уређаји који омогућују клијентима уплату и исплату кованца с властитих банковних рачуна. Уређај провјерава аутентичност кованца при уплати, сумњиве задржава у самом уређају.	ДА	НЕ

Обвезник је дужан накнадно провјерити аутентичност кованца за примљених путем уређаја за обраду кованца којима рукују клијенти.

Обвезник није дужан да накнадно провјери аутентичност кованца за примљених путем уређаја за обраду кованца којима рукују клијенти ако су кованце провјерене на уређају за редистрибуцију кованца који задржава сумњиве кованце и провјерава њихову аутентичност.

Табела 2.

Уређаји којима рукују запосленици обвезника

КАТЕГОРИЈЕ УРЕЂАЈА КОЈИМА РУКУЈУ ЗАПОСЛЕНИЦИ				
	Поткатегорија	Опис	Провјерава аутентичност уплаћених кованица	Обвезници морају провести накнадну провјеру аутентичности обрађених еурокованица
	Уређаји за сортирање кованица (CSM)	Уређаји имају могућност бројања, сортирања по апоеима и провјере аутентичности кованца. Уређаји раздвајају сумњиве примјерке од оригиналних примјерака.	ДА	НЕ
	Уређаји за провјеру аутентичности кованица (CCM)	Уређаји имају могућност бројања и провјере аутентичности кованица.	ДА	НЕ

Прилог 7

ЗАХТЈЕВ ЗА ПРОВЈЕРУ РАДА УРЕЂАЈА ЗА РУКОВАЊЕ НОВЧАНИЦАМА,
ОДНОСНО УРЕЂАЈА ЗА РУКОВАЊЕ КОВАНИМ НОВЦЕМ

(упишите или означите одговор)

ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЈЕВА	
Пословно име:	
Матични број:	
Адреса сједишта:	
Име и презиме особе за контакт:	
Број телефона особе за контакт:	
Е-мејл адреса особе за контакт:	
ПОДАЦИ О ПРОИЗВОЂАЧУ УРЕЂАЈА	
Пословно име:	
Адреса:	
Е-мејл адреса:	
Број телефона:	
ПОДАЦИ О УРЕЂАЈУ	
Назив:	
Модел:	
Верзија:	
Верзија софтвера:	
Фабрички број:	
Уређај обрађује:	а) новчанице издања ЦББиХ б) ковани новац издања ЦББиХ
Које апоене кованог новца уређај обрађује?	а) 5 фенинга б) 10 фенинга ц) 20 фенинга д) 50 фенинга е) 1 КМ ф) 2 КМ г) 5 КМ
Које апоене новчаница уређај обрађује?	а) 10 КМ б) 20 КМ ц) 50 КМ д) 100 КМ е) 200 КМ
Уређај обрађује готов новац и сортира га по категоријама на: 1) подобан новац, 2) неподобан новац и 3) одбијен новац (предмети који нису препознати као готов новац издања ЦББиХ, готов новац за који се сумња да је фалсификован и готов новац издања ЦББиХ за који се не може са сигурношћу тврдити да је аутентичан).	а) да б) не
Ако је одговор на претходно питање негативан, опишите како уређај током обраде сортира готов новац.	
Да ли су информације о апоенима које уређај обрађује видљиве на уређају?	а) да б) не
При убацивању готовог новца у уређај, број коректних оријентација апоена при обради је:	а) 1 б) 2 ц) 3 д) 4

Које заштитне елементе новчаница уређај провјерава?	а) УВ б) ИР ц) магнетизам д) _____
Ко је овлаштен за постављање параметара за аутентичност и физичке особине новчаница на уређају?	а) оператер б) особа овлаштена за одржавање ц) произвођач уређаја д) _____
Да ли је могуће уређај накнадно прилагодити за откривање новоевидентираних фалсификата готовог новца?	а) да б) не

(мјесто и датум)

М.П.

(потпис одговорне особе)_____
(име и презиме)

Прилог 8**ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА ОД ОБВЕЗНИКА****1. Циљеви**

Циљеви прикупљања података су омогућавање Централној банци да прати одговарајуће активности обвезника и да надзире развој у циклусу готовине.

2. Општи принципи

2.1 Подаци о уређајима за руковање новчаницама и уређајима за руковање кованог новца достављају се када се уређаји користе у складу с одредбама ове одлуке. Уређаји за исплату кованог новца (СДМ) изузети су из обавеза извјештавања.

2.2 Обвезници редовно достављају Централној банци :

- информације о посебним организационим дијеловима обвезника, као што су подружнице, и
- информације о уређајима за руковање новчаницама, за обраду кованог новца и банкоматима.

2.3 Поред тога, обвезници који враћају у оптицај новчанице и ковани новац преко уређаја за руковање новчаницама, кованим новцем и банкомата, редовно достављају Централној банци:

- информацију о обиму готовинског пословања (број обрађених новчаница и кованог новца)
 - користећи уређаје за руковање новчаницама, кованим новцем и банкомате,
- информације о удаљеним подружницама обвезника са ниским нивоом готовинског пословања гдје се провјере прикладности проводе ручно.

3. Врста података и захтјеви за извјештавањем

3.1 У зависности од природе, прикупљени подаци се дијеле на главне податке и оперативне податке.

Главни подаци

3.2 Главни подаци обухватају информације о:

- (а) појединачним обвезницима и њиховим уређајима за руковање новчаницама, кованим новцем и банкоматима који су у функцији, и
- (б) удаљеним подружницама обвезника.

3.3 Главни подаци се достављају Централној банци на датум почетка примјене ове одлуке, и након тога сваких шест мјесеци. Подаци наведени у обрасцу датом у *Додатку 1* морају се доставити, а Централна банка може да захтијева да се достављају и у другачијем облику.

3.4 Централна банка може да захтијева од обвезника да наведу CRM уређаје који се користе као комбиновани ССМ, односно СИМ уређаји, као и ССМ које се користе као СИМ.

3.5 Подаци о удаљеним подружницама наведеним у обрасцу датом у *Додатку 3* овог прилога морају се доставити, а Централна банка може захтијевати њихово достављање и у другачијем облику.

Оперативни подаци

3.6 Подаци који потичу од обраде и враћања у оптицај новчаница и кованог новца од стране обвезника сматрају се оперативним подацима.

3.7 Централна банка може донијети одлуку да ослободи обвезнике обавезе извјештавања о оперативним подацима уколико је број новчаница који они враћају у оптицај кроз банкомате нижи од прага који дефинише Централна банка.

3.8 Подаци се достављају Централној банци полугодишње, и то најкасније два мјесеца након завршетка извјештајног периода за који се подносе, тј. на крају фебруара и на крају августа. Подаци се достављају на обрасцу датом у *Додатку 2* овог прилога.

3.9 Податке достављају обвезници који физички рукују новчаницама и кованим новцем. Уколико је обвезник повјерио провјеру аутентичности и прикладности другом правном лицу, податке доставља правно лице коме је провјера аутентичности и прикладности повјерена.

3.10 Обвезници достављају податке у вези с бројем комада (обим), агрегатно на збирном нивоу и према апоенској структури новчаница и кованог новца. Структура по серијама новчаница није потребна. За удаљене подружнице обвезника оперативни подаци се посебно достављају.

3.11 Од обвезника, који су провјеру аутентичности и прикладности повјерили другом правном лицу, Централна банка може да захтијева достављање детаљних информација о том правном лицу, укључујући и уговор о повјеравању услуга провјера аутентичности и прикладности.

3.12 Подаци о удаљеним подружницама који су наведени у обрасцу из *Додатка 3* овог прилога морају се доставити, а Централна банка може захтијевати њихово достављање и у другачијем облику и може усагласити с обвезником да прикупљају детаљније податке.

4. Повјерљивост и објављивање података

4.1 Главни подаци и оперативни подаци се сматрају повјерљивим.

4.2 Централна банка може одлучити да објави извјештаје или статистику користећи податке добијене на основу овог прилога. Свако објављивање мора бити на збирном нивоу, односно на такав начин да се не може открити податак појединачних извјештајних јединица.

ДОДАТАК 1
ОБРАЗАЦ ЗА ИЗВЈЕШТАВАЊЕ
Главни подаци

Ове информације достављају се: Централној банци БиХ

1. Информације о обвезнику

Назив обвезника:

Адреса сједишта:

Поштански број:

Град:

Улица:

Врста обвезника:

Контакт-особа:

Име/презиме:

Бројеви телефона:

Бројеви факса:

Е-мејл адресе:

Партнер којем су повјерене услуге (уколико је примјенљиво) :

Назив:

Адреса:

Поштански број:

Град:

2. Уређаји којима рукује клијент

Категорија уређаја	Идентификациони број (*)	Произвођач (*)	Назив уређаја (*)	Идентификација (*) (систем детекције/верзије софтвера)	Укупан број у функцији
CIM					
CRM					
CCM					
COM					

(*) Ова поља се попуњавају на основу одговарајућих ставки са интернетске странице ЦББиХ

3. Уређаји којима рукују запослени

Категорија уређаја	Идентификациони број (*)	Произвођач (*)	Назив уређаја (*)	Идентификација (*) (систем детекције/верзије софтвера)	Укупан број у функцији
BPM					
BAM					
TARM					
TAM					
CPM					

(*) Ова поља се попуњавају на основу одговарајућих ставки са интернетске странице ЦББиХ.

4. Апарати за готовину који нису укључени у табелу уређаја којима рукују клијенти

	Укупан број у функцији
АТМ	
Scot	
Остали	

ДОДАТАК 2 ОБРАЗАЦ ЗА ИЗВЈЕШТАВАЊЕ Оперативни подаци

1. Информације о обвезнику

Назив обвезника	
Извјештајни период	

2. Подаци

Доставити збирне податке; на основу одлуке Централне банке – искључујући удаљене подружнице.

Укупан број обрађених новчаница	Новчанице сортиране као неподобне	Новчанице враћене у оптицај	Новчанице сортиране као неподобне
10 KM			
20 KM			
50 KM			
100 KM			
200 KM			

У горе наведеној табели, колона с насловом „Укупан број обрађених новчаница“ мора да садржи укупан број новчаница чија је аутентичност и прикладност провјерена на уређајима за руковање новчаницама, тј. уређајима за рециклирање новчаница (CRM), уређајима за исплату (COM), уређајима за рециклирање уз помоћ шалтерских службеника (TARM) и уређајима за обраду новчаница (BPM), те комбинованим уређајима за уплату и исплату (CCM) са необавезном провјером подобности. У ове податке не укључују се следеће новчанице: (а) новчанице чија се провјера аутентичности и прикладности обавља ручно, нпр. операције преко шалтера или пословање позадинске канцеларије; (б) новчанице чија је аутентичност провјерена, али чија подобност није провјерена на уређајима за руковање новчаницама, нпр. новчанице чија је аутентичност провјерена на уплатним уређајима, комбинованим уплатним уређајима (без провјере прикладности), уплатно-исплатним благајнама и уређајима за провјеру аутентичности новчаница.

Колона с насловом „Новчанице сортиране као неподобне“ је подскуп укупног броја обрађених новчаница и треба да садржи број новчаница које су уређаји класификовали као оригиналне и неподобне (тј. категорија 4б). Ова ставка података односи на CRM, COM, TARM и BPM уређаје за рециклирање новчаница, као и на CCM са необавезном провјером подобности.

Колона с насловом „Новчанице враћене у оптицај“ је подскуп укупног броја обрађених новчаница и:

- а) За CRM, COM, и TARM уређаје, треба да садржи број новчаница које су уређаји класифицирали као оригиналне и подобне (тј. категорија 4а) и које су исплаћене клијентима како је одређено на основу статистике уређаја;
- б) За BPM и CCMs уређај са опционом провјером прикладности треба да садржи број новчаница које су класификоване као оригиналне и прикладне (тј. категорија 4а) од стране уређаја и нису враћене Централној банци, већ задржане са намјером поновног враћања у платни промет.

Број новчаница дистрибуираних преко уређаја којима рукује клијент и банкомата

Број новчаница дистрибуираних преко уређаја којима рукује клијент и банкомата	
---	--

Уколико Централна банка прихвати изузетак за удаљене подружнице дефинисане у складу са овом одлуком, ови подаци су обавезни за обвезника. Обвезници морају да консултују Централну банку да утврде да ли се ови подаци морају извјештавати.

	Укупан број обрађеног кованог новца	Ковани новац сортиран као неподобан	Ковани новац враћен у оптицај
0,05 KM			
0,10 KM			
0,20 KM			
0,50 KM			
1KM			
2KM			
5KM			

У горе наведеној табели, колона с насловом „Укупан број обрађеног кованог новца“ мора да садржи укупан број кованог новца чија је аутентичност и подобност провјерена на уређајима за обраду кованог новца, тј. СРМ.

Колона с насловом „Ковани новац сортиран као неподобан“ је подскуп укупног броја обрађеног кованог новца и треба да садржи број кованица које су СРМ уређаји класификовали као неподобне и сумњиве.

Колона с насловом „Ковани новац враћен у оптицај“ је подскуп укупног броја обрађених кованица које су враћене у оптицај.

* Уколико Централна банка тако одлучи, не обухвата се ковани новац који се враћа Централној банци.

ДОДАТАК 3 УДАЉЕНЕ ПОДРУЖНИЦЕ ОБВЕЗНИКА

Ове информације достављају само обвезници које имају удаљене подружнице како је дефинисано овом одлуком.

1 Информације о обвезнику

Назив обвезника	
Извјештајни период	

2. Подаци

Назив подружнице	удаљене	Адреса	Број новчаница дистрибуираних путем уређаја којима клијент и банкомата

**VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE
BOSNE I HERCEGOVINE****598**

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka a) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 4. i 5. marta 2026. godine, donijelo

ODLUKU**O PRESTANKU MANDATA**

Rubil Goranu, okružnom javnom tužiocu Okružnog javnog tužilaštva u Doboju, prestaje mandat javnog tužioca tog tužilaštva, sa danom 18.04.2026. godine, radi odlaska u penziju.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Na osnovu podataka iz službene evidencije Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće), konstatovano je da Goran Rubil, javni tužilac Okružnog javnog tužilaštva u Doboju, dana 18.04.2026. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Članom 88. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je kada navršše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u penziju. Prema članu 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u penziju je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da su ispunjeni uslovi za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u penziju, a što je u konkretnom slučaju 18.04.2026. godine, te je na osnovu odredbe člana 88. stava (1) tačka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-2-1137-1/2026
5. marta 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, s. r.

Na temelju članka 88. stavak 1. tačka a) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 4. i 5. ožujka 2026. godine, donijelo

ODLUKU**O PRESTANKU MANDATA**

Rubil Goranu, okružnom javnom tužitelju Okružnog javnog tužiteljstva u Doboju, prestaje mandat okružnog javnog tužitelja tog tužiteljstva, sa danom 18.04.2026. godine, radi odlaska u mirovinu.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Na temelju podataka iz službene evidencije Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH), konstatirano je da Goran Rubila, okružno javni tužitelj Okružnog javnog tužiteljstva u Doboju, dana 18.04.2026. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Člankom 88. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je i kada navršše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u mirovinu. Prema članku 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u mirovinu je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Sukladno navedenom, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u mirovinu, a što je u konkretnom slučaju 18.04.2026. godine, te je na osnovu odredbe članka 88. stavak (1) tačka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-2-1137-1/2026
5. ožujka 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, v. r.

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 4. и 5. марта 2026. године, донио

ОДЛУКУ**О ПРЕСТАКУ МАНДАТА**

Рубил Горану, окружном јавном тужиоцу Окружног јавног тужилаштва у Добоју, престаје мандат окружног јавног тужиоца тог тужилаштва, са даном 18.04.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), констатовано је да Горан Рубил, окружни јавни тужилац Окружног јавног тужилаштва у Добоју, дана 18.04.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 18.04.2026. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о

ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-1/2026

Председник

5. марта 2026. године

Санин Богунџић, с. р.

599

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka d) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 4. i 5. marta 2026. godine, donijelo

ODLUKU

O PRESTANKU MANDATA

Pejić Ljiljani, sudiji Osnovnog suda u Srebrenici, prestaje mandat sudije tog suda, sa danom 11.5.2026. godine, zbog podnošenja ostavke, radi odlaska u penziju.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 3.2.2026. godine, Ljiljana Pejić, sudija Osnovnog suda u Srebrenici, dostavila je dopis Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH) kojim je podnijela ostavku na navedenu dužnost, radi odlaska u penziju, a koja ostavka treba da stupi na snagu 11.05.2026. godine.

Članom 88. Zakona o VSTV BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je u slučaju podnošenja ostavke. Prilikom podnošenja ostavke, mandat sudije ili tužioca ističe na dan kada VSTV BiH primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju 11.5.2026. godine.

U skladu s naprijed navedenim, a na osnovu člana 88. stav 1. tačka d) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Број 04-07-2-1137-2/2026

Председник

05. марта 2026. године

Санин Богунџић, с. р.

Na temelju članka 88. stavak 1. tačka d) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 4. i 5. ožujka 2026. godine, donijelo

ODLUKU

O PRESTANKU MANDATA

Pejić Ljiljani, sutkinji Osnovnog suda u Srebrenici, prestaje mandat suca tog suda, sa danom 11.05.2026. godine, zbog podnošenja ostavke, radi odlaska u mirovinu.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 3.2.2026. godine, Ljiljana Pejić, sudac Osnovnog suda u Srebrenici, dostavila je dopis Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH) kojim je podnijela ostavku na navedenu dužnost, radi odlaska u mirovinu, a koja ostavka treba da stupi na snagu 11.5.2026. godine.

Člankom 88. Zakona o VSTV BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je u slučaju podnošenja ostavke. Prilikom podnošenja ostavke, mandat suca ili tužitelja ističe na dan kada VSTV BiH primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju 11.5.2026. godine.

Sukladno naprijed navedenom, a na temelju članka 88. stavak 1. tačka d) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Број 04-07-2-1137-2/2026

Председник

05. оžujка 2026. године

Санин Богунџић, в. р.

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka d) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 4. i 5. marta 2026. godine, donio

ODLUKU

O PRESTANKU MANDATA

Pejić Ljiljani, sudiji Osnovnog suda u Srebrenici, prestaje mandat sudije tog suda, sa danom 11.5.2026. godine, zbog podnošenja ostavke, radi odlaska u penziju.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 3.2.2026. године, Љиљана Пејић, судија Основног суда у Сребреници, доставила је допис Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ) којим је поднијела оставку на наведену дужност, ради одласка у пензију, а која оставка треба да ступи на снагу 11.5.2026. године.

Чланом 88. Закона о ВСТС БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је у случају подношења оставке. Приликом подношења оставке, мандат судије или тужиоца истиче на дан када ВСТС БиХ прими његову писмену оставку или на дан када оставка треба да ступи на снагу, које од наведеног наступа касније, а што је у конкретном случају 11.5.2026. године.

У складу с напријед наведеним, а на основу члана 88. став 1. тачка д) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена је одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-2/2026

Председник

05. марта 2026. године

Санин Богунџић, с. р.

600

Na osnovu člana 88. stav (1) tačka g) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 4. i 5. marta 2026. godine, donijelo

ODLUKU**O PRESTANKU MANDATA**

Malićbegović Mireli, sudiji Općinskog suda u Žepču, prestaje mandat sudije tog suda, sa danom 2.2.2026. godine, zbog pravosnažne presude Kantonalnog suda u Zenici broj 43 0 K 245877 25 Kž 2 od 2.2.2026. godine kojom je osuđena za krivično djelo za koje zakon predviđa kaznu zatvora.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 16.2.2026. godine, Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH) zaprimilo je podnesak Ureda disciplinskog tužioca VSTV BiH broj UDT DS 013502 24 od 16.2.2026. godine, kojim se obavještava Vijeće da je Mirela Malićbegović, sudija Općinskog suda u Žepču, pravosnažnom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 43 0 K 245877 25 Kž 2 od 2.2.2026. godine, osuđena na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine.

Članom 88. Zakona o VSTV-u BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je u slučaju pravosnažne presude kojom je osuđen za krivično djelo za koje zakon predviđa kaznu zatvora. Shodno stavu (4) ovog člana, mandat sudije ili tužioca ističe na dan pravosnažnosti presude a što je u konkretnom slučaju 2.2.2026. godine.

U skladu s naprijed navedenim, a na osnovu člana 88. stav (1) tačka g) i stava (4) Zakona o VSTV-u BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-2-1137-3/2026
05. marta 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, s. r.

Na temelju članka 88. stavak (1) tačka g) Zakona o Visokom sudbenom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 4. i 5. ožujka 2026. godine, donijelo

ODLUKU**O PRESTANKU MANDATA**

Malićbegović Mireli, sutkinji Općinskog suda u Žepču, prestaje mandat suca tog suda, sa danom 2.2.2026. godine, zbog pravomoćne presude broj 43 0 K 245877 25 Kž 2 od 02.02.2026. godine kojom je osuđena za kazneno djelo za koje zakon predviđa kaznu zatvora.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 16.2.2026. godine, Visoko sudbeno i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH) zaprimilo je podnesak Ureda stegovnog tužitelja VSTV BiH broj UDT DS 013502 24 od 16.2.2026. godine, kojim se obavještava Vijeće da je Malićbegović Mirela, sutkinja Općinskog suda u Žepču, pravomoćnom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 43 0 K 245877 25 Kž 2 od 2.2.2026. godine, osuđena na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine.

Članom 88. Zakona o VSTV-u BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je u slučaju pravomoćne presude kojom je osuđen za kazneno djelo za koje zakon predviđa kaznu zatvora. Shodno stavku (4) ovog članka, mandat suca ili tužitelja ističe na dan pravomoćnosti presude a što je u konkretnom slučaju 2.2.2026. godine.

Sukladno nevedenom, a na osnovu članka 88. stavak (1) tačka g) i stavka (4) Zakona o VSTV-u BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-2-1137-3/2026
05. ožujka 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, v. r.

На основу члана 88. став (1) тачка г) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 4. и 5. марта 2026. године, донио

ОДЛУКУ**O PRESTANKU MANDATA**

Malićbegović Mireli, судији Општинског суда у Жепчу, престаје мандат судије тог суда, са даном 2.2.2026. године, због правоснажне пресуде Кантоналног суда у Зеници број 43 0 К 245877 25 Кж 2 од 2.2.2026. године којом је осуђена за кривично дјело за које закон предвиђа казну затвора.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Дана 16.2.2026. године, Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ) запримило је поднесак Уреда дисциплинског тужиоца ВСТС БиХ број УДТ ДС 013502 24 од 16.2.2026. године, којим се обавјештава Савјет да је Мирела Малићбеговић, судија Општинског суда у Жепчу, правоснажном пресудом Кантоналног суда у Зеници број 43 0 К 245877 25 Кж 2 од 2.2.2026. године, осуђена на јединствену казну затвора у трајању од једне године.

Чланом 88. Закона о ВСТС-у БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је у случају правоснажне пресуде којом је осуђен за кривично дјело за које закон предвиђа казну затвора. Сходно ставу (4) овог члана, мандат судије или

старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 11.4.2026. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-4/2026

5. марта 2026. године

Предсједник

Санин Богунић, с. р.

602

На основу члана 88. ст. (1), (2) и (3) Закона о Вишком судском и туžилачком вijeћу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24), а у вези са чланом 117. Пословника Вишког судског и туžилачког вijeћа БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Вишко судско и туžилачко вijeће је, на сједници одржаној 4. и 5. марта 2026. године, донijело

ОДЛУКУ

О ПРЕСТАКУ МАНДАТА

- I. **Hankić Enisi**, судији и предсједници Опćинског суда у Лукавцу, престаје мандат предсједнице наведеног суда, са даном 1.3.2026. године, због подношења оставке.
- II. Именована ће након 1.3.2026. године у истом суду наставити обављати дужност судије.
- III. Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Дана 16.2.2026. године, Вишко судско и туžилачко вijeће Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТВ БиХ) заприло је допис **Hankić Enise**, судије и предсједнице Опćинског суда у Лукавцу, којим је поднијела оставку на дужност предсједнице суда, а која оставка треба да ступи на снагу 1.3.2026. године.

Чланом 88. Закона о Вишком судском и туžилачком вijeћу БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат за вршење дужности, а један од разлога је у случају подношења оставке. Приликом подношења оставке, мандат истиче на дан када Вijeће прими писмену оставку или на дан када оставка треба да ступи на снагу, које од наведеног наступи касније, а што је у конкретном случају 1.3.2026. године. У случају престанка мандата предсједника суда, главног туžиоца или замјеника главног туžиоца, он без обзира на то наставља вршити дужност судије или туžиоца у истом суду или туžилаштву.

У складу са напријед наведеним, а на основу одредба члана 88. ст. (1), (2) и (3) Закона о Вишком судском и туžилачком вijeћу БиХ, као и члана 117. Пословника Вишког судског и туžилачког вijeћа БиХ, донесена је Одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-5/2026

5. марта 2026. године

Предсједник

Санин Богунић, с. р.

На основу члана 88. ст. (1), (2) и (3) Закона о Вишком судском и туžителском вijeћу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24), а у свежи са чланком 117. Пословника Вишког судског и туžителског вijeћа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15,

46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Вишко судбено и туžителско вijeће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 4. и 5. оžујка 2026. године, донijело

ОДЛУКУ

О ПРЕСТАКУ МАНДАТА

- I. **Hankić Enisi**, суткинји и предсједници Опćинског суда у Лукавцу, престаје мандат предсједнице наведеног суда, са даном 1.3.2026. године, због подношења оставке.
- II. Именована ће након 1.3.2026. године у истом суду наставити обављати дужност суткинје.
- III. Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Дана 16.2.2026. године, Вишко судбено и туžителско вijeће Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТВ БиХ) заприло је допис **Hankić Enise**, суткинје и предсједнице Опćинског суда у Лукавцу којим је поднијела оставку на дужност предсједнице суда, а која оставка треба да ступи на снагу 1.3.2026. године.

Чланком 88. Закона о Вишком судбеном и туžителском вijeћу БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат за вршење дужности, а један од разлога је у случају подношења оставке. Приликом подношења оставке, мандат истиче на дан када Вijeће прими писмену оставку или на дан када оставка треба да ступи на снагу, које од наведеног наступи касније, а што је у конкретном случају 1.3.2026. године. У случају престанка мандата предсједника суда, главног туžителја или замјеника главног туžителја, он без обзира на то наставља вршити дужност суца или туžителја у истом суду или туžителјству.

Сукладно напријед наведеном, а на основу члана 88. ст. (1), (2) и (3) Закона о Вишком судбеном и туžителском вijeћу БиХ, као и члана 117. Пословника Вишког судског и туžителског вijeћа Босне и Херцеговине, донесена је одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-5/2026

5. оžујка 2026. године

Предсједник

Санин Богунић, в. р.

На основу члана 88. став (1), (2) и (3) Закона о Вишком судском и туžилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24), а у вези са чланом 117. Пословника Вишког судског и туžилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Вишко судски и туžилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 4. и 5. марта 2026. године, донijео

ОДЛУКУ

О ПРЕСТАКУ МАНДАТА

- I. **Ханкић Ениси**, судији и предсједници Општинског суда у Лукавцу, престаје мандат предсједнице наведеног суда, са даном 1.3.2026. године, због подношења оставке.
- II. Именована ће након 1.3.2026. године у истом суду наставити обављати дужност судије.
- III. Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Дана 16.2.2026. године, Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ) запримио је допис Ханкић Енисе, судије и предсједнице Општинског суда у Лукавцу, којим је поднијела оставку на дужност предсједнице суда, а која оставка треба да ступи на снагу 1.3.2026. године.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат за вршење дужности, а један од разлога је у случају подношења оставке. Приликом подношења оставке, мандат истиче на дан када Савјет прими његову писмену оставку или на дан када оставка треба да ступи на снагу, које од наведеног наступа касније, а што је у конкретном случају 1.3.2026. године. У случају престанка мандата предсједника суда, главног тужиоца или замјеника главног тужиоца, он без обзира на то наставља вршити дужност судије или тужиоца у истом суду или тужилаштву. У складу с напријед наведеним, а на основу члана 88. ст. (1), (2) и (3) Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, као и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине, донесена је одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-5/2026
5. марта 2026. године

Предсједник
Санин Богунџић, с. р.

603

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 4. и 5. марта 2026. године, донјело

ODLUKU**O PRESTANKU MANDATA**

Ivanović Radmilu, тужиоцу Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, престаје мандат тужиоца тог тужилаштва, са даном 6.4.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Вјеће), констатовано је да **Radmilo Ivanović**, тужилац Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, дана 6.4.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о VSTV-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

На основу наведеног, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 6.4.2026. године, те је на основу одредбе

члана 88. става (1) тачка а) Закона о VSTV-у БиХ, као и члана 117. Пословника VSTV-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-6/2026
5. марта 2026. године

Предсједник
Санин Богунџић, с. р.

На основу члана 88. ставак 1. тачка а) Закона о Високом судбеном и тужителском вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судбеног и тужителског вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високо судбено и тужителско вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 4. и 5. оžујка 2026. године, донјело

ODLUKU**O PRESTANKU MANDATA**

Ivanović Radmilu, тужителју Тужителства Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, престаје мандат тужителја тог тужителства, са даном 6.4.2026. године, ради одласка у мировину.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судбеног и тужителског вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV БиХ), констатирано је да **Radmilo Ivanović**, тужител Тужителства Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, дана 6.4.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланком 88. Закона о Високом судбеном и тужителском вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат суца или тужителја, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у мировину. Према члану 90. Закона о VSTV-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у мировину је навршених седамдесет (70) година живота.

Сукладно наведеном, утврђено је да су испуњени увјети за престанак мандата ради обавезног одласка у мировину, а што је у конкретном случају 6.4.2026. године, те је на основу одредбе члана 88. ставак (1) тачка а) Закона о VSTV-у БиХ, као и члана 117. Пословника VSTV-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-6/2026
5. оžујка 2026. године

Предсједник
Санин Богунџић, в. р.

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 4. и 5. марта 2026. године, донио

**ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА**

Ивановић Радмилу, тужиоцу Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, престаје мандат тужиоца тог тужилаштва, са даном 6.4.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), констатовано је да Радмилу Ивановић, тужилац Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине дана 6.4.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 6.4.2026. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-1137-6/2026

5. марта 2026. године

Председник

Санин Богучић, с. р.

604

На основу члана 17. став (1) и члана 44. став (1) Закона о Високом судском и тужилачком вijeћу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужилачког вijeћа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високо судско и тужилачко вijeће Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 04. и 05.03.2026. године, донijело

РЈЕШЕЊЕ**О ИЗМЈЕНИ РЈЕШЕЊА О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ
ОПЃИНСКОГ СУДА У САРАЈЕВУ****I**

Рјешење о именованју судије Опћинског суда у Сарајеву Бандић Ате број 04-07-2-814-16/2026 од 12.02.2026. године тачка II мијенја се и гласи:

"Datum stupanja na dužnost imenovane je 09.03.2026. године, у складу са одлуком Вijeћа са сједнице одржане 04. и 05.03.2026. године".

II

Ovo rješenje objavljuje se u "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На сједници Високог судског и тужилачког вijeћа Босне и Херцеговине одржаној 04. и 05.03.2026. године, Вijeће је донijело одлуку о измјени одлуке о ступању на дужност судије Опћинског суда у Сарајеву број 04-07-2-814-23/2026 од 05.03.2026. године, оцјенивши оправданим захтев именоване

од 25.02.2026. године за одгоду датума ступања на дужност до њеног разјешења са функције замјеника правобранитеља Кантаона Сарајево од стране Скупштине Кантаона Сарајево.

Број 04-07-2-814-24/2026

05. марта 2026. године

Председник

Санин Богучић, с. р.

Темелјем члана 17. ставак (1) и члана 44. ставак (1) Закона о Високом судбеном и тужителском вijeћу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судбеног и тужителског вijeћа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високо судбено и тужителско вijeће Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 04. и 05.03.2026. године, донijело

РЈЕШЕЊЕ**О ИЗМЈЕНИ РЈЕШЕЊА О ИМЕНОВАЊУ СУЧА
ОПЃИНСКОГ СУДА У САРАЈЕВУ****I**

Рјешење о именованју суца Опћинског суда у Сарајеву Бандић Ате број 04-07-2-814-16/2026 од 12.02.2026. године тачка II мијенја се и гласи:

"Datum stupanja na dužnost imenovane je 09.03.2026. године, сукладно одлуци Вijeћа са сједнице одржане 04. и 05.03.2026. године".

II

Ovo rješenje objavljuje se u "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На сједници Високог судбеног и тужителског вijeћа Босне и Херцеговине одржаној 04. и 05.03.2026. године, Вijeће је донijело одлуку о измјени одлуке о ступању на дужност суца Опћинског суда у Сарајеву број 04-07-2-814-23/2026 од 05.03.2026. године, оцјенивши оправданим захтев именоване од 25.02.2026. године за одгоду датума ступања на дужност до њеног разјешења са функције замјеника правобранитеља Кантаона Сарајево од стране Скупштине Кантаона Сарајево.

Број 04-07-2-814-24/2026

05. оујка 2026. године

Председник

Санин Богучић, в. р.

На основу члана 17. став (1) и члана 44. став (1) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 04. и 05.03.2026. године, донijео

РЈЕШЕЊЕ**О ИЗМЈЕНИ РЈЕШЕЊА О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ
ОПШТИНСКОГ СУДА У САРАЈЕВУ****I**

Рјешење о именованју судије Општинског суда у Сарајеву Бандић Ате број 04-07-2-814-16/2026 од 12.02.2026. године тачка II мијенја се и гласи:

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUDIJE OPĆINSKOG SUDA U MOSTARU**

I.

Za sudiju Općinskog suda u Mostaru imenuje se **Pelak Una**.

II.

Datum stupanja na dužnost imenovane je 23.03.2026. godine, u skladu sa odlukom Vijeća sa sjednice održane 04. i 05.03.2026. godine.

III.

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV.

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-1142-9/2026
05. marta 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, s. r.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 15. i 16.10.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUCA OPĆINSKOG SUDA U MOSTARU**

I.

Za suca Općinskog suda u Mostaru imenuje se **Pelak Una**.

II.

Datum stupanja na dužnost imenovane je 23.03.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 04. i 05.03.2026. godine.

III.

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV.

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-1142-9/2026
05. ožujka 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, v. r.

На основу члана 17. став (1) и члана 44. став (1) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 15. и 16.10.2025. године, донио

РЈЕШЕЊЕ**O IMENOVANJU SUDIJE OPŠTINSKOG SUDA U MOSTARU**

I.

Za sudiju Opštinskog suda u Mostaru imenuje se **Pelak Una**.

II.

Datum stupaња na dužnost imenovane je 23.03.2026. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 04. и 05.03.2026. године.

III.

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV.

Рјешење о именовану са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-1142-9/2026
05. марта 2026. године

Председник
Санин Богунић, с. р.

607

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUDIJE OPĆINSKOG SUDA U SARAJEVU**

I.

Za sudiju Općinskog suda u Sarajevu imenuje se **Čaušević Emina**.

II.

Datum stupanja na dužnost imenovane je 23.03.2026. године, у складу са одлуком Вјећа са сједнице одржане 04. и 05.03.2026. године.

III.

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV.

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-1142-10/2026
05. marta 2026. године

Predsjednik
Sanin Bogunić, s. r.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. године, донијело

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUCA OPĆINSKOG SUDA U SARAJEVU**

I

Za suca Općinskog suda u Sarajevu imenuje se **Čaušević Emina**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 23.03.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 04. i 05.03.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-1142-10/2026
05. marta 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, v. r.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. godine, donio

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUDIJE OPŠTINSKOG SUDA U SARAJEVU**

I

Za sudiju Opštinskog suda u Sarajevu imenuje se **Čaušević Emina**.

II

Datum stupaња na dužnost imenovane je 23.03.2026. godine, u skladu sa odlukom Savjeta sa sjednice održane 04. i 05.03.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Savjeta.

Broj 04-07-2-1142-10/2026
05. marta 2026. godine

Председник
Санн Богунџић, с. р.

608

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 05. i 06.11.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUDIJE OPĆINSKOG SUDA U VISOKOM**

I

Za sudiju Općinskog suda u Visokom imenuje se **Fišić Dario**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovanog je 23.03.2026. godine, u skladu sa odlukom Vijeća sa sjednice održane 04. i 05.03.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-1142-11/2026
05. marta 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, s. r.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 05. i 06.11.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUCA OPĆINSKOG SUDA U VISOKOM**

I

Za suca Općinskog suda u Visokom imenuje se **Fišić Dario**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovanog je 23.03.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 04. i 05.03.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-1142-11/2026
05. ožujka 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, v. r.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 05. i 06.11.2025. godine, donio

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ ОПШТИНСКОГ СУДА У
ВИСОКОМ**

I

За судију Општинског суда у Високом именује се **Фишић Дарио**.

II

Датум ступања на дужност именованог је 23.03.2026. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 04. и 05.03.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-1142-11/2026

05. марта 2026. године

Предсједник

Санин Богунић, с. р.

609

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 15. i 16.10.2025. godine, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ ОПЦНСКОГ СУДА У
ЗЕНИЦИ**

I

За судију Опцнског суда у Зеници именује се **Berberović Dalila**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 23.03.2026. године, у складу са одлуком Вјећа са сједнице одржане 04. и 05.03.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовану са образложењем објављено је на интернет страници Вјећа.

Број 04-07-2-1142-12/2026

05. марта 2026. године

Предсједник

Санин Богунић, с. р.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 15. i 16.10.2025. godine, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУСА ОПЦНСКОГ СУДА У ЗЕНИЦИ**

I

За суса Опцнског суда у Зеници именује се **Berberović Dalila**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 23.03.2026. године, сукладно одлци Вјећа са сједнице одржане 04. и 05.03.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовану са образложењем објављено је на интернет страници Вјећа.

Број 04-07-2-1142-12/2026

05. оџјка 2026. године

Предсједник

Санин Богунић, в. р.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 15. i 16.10.2025. godine, donio

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ ОПШТИНСКОГ СУДА У
ЗЕНИЦИ**

I

За судију Општинског суда у Зеници именује се **Berberović Dalila**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 23.03.2026. године, у скпаду са одлуком Савјета са сједнице одржане 04. и 05.03.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-1142-12/2026

05. марта 2026. године

Предсједник

Санин Богунић, с. р.

610

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE**O IMENOVANJU TUŽITELJA KANTONALNOG
TUŽITELJSTVA TUZLANSKOG KANTONA****I**

Za tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona imenuje se **Hasanhodžić Jasminka**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 23.03.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 04. i 05.03.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-1142-14/2026

05. ožujka 2026. godine

Predsjednik

Sanin Bogunić, v. r.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 03. i 04.09.2025. godine, donio

RJEŠENJE**O IMENOVANJU TUŽIOCA KANTONALNOG
TUŽILAŠTVA TUZLANSKOG KANTONA****I**

Za tužioca Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona imenuje se **Хасанхоџић Јасминка**.

II

Datum stupaња na dužnost imenovane je 23.03.2026. godine, u skladu sa odlukom Savjeta sa sjednice održane 04. i 05.03.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Savjeta.

Broj 04-07-2-1142-14/2026

05. марта 2026. године

Предеједник

Санин Богунџић, с. р.

612

Na osnovu člana 17. tačke 22., 25. i 26. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24, i 50/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 25. i 26. marta 2026. godine, usvojilo je

PRAVILNIK**O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O
ORIJENTACIONIM MJERILIMA ZA RAD SUDIJA I
STRUČNIH SARADNIKA U SUDOVIMA
U BOSNI I HERCEGOVINI****Član 1.**

- (1) "U Pravilniku o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 5/24), u članu 19. Orijentaciona mjerila za praćenje rezultata rada sudija i stručnih saradnika, u okviru normativa za Općinske, osnovne i okružne privredne sudove, iza odjeljka Registar privrednih društava, dodaje se novi odjeljak koji glasi "Zahtjev za ubrzanje postupka/zaštitu prava na suđenje u razumnom roku", u okviru kojeg se dodaje novi red "Zup", koji se normira sa 120 predmeta za "Svi načini završetka".
- (2) U istom članu, u okviru normativa za Kantonalne, okružne i Viši privredni sud, iza kolone "Zaostavština raspravljana" dodaje se nova kolona "Delegacija/prosljeđivanje".
- (3) U istom članu, u okviru normativa za Kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u odjeljku Građanski, u redu "V" u koloni "Delegacija/prosljeđivanje" dodaje se broj 1.280, sa fusnotom koja glasi "Član 50. stav 1. Zakona o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15); Član 50. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13)".
- (4) U istom članu, u okviru normativa za Kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u odjeljku Građanski iza reda "V - Mož", dodaje se novi red "R" koji se normira sa 600 predmeta za "Svi načini završetka".
- (5) U istom članu u okviru normativa za Kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u odjeljku Krivični, red s oznakom "Kr" mijenja se i glasi "R", za koji se normativ u koloni "Svi načini završetka" 1300 mijenja i glasi 600.
- (6) U istom članu u okviru normativa za Kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u odjeljku Prekršajni, iza reda "Pžpr" dodaje novi red "R", koji se normira sa 600 za "Svi način završetka".
- (7) U istom članu, u okviru normativa za Kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u nazivu odjeljka "Ratni zločin, organizovani kriminal, posebni oblici krivičnih djela organizovanog kriminala i visoka korupcija", iza riječi "visoka korupcija" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci".
- (8) U istom članu, u okviru normativa za Kantonalne, okružne i Viši privredni sud, odjeljak "Ratni zločin, organizovani kriminal, posebni oblici krivičnih djela organizovanog kriminala i visoka korupcija" u redu "Predmeti ratnih zločina, organizovanog kriminala, posebni oblici krivičnih djela organizovanog kriminala, visoka korupcija, iza riječi "visoka korupcija" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci".

- (9) U istom članu u okviru normativa za Vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Krivični, pododjeljku Predmeti po žalbi na odluke kantonalnih, odnosno okružnih sudova, u redu sa oznakom Kž (predmeti ratnih zločina i organizovanog kriminala, posebni oblici krivičnih djela organizovanog kriminala, predmeti visoke korupcije), iza riječi "visoke korupcije" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci)".
- (10) U istom članu u okviru normativa za Vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Krivični, pododjeljku Predmeti po žalbi na odluke kantonalnih, odnosno okružnih sudova u redu sa oznakom Kžk (predmeti ratnih zločina i organizovanog kriminala, posebni oblici krivičnih djela organizovanog kriminala, predmeti visoke korupcije), iza riječi "visoke korupcije" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci)".
- (11) U istom članu u okviru normativa za Vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Krivični, pododjeljku Predmeti po žalbi na odluke kantonalnih, odnosno okružnih sudova u redu sa oznakom Kžž (predmeti ratnih zločina i organizovanog kriminala, posebni oblici krivičnih djela organizovanog kriminala, predmeti visoke korupcije), iza riječi "visoke korupcije" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci)".
- (12) U istom članu u okviru normativa za Vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Krivični, u pododjeljku Predmeti po žalbi na odluke kantonalnih, odnosno okružnih sudova, red sa oznakom "Kr" mijenja se i glasi "R".
- (13) U istom članu u okviru normativa za Vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Krivični, u nazivu pododjeljka "Predmeti po žalbi na odluke Posebnog odjela Vrhovnog suda Federacije BiH i Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci", brišu se riječi "i posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci".
- (14) U istom članu u okviru normativa za Vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Upravni, red sa oznakom "Ur" mijenja se i glasi "R".

Član 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se od 1.4.2026. godine.

Broj 12-02-2-1408-2/2026
27. marta 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, s. r.

Na temelju članka 17. točaka 22., 25. i 26. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24, i 50/24), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 25. i 26. ožujka 2026. godine, usvojilo je

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O ORIJENTACIJSKIM MJERILIMA ZA RAD SUDACA I STRUČNIH SURADNIKA U SUDOVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

- (1) "U Pravilniku o orijentacijskim mjerilima za rad sudaca i stručnih suradnika u sudovima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 5/24), u članku 19. Orijentacijska mjerila za praćenje rezultata rada sudaca i stručnih suradnika, u okviru normativa za Općinske,

osnovne i okružne privredne sudove, iza odjeljka Registar gospodarskih društava, dodaje se novi odjeljak koji glasi "Zahtjev za ubrzanje postupka/zaštitu prava na suđenje u razumnom roku", u okviru kojeg se dodaje novi redak "Zup", koji se normira s 120 predmeta za "Svi načini završetka".

- (2) U istom članku, u okviru normativa za kantonalne, okružne i Viši privredni sud, iza stupca "Zaostavština raspravljana" dodaje se novi stupac "Delegacija/prosljeđivanje".
- (3) U istom članku, u okviru normativa za kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u odjeljku Građanski, u retku "V" u stupcu "Delegacija/prosljeđivanje" dodaje se broj 1.280, sa fusnotom koja glasi "Članak 50. stavak 1. Zakona o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15); Članak 50. stavak 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13)".
- (4) U istom članku, u okviru normativa za kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u odjeljku Građanski iza retka "V - Mož", dodaje se novi redak "R" koji se normira s 600 predmeta za "Svi načini završetka".
- (5) U istom članku u okviru normativa za kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u odjeljku Kazneni, redak s oznakom "Kr" mijenja se i glasi "R", za koji se normativ u stupcu "Svi načini završetka" 1300 mijenja i glasi 600.
- (6) U istom članku u okviru normativa za kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u odjeljku Prekršajni, iza retka "Pžpr" dodaje novi redak "R", koji se normira sa 600 za "Svi načini završetka".
- (7) U istom članku, u okviru normativa za kantonalne, okružne i Viši privredni sud, u nazivu odjeljka "Ratni zločin, organizirani kriminal, posebni oblici kaznenih djela organiziranog kriminala i visoka korupcija", iza riječi "visoka korupcija" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci".
- (8) U istom članku, u okviru normativa za kantonalne, okružne i Viši privredni sud, odjeljak "Ratni zločin, organizirani kriminal, posebni oblici kaznenih djela organiziranog kriminala i visoka korupcija" u retku "Predmeti ratnih zločina, organiziranog kriminala, posebni oblici kaznenih djela organiziranog kriminala, visoka korupcija, iza riječi "visoka korupcija" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci)".
- (9) U istom članku u okviru normativa za vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Kazneni, pododjeljku Predmeti po žalbi na odluke kantonalnih, odnosno okružnih sudova, u retku s oznakom Kž (predmeti ratnih zločina i organiziranog kriminala, posebni oblici kaznenih djela organiziranog kriminala, predmeti visoke korupcije), iza riječi "visoke korupcije" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci)".
- (10) U istom članku u okviru normativa za vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Kazneni, pododjeljku Predmeti po žalbi na odluke kantonalnih, odnosno okružnih sudova u retku s oznakom Kžk (predmeti ratnih zločina i organiziranog kriminala, posebni oblici kaznenih djela organiziranog kriminala, predmeti visoke korupcije), iza riječi "visoke korupcije" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci)".

- (11) U istom članku u okviru normativa za vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Kazneni, pododjeljku Predmeti po žalbi na odluke kantonalnih, odnosno okružnih sudova u retku s oznakom Kžž (predmeti ratnih zločina i organiziranog kriminala, posebni oblici kaznenih djela organiziranog kriminala, predmeti visoke korupcije), iza riječi "visoke korupcije" dodaju se riječi "i predmeti Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci".
- (12) U istom članku u okviru normativa za vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Kazneni, u pododjeljku Predmeti po žalbi na odluke kantonalnih, odnosno okružnih sudova, redak sa oznakom "Kr" mijenja se i glasi "R".
- (13) U istom članku u okviru normativa za vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Kazneni, u nazivu pododjeljka "Predmeti po žalbi na odluke Posebnog odjela Vrhovnog suda Federacije BiH i Posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci", brišu se riječi "i posebnog odjeljenja Okružnog suda u Banjoj Luci".
- (14) U istom članku u okviru normativa za vrhovne sudove entiteta, u odjeljku Upravni, redak s oznakom "Ur" mijenja se i glasi "R".

Članak 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se od 1.4.2026. godine.

Broj 12-02-2-1408-2/2026
27. ožujka 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, v. r.

Na osnovu člana 17. тачке 22., 25. и 26. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24, и 50/24), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 25. и 26. марта 2026. године, усвојило је

ПРАВИЛНИК

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О ОРИЈЕНТАЦИОНИМ МЈЕРИЛИМА ЗА РАД СУДИЈА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА У СУДОВИМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

- (1) "У Правилнику о оријентационим мјерилима за рад судија и стручних сарадника у судовима у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 5/24), у члану 19. Оријентациона мјерила за праћење резултата рада судија и стручних сарадника, у оквиру норматива за Опћинске, основне и окружне привредне судове, иза одјелка Регистар привредних друштава, додаје се нови одјелак који гласи "Захтјев за убрзање поступка/заштиту права на суђење у разумном року", у оквиру којег се додаје нови ред "Зуп", који се нормира са 120 предмета за "Сви начини завршетка".
- (2) У истом члану, у оквиру норматива за Кантоналне, окружне и Виши привредни суд, иза колоне "Заоставштина расправљана" додаје се нова колона "Делегација/просљеђивање".
- (3) У истом члану, у оквиру норматива за Кантоналне, окружне и Виши привредни суд, у одјелку Грађански, у реду "В" у колони "Делегација/просљеђивање" додаје се број 1.280, са фуснотом која гласи "Члан 50. став 1. Закона о парничном поступку Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 53/03, 73/05, 19/06 и 98/15); Члан 50. став 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13)".
- (4) У истом члану, у оквиру норматива за Кантоналне, окружне и Виши привредни суд, у одјелку Грађански иза реда "В - Мож", додаје се нови ред "Р" који се нормира са 600 предмета за "Сви начини завршетка".
- (5) У истом, члану у оквиру норматива за Кантоналне, окружне и Виши привредни суд, у одјелку Кривични, ред с oznakom "Кр" мијења се и гласи "Р", за који се норматив у колони "Сви начини завршетка" 1300 мијења и гласи 600.
- (6) У истом члану у оквиру норматива за Кантоналне, окружне и Виши привредни суд, у одјелку Прекршајни, иза реда "Пжпр" додаје нови ред "Р", који се нормира са 600 за "Сви начин завршетка".
- (7) У истом члану, у оквиру норматива за Кантоналне, окружне и Виши привредни суд, у називу одјелка "Ратни злочин, организовани криминал, посебни облици кривичних дјела организованог криминала и висока корупција", иза ријечи "висока корупција" додају се ријечи "и предмети Посебног одјелења Окружног суда у Бањој Луци".
- (8) У истом члану, у оквиру норматива за Кантоналне, окружне и Виши привредни суд, одјелак "Ратни злочин, организовани криминал, посебни облици кривичних дјела организованог криминала и висока корупција" у реду "Предмети ратних злочина, организованог криминала, посебни облици кривичних дјела организованог криминала, висока корупција, иза ријечи "висока корупција" додају се ријечи "и предмети Посебног одјелења Окружног суда у Бањој Луци".
- (9) У истом члану у оквиру норматива за Врховне судове ентитета, у одјелку Кривични, пододјелку Предмети по жалби на одлуке кантоналних, односно окружних судова, у реду са oznakom Кж (предмети ратних злочина и организованог криминала, посебни облици кривичних дјела организованог криминала, предмети високе корупције), иза ријечи "високе корупције" додају се ријечи "и предмети Посебног одјелења Окружног суда у Бањој Луци".
- (10) У истом члану у оквиру норматива за Врховне судове ентитета, у одјелку Кривични, пододјелку Предмети по жалби на одлуке кантоналних, односно окружних судова у реду са oznakom Кжж (предмети ратних злочина и организованог криминала, посебни облици кривичних дјела организованог криминала, предмети високе корупције), иза ријечи "високе корупције" додају се ријечи "и предмети Посебног одјелења Окружног суда у Бањој Луци".
- (11) У истом члану у оквиру норматива за Врховне судове ентитета, у одјелку Кривични, пододјелку Предмети по жалби на одлуке кантоналних, односно окружних судова у реду са oznakom Кжжж (предмети ратних злочина и организованог криминала, посебни облици кривичних дјела организованог криминала, предмети високе корупције), иза ријечи "високе корупције" додају се ријечи "и предмети Посебног одјелења Окружног суда у Бањој Луци".

- (12) У истом члану у оквиру норматива за Врховне судове ентитета, у одјелу Кривични, у пододјелу Предмети по жалби на одлуке кантоналних, односно окружних судова, ред са ознаком "Кр" мијења се и гласи "Р".
- (13) У истом члану у оквиру норматива за Врховне судове ентитета, у одјелу Кривични, у називу пододјелу "Предмети по жалби на одлуке Посебног одјела Врховног суда Федерације БиХ и Посебног одјељења Окружног суда у Бањој Луци", бришу се ријечи "и посебног одјељења Окружног суда у Бањој Луци".
- (14) У истом члану у оквиру норматива за Врховне судове ентитета, у одјелу Управни, ред са ознаком "Ур" мијења се и гласи "Р".

Члан 2.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењује се од 1.4.2026. године.

Број 12-02-2-1408-1/2026
27. марта 2026. године

Предсједник
Санин Богунџић, с. р.

ISPRAVKE

613

ISPRAVKA

У "Службеном гласнику БиХ", број 69/25 од 14.11.2025. године, у Правилнику о измјенама и допунама Правилника о оријентационим мјерилима за рад судија и стручних сарадника у судовима у Босни и Херцеговини, Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине, у члану 5. изостављена је fus nota 10 у све три јежиће варијанте.

Исправан текст гласи:

- **у босанском језику:**

"¹⁰ Ако је предмет укинут и поново се проводи поступак пред Апелационим одјелјенјем у предметима ратних злочина годишња норма је четири предмета, а у предметима организованог криминала годишња норма је пет предмета."

- **у хрватском језику:**

"¹⁰ Ако је предмет укинут и поново се проводи поступак пред Апелацијским одјелјенјем у предметима ратних злочина годишња норма је четири предмета, а у предметима организованог криминала годишња норма је пет предмета."

- **у српском језику:**

"¹⁰ Уколико је предмет укинут и поново се проводи поступак пред Апелационим одјељењем у предметима ратних злочина годишња норма је четири предмета, а у предметима организованог криминала годишња норма је пет предмета."

Уредништво

SADRŽAJ

PREDSTAVNIČKI DOM

PARLAMENTARNE SKUPŠTINE

BOSNE I HERCEGOVINE

581	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	1	585	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	6
	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik)	1		Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	6
	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik)	2		Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	7
582	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	2	586	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	7
	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik)	2		Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik)	7
	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik)	3		Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	8
583	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	3	587	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	8
	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik)	4		Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik)	8
	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik)	4		Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (srpski jezik)	9
584	Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik)	4			

**MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 588 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 9
- Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 9
- Одлука о додјели средстава интервентне текуће резерве (српски језик) 10
- 589 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 10
- Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 10
- Одлука о додјели средстава интервентне текуће резерве (српски језик) 11

**MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 590 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 11
- Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 12
- Одлука о додјели средстава интервентне текуће резерве (српски језик) 12
- 591 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 12
- Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 13
- Одлука о додјели средстава интервентне текуће резерве (српски језик) 13
- 592 Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve (bosanski jezik) 14
- Odluka o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve (hrvatski jezik) 14
- Одлука о додјели средстава интервентне текуће резерве (српски језик) 15

**MINISTARSTVO SIGURNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 593 Odluka o načinu popunjavanja upražnjenih radnih mjesta za čin mlađi inspektor u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 15
- Odluka o načinu popunjavanja upražnjenih radnih mjesta za čin mlađi inspektor u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 16
- Одлука о начину попуњавања упражњених радних мјеста за чин млађи инспектор у Граничној полицији Босне и Херцеговине (српски језик) 16

**KONKURENCIJSKO VIJEĆE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 594 Rješenje broj UP-05-26-2-013-34/24 (bosanski jezik) 17
- Rješenje broj UP-05-26-2-013-34/24 (hrvatski jezik) 26
- Рјешење број УП-05-26-2-013-34/24 (српски језик) 36

**CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 595 Odluka o imenovanju viceguvernera Centralne banke Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 46
- Odluka o imenovanju viceguvernera Centralne banke Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 46

- Одлука о именовану вицегувернера Централне банке Босне и Херцеговине (српски језик) 47
- 596 Odluka o postupanju sa sumnjivim gotovim novcem (bosanski jezik) 47
- Odluka o postupanju sa sumnjivim gotovim novcem (hrvatski jezik) 52
- Одлука о поступању са сумњивим готовим новцем (српски језик) 57
- 597 Odluka o provjeri autentičnosti i prikladnosti gotovog novca i njegovo vraćanje u opticaj (bosanski jezik) 62
- Odluka o provjeri autentičnosti i prikladnosti gotovog novca i njegovo vraćanje u opticaj (hrvatski jezik) 93
- Одлука о провјери аутентичности и прикладности готовог новца и његово враћање у оптицај (српски језик) 124

**VISOKO SUDSKO I TUŽILAČKO VIJEĆE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 598 Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik) 155
- Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik) 155
- Одлука о престанку мандата (српски језик) 155
- 599 Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik) 156
- Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik) 156
- Одлука о престанку мандата (српски језик) 156
- 600 Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik) 157
- Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik) 157
- Одлука о престанку мандата (српски језик) 157
- 601 Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik) 158
- Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik) 158
- Одлука о престанку мандата (српски језик) 158
- 602 Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik) 159
- Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik) 159
- Одлука о престанку мандата (српски језик) 159
- 603 Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik) 160
- Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik) 160
- Одлука о престанку мандата (српски језик) 160
- 604 Rješenje o izmjeni rješenja o imenovanju sudije Općinskog suda u Sarajevu (bosanski jezik) 161
- Rješenje o izmjeni Rješenja o imenovanju suca Općinskog suda u Sarajevu (hrvatski jezik) 161
- Рјешење о измјени рјешења о именовану судије Општинског суда у Сарајеву (српски језик) 161
- 605 Rješenje o imenovanju predsjednika Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 162
- Rješenje o imenovanju predsjednika Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 162
- Рјешење о именовану председника Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 162
- 606 Rješenje o imenovanju sudije Općinskog suda u Mostaru (bosanski jezik) 162
- Rješenje o imenovanju suca Općinskog suda u Mostaru (hrvatski jezik) 163
- Рјешење о именовану судије Општинског суда у Мостару (српски језик) 163
- 607 Rješenje o imenovanju sudije Općinskog suda u Sarajevu (bosanski jezik) 163

	Rješenje o imenovanju suca Općinskog suda u Sarajevu (hrvatski jezik)	163	611	Rješenje o imenovanju tužioca Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona (bosanski jezik)	166
	Rješenje o imenovanju sudije Opštinskog suda u Sarajevu (srpski jezik)	164		Rješenje o imenovanju tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona (hrvatski jezik)	166
608	Rješenje o imenovanju sudije Općinskog suda u Visokom (bosanski jezik)	164		Rješenje o imenovanju tužioца Кантоналног тужилаштва Тузланског кантона (српски језик)	167
	Rješenje o imenovanju suca Općinskog suda u Visokom (hrvatski jezik)	164	612	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)	167
	Rješenje o imenovanju sudije Opštinskog suda u Visokom (srpski jezik)	164		Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o orijentacionim mjerilima za rad sudaca i stručnih suradnika u sudovima u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)	168
609	Rješenje o imenovanju sudije Općinskog suda u Zenici (bosanski jezik)	165		Правилник о измјенама и допунама Правилника о оријентационим мјерилима за рад судија и стручних сарадника у судовима у Босни и Херцеговини	169
	Rješenje o imenovanju suca Općinskog suda u Zenici (hrvatski jezik)	165		ISPRAVKE	
	Rješenje o imenovanju sudije Opštinskog suda u Zenici (srpski jezik)	165	613	Ispravka	170
610	Rješenje imenovanju sudije Osnovnog suda u Banja Luci (bosanski jezik)	165			
	Rješenje o imenovanju suca Osnovnog suda u Banja Luci (hrvatski jezik)	166			
	Rješenje o imenovanju sudije Osnovnog suda u Baња Луци (српски језик)	166			



SLUŽBENI GLASNIK

BOSNE I HERCEGOVINE

Izdavač: JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39/III, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Direktor i odgovorni urednik: Dragan Prusina
Tehnička priprema: Uredništvo JP NIO Službeni list BiH
Štampa: UNIONINVESTPLASTIKA d. d. Sarajevo
Za štampariju: Muhamed Mirvić
Telefoni:
Centrala: 033 72 20 30
Direktor: 033 72 20 61
Uredništvo: 033 72 20 38
Računovodstvo: 033 72 20 48
Služba za pravne i opće poslove: 033 72 20 51
Pretplata: 033 72 20 54
Oglasni odjel: 033 72 20 49 i 72 20 50
Komercijala sa poslovnicom i prodajom: 033 72 20 43

Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa:
UNICREDIT BANK DD 338-320-22000052-11
ASA BANKA DD Sarajevo 134-470-10067655-09
ADDIKO BANK AD
Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12
RAIFFEISEN BANK DD BiH Sarajevo 161-000-00071700-57
Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista.
Identifikacijski broj 4200226120002
Porezni broj 01071019
PDV broj 200226120002
Pretplata za I polugodište 2026. godine na "Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" 120,00 KM.
Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba>
Godišnja pretplata 240,00 KM po korisniku
e-mail: redakcija@sllist.ba - oglasis@sllist.ba - pretplata@sllist.ba - racunovodstvo@sllist.ba - jnb.komercijala@sllist.ba